കലാമുര് – രഹമാന്

ഹിംദി മേം

കുരആനേ മജീദ്

കന്ജുല ഈമാന
അരബീ മതന, അനുവാദ വ തഫ്സീര

ഉര്ദു അനുവാദ
ആലാ ഹജരത ഇമാമ അഹമദ രജാ ഖാം
മുഹദ്ദിസേ ബരൈലവീ രഹമതുല്ലാഹി തആലാ അലൈഹ

തഫസീര
ഹജരത മൗലാനാ മുഹമ്മദ നഈമുദ്ദീന സാഹബ
സദരുല അഫാജില രഹമതുല്ലാഹി തആലാ അലൈഹ

ഹിംദീ രൂപാംതര
സൈയദ ശാഹ ആലേ രസൂല ഹസനൈന മിയാം നജമീ
സജ്ജാദാ നശീന, ഖാനകാഹേ ബരകാതിയഹ, മാരഹരാ ശരീഫ.

ലിപ്യാംതര
മുഹമ്മദ അസലം രജവി, വിജയപുര (ബിജാപുര), കര്നാടക, ഭാരത.

കലാമുര് – രഹമാന്

ഹിംദി മേം

കുരആനേ മജീദ്

കന്ജുല ഈമാന
അരബീ മതന, അനുവാദ വ തഫ്സീര

القرآن الكريم مع ترجمه كنز الايمان و تفسير خزائن العرفان

ഉര്ദു അനുവാദ
ആലാ ഹജരത ഇമാമ അഹമദ രജാ ഖാം
മുഹദ്ദിസേ ബരൈലവീ രഹമതുല്ലാഹി തആലാ അലൈഹ

തഫസീര
ഹജരത മൗലാനാ മുഹമ്മദ നഈമുദ്ദീന സാഹബ
സദരുല അഫാജില രഹമതുല്ലാഹി തആലാ അലൈഹ

ഹിംദീ രൂപാംതര
സൈയദ ശാഹ ആലേ രസൂല ഹസനൈന മിയാം നജമീ
സജ്ജാദാ നശീന, ഖാനകാഹേ ബരകാതിയഹ, മാരഹരാ ശരീഫ.

ലിപ്യാംതര
മുഹമ്മദ അസലം രജവി, വിജയപുര (ബിജാപുര), കര്നാടക, ഭാരത.

ബിസ്മില്ലാഹിര രഹമാനിര രഹീമ
സൂരതുല ഫാതിഹാ
മക്കാ മേം ഉതരീ : ആയതേം സാത, രുകു ഏക,

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ۝

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ۙ﴿۱﴾ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ۙ﴿۲﴾ مٰلِكِ يَوۡمِ الدِّيۡنِ ؕ﴿۳﴾ اِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَ اِيَّاكَ نَسۡتَعِيۡنُ ؕ﴿۴﴾ اِهۡدِنَا الصِّرَاطَ الۡمُسۡتَقِيۡمَ ۙ﴿۵﴾ صِرَاطَ الَّذِيۡنَ اَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ ۙ غَيۡرِ الۡمَغۡضُوۡبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا الضَّآلِّيۡنَ ﴿۷﴾

അല്ലാഹ കേ നാമ സേ ശുരു ജോ ബഹുത മേഹരബാന രഹമതവാലാ

1. സബ ഖൂബിയാം അല്ലാഹ കോ ജോ മാലിക സാരേ ജഹാന വാലോം കാ

2. ബഹുത മേഹരബാന രഹമത വാലാ

3. രോജേ ജജാ (ഇന്സാഫ കേ ദിന) കാ മാലിക

4. ഹമ തുഝീ കോ പൂജേം ഔര തുഝീ സേ മദദ ചാഹേം

5. ഹമകോ സീധാ രാസ്താ ചലാ

6. രാസ്താ ഉനകാ ജിന പര തൂനേ ഏഹസാന കിയാ

7. ന ഉന കാ ജിന പര ഗജബ (പ്രകോപ) ഹുആ ഔര ന ബഹകേ ഹുഓം കാ

==========

തഫസീര - സുരതുല ഫാതിഹാ

അല്ലാഹ കേ നാമ സേ ശുരു ജോ ബഹുത മേഹരബാന രഹമത വാലാ,
അല്ലാഹ കീ തഅരീഫ ഔര ഉസകേ ഹബീബ പര ദരുദ.
സൂരഏ ഫാതിഹാ കേ നാമ : ഇസ സൂരത കേ കഈ നാമ ഹൈം - ഫാതിഹാ, ഫാതിഹതുല കിതാബ, ഉമ്മുല കുരആന, സൂരതുല കന്ജ, കാഫിയാ, വാഫിയാ, ശാഫിയാ, ശിഫാ, സബഏ മസാനീ, നൂര, രുകൈയാ, സൂരതുല ഹമ്ദ, സൂരതുല ദുആ തഅലീമുല മസഅലാ, സൂരതുല മനാജാത സൂരതുല തഫവീദ, സൂരതുല സവാല, ഉമ്മുല കിതാബ, ഫാതിഹതുല കുരആന, സൂരതുസ സലാത.
ഇസ സൂരത മേം സാത ആയതേം, സത്താഈസ കലിമേം, ഏക സൗ ചാലീസ അക്ഷര ഹൈം. കോഈ ആയത നാസിഖ യാ മന്സൂഖ നഹീം.
ശാനേം നസൂല യാനീ കിന ഹാലാത മേം ഉതരീ :
യേ സൂരത മക്കഏ മുകര്രമാ യാ മദീനഏ മുനവ്വരാ യാ ദോനോം ജഗഹ ഉതരീ. അമ്ര ബിന ശര്ജീല കാ കഹനാ ഹൈ കി നബീയേ കരീമ (സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ - ഉന പര അല്ലാഹ തആലാ കേ ദുരുദ ഔര സലാമ ഹോം) നേ ഹജരത ഖദീജാ(രദിയല്ലാഹോ തആലാ അന്ഹാ - ഉനസേ അല്ലാഹ രാജീ) സേ ഫരമായാ - മൈം

ഏക പുകാര സുനാ കരതാ ഹൂം ജിസമേം ഇകരാ യാനീ 'പഢോം' കഹാ ജാതാ ഹൈ. വരകാ ബിന നോഫില കോ ഖബര ദീ ഗഈ, ഉന്ഹോംനേ അര്ജ കിയാ - ജബ യഹ പുകാര ആഏ, ആപ ഇത്മീനാന സേ സുനേം. ഇസകേ ബാദ ഹജരത ജിബ്രീല നേ ഖിദമത മേം ഹാജിര ഹോകര അര്ജ കിയാ-ഫരമാഇയേ: ബിസ്മില്ലാഹിര രഹമാനിര രഹീമ. അല്ഹമ്ദു ലില്ലാഹേ രബ്ബില ആലമീന- യാനീ അല്ലാഹ കേ നാമ സേ ശുരു ജോ ബഹുത മേഹരബാന, രഹമത വാലാ, സബ ഖൂബിയാം അല്ലാഹ കോ ജോ മാലിക സാരേ ജഹാന വാലോം കാ. ഇസസേ മാലൂമ ഹോതാ ഹൈ കി ഉതരനേ കേ ഹിസാബ സേ യേ പഹലീ സൂരത ഹൈ മഗര ദൂസരീ രിവായത സേ മാലൂമ ഹോതാ ഹൈ കി പഹലേ സൂരഏ ഇകരാ ഉതരീ. ഇസ സൂരത മേം സിഖാനേ കേ തൗര പര ബന്ദോം കീ ജബാന മേം കലാമ കിയാ ഗയാ ഹൈ.

നമാജ മേം ഇസ സൂരത കാ പഢനാ വാജിബ യാനീ ജരൂരീ ഹൈ. ഇമാമ ഔര അകേലേ നമാജീ കേ ലിയേ തോ ഹകീകത മേം അപനീ ജബാന സേ, ഔര മുക്തദീ കേ ലിയേ ഇമാമ കീ ജബാന സേ. സഹീ ഹദീസ മേം ഹൈ ഇമാമ കാ പഢനാ ഹീ ഉസകേ പീഛേ നമാജ പഢനേ വാലേ കാ പഢനാ ഹൈ. കുരആന ശരീഫ മേം ഇമാമ കേ പീഛേ പഢനേ വാലേ കോ ഖാമോശ രഹനേ ഔര ഇമാമ ജോ പഢേ ഉസേ സുനേനേ കാ ഹുക്മ ദിയാ ഗയാ ഹൈ. അല്ലാഹ തആലാ ഫരമാതാ ഹൈ കി ജബ കുരആന പഢാ ജാഏ തോ ഉസേ സുനോ ഔര ഖാമോശ രഹോ. മുസ്ലിമ ശരീഫ കീ ഹദീസ ഹൈ കി ജബ ഇമാമ കുരആന പഢേ, തുമ ഖാമോശ രഹോ. ഔര ബഹുത സീ ഹദീസോം മേം ഭീ ഇസീ തരഹ കീ ബാത കഹീ ഗഈ ഹൈ. ജനാജേ കീ നമാജ മേം ദുആ യാദ ന ഹോ തോ ദുആ കീ നിയത സേ സൂരഏ ഫാതിഹാ പഢനേ കീ ഇജാജത ഹൈ. കുരആന പഢനേ കീ നിയത സേ യഹ സൂരത നഹീം പഢീ ജാ സകതീ.

സൂരതുല ഫാതിഹാ കീ ഖൂബിയാം:

ഹദീസ കീ കിതാബോം മേം ഇസ സൂരത കീ ബഹുത സീ ഖൂബിയാം ബയാന കീ ഗഈ ഹൈ.

ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ നേ ഫരമായാ തൗരാത വ ഇംജീല വ ജുബൂര മേം ഇസ ജൈസീ സൂരത നഹീം ഉതരീ.(തിരമിജീ) .

ഏക ഫരിശ്തേ നേ ആസമാന സേ ഉതരകര ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ പര സലാമ അര്ജ കിയാ ഔര ദോ ഐസേ നൂരോം കീ ഖുശഖബരീ സുനാഈ ജോ ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ സേ പഹലേ കിസീ നബീ കോ നഹീം ദിയേ ഗഏ. ഏക സൂരഏ ഫാതിഹാ ദൂസരേ സുരഏ ബക്ര കീ ആഖിരീ ആയതേം.(മുസ്ലിമ ശരീഫ).

സൂരഏ ഫാതിഹാ ഹര ബീമാരീ കേ ലിഏ ദവാ ഹൈ. (ദാരമീ) .) .

സൂരഏ ഫാതിഹാ സൗ ബാര പഢനേ കേ ബാദ ജോ ദുആ മാംഗീ ജാഏ, അല്ലാഹ തആലാ ഉസേ കുബൂല ഫരമാതാ ഹൈ. (ദാരമീ).

ഇസ്തിആജാ: കുരആന ശരീഫ പഢനേ സേ പഹലേ "അഊജോ ബില്ലാഹേ മിനശ ശൈതാനിര രജീമ" (അല്ലാഹ കീ പനാഹ മാംഗതാ ഹൂം ഭഗാഏ ഹുഏ ശൈതാന സേ) പഢനാ പ്യാരേ നബീ കാ തരീകാ യാനീ സുന്നത ഹൈ. (ഖാജിന) ലേകിന ശാഗിര്ദ അഗര ഉസ്താദ സേ പഢതാ ഹോ തോ ഉസകേ ലിഏ സുന്നത നഹീം ഹൈ. (ശാമീ) നമാജ മേം ഇമാമ ഔര അകേലേ നമാജീ കേ ലിയേ സനാ യാനീ സുബ്ഹാനകല്ലാഹുമ്മാ പഢനേ കേ ബാദ ആഹിസ്താ സേ "അഊജോ ബില്ലാഹേ മിനശ ശൈതാനിര രജീമ" പഢനാ സുന്നത ഹൈം.

തസ്മിയഹ: ബിസ്മില്ലാഹിര രഹമാനിര രഹീമ കുരആനേ പാക കീ ആയത ഹൈ മഗര സൂരഹ് ഫാതിഹാ യാ കിസീ ഔര സൂരത കാ ഹിസ്സാ നഹീം ഹൈ, ഇസീലിയേ നമാജ മേം ജോര കേ സാഥ് ന പഢീ ജാഏ. ബുഖാരീ ഔര മുസ്ലിമ ശരീഫ മേം ലിഖാ ഹൈ കി പ്യാരേ നബീ ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ ഔര ഹജരത സിദ്ദീക ഔര ഫാരൂക (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ) അപനീ നമാജ "അലഹമ്ദോലില്ലാഹേരബ്ബിലആലമീന "യാനീ സൂരഹ് ഫാതിഹാ കീ പഹലീ ആയത സേ ശുരൂ കരതേ ഥേ. തരാവീഹ (രമജാന മേം രാത കീ ഖാസ നമാജ) മേം ജോ ഖത്മ കിയാ ജാതാ ഹൈ ഉസമേം കഹീം ഏക ബാര പൂരീ ബിസ്മില്ലാഹ ജോര സേ ജരൂര പഢീ ജാഏ താകി ഏക ആയത ബാകീ ന രഹ ജാഏ.

കുരആന ശരീഫ കീ ഹര സൂരത ബിസ്മില്ലാഹ സേ ശുരൂ കീ ജാഏ, സിവായ സൂരഹ് ബരാഅത യാ സൂരഹ് തൗബഹ കേ. സൂരഹ് നമ്ല മേം സജ്ദേ കീ ആയത കേ ബാദ ജോ ബിസ്മില്ലാഹ ആഏ ഹൈ വഹ മുസ്തകില ആയത നഹീം ഹൈ ബല്കി ആയത കാ ടുകഡാ ഹൈ. ഇസ ആയത കേ സാഥ ജരൂര പഢീ ജാഏഗീ, ആവാജ സേ പഢീ ജാനേ വാലീ നമാജോം മേം ആവാജ കേ സാഥ ഔര ഖാമോശീ സേ പഢീ ജാനേ വാലീ നമാജോം മേം ഖാമോശീ സേ. ഹര അച്ഛേ കാമ കീ ശുരൂആത ബിസ്മില്ലാഹ പഢകര കരനാ അച്ഛീ ബാത ഹൈ. ബുരേ കാമ പര ബിസ്മില്ലാഹ പഢനാ മനാ ഹൈ.

സൂരഹ് ഫാതിഹാ മേം ക്യാ ക്യാ ഹൈ?

ഇസ സൂരത മേം അല്ലാഹ തആലാ കീ താരീഫ, ഉസകീ ബഡാഈ, ഉസകീ രഹമത, ഉസകാ മാലിക ഹോനാ, ഉസസേ ഇബാദത, അച്ഛാഈ, ഹിദായത, ഹര തരഹ കീ മദദ തലബ കരനാ, ദുആ മാംഗനേ കാ തരീകാ, അച്ഛേ ലോഗോം കീ തരഹ രഹനേ ഔര ബുരേ ലോഗോം സേ ദൂര രഹനേ, ദുനിയാ കീ ജിന്ദഗീ കാ ഖാതിമാ, അച്ഛാഈ ഔര ബുരാഈ കേ ഹിസാബ കേ ദിന കാ സാഫ സാഫ ബയാന ഹൈ.

ഹമ്ദ യാനി അല്ലാഹ കീ ബഡാഈ ബയാന കരനാ….

ഹര കാമ കീ ശുരൂആത മേം ബിസ്മില്ലാഹ കീ തരഹ അല്ലാഹ കീ ബഡാഈ കാ ബയാന ഭീ ജരൂരീ ഹൈ. കഭീ അല്ലാഹ കീ താരീഫ ഔര ഉസകീ ബഡാഈ കാ ബയാന അനിവാര്യ യാ വാജിബ ഹോതാ ഹൈ ജൈസേ ജുമുഏ കേ ഖത്ബേ മേം, കഭീ മുസ്തഹബ യാനീ അച്ഛാ ഹോതാ ഹൈ ജൈസേ നികാഹ കേ ഖുത്ബേ മേം യാ ദുആ മേം യാ കിസീ അഹമ കാമ മേം ഔര ഹര ഖാനേ പീനേ കേ ബാദ. കഭീ സുന്നതേ മുഅക്കദാ (യാനി നബീ കാ വഹ തരീകാ ജിസേ അപനാനേ കീ താകീദ ആഈ ഹോ)ജൈസേ ഛീംക ആനേ കേ ബാദ. (തഹതാവീ)

"രബ്ബില ആലമീന " (യാനി മാലകി സാരേ ജഹാം വാലോം കാ)മേം ഇസ ബാത കീ തരഫ ഇശാരാ ഹൈ കി സാരീ കായനാത യാ സമസ്ത സൃഷ്ടി അല്ലാഹ കീ ബനാഈ ഹുഈ ഹൈ ഔര ഇസമേം ജോ കുഛ ഹൈ വഹ സബ അല്ലാഹ ഹീ കീ മോഹതാജ ഹൈ. ഔര അല്ലാഹ തആലാ ഹമേശാ സേ ഹൈ ഔര ഹമേശാ കേ ലിയേ ഹൈ, ജിന്ദഗീ ഔര മൗത കേ ജോ പൈമാനേ ഹമനേ ബനാ രഖേ ഹൈം, അല്ലാഹ ഉന സബസേ പാക ഹൈ, വഹ കുദരത വാലാ ഹൈ."രബ്ബില ആലമീന" കേ ദോ ശബ്ദോം മേം അല്ലാഹ സേ തഅല്ലുക രഖനേ വാലീ ഹമാരീ ജാനകാരീ കീ സാരീ മന്ജിലേം തയ ഹോ ഗഈ.

"മാലികേ യൗമിദ്ദീന" (യാനി ഇന്സാഫ വാലേ ദിന കാ മാലിക) മേം യഹ ബതാ ദിയാ ഗയാ കി അല്ലാഹ കേ സിവാ കോഈ ഇബാദത കേ ലായക നഹീം ഹൈ ക്യോംകി

സബ ഉസകീ മില്ക മേം ഹൈ ഔര ജോ മമലൂക യാനീ മില്ക മേം ഹോതാ ഹൈ ഉസേ പൂജാ നഹീം ജാ സകതാ. ഇസീ സേ മാലൂമ ഹുആ കി ദുനിയാ കര്മ കീ ധരതീ ഹൈ ഔര ഇസകേ ലിയേ ഏക ആഖിര യാനീ അന്ത ഹൈ. ദുനിയാ കേ ഖത്മ ഹോനേ കേ ബാദ ഏക ദിന ജജാ യാനീ ബദലേ യാ ഹിസാബ കാ ഹൈ. ഇസസേ പുനര്ജന്മ കാ സിദ്ധാന്ത യാ നജരിയാ ഗലത സാബിത ഹോ ഗയാ.

"ഇയ്യാകാ നഅബുദു" (യാനി ഹമ തുത്ധീ കോ പൂജേം) അല്ലാഹ കീ ജാത ഔര ഉസകീ ഖൂബിയോം കേ ബയാന കേ ബാദ യഹ ഫരമാനാ ഇശാരാ കരതാ ഹൈ കി ആദമീ കാ അകീദാ ഉസകേ കര്മ സേ ഉപര ഹൈ ഔര ഇബാദത യാ പൂജാ പാഠ കാ കുബൂല കിയാ ജാനാ അകീദേ കീ അച്ഛാഈ പര ഹൈ. ഇസ ആയത മേം മൂര്തി പൂജാ യാനി ശിര്ക കാ ഭീ രദ ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ കേ സിവാ ഇബാദത കിസീ കേ ലിയേ നഹീം ഹോ സകതീ.

"വഇയ്യാകാ നസ്തഈന" (യാനി ഔര തുത്ധീ സേ മദദ ചാഹേം)മേം യഹ സിഖായാ ഗയാ കി മദദ ചാഹനാ, ചാഹേ കിസീ മാധ്യമ യാ വാസ്തേ സേ ഹോ, യാ ഫിര സീധേ സീധേ യാ ഡായരൈക്ട, ഹര തരഹ അല്ലാഹ തആലാ കേ സാഥ ഖാസ ഹൈ. സച്ചാ മദദ കരനേ വാലാ വഹീ ഹൈ. ബാകി മദദ കേ ജോ ജരിയേ യാ മാധ്യമ ഹൈ വാ സബ അല്ലാഹ ഹീ കീ മദദ കേ പ്രതീക യാ നിശാന ഹൈ. ബന്ദേ കോ ചാഹിയേ കി അപനേ പൈദാ കരനേ വാലേ പര നജര രഖേ ഔര ഹര ചീജ മേം ഉസീ കേ ദസ്തേ കുദരത കോ കാമ കരതാ ഹുആ മാനേ. ഇസസേ യഹ സമത്ധനാ കി അല്ലാഹ കേ നബിയോം ഔര വലിയോം സേ മദദ ചാഹനാ ശിര്ക ഹൈ, ഐസാ സമത്ധനാ ഗലത ഹൈ ക്യോംകി ജോ ലോഗ അല്ലാഹ കേ കരീബീ ഔര ഖാസ ബന്ദേ ഹൈ ഉനകീ ഇമദാദ ദര അസ്ല അല്ലാഹ ഹീ കീ മദദ ഹൈ. അഗര ഇസ ആയത കേ വോ മാനീ ഹോതേ ജോ വഹാബിയോം നേ സമത്ധേ തോ കുരആന ശരീഫ മേം "അഈനൂനീ ബി കുവ്വതിന" ഔര "ഇസ്തഈനൂ ബിസ സബ്രേ വസല്ലാഹ" ക്യോം ആതാ, ഔര ഹദീസോം മേം അല്ലാഹ വാലോം സേ മദദ ചാഹനേ കീ താലീമ ക്യോം ദീ ജാതീ.

"ഇഹദിനസ സിരാതല മുസ്തകീമ" (യാനീ ഹമകോ സീധാ രാസ്താ ചലാ) ഇസമേം അല്ലാഹ കീ ജാത ഔര ഉസകീ ഖൂബിയോം കീ പഹചാന കേ ബാദ ഉസകീ ഇബാദത, ഉസകേ ബാദ ദുആ കീ താലീമ ദീ ഗഈ ഹൈ. ഇസസേ യഹ മാലൂമ ഹുആ കി ബന്ദേ കോ ഇബാദത കേ ബാദ ദുആ മേം ലഗാ രഹനാ ചാഹിയേ. ഹദീസ ശരീഫ മേം ഭീ നമാജ കേ ബാദ ദുആ കീ താലീമ ദീ ഗഈ ഹൈ. (തിബരാനീ ഔര ബേഹികീ) സിരാതേ മുസ്തകീമ കാ മതലബ ഇസ്ലാമ യാ കുരആന നബിയേ കരീമ (അല്ലാഹ കേ ദുരൂദ ഔര സലാമ ഉനപര) കാ രഹന സഹന യാ ഹുജൂര യാ ഹുജൂര കേ ഘര വാലേ ഔര സാഥീ ഹൈം. ഇസസേ സാബിത ഹോതാ ഹൈ കി സിരാതേ മുസ്തകീമ യാനീ സീധാ രാസ്താ ഏഹലേ സുന്നത കാ തരീകാ ഹൈ ജോ നബിയേ കരീമ സല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ ഘരാനേ വാലോം, ഉനകേ സാഥീ ഔര സുന്നത വ കുരആന ഔര മുസ്ലിമ ജഗത സബകോ മാനതേ ഹൈം.

"സിരാതല ലജീനാ അനഅമ്താ അലൈഹിമ" (യാനീ രാസ്താ ഉനകാ ജിനപര തുനേ ഏഹസാന കിയാ) യഹ പഹലേ വാലേ വാക്യ യാ ജുമലേ കീ തഫസീല യാനീ വിവരണ ഹൈ കി സിരാതേ മുസ്തകീമ സേ മുസലമാനോം കാ തരീകാ മുരാദ ഹൈ. ഇസസേ ബഹുത സീ ബാതോം കാ ഹല നികലതാ ഹൈ കി ജിന ബാതോം പര ബുജുര്ഗോം നേ അമല കിയാ വഹീ സീധാ രാസ്താ കീ താരീഫ മേം ആതാ ഹൈ.

“ഗൈരില മഗദൂബേ അലൈഹിമ വലദ ദൊല്ലീന “(യാനീ ന ഉനകാ ജിനപര ഗജബ ഹുആ ഔര ന ബഹകേ ഹുഓ കാ) ഇസമേം ഹിദായത ദീ ഗഈ ഹൈ കി സച്ചാഈ കീ തലാശ കരനേ വാലോം കോ അല്ലാഹ കേ ദുശ്മനോം സേ ദൂര രഹനാ ചാഹിയേ ഔര ഉനകേ രാസ്തേ, രശ്മോം ഔര രഹന സഹന കേ തരീകേ സേ പരഹേജ രഖനാ ജരൂരീ ഹൈ. ഹദീസ കീ കിതാബ തിരമിജീ മേം ആയാ ഹൈ കി “മഗദൂബേ അലൈഹിമ” യഹൂദിയോം ഔര “ദൊല്ലീന” ഇസാഈയോം കേ ലിയേ ആയാ ഹൈ.

സൂരഫ്ഹ ഫാതിഹാ കേ ഖത്മ പര “ആമീന” കഹനാ സുന്നത യാനീ നബീ കാ തരീകാ ഹൈ, “ആമീന” കേ മാനീ ഹൈ “ഐസാ ഹീ കര” യാ “കുബൂല ഫരമാ” . യേ കുരആന കാ ശബ്ദ നഹീം ഹൈ. സൂരഫ്ഹ ഫാതിഹാ നമാജ മേം പഢീ ജാനേ യാ നമാജ കേ അലാവാ, ഇസകേ ആഖിര മേം ആമീന കഹനാ സുന്നത ഹൈ.

ഹജരത ഇമാമേ അഅജമ കാ മജഹബ യഹ ഹൈ കി നമാജ മേം ആമീന ആഹിസ്താ യാ ധീമീ ആവാജ മേം കഹീ ജാഫ്ഗ.

ബിസ്മില്ലാഹിര രഹമാനിര രഹീമ
സൂരതുല ബകരഹ
യഹ കുരആന ശരീഫ കീ ദൂസരീ സൂരത ഹൈ. മദീനേ മേം ഉതരീ,
ആയതേം: 286 രൂകൂ 40.
സൂരതുല ബകരഹ പഹലാ രൂകൂ

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ۝

الٓمّٓ ﴿۱﴾ ذٰلِكَ الۡكِتٰبُ لَا رَيۡبَ ۛۚ فِيۡهِ ۛۚ هُدًى لِّلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿۲﴾ الَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡغَيۡبِ وَيُقِيۡمُوۡنَ
الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ يُنۡفِقُوۡنَ ﴿۳﴾ وَالَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِمَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ وَمَاۤ اُنۡزِلَ مِنۡ قَبۡلِكَ ۚ وَ
بِالۡاٰخِرَةِ هُمۡ يُوۡقِنُوۡنَ ﴿۴﴾ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنۡ رَّبِّهِمۡ ۗ وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿۵﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ
كَفَرُوۡا سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَاَنۡذَرۡتَهُمۡ اَمۡ لَمۡ تُنۡذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿۶﴾ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ وَعَلٰى
سَمۡعِهِمۡ ؕ وَعَلٰۤى اَبۡصَارِهِمۡ غِشٰوَةٌ ۫ وَّلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿۷﴾

അല്ലാഹ കേ നാമ സേ ശുരൂ ജോ ബഹുത മേഹരബാന രഹമത വാലാ(1)

൧. അലിഫ ലാമ മീമ(2)

൨. വഹ ബുലന്ദ രുത്ബാ കിതാബ കോഈ ശക കീ ജഗഹ നഹീം(3) ഇസമേം ഹിദായത ഹൈ ഡര വാലോം കോ,(4)

൩. വോ ജോ ബേദേഖേ ഈമാന ലാഏം,(5) ഔര നമാജ കായമ രഖേം,(6) ഔര ഹമാരീ ദീ ഹുഈ രോജീ മേം സേ ഹമാരീ രാഹ മേം ഉഠാഏം(7)

൪. ഔര വോ കി ഈമാന ലാഏം ഉസ പര ജോ ഏ മേഹബൂബ തുമ്ഹാരീ തരഫ ഉതരാ ഔര ജോ തുമ സേ പഹലേ ഉതരാ,(8) ഔര ആഖിരത പര യകീന രഖേ (9)

൫. വഹീ ലോഗ അപനേ രബ കീ തരഫ സേ ഹിദായത പര ഹൈം ഔര വഹീ മുരാദ കോ പഹുംചനേ വാലേ

൬. ബേശക വോ ജിന കീ കിസമത മേം കുഫ്ര ഹൈ(10) ഉന്ഹേം ബരാബര ഹൈ ചാഹേ തുമ ഉന്ഹേം ഡരാഓ യാ ന ഡരാഓ വോ ഈമാന ലാനേ കേ നഹീം

൭. അല്ലാഹ നേ ഉനകേ ദിലോം പര ഔര കാനോം പര മുഹര കര ദീ ഔര ആഖോം പര ഘടാ ടോപ ഹൈ(11) ഔര ഉനകേ ലിയേ ബഡാ അജാബ

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ - പഹലാ രൂകൂ

1. സൂരഏ ബകരഹ: യഹ സൂരത മദീനാ മേം ഉതരീ. ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ (അല്ലാഹ തആലാ ഉനസേ രാജീ രഹേ) നേ ഫരമായാ മദീനഏ തൈയ്യിബഹ മേം സബസേ പഹലേ യഹീ സൂരത ഉതരീ, സിവായ ആയത ''വത്തകൂ

യൗമന തുര ജഊന" കേ കി നബീയേ കരീബ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ ആഖിരീ ഹജ മേം മക്കഏ മുകര്രമാ മേം ഉതരീ. (ഖാജിന) ഇസ സൂരത മേം 286 ആയതേം, ചാലീസ രൂകൂ, ഛ: ഹജാര ഏക സൗ അക്കീസ കലിമേ (ശബ്ദ) 25500 അക്ഷര യാനീ ഹുരൂഫ ഹൈം.(ഖാജിന)

പഹലേ കുരആന ശരീഫ മേം സൂരതോം കേ നാമ നഹീം ലിഖേ ജാതേ ഥേ. യഹീ തരീകാ ഹജ്ജാജ ബിന യൂസുഫേ സകഫീ നേ നികാലാ. ഇബ്നേ അരബീ കാ കഹനാ ഹൈ കി സൂരഏ ബകരഹ മേം ഏക ഹജാര അമ്ര യാനീ ആദേശ, ഏക ഹജാര നഹീ യാനീ പ്രതിബന്ധ, ഏക ഹജാര ഹുക്മ ഔര ഏക ഹജാര ഖബരേം ഹൈം. ഇസേ അപനാനേ മേം ബരകത ഔര ഛോഡ ദേനേ മേം മേഹരൂമീ ഹൈ. ബുരാഈ വാലേ ജാദൂഗര ഇസകീ താസീര ബര്ദാശ്ത കരനേ കീ താകത നഹീം രഖതേ. ജിസ ഘര മേം യേ സൂരത പഢീ ജാഏ, തീന ദിന തക സരകശ ശൈതാന ഉസ മേം ദാഖില നഹീം ഹോ സകതാ. മുസ്ലിമ ശരീഫ കീ ഹദീസ മേം ഹൈ കി ശൈതാന ഉസ ഘര സേ ഭാഗതാ ഹൈ ജിസ മേം യഹ സൂരത പഢീ ജായ. ബേഹകീ ഔര സഈദ ബിന മന്സൂര നേ ഹജരത മുഗീരാ സേ രിവായത കീ കി ജോ കോഈ സോതേ വക്ത സൂരഏ ബകരഹ കീ ദസ ആയതേം പഢേഗാ, വഹ കുരആന ശരീഫ കോ നഹീം ഭൂലേഗാ. വോ ആയതേം യേ ഹൈ: ചാര ആയതേം ശുരൂ കീ ഔര ആയതല കുര്സീ ഔര ദോ ഇസകേ ബാദ കീ ഔര തീന സൂരത കേ ആഖിര കീ.

തിബരാനീ ഔര ബേഹകീ നേ ഹജരത ഇബ്നേ ഉമര (അല്ലാഹ ഉന സേ രാജീ രഹേ) സേ രിവായത കീ കി ഹുജൂര (അല്ലാഹ കേ ദൂരൂദ ഔര സലാമ ഹോം ഉനപര) നേ ഫരമായാ _മൈയത കോ ദഫ്ന കരകേ കബ്ര കേ സിരഹാനേ സൂരഏ ബകരഹ കീ ശുരൂ കീ ആയതേം ഔര പാംവ കീ തരഫ ആഖിര കീ ആയതേം പഢോ.

ശാനേ നുജൂല യാനീ കിന ഹാലാത മേം ഉതരീ:_ അല്ലാഹ തആലാ നേ അപനേ ഹബീബ (അല്ലാഹ കേ ദൂരൂദ ഔര സലാമ ഹോം ഉനപര) സേ ഏക ഐസീ കിതാബ ഉതാരനേ കാ വാദാ ഫരമായാ ഥാ ജോ ന പാനീ സേ ധോകര മിടാഈ ജാ സകേ, ന പുരാനീ ഹോ. ജബ കുരആന ശരീഫ ഉതരാ തോ ഫരമായാ "ജാലികല കിതാബു" കി വഹ കിതാബ ജിസകാ വാദാ ഥാ, യഹീ ഹൈ. ഏക കഹനാ യഹ ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ നേ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല സേ ഏക കിതാബ ഉതാരനേ കാ വാദാ ഫരമായാ ഥാ, ജബ ഹുജൂര നേ മദീനഏ തയ്യിബഹ കോ ഹിജരത ഫരമാഈ ജഹാം യഹൂദീ ബഡീ താദാദ മേം ഥേ തോ "അലിഫ, ലാമ മീമ, ജാലികല കിതാബു" ഉതാര കര ഉസ വാദേ കേ പൂരേ ഹോനേ കീ ഖബര ദീ. (ഖാജിന)

2. അലിഫ ലാമ മീമ:_ സൂരതോം കേ ശുരൂ മേം ജോ അലഗ സേ ഹുരൂഫ യാ അക്ഷര ആതേ ഹൈ ഉനകേ ബാരേ മേം യഹീ മാനനാ ഹൈ കി അല്ലാഹ കേ രാജോം മേം സേ ഹൈ ഔര മുതശാബിഹാത യാനീ രഹസ്യമയ ഭീ. ഉനകാ മതലബ അല്ലാഹ ഔര രസൂല ജാനേം. ഹമ ഉസകേ സച്ചേ ഹോനേ പര ഈമാന ലാതേ

3. ഇസലിയേ കി ശക ഉസമേം ഹോതാ ഹൈ ജിസകാ സൂബൂത യാ ദലീല യാ പ്രമാണ ന ഹോ. കുരആന ശരീഫ ഐസേ ഖുലേ ഔര താകത വാലേ സുബൂത യാ പ്രമാണ രഖതാ ഹൈ ജോ ജാനകാര ഔര ഇന്സാഫ വാലേ ആദമീ കോ ഇസകേ കിതാബേ ഇലാഹീ ഔര സച ഹോനേ കേ യകീന പര മജബൂത കരതേ ഹൈം. തോ യഹ കിതാബ കിസീ തരഹ ശക കേ കാബില നഹീം, ജിസ തരഹ അന്ധേ കേ ഇന്കാര സേ സൂരജ കാ വുജൂദ യാ അസ്തിത്വ സംദിഗ്ധ യാ ശുബഹ വാലാ നഹീം ഹോതാ, ഐസേ ഹീ ദുശ്മനീ രഖനേ വാലേ കാലേ ദില കേ ഇന്കാര സേ യഹ കിതാബ ശുബഹ വാലീ നഹീം ഹോ സകതീ.

4. "ഹുദല ലില മുത്തകീന" (യാനി ഇസമേം ഹിദായത ഹൈ ഡര വാലോം കോ) ഹാലാംകി കുരആന ശരീഫ കീ ഹിദായത യാ മാര്ഗദര്ശന ഹര പഢനേ വാലേ കേ ലിയേ ആമ ഹൈ, ചാഹേ വഹ മൂമിന യാനീ ഈമാന വാലാ ഹോ യാ കാഫിര, ജൈസാ കി ദൂസരീ ആയത മേം ഫരമായാ "ഹുദല ലിന നാസേ" യാനീ "ഹിദായത സാരേ ഇന്സാനോം കേ ലിയേ" ലേകിന ചൂംകി ഇസകാ ഫായദാ അല്ലാഹ സേ ഡരനേ വാലോം യാ ഏഹലേ തകവാ കോ ഹോതാ ഹൈ ഇസീലിയേ ഫരമായാ ഗയാ _ ഹിദായത ഡരവാലോം കോ. ജൈസേ കഹതേ ഹൈം ബാരിശ ഹരിയാലീ കേ ലിയേ ഹൈ യാനീ ഫായദാ ഇസസേ ഹരിയാലീ കാ ഹീ ഹോതാ ഹൈ ഹാലാംകി യഹ ബരസതീ ഊസര ഔര ബംജര ജമീന പര ഭീ ഹൈ.

"തകവാ" കേ കഈ മാനീ ആതേ ഹൈം, നഫ്സ യാ അന്ത:കരണ കോ ഡര വാലീ ചീജ സേ ബചാനാ തകവാ കഹലാതാ ഹൈ. ശരീഅത കീ ഭാഷാ മേം തകവാ കഹതേ ഹൈം അപനേ ആപകോ ഗുനാഹോം ഔര ഉന ചീജോം സേ ബചാനാ ജിന്കേം അപനാനേ സേ അല്ലാഹ തആലാ നേ മനാ ഫരമായാ ഹൈം. ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ (അല്ലാഹ ഉന സേ രാജീ രഹേ) നേ ഫരമായാ മുത്തകീ യാ അല്ലാഹ സേ ഡരനേ വാലാ വഹ ഹൈ ജോ അല്ലാഹ കേ അലാവാ കിസീ കീ ഇബാദത ഔര ബന്ദേ ഗുനാഹോം ഔര ബുരീ ബാതോം സേ ബചാ രഹേ. ദൂസരോം നേ കഹാ ഹൈ മുത്തകീ അപനേ ആപ കോ ദൂസരോം സേ ബേഹതര ന സമഝേ. കുഛ കഹതേ ഹൈം തകവാ ഹരാമ യാ വര്ജിത ചീജോം കാ ഛോഡനാ ഔര അല്ലാഹ കേ ആദേശോം യാ ഏഹകാമാത കാ അദാ കരനാ ഹൈ. ഔരോം കേ അനുസാര ആദേശോം കേ പാലന പര ഡടേ രഹനാ ഔര താഅത പര ഗുരൂര സേ ബചനാ തകവാ ഹൈ. കുഛ കാ കഹനാ ഹൈ കി തേരാ രബ തുഝേ വഹാം ന പാഏ ജഹാം ഉസനേ മനാ ഫരമായാ ഹൈ. ഏക കഥന യഹ ഭീ ഹൈ കി തകവാ ഹുജൂര (അല്ലാഹ കേ ദൂരൂദ ഔര സലാമ ഹോം ഉനപര) ഔര ഉനകേ സാഥീ സഹാബാ (അല്ലാഹ ഉന സേ രാജീ രഹേ) കേ രാസ്തേ പര ചലനേ കാ നാമ ഹൈ.(ഖാജിന)

യഹ തമാമ മാനീ ഏക ദൂസരേ സേ ജുഡേ ഹൈം.

തകവാ കേ ദര്ജേം ബഹുത ഹൈം_ ആമ ആദമീ കാ തകവാ ഈമാന ലാകര കുഫ്ര സേ ബചനാ, ഉനസേ ഊപര കേ ദര്ജേം കേ ആദിമയോം കാ തകവാ ഉന ബാതോം പര അമല കരനാ ജിനകാ അല്ലാഹ നേ ഹുക്മ ദിയാ ഹൈ ഔര ഉന ബാതോം സേ ദൂര രഹനാ ജിനസേ അല്ലാഹ നേ മനാ കിയാ ഹൈ. ഖവാസ യാനീ വിശേഷ ദര്ജേം കേ ആദമിയോം കാ തകവാ ഏസീ ഹര ചീജ കാ ഛോഡനാ ഹൈ ജോ അല്ലാഹ തആലാ സേ ദൂര കര ദേ യാ ഉസേ

ഭൂലാ ദേ.(ജുമല) ഇമാമ അഹമദ രജാ ഖാം, മുഹദ്സി _ഏ ബരേലവീ (അല്ലാഹ കീ രഹമത ഹോ ഉനപര)നേ ഫരമായാ _ തകവാ സാത തരഹ കാ ഹൈ.

(1) കുഫ്ര സേ ബചനാ, യഹ അല്ലാഹ തആലാ കീ മേഹരബാനീ സേ ഹര മുസലമാന കോ ഹാസില ഹൈ

(2) ബദ_മജഹബീ യാ അധര്മ സേ ബചനാ _ യഹ ഹര സുന്നീ കോ നസീബ ഹൈ,

(3) ഹര ബഡേ ഗുനാഹ സേ ബചനാ

(4) ഛോടേ ഗുനാഹ സേ ഭീ ദൂര രഹനാ

(5) ജിന ബാതോം കീ അച്ഛാഈ മേം ശക യാ സംദേഹ ഹോ ഉനസേ ബചനാ

(6) ശഹവത യാനീ വാസനാ സേ ബചനാ

(7) ഗൈര കീ തരഫ ഖിംചനേ സേ അപനേ ആപ കോ രോകനാ. യഹ ബഹുത ഹീ വിശേഷ ആദമിയോം കാ ദര്ജാ ഹൈ. കുരആന ശരീഫ ഇന സാതോം മരതബോം യാ ശ്രേണിയോം കേ ലിയേ ഹിദായത ഹൈ.

(5) ''അല ലജീനാ യൂമിനൂനാ ബില ഗൈബ'' (യാനീ വോ ജോ ബേ ദേഖേ ഈമാന ലാഏം) സേ ലേകര ''മുഫലിഹൂന'' (യാനീ വഹീ മുരാദ കോ പഹുംചനേ വാലേ) തക കീ ആയതേം സച്ചേ ദില സേ ഈമാന ലാനേ ഔര ഉസ ഈമാന കോ സംഭാല കര രഖനേ വാലോം കേ ബാരേ മേം ഹൈം. യാനീ ഉന ലോഗോം കേ ഹക മേം ജോ അന്ദര ബാഹര ദോനോം സേ ഈമാനദാര ഹൈം. ഇസകേ ബാദ ജോ ആയതേം ഖുലേ കാഫിരോം കേ ബാരേ മേം ഹൈം ജോ അന്ദര ബാഹര ദോനോം തരഹ സേ കാഫിര ഹൈം. ഇസകേ ബാദ ''വ മിനന നാസേ'' (യാനീ ഔര കുഛ കഹതേ ഹൈം) സേ തേരഹ ആയതേം മുനാഫികോം കേ ബാരേ മേം ഹൈം ജോ അന്ദര സേ കാഫിര ഹൈം ഔര ബാഹര സേ അപനേ ആപകോ മുസലമാന ജാഹിര കരതേ ഹൈം. (ജുമല) ''ഗൈബ'' വഹ ഹൈ ജോ ഹവാസ യാനീ ഇന്ദിയോം ഔര അക്ല സേ മാലൂമ ന ഹോ സകേ. ഇസകീ ദോ കിസമേം ഹൈം _ ഏക വോ ജിസപര കോഈ ദലീല യാ പ്രമാണ ന ഹോ, യഹ ഇല്മേ ഗൈബ യാനീ അജ്ഞാത കീ ജാനകാരീ ജാതീ യാ വ്യക്തിഗത ഹൈ ഔര യഹീ മതലബ നികലതാ ഹൈ ആയത ''ഇന്ദഹൂ മഫാതിഹുല ഗൈബേ ലാ യാലമുഹാ ഇല്ലാ ഹൂ'' (ഔര അല്ലാഹ കേ പാസ ഹീ അജ്ഞാത കീ കുംജീ ഹൈ), ഔര അജ്ഞാത കീ ജാനകാരീ ഉസകേ അലാവാ കിസീ കോ നഹീം) മേം ഔര ഉന സാരീ ആയതോം മേം ജിനമേം അല്ലാഹ കേ സിവാ കിസീ കോ ഭീ അജ്ഞാത കീ ജാനകാരീ ന ഹോനേ കീ ബാത കഹീ ഗഈ ഹൈ. ഇസ കിസ്മ കാ ഇല്മേം ഗൈബ യാനീ ജാതീ ജിസ പര കോഈ ദലീല യാ പ്രമാണ ന ഹോ, അല്ലാഹ തആലാ കേ സാഥ വിശേഷ യാ ഖാസ ഹൈ.

ഗൈബ കീ ദൂസരീ കിസ്മ വഹ ഹൈ ജിസ പര ദലീല യാ പ്രമാണ ഹോ ജൈസേ ദുനിയാ ഔര ഇസകേ അന്ദര ജോ ചീജേം ഹൈം ഉനകോ ദേഖതേ ഹുഏ അല്ലാഹ പര ഈമാന ലാനാ, ജിസനേ യേ സബ ചീജേം ബനാഈ ഹൈം, ഇസീ കിസ്മ കേ തഹത ആതാ ഹൈ കയാമത യാ പ്രലയ കേ ദിന കാ ഹാല, ഹിസാബ വാലേ ദിന അച്ഛേ ഔര ബുരേ കാമോം കാ ബദലാ ഇത്യാദി കീ ജാനകാരീ, ജിസ പര ദലീലേം യാ പ്രമാണ മൗജൂദ ഹൈം ഔര ജോ ജാനകാരീ അല്ലാഹ തആലാ കേ ബതാഏ സേ മിലതീ ഹൈ. ഇസ ദൂസരേ കിസ്മ കേ ഗൈബ, ജിസകാ തഅല്ലുക ഈമാന സേ ഹൈ, കീ ജാനകാരീ ഔര യകീന ഹര ഈമാന വാലേ കോ ഹാസില ഹൈ, അഗര ന ഹോ തോ വഹ ആദമീ മൂമിന ഹീ ന ഹോ.

അല്ലാഹ തആലാ അപനേ കരീബീ ചഹീതേ ബന്ദോം, നബിയോം ഔര വലിയോം പര ജോ ഗൈബ കേ ദരവാജേ ഖോലതാ ഹൈ വഹ ഇസീ കിസ്മ കാ ഗൈബ ഹൈ. ഗൈബ കീ തഫസീര യാ വ്യാഖ്യാ മേം ഏക കഥന യഹ ഭീ ഹൈ കി ഗൈബ സേ കല്ബ യാനീ ദില മുരാദ ഹൈ. ഉസ സൂരത മേം മാനീ യേ ഹോംഗേ കി വോ ദില സേ ഈമാന ലാഏം.(ജുമല)

ഈമാന : ജിന ചീജോം കേ ബാരേ മേം ഹിദായത ഔര യകീന സേ മാലൂമ ഹൈ കി യേ ദീനേ മുഹമ്മദീ സേ ഹൈം, ഉന സബകോ മാനനേ ഔര ദില സേ തസ്ദീക യാ പുഷ്ടി കരനേ ഔര ജബാന സേ ഇകരാര കരനേ കാ നാമ സഹീ ഈമാന ഹൈ. കര്മ യാ അമല ഈമാന മേം ദാഖില നഹീം ഇസീലിയേ ''യൂമിനൂനാ ബില ഗൈബേ'' കേ ബാദ ''യുകീമൂനസ സലാത'' (ഔര നമാജ കായമ രഖേം) ഫരമായാ ഗയാ.

(6) നമാജ കേ കായമ രഖനേ സേ യേ മുരാദ ഹൈ കി ഇസപര സദാ അമല കരതേ ഹൈം ഔര ഠീക വക്തോം പര പൂരീ പാബന്ദീ കേ സാഥ സഭീ അരകാന യാനീ സംസ്കാരോം കേ സാഥ നമാജ കീ അദായഗീ കരതേ ഹൈം ഔര ഫര്ജ, സുന്നത ഔര മുസ്തഹബ അരകാന കീ ഹിഫാജത കരതേ ഹൈ, കിസീ മേം കോഈ രൂകാവട നഹീം ആനേ ദേതേ. ജോ ബാതേം നമാജ കോ ഖരാബ കരതീ ഹൈം ഉന കാ പൂരാ പൂരാ ധ്യാന രഖതേ ഹൈം ഔര ജൈസീ നമാജ പഢനേ കാ ഹുക്മ ഹുആ ഹൈ വൈസീ നമാജ അദാ കരതേ ഹൈം.

നമാജ കേ സംസ്കാര : നമാജ കേ ഹുകൂക യാ സംസ്കാര ദോ തരഹ കേ ഹൈം ഏക ജാഹിരീ, യേ വോ ഹൈം ജോ അഭീ അഭീ ഉപര ബതാഏ ഗഏ. ദൂസരേ ബാതിനീ, യാനീ ആംതരിക, പൂരീ യകസൂഈ യാ ഏകാഗ്രതാ, ദില കോ ഹര തരഫ സേ ഫേരകര സിര്ഫ അപനേ പൈദാ കരനേ വാലേ കീ തരഫ ലഗാ ദേനാ ഔര ദില കീ ഗഹരാഈയോം സേ അപനേ രബ കീ താരീഫ യാ സ്തുതി ഔര ഉസസേ പ്രാര്ഥനാ കരനാ.

(7) അല്ലാഹ കീ രാഹ മേം ഖര്ച കരനേ കാ മതലബ യാ ജകാത ഹൈ, ജൈസാ ദൂസരീ ജഗഹ ഫരമായാ "യുകീമൂനസ സലാതാ വ യൂതൂനജ ജകാതാ" (യാനീ നമാജ കായമ കരതേ ഹൈം ഔര ജകാത അദാ കരതേ ഹൈ), യാ ഹര തരഹ കാ ദാന പുണ്യ മുരാദ ഹൈ ചാഹേ ഫര്ജ ഹോ യാ വാജിബ, ജൈസേ ജകാത, ഭേംട, അപനീ ഔര അപനേ ഘര വാലോം കീ ഗുജര ബസര കാ പ്രബന്ധ. ജോ കരീബീ ലോഗ ഇസ ദുനിയാ സേ ജാ ചുകേ ഹൈം ഉനകീ ആത്മാ കീ ശാന്തി കേ ലിയേ ദാന കരനാ ഭീ ഇസമേം ആ സകതാ ഹൈ. ബഗദാദ വാലേ പീര ഹുജൂര ഗൗസേ ആജമ കീ ഗ്യാരഹവീം കീ നിയാജ, ഫാതിഹാ, തീജാ ചാലീസവാം വഗൈരഹ ഭീ ഇസമേം ദാഖില ഹൈം കി യേ സബ അതിരിക്ത ദാന ഹൈം. കുരആന ശരീഫ കാ പഢനാ ഔര കലിമാ പഢനാ നേകീ കേ സാഥ അതിരിക്ത നേകീ മിലാകര അജ്ര ഔര സവാബ ബഢാതാ ഹൈ.

കുരആന ശരീഫ മേം ഇസ തരഫ ജരൂര ഇശാരാ കിയാ ഗയാ ഹൈ കി അല്ലാഹ കീ രാഹ മേം ഖര്ച കരതേ വക്ത, ചാഹേ അപനേ ലിയേ ഹോ യാ അപനേ കരീബീ ലോഗോം കേ ലിയേ, ഉസമേം ബീച കാ രാസ്താ അപനായാ ജാഏ, യാനീ ന ബഹുത കമ, ന ബഹുത ജ്യാദാ.

"രജകനാഹുമ" (ഔര ഹമാരീ ദീ ഹുഈ രോജീ മേം സേ) മേം യഹ സ്പഷ്ട കര ദിയാ ഗയാ ഹൈ കി മാല തുമ്ഹാരാ പൈദാ കിയാ ഹുആ നഹീം, ബല്കി ഹമാരാ ദിയാ ഹുആ ഹൈ. ഇസകോ അഗര ഹമാരേ ഹുക്മ സേ ഹമാരീ രാഹ മേം ഖര്ച ന കരോ തോ തുമ ബഹുത ഹീ കംജൂസ ഹോ ഔര യേ കംജൂസീ ബഹുത ഹീ ബുരീ ഹൈ.

(8) ഇസ ആയത മേം കിതാബ വാലോം സേ വോ ഈമാന വാലേ മുരാദ ഹൈം ജോ അപനീ കിതാബ ഔര സാരീ പിഛലീ കിതാബോം ഔര നബിയോം (അല്ലാഹ കേ ദുരൂദ ഔര സലാമ ഹോം ഉനപര) പര ഭേജേ ഗഏ അല്ലാഹ കേ ആദേശോം പര ഭീ ഈമാന ലാഏ ഔര കുരആന ശരീഫ പര ഭീ. ഔര "മാ ഉന്ജിലാ ഇലൈകാ" (ജോ തുമ്ഹാരീ തരഫ ഉതരാ) സേ തമാമ കുരആന ശരീഫ ഔര സാരീ ശരീഅത മുരാദ ഹൈ. (ജുമല)

ജിസ തരഹ കുരആന ശരീഫ പര ഈമാന ലാനാ ഹര മുസലമാന കേ ലിയേ ജരൂരീ ഹൈ ഉസീ തരഹ പിഛലീ ആസമാനീ കിതാബോം പര ഈമാന ലാനാ ഭീ അനിവാര്യ ഹൈ ജോ അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹുജൂര (അല്ലാഹ കേ ദുരൂദ ഔര സലാമ ഹോ ഉനപര) സേ പഹലേ നബിയോം പര ഉതാരീം. അലബത്താ ഉന കിതാബോം കേ ജോ അഹകാമ യാ ആദേശ ഹമാരീ ശരീഅത മേം മന്സൂഖ യാ സ്ഥഗിത കര ദിയേ ഗഏ ഉന പര അമല കരനാ ദുരൂസ്ത നഹീം, മഗര ഈമാന രഖനാ ജരൂരീ ഹൈ. ജൈസേ പിഛലീ ശരീഅതോം മേം ബൈതുല മകദിസ കിബലാ ഥാ, ഇസപര ഈമാന ലാനാ തോ ഹമാരേ ലിയേ ജരൂരീ ഹൈ മഗര അമല യാനീ നമാജ മേം ബൈതുല മകദിസ കീ തരഫ മുംഹ കരനാ ജായജ നഹീം, യഹ ഹുക്മ ഉഠാ ലിയാ ഗയാ. കുരആന ശരീഫ സേ പഹലേ ജോ കുഛ അല്ലാഹ തആലാ കീ തരഫ സേ ഉസകേ നബിയോം പര ഉതരാ ഉന സബ പര സാമൂഹിക രൂപ സേ ഈമാന ലാനാ ഫര്ജേ ഐന ഔര കുരആന ശരീഫ മേം ജോ കുഛ ഹൈ ഉസ പര ഈമാന ലാനാ ഫര്ജേ കിഫായാ ഹൈ, ഇസീലിയേ ആമ ആദമീ പര കുരആന ശരീഫ കീ തഫസീലാത കീ ജാനകാരീ ഫര്ജ നഹീം ജബകി കുരആന ശരീഫ കേ ജാനകാര മൗജൂദ ഹോം ജിന്ഹോംനേ കുരആന കേ ജ്ഞാന കോ ഹാസില കരനേ മേം പൂരീ മേഹനത കീ ഹോ.

(9) യാനീ ദൂസരീ ദുനിയാ ഔര ജോ കുഛ ഉസമേം ഹൈ, അച്ഛാഇയോം ഔര ബുരാഇയോം കാ ഹിസാബ വഗൈരഹ സബ പര ഐസാ യകീന ഔര ഇത്മീനാന രഖതേ ഹൈം കി ജരാ ശക ഔര ശുബഹ നഹീം, ഇസമേം അഹലേ കിതാബ (ഈസാഈ ഔര യഹൂദീ) ഔര കാഫിരോം വഗൈരഹ സേ ബേജാരീ ഹൈ ജോ ആഖിരത യാനീ ദൂസരീ ദുനിയാ കേ ബാരേ മേം ഗലത വിചാര രഖതേ ഹൈം.

(10) അല്ലാഹ വാലോം കേ ബാദ, അല്ലാഹ കേ ദുശ്മനോം കാ ബയാന ഫരമാനാ ഹിദായത കേ ലിയേ ഹൈ കി ഇസ മുകാബലേ സേ ഹര ഏക കോ അപനേ കിരദാര കീ ഹകീകത ഔര ഉസകേ നതീജോം യാ പരിണാമ പര നജര ഹോ ജാഏ.

യഹ ആയത അബൂ ജഹല, അബൂ ലഹബ വഗൈരഹ കാഫിരോം കേ ബാരേ മേം ഉതരീ ജോ അല്ലാഹ കേ ഇല്മ കേ തഹത ഈമാന സേ മേഹരൂമ ഹൈം, ഇസീ ലിയേ ഉനകേ ബാരേ മേം അല്ലാഹ തആലാ കീ മുഖാലിഫത യാ ദുശ്മനീ സേ ഡരാനാ യാ ന ഡരാനാ ദോനോം ബരാബര ഹൈം, ഉന്ഹേം ഫായദാ ന ഹോഗാ. മഗര ഹുജൂര കീ കോശിശ ബേകാര നഹീം ക്യോംകി രസൂല കാ കാമ സിര്ഫ സച്ചാഈ കാ രാസ്താ ദിഖാനാ ഔര അച്ഛാഈ കീ തരഫ ബുലാനാ ഹൈ. കിതനേ ലോഗ സച്ചാഈ കോ അപനാതേ ഹൈ ഔര കിതനേ നഹീം, യഹ രസൂല കീ ജവാബദാരീ നഹീം ഹൈ, അഗര കൗമ ഹിദായത കുബൂല ന കരേ തബ ഭീ ഹിദായത ദേനേ വാലേ കോ ഹിദായത കാ പുണ്യ യാ സവാബ മിലേഗാ ഹീ.

ഇസ ആയത മേം ഹുജൂര (അല്ലാഹ കേ ദുരൂദ വ സലാമ ഹോ ഉനപര) കീ തസല്ലീ കീ ബാത ഹൈ കി കാഫിരോം കേ ഈമാന ന ലാനേ സേ ആപ ദുഖീ ന ഹോം, ആപ കീ തബലീഗ യാ പ്രചാര കീ കോശിശ പൂരീ ഹൈ, ഇസകാ അച്ഛാ ബദലാ മിലേഗാ. മേഹരൂമ തോ യേ ബദനസീബ ഹൈ ജിന്ഹോംനേ ആപകീ ബാത ന മാനീ.

കുഫ്ര കേ മാനീ : അല്ലാഹ തആലാ കീ ജാത യാ ഉസകേ ഏക ഹോനേ യാ കിസീ കേ നബീ ഹോനേ യാ ദീന കീ ജരൂരതോം മേം സേ കിസീ ഏക കാ ഇന്കാര കരനാ യാ കോഈ ഐസാ കാമ ജോ ശരീഅത സേ മുംഹ ഫേരനേ കാ സുബൂത ഹോ, കുഫ്ര ഹൈ.

(11) ഇസ സാരേ മജമൂന കാ സാര യഹ ഹൈ കി കാഫിര ഗുമരാഹീ മേം ഐസേ ഡൂബേ ഹുഏ ഹൈം കി സച്ചാഈ കേ ദേഖനേ, സുനനേ, സമഝനേ സേ ഇസ തരഹ മേഹരൂമ ഹോ ഗഏ ജൈസേ കിസീ കേ ദില ഔര കാനോം പര മുഹര ലഗീ ഹോ ഔര ആംഖോം പര പര്ദാ പഡാ ഹുആ ഹോ. ഇസ ആയത സേ മാലൂമ ഹുആ കി ബന്ദോം കേ കര്മ ഭീ അല്ലാഹ കീ കുദരത കേ തഹത ഹൈം.

സൂരഹ് ബകരഹ _ ദൂസരാ രൂകൂ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِيْنَ ۘ﴿۸﴾ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا ۚ وَمَا يَخْدَعُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ؕ﴿۹﴾ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ﴿۱۰﴾ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ ۙ قَالُوْٓا اِنَّمَا
نَحْنُ مُصْلِحُوْنَ﴿۱۱﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُوْنَ وَلٰكِنْ لَّا يَشْعُرُوْنَ﴿۱۲﴾ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا كَمَآ
اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ لَّا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۳﴾ وَ اِذَا
لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ وَ اِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ ۙ اِنَّمَا نَحْنُ
مُسْتَهْزِءُوْنَ﴿۱۴﴾ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ﴿۱۵﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا
الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى ۪ فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ﴿۱۶﴾ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ
نَارًا ۚ فَلَمَّآ اَضَآءَتْ مَا حَوْلَهٗ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُوْرِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِيْ ظُلُمٰتٍ لَّا يُبْصِرُوْنَ﴿۱۷﴾ صُمٌّۢ بُكْمٌ
عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ۙ﴿۱۸﴾ اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيْهِ ظُلُمٰتٌ وَّ رَعْدٌ وَّ بَرْقٌ ۚ يَجْعَلُوْنَ
اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوٰعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ؕ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ﴿۱۹﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
اَبْصَارَهُمْ ؕ كُلَّمَآ اَضَآءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيْهِ ۙ وَ اِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوْا ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ
بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ۧ﴿۲۰﴾

വ. ഔര കുഛ ലോഗ കഹതേ ഹൈം(1) കി ഹമ അല്ലാഹ ഔര പിഛലേ ദീന പര ഈമാന ലാഏ ഔര വോ ഈമാന വാലേ നഹീം

ൻ. ധോഖാ ദിയാ ചാഹതേ ഹൈം അല്ലാഹ ഔര ഈമാന വാലോം കോ(2) ഔര ഹകീകത മേം ധോഖാ നഹീം ദേതേ മഗര അപനീ ജാനോം കോ ഔര ഉന്‌ഹേം ശഊര (യാ ആഭാസ) നഹീം

ഛ. ഉനകേ ദിലോം മേം ബീമാരീ ഹൈ (3)തോ അല്ലാഹ നേ ഉനകീ ബീമാരീ ഔര ബഢാഈ ഔര ഉനകേ ലിയേ ദര്‍ദനാക അജാബ ഹൈ ബദലാ ഉനകേ ഝൂഠ കാ(4)

൬൬. ഔര ജോ ഉനസേ കഹാ ജാഏ ജമീന മേം ഫസാദ ന കരോ (5)തോ കഹതേ ഹൈം ഹമ തോ സംവാരനേ വാലേ ഹൈം,

൬൫. സുനതാ ഹൈ| വഹീ ഫസാദീ ഹൈം മഗര ഉന്‍ഹേം ശഉര നഹീം,

൬൬. ഔര ജബ ഉനസേ കഹാ ജാഏ ഈമാന ലാഔ ജൈസേ ഔര ലോഗ ഈമാന ലാഏ ഹൈം(6) തോ കഹേം ക്യാ ഹമ മൂര്‍ഖോം കീ തരഹ ഈമാന ലാഏം(7)സുനതാ ഹൈ | വഹീ മൂര്‍ഖ ഹൈം മഗര ജാനതേ നഹീം (8)

൬൭. ഔര ജബ ഈമാന വാലോം സേ മിലേം തോ കഹേം ഹമ ഈമാന ലാഏ ഔര ജബ അപനേ ശൈതാനോം കേ പാസ അകേലേ ഹോം(9) തോ കഹേം ഹമ തുമ്‍ഹാരേ സാഥ ഹൈം, ഹമ തോ യൂം ഹീ ഹംസീ കരതേ ഹൈം (10)

൬൮. അല്ലാഹ ഉനസേ ഇസ്തഹജാ ഫരമാതാ ഹൈ (അപനീ ശാന കേ മുതാബിക)(11) ഔര ഉന്‍ഹേം ഢീല ദേതാ ഹൈ കി അപനീ സരകശീ മേം ഭടകതേ രഹേം.

൬൯. യേ വോ ലോഗ ഹൈം ജിന്‍ഹോംനേ ഹിദായത കേ ബദലേ ഗുമരാഹീ ഖരീദീ(12) തോ ഉനകാ സൗദാ കുഛ നഫാ ന ലായാ ഔര വോ സൗദേ കീ രാഹ ജാനതേ ഹീ ന ഥേ(13)

൭൦. ഉനകീ കഹാവത ഉസകീ തരഹ ഹൈ ജിസനേ ആഗ രൗശന കീ തോ ജബ ഉസസേ ആസപാസ സബ ജഗമഗാ ഉഠാ, അല്ലാഹ ഉനകാ നൂര ലേ ഗയാ ഔര ഉന്‍ഹേം അംധേരിയോം മേം ഛോഡ ദിയാ കി കുഛ നഹീം സൂഝതാ (14)

൭൧. ബഹരേ, ഗൂംഗേ, അന്ധേ, തോ വോ ഫിര ആനേ വാലേ നഹീം

൭൨. യാ ജൈസേ ആസമാന സേ ഉതരതാ പാനീ കി ഉസമേം അംധേരിയാം ഹൈം ഔര ഗരജ ഔര ചമക(15) അപനേ കാനോം മേം ഉംഗലിയാം ഠൂംസ രഹേ ഹൈം,കഡക കേ കാരണ മൗത കേ ഡര സേ(16) ഔര അല്ലാഹ കാഫിരോം കോ ഘേരേ ഹുഏ ഹൈ(17)

൭൩. ബിജലീ യൂം ഹീ മാലൂമ ഹോതീ ഹൈ കി ഉനകീ നിഗാഹേം ഉചക ലേ ജാഏഗീ(18) ജബ കുഛ ചമക ഹുഈ ഉസ മേം ചലനേ ലഗേ(19) ഔര ജബ

അംധേരാ ഹുആ, ഖഡേ രഹ ഗഏ ഔര അല്ലാഹ ചാഹതാ തോ ഉനകേ കാന ഔര ആംഖേം ലേ ജാതാ(20) ബേശക അല്ലാഹ സബകുഛ കര സകതാ ഹൈം(21)

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ _ ദൂസരാ രൂകൂ

1. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി ഹിദായത കീ രാഹേം ഉനകേ ലിഏ പഹലേ ഹീ ബന്ദ ന ഥീം കി ബഹാനേ കീ ഗുംജായശ ഹോതീ. ബല്കി ഉനകേ കുഫ്ര, ദുശ്മനീ ഔര സരകശീ വ ബേദീനീ, സത്യ കേ വിരോധ ഔര നബിയോം സേ ദുശ്മനീ കാ യഹ അംജാമ ഹൈ ജൈസേ കോഈ ആദമീ ഡാകൂര കാ വിരോധ കരേം ഔര ഉസകേ ലിയേ ദവാ സേ ഫായദേ കീ സൂരത ന രഹേ തോ വഹ ഖുദ ഹീ അപനീ ദുര്ദശാ കാ ജിമ്മേദാര ഠഹരേഗാ.

2. യഹാം സേ തൈരഹ ആയതേം മുനാഫികോം (ദോഗലീ പ്രവൃത്തി വാലോം) കേ ലിയേ ഉതരീം ജോ അന്ദര സേ കാഫിര ഥേ ഔര അപനേ ആപ കോ മുസലമാന ജാഹിര കരതേ ഥേ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഫരമായാ ''മാഹുമ ബിമുമിനീന'' വോ ഈമാന വാലേ നഹീം യാനീ കലിമാ പഢനാ, ഇസ്ലാമ കാ ദാവാ കരനാ, നമാജ രോജേ അദാ കരനാ മുമിന ഹോനേ കേ ലിയേ കാഫീ നഹീം, ജബ തക ദിലോം മേം തസ്ദീക ന ഹോ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി ജിതനേ ഫിരകേ (സമുദായ) ഈമാന കാ ദാവാ കരതേ ഹൈം ഔര കുഫ്ര കാ അകീദാ രഖതേ ഹൈം സബ കാ യഹീ ഹുക്മ ഹൈ കി കാഫിര ഇസ്ലാമ സേ ബാഹര ഹൈം.ശരീഅത മേം ഏസോം കോ മുനാഫിക കഹതേ ഹൈം. ഉനകാ നുകസാന ഖുലേ കാഫിരോം സേ ജ്യാദാ ഹൈ. മിനന നാസ (കുഛ ലോഗ) ഫരമാനേ മേം യഹ ഇശാരാ ഹൈ കി യഹ ഗിരോഹ ബേഹതര ഗുണോം ഔര ഇന്സാനീ കമാല സേ ഏസാ ഖാലീ ഹൈ കി ഇസകാ ജിക്ര കിസീ വസ്ഫ (പ്രശംസാ) ഔര ഖൂബീ കേ സാഥ നഹീം കിയാ ജാതാ, യൂം കഹാ ജാതാ ഹൈ കി വോ ഭീ ആദമീ ഹൈം. ഇസ സേ മാലൂമ ഹുആ കി കിസീ കോ ബശര കഹനേ മേം ഉസകേ ഫജാഇല ഔര കമാലാത (വിശേഷ ഗുണോം) കേ ഇന്കാര കാ പഹലൂ നികലതാ ഹൈ. ഇസലിയേ കുരആന മേം ജഗഹ ജഗഹ നബിയോം കോ ബശര കഹനേ വാലോം കോ കാഫിര കഹാ ഗയാ ഔര വാസ്തവ മേം നബിയോം കീ ശാന മേം ഏസാ ശബ്ദ അദബ സേ ദൂര ഔര കാഫിരോം കാ തരീകാ ഹൈ. കുഛ തഫസീര കരനേ വാലോം നേ ഫരമായാ കി മിനന നാസ (കുഛ ലോഗോം) മേം സുനനേ വാലോം കോ ആശ്ചര്യ ദിലാനേ കേ ലിയേ ഫരമായാ ധോഖേബാജ, മക്കാര ഔര ഏസേ മഹാമൂര്ഖ ഭീ ആദമിയോം മേം ഹൈം.

3. അല്ലാഹ തആലാ ഇസസേ പാക ഹൈ കി ഉസകോ കോഈ ധോഖാ ദേ സകേ. വഹ ഛുപേ രഹസ്യോം കാ ജാനനേ വാലാ ഹൈ. മതലബ യഹ കി മുനാഫിക അപനേ ഗുമാന മേം ഖുദാ കോ ധോഖാ ദേനാ ചാഹതേ ഹൈം യാ യഹ കി ഖുദാ കോ ധോഖാ ദേനാ യഹീ ഹൈ കി രസൂല അലൈഹിസ്സലാമ കോ ധോഖാ ദേനാ ചാഹേം ക്യോംകി വഹ ഉസകേ ഖലീഫാ ഹൈം, ഔര അല്ലാഹ തആലാ നേ അപനേ ഹബീബ കോ രഹസ്യോം (ഛുപീ ബാതോം) കാ ഇല്മ ദിയാ ഹൈ, വഹ ഉന ദോഗലോം യാനി മുനാഫികോം കേ ഛുപേ കുഫ്ര കേ ജാനകാര ഹൈം ഔര മുസലമാന ഉനകേ ബതാഏ സേ ബാഖബര, തോ ഉന അധര്മിയോം കാ ധോഖാ ന ഖുദാ പര ചലേ ന രസൂല പര, ന ഈമാന വാലോം പര, ബല്കി ഹകീകത മേം വോ അപനീ ജാനോം കോ ധോഖാ ദേ രഹ ഹൈം. ഇസ

ആയത സേ മാലൂമ ഹുആ കി തകൈയ്യാ (ദിലോം മേം കുഛ ഔര ജാഹിര കുഛ) ബഡാ ഏബ ഹൈ. ജിസ ധര്മ കീ ബുനിയാദ തകൈയ്യാ പര ഹോ, വോ ഝൂഠാ ഹൈ. തകൈയ്യാ വാലേ കാ ഹാല ഭരോസേ കേ കാബില നഹീം ഹോതാ, തൗബഹ ഇത്മീനാന കേ കാബില നഹീം ഹോതീ, ഇസലിയേ പഢേ ലിഖോം നേ ഫരമായാ ഹൈ ''ലാ തുകബലോ തൗബതുജ ജിന്ദീക യാനീ അധര്മീ കീ തൗബഹ കബൂല കിയേ ജാനേ കേ കാബില നഹീം.

4. ബുരേ അകീദേ കോ ദില കീ ബീമാരീ ബതായാ ഗയാ ഹൈ. മാലൂമ ഹുആ കി ബുരാ അകീദാ രൂഹാനീ ജിന്ദഗീ കേ ലിയേ ഹാനികാരക ഹൈ. ഇസ ആയത സേ സാബിത ഹുആ കി ഝൂഠ ഹരാമ ഹൈ, ഉസപര ഭാരീ അജാബ ദിയാ ജാതാ ഹൈ.

5. കാഫിരോം സേ മേല ജോല, ഉനകീ ഖാതിര ദീന മേം കതര ബ്യൗംത ഔര അസത്യ പര ചലനേ വാലോം കീ ഖുശാമദ ഔര ചാപലൂസീ ഔര ഉനകീ ഖുശീ കേ ലിയേ സുലഹ കുല്ലീ (യാനീ സബ ചലതാ ഹൈ) ബന ജാനാ ഔര സച്ചാഈ സേ ദൂര രഹനാ, മുനാഫിക കീ പഹചാന ഔര ഹരാമ ഹൈ. ഇസീ കോ മുനാഫികോം കാ ഫസാദ ഫരമായാ ഹൈ കി ജിസ ജല്സേ മേം ഗഏ, വൈസേ ഹീ ഹോ ഗഏ, ഇസ്ലാമ മേം ഇസസേ മനാ ഫരമായാ ഗയാ ഹൈ. ജാഹിര ഔര ബാതിന (ബാഹര ഔര അന്ദര) കാ ഏകസാ ന ഹോനാ ബഹുത ബഡീ ബുരാഈ ഹൈ.

6. യഹാം ''അന്നാസോ'' സേ യാ സഹാബഏ കിരാമ മുരാദ ഹൈ യാ ഈമാന വാലേ, ക്യോംകി ഖുദാ കേ പഹചാനനേ, ഉസകീ ഫരമാബരദാരീ ഔര ആഗേ കീ ചിന്താ രഖനേ കീ ബദൗലത വഹീ ഇന്സാന കഹലാനേ കേ ഹകദാര ഹൈം. ''ആമിനു കമാ ആമനാ'' (ഈമാന ലാഓ ജൈസേ ഔര ലോഗ ഈമാന ലാഏ) സേ സാബിത ഹുആ കി അച്ഛേ ലോഗോം കാ ഇത്തിബാഅ (അനുകരണ) അച്ഛാ ഔര പസന്ദീദാ ഹൈ. യഹ ഭീ സാബിത ഹുആ കി ഏഹലേ സുന്നത കാ മജഹബ സച്ചാ ഹൈ ക്യോംകി ഇസമേം അച്ഛേ നേക ലോഗോം കാ അനുകരണ ഹൈ. ബാകീ

സാരേ സമുദായ അച്ഛേ ലോഗോം സേ മുംഹ ഫേരേ ഹൈം ഇസലിയേ ഗുമരാഹ ഹൈം. കുഛ വിദ്വാനോം നേ ഇസ ആയത കോ ജിന്ദീക (അധര്മീ) കീ തൗബഹ കുബൂല ഹോനേ കീ ദലീല കരാര ദിയാ ഹൈ. (ബൈജാവീ) ജിന്ദീക വഹ ഹൈ ജോ നബുവത കോ മാനേ, ഇസ്ലാമീ ഉസൂലോം കോ ജാഹിര കരേ മഗര ദില ഹീ ദില മേം ഐസേ അകീദേ രഖേ ജോ ആമ രായ മേം കുഫ്ര ഹോം, യഹ ഭീ മുനാഫികോം മേം ദാഖില ഹൈം.

7. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി അച്ഛേ നേക ആദമിയോം കോ ബുരാ കഹനാ അധര്മിയോം ഔര അസത്യ കോ മാനനേ വാലോം കാ പുരാനാ തരീകാ ഹൈ. ആജകല കേ ബാതില ഫിര്കേ ഭീ പിഛലേ ബുജുര്ഗോം കോ ബുരാ കഹതേ ഹൈം. രാഫജീ സമുദായ വാലേ ഖുലഫാഏ രാശിദീന ഔര ബഹുത സേ സഹാബാ കോ, ഖാരിജീ സമുദായ വാലേ ഹജരത അലീ ഔര ഉനകേ സാഥിയോം കോ, ഗൈര മുകല്ലിദ അഇമ്മഏ മുജ്തഹിദീന (ചാര ഇമാമോം) വിശേഷകര ഇമാമേ അഅജമ അബൂ ഹനീഫാ കോ, വഹാബീ സമുദായ കേ ലോഗ അക്സര ഔലിയാ ഔര അല്ലാഹ കേ പ്യാരോം കോ, മിര്ജാഈ സമുദായ കേ ലോഗ പഹലേ നബിയോം തക കോ, ചകഡാലവീ സമുദായ കേ ലോഗ സഹാബാ ഔര മുഹദ്ദിസീന കോ, നേചരീ തമാമ ബുജുര്ഗാനേ ദീന കോ ബുരാ കഹതേ ഹൈ ഔര ഉനകീ ശാന മേം ഗുസ്താഖീ കരതേ ഹൈം. ഇസ ആയത സേ മാലൂമ ഹുആ കി യേ സബ സച്ചീ സീധീ രാഹ സേ ഹടേ ഹുഏ ഹൈം. ഇസമേം ദീനദാര ആലിമോം കേ ലിയേ തസല്ലീ ഹൈ കി വോ ഗുമരാഹോം കീ ബദജബാനിയോം സേ ബഹുത ദുഖീ ന ഹോം, സമഝ ലേം കി യേ അധര്മിയോം കാ പുരാനാ തരീകാ ഹൈ. (മദാരിക)

8. മുനാഫികോ കീ യേ ബദ _ ജബാനീ മുസലമാനോം കേ സാമനേ ന ഥീ. ഉനസേ തോ വോ യഹീ കഹതേ ഥേ കി ഹമ സച്ചേ ദില സേ ഈമാന ലാഏ ഹൈ ജൈസാ കി അഗലീ ആയത മേം ഹൈ ''ഇജാ ലകുല്ലജീനാ ആമനൂ കാലൂ ആമന്നാ'' (ഔര ജബ ഇമാന വാലോം സേ മിലേം തോ കഹേം ഹമ ഈമാന ലാഏ).യേ തബ്രാബാജിയാം (ബുരാ ഭലാ കഹനാ) അപനീ ഖാസ മജ്ലിസോം മേം കരതേ ഥേ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉനകാ പര്ദാ ഖോല ദിയാ. (ഖാജിന) ഉസീ തരഹ ആജകല കേ ഗുമരാഹ ഫിര്കേം (സമുദായ) മുസലമാനോം സേ അപനേ ഝൂടേ ഖ്യാലോം കോ ഛുപാതേ ഹൈം മഗര അല്ലാഹ തആലാ ഉനകീ കിതാബോം ഔര ഉനകീ ലിഖാഈയോം സേ ഉനകേ രാജ ഖോല ദേതാ ഹൈ. ഇസ ആയത സേ മുസലമാനോം കോ ഖബരദാര കിയാ ജാതാ ഹൈ കി അധര്മിയോം കീ ധോഖേ ബാജിയോം സേ ഹോശിയാര രഹേം, ഉനകേ ജാല മേം ന ആഏം.

9. യഹാം ശൈതാനോം സേ കാഫിരോം കേ വോ സരദാര മുരാദ ഹൈ ജോ അഗവാ (ബഹകാവേ) മേം മസരൂഫ രഹതേ ഹൈം. (ഖാജിന ഔര ബൈജാവീ) യേ മുനാഫിക ജബ ഉനസേ മിലതേ ഹൈ തോ കഹതേ ഹൈ ഹമ തുമ്ഹാരേ സാഥ ഹൈം ഔര മുസലമാനോം സേ മിലനാ സിര്ഫ ധോഖാ ഔര മജാക ഉഡാനേ കീ ഗരജ സേ ഇസലിയേ ഹൈ കി ഉനകേ രാജ മാലൂമ ഹോം ഔര ഉനമേം ഫസാദ ഫൈലാനേ കേ അവസര മിലേം. (ഖാജിന)

10.യാനീ ഈമാന കാ ജാഹിര കരനാ യാനീ മജാക ഉഡാനേ കേ ലിയേ കിയാ, യഹ ഇസ്ലാമ കാ ഇന്കാര ഹുആ.നബിയോം ഔര ദീന കേ സാഥ മജാക കരനാ ഔര ഉനകീ ഖില്ലീ ഉഡാനാ കുഫ്ര ഹൈ. യഹ ആയത അബ്ദുല്ലാഹ ബിന ഉബഈ ഇത്യാദി മുനാഫിക കേ ബാരേ മേം ഉതരീ. ഏക രോജ ഉന്ഹോംനേ സഹാബഏ കിരാമ കീ ഏക ജമാഅത കോ ആതേ ദേഖാ തോ ഇബ്നേ ഉബഈ നേ അപനേ യാരോം സേ കഹാ _ ദേഖോം തോ മൈം ഇന്ഹേം കൈസാ ബനാതാ ഹൂം. ജബ വോ ഹജരാത കരീബ പഹുംചേ തോ ഇബ്നേ ഉബഈ നേ പഹലേ ഹജരത സിദ്ദീകേ അകബര കാ ഹാഥ അപനേ ഹാഥ മേം ലേകര ആപകീ തഅരീഫ കീ ഫിര ഇസീ തരഹ ഹജരത ഉമര ഔര ഹജരത അലീ കീ തഅരീഫ കീ. ഹജരത അലീ മുര്തജാ നേ ഫരമായാ _ ഏ ഇബ്നേ ഉബഈ, ഖുദാ സേ ഡര, ദോഗലേപന സേ ദൂര രഹ, ക്യോംകി മുനാഫിക ലോഗ ബദതരീന ലോഗ ഹൈം. ഇസപര വഹ കഹനേ ലഗാ കി യേ ബാതേം ദോഗലേപന സേ നഹീം കീ ഗഈ. ഖുദാ കീ കസമ, ഹമ ആപകീ തരഹ സച്ചേ ഈമാന വാലേ ഹൈം. ജബ യേ ഹജരാത തശരീഫ ലേ ഗഏ തോ ആപ അപനേ യാരോം മേം അപനീ ചാലബാജീ പര ഫഖ്ര കരനേ ലഗാ. ഇസപര യഹ ആയത ഉതരീ കി മുനാഫിക ലോഗ ഈമാന വാലോം സേ മിലതേ വക്ത ഈമാന ഔര മഹബ്ബത ജാഹിര കരതേ ഹൈം ഔര ഉനസേ അലഗ ഹോകര അപനീ ഖാസ ബൈഠകോം മേം ഉനകീ ഹംസീ ഉഡാതേ ഔര ഖില്ലീ കരതേ ഹൈം. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി സഹാബഏ കിരാമ ഔര ദീന കേ പേശവാഓ കീ ഖില്ലീ ഉഡാനാ കുഫ്ര ഹൈം.

11. അല്ലാഹ തആലാ ഇസ്തഹജാ (ഹംസീ കരനേ ഔര ഖില്ലീ ഉഡാനേ) ഔര തമാമ ഐബോം ഔര ബുരാഇയോം സേ പാക ഹൈ. യഹാം ഹംസീ കരനേ കേ ജവാബ കോ ഇസ്തഹജാ ഫരമായാ ഗയാ താകി ഖൂബ ദില മേം ബൈഠ ജാഏ കി യഹ സജാ ഉസ ന കരനേ വാലേ കാമ കീ ഹൈ. ഐസേ മൗകേ പര ഹംസീ കരനേ കേ ജവാബ കോ അസ്ല ക്രിയാ കീ തരഹ ബയാന കരനാ ഫസാഹത കാ കാനൂന ഹൈ. ജൈസേ ബുരാഈ കാ ബദലാ ബുരാഈ. യാനീ ജോ ബുരാഈ കരേഗാ ഉസേ ഉസകാ ബദലാ ബുരാഈ കീ സൂരത മേം മിലേഗാ.

12. ഹിദായത കേ ബദലേ ഗുമരാഹീ ഖരീദനാ യാനീ ഈമാന കീ ജഗഹ കുഫ്ര അപനാനാ ബഹുത നുകസാന ഔരഘാടേ കീ ബാത ഹൈ. യഹ ആയത യാ ഉന ലോഗോം കേ ബാരേ മേം ഉതരീ ജോ ഈമാന ലാനേ കേ ബാദ കാഫിര ഹോ ഗഏ, യാ യഹൂദിയോം കേ ബാരേ മേം ജോ പഹലേ സേ തോ ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ തആലാ അലൈഹേ വസല്ലമ പര ഈമാന രഖതേ ഥേ മഗര ജബ ഹുജൂര തശരീഫ ലേ ആഏ തോ ഇന്കാര കര ബൈഠേ, യാ തമാമ കാഫിരോം കേ ബാരേ മേം കി അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉന്ഹേം സമഝനേ വാലീ അക്ല ദീ, സച്ചാഈ കേ

പ്രമാണ ജാഹിര ഫരമാഏ, ഹിദായത കീ രാഹേം ഖോലീം, മഗര ഉന്‍ഹോംനേ അക്ല ഔര ഇന്‍സാഫ സേ കാമ ന ലിയാ ഔര ഗുമരാഹീ ഇഖ്തിയാര കീ. ഇസ ആയത സേ സാബിത ഹുആ കി ഖരീദോം ഫരോഖ്ത (ക്രയ വിക്രയ) കേ ശബ്ദ കഹേ ബിനാ സിര്‍ഫ രജാമന്ദീ സേ ഏക ചീജ കേ ബദലേ ദൂസരീ ചീജ ലേനാ ജായജ ഹൈ.

13. ക്യോംകി അഗര തിജാരത കാ തരീകാ ജാനതേ തോ മൂല പൂംജീ (ഹിദായത) ന ഖോ ബൈഠതേ.

14. യഹ ഉനകീ മിസാല ഹൈ ജിന്‍ഹേം അല്ലാഹ തആലാ നേ കുഛ ഹിദായത ദീ യാ ഉസപര കുദരത ബഖ്ശീ,ഫിര ഉന്‍ഹോംനേ ഉസകോ ജായാ കര ദിയാ ഔര ഹമേശാ ബാകീ രഹനേ വാലീ ദൗലത കോ ഹാസില ന കിയാ. ഉനകാ അംജാമ ഹസരത, അഫസോസ, ഹൈരത ഔര ഖൗഫ ഹൈ. ഇസമേം വോ മുനാഫിക ഭീ ദാഖില ഹൈം ജിന്‍ഹോംനേ ഈമാന കീ നുമാഇശ കീ ഔര ദില മേം കുഫ്ര രഖകര ഇകരാര കീ രൗശനീ കോ ജായാ കര ദിയാ, ഔര വോ ഭീ ജോ ഈമാന ലാനേ കേ ബാദ ദീന സേ നികല ഗഏ, ഔര വോ ഭീ ജിന്‍ഹേം സമഝ ദീ ഗഈ ഔര ദലീലോം കീ രൗശനീ നേ സച്ചാഈ കോ സാഫ കര ദിയാ മഗര ഉന്‍ഹോംനേ ഉസസേ ഫായദാ ന ഉഠായാ ഔര ഗുമരാഹീ അപനാഈ ഔര ജബ ഹക സുനനേ, മാനനേ, കഹനേ ഔര സച്ചാഈ കീ രാഹ ദേഖനേ സേ മേഹരൂമ ഹുഏ തോ കാന, ജബാന, ആംഖ, സബ ബേകാര ഹൈം.

15. ഹിദായത കേ ബദലേ ഗുമരാഹീ ഖരീദനേ വാലോം കീ യഹ ദൂസരീ മിസാല ഹൈ കി ജൈസേ ബാരിശ ജമീന കീ ജിന്ദഗീ കാ കാരണ ഹോതീ ഹൈ ഔര ഉസകേ സാഥ ഖൗഫനാക അംധേരിയാം ഔര ജോരദാര ഗരജ ഔര ചമക ഹോതീ ഹൈ, ഉസീ തരഹ കുരആന ഔര ഇസ്ലാമ ദിലോം കീ ജിന്ദഗീ കാ സബബ ഹൈം ഔര കുഫ്ര, ശിര്‍ക, നിഫാക ദോഗലേപന കാ ബയാന താരീകീ (അംധേരേ) സേ മിലതാ ജുലതാ ഹൈ. ജൈസേ അംധേരാ രാഹഗീര കോ മംജില തക പഹുംചനേ സേ രോകതാ ഹൈ, ഏസേ ഹീ കുഫ്ര ഔര നിഫാക രാഹ പാനേ സേ രോകതേ ഹൈം. ഔര സജാഓ കാ ജിക്ര ഗരജ സേ ഔര ഹുജ്ജതോം കാ വര്‍ണന ചമക സേ മിലതേ ജുലതേ ഹൈം. മുനാഫികോം മേം സേ ദോ ആദമീ ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ പാസ സേ മുശ്രികോം കീ തരഫ ഭാഗേ, രാഹ മേം യഹീ ബാരിശ ആഈ ജിസകാ ആയത മേം ജിക്ര ഹൈ. ഇസമേം ജോരദാര ഗരജ, കഡക ഔര ചമക ഥീ. ജബ ഗരജ ഹോതീ തോ കാനോം മേം ഉംഗലിയാം ഠൂംസ ലേതേ കി യഹ കാനോം കോ ഫാഡ കര മാര ന ഡാലേ, ജബ ചമക ഹോതീ ചലനേ ലഗതേ, ജബ അംധേരീ ഹോതീ, അംധേ രഹ ജാതേ, ആപസ മേം കഹനേ ലഗേ _ ഖുദാ ഖൈര സേ സുബഹ കരേ തോ ഹുജൂര കീ ഖിദമത മേം ഹാജിര ഹോകര അപനേ ഹാഥ ഹുജൂര കേ മുബാരക ഹാഥോം മേം ദേ ദേം. ഫിര ഉന്‍ഹോംനേ ഐസാ ഹീ കിയാ ഔര ഇസ്ലാമ പര സാബിത കദമ രഹേ. ഉനകേ ഹാല കോ അല്ലാഹ തആലാ നേ മുനാഫികോം കേ ലിയേ കഹാവത ബനായാ ജോ ഹുജൂര കീ പാക മജ്ലിസ മേം ഹാജിര ഹോതേ തോ കാനോം മേം ഉംഗലിയാം ഠൂംസ ലേതേ കി കഹീം ഹുജൂര കാ കലാമ ഉനപര അസര ന കര ജാഏ ജിസസേ മര ഹീ ജാഏം ഔര ജബ ഉനകേ മാല വ ഔലാദ ജ്യാദാ ഹോതേ ഔര ഫതഹ ഔര ഗനീമത കാ മാല മിലതാ തോ ബിജലീ കീ ചമക വാലോം കീ തരഹ ചലതേ ഔര കഹതേ കി അബ തോ മുഹമ്മദ കാ ദീന ഹീ സച്ചാ ഹൈ. ഔര ജബ മാല ഔര ഔലാദ കാ നുകസാന ഹോതാ ഔര ബലാ ആതീ തോ ബാരിശ കീ അംധേരിയോം മേം ഠിംക രഹനേ വാലോം കീ തരഹ കഹതേ കി യഹ മുസീബതേം ഇസീ ദീന കീ വജഹ സേ ഹൈം ഔര ഇസ്ലാമ സേ ഹട ജാതേ.

16. ജൈസേ അംധേരീ രാത മേം കാലീ ഘടാ ഔര ബിജലീ കീ ഗരജ _ ചമക ജംഗല മേം മുസാഫിരോം കോ ഹൈരാന കരതീ ഹോ ഔര വഹ കഡക കീ ഭയാനക ആവാജ സേ മൗത കേ ഡര സേ മാനേ കാനോം മേം ഉംഗലിയാം ഠൂംസതേ ഹോം. ഐസേ ഹീ കാഫിര കുരആന പാക കേ സുനനേ സേ കാന ബന്ദ കരതേ ഹൈം ഔര ഉന്‍ഹേം യേ അന്ദേശാ യാ ഡര ഹോതാ ഹൈ കി കഹീം ഇസകീ ദില മേം ഘര കര ജാനേ വാലീ ബാതേം ഇസ്ലാമ ഔര ഈമാന കീ തരഫ ഖീംച കര ബാപ ദാദാ കാ കുഫ്ര വാലാ ദീന ന ഛുഡവാ ദേം ജോ ഉനകേ നജ്ദീക മൗത കേ ബരാബര ഹൈ.

17. ഇസലിയേം യേ ബചനാ ഉന്‍ഹേം കുഛ ഫായദാ നഹീം ദേ സകതാ ക്യോംകി വോ കാനോം മേം ഉംഗലിയാം ഠൂംസ കര അല്ലാഹ കേ പ്രകോപ സേ ഛുടകാരാ നഹീം പാ സകതേ.

18. ജൈസേ ബിജലീ കീ ചമക, മാലൂമ ഹോതാ ഹൈ കി ദൃഷ്ടി കോ നഷ്ട കര ദേഗീ, ഐസേ ഹീ ഖുലീ സാഫ ദലീലോം കീ രോശനീ ഉനകീ ആംഖോം ഔര ദേഖനേ കീ കുവ്വത കോ ചൗംധിയാ ദേതീ ഹൈ.

19. ജിസ തരഹ അംധേരീ രാത ഔര ബാദല ഔര ബാരിശ കീ താരീകിയോം മേം മുസാഫിര ആശ്ചര്യചകിത ഹോതാ ഹൈ, ജബ ബിജലീ ചമകതീ ഹൈ തോ കുഛ ചല ലേതാ ഹൈ, ജബ അംധേരാ ഹോതാ ഹൈ തോ ഖഡാ രഹ ജാതാ ഹൈ, ഉസീ തരഹ ഇസ്ലാമ കേ ഗലബേ ഔര മോജിജാത കീ രോശനീ ഔര ആരാമ കേ വക്ത മുനാഫിക ഇസ്ലാമ കീ തരഫ രാഗിബ ഹോതേ (ഖിംചതേ) ഹൈം ഔര ജബ കോഈ മശക്കത പേശ ആതീ ഹൈ തോ കുഫ്ര കീ താരീകീ മേം ഖഡേ രഹ ജാതേ ഹൈം ഔര ഇസ്ലാമ സേ ഹടനേ ലഗതേ ഹൈം. ഇസീ മജമൂന (വിഷയ) കോ ദൂസരീ ആയത മേം ഇസ തരഹ ഇരശാദ ഫരമായാ ''ഇജാ ദുഉ ഇലല്ലാഹേ വ രസൂലിഹീ ലിയഹകുമാ ബൈനഹുമ ഇജാ ഫരീകുമ മിന്‍ഹുമ മുഅരിദുന.'' (സൂരഹ നൂര, ആയത 48) യാനീ ജബ ബുലാഹ ജാഏം അല്ലാഹ വ രസൂല കീ തരഫ കി രസൂല ഉനമേം ഫരമാഏ തോ ജഭീ ഉനകാ ഏക പക്ഷ മുംഹ ഫേര ജാതാ ഹൈ. (ഖാജിന വഗൈരഹ)

20. യാനീ യദ്യപി മുനാഫികോം കീ ഹരകതേം ഇസീ കീ ഹകദാര ഥീം, മഗര അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉനകേ സുനനേ ഔര ദേഖനേ കീ താകത കോ നഷ്ട ന കിയാ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി അസബാബ കീ താസീര അല്ലാഹ കീ മര്ജീ കേ സാഥ ജുഡീ ഹുഈ ഹൈ കി അല്ലാഹ കീ മര്ജീ കേ ബിനാ കിസീ ചീജ കാ കുഛ അസര നഹീം ഹോ സകതാ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി അല്ലാഹ കീ മര്ജീ അസബാബ കീ മോഹതാജ നഹീം, അല്ലാഹ കോ കുഛ കരനേ കേ ലിയേ കിസീ വജഹ കീ ജരൂരത നഹീം.

21. "ശൈ" ഉസീ കോ കഹതേ ഹൈ ജിസേ അല്ലാഹ ചാഹേ ഔര ജോ ഉസകീ മര്ജീ കേ തഹത ആ സകേ. ജോ കുഛ ഭീ ഹൈ സബ "ശൈ" മേം ദാഖില ഹൈം ഇസലിയേ വഹ അല്ലാഹ കീ കുദരത കേ തഹത ഹൈ. ഔര ജോ മുമകിന നഹീം യാനീ ഉസ ജൈസാ ദൂസരാ ഹോനാ സമ്ഭവ നഹീം അര്ഥാത വാജിബ, ഉസസേ കുദരത ഔര ഇരാദാ സമ്ബന്ധിത നഹീം ഹോതാ ജൈസേ അല്ലാഹ തആലാ കീ ജാത ഔര സിഫാത വാജിബ ഹൈ, ഇസ ലിയേ മകദൂര (കിസ്മത) നഹീം. അല്ലാഹ തആലാ കേ ലിയേ ത്രുട ബോലനാ ഔര സാരേ ഐബ മുഹാല (അസംഭവ) ഹൈ ഇസീലിയേ കുദരത കോ ഉനസേ കോഈ വാസ്താ നഹീം.

സൂരഹ് ബകരഹ _ തീസരാ രൂകൂ

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۙ﴿٢١﴾ الَّذِىْ جَعَلَ
لَكُمُ الْاَرْضَ فِرٰشًا وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً ۖ وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا
لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا وَّاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ فِىْ رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوْا
بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ ۖ وَادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ
تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۚ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِىْ رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ وَلَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙ وَّهُمْ
فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْىٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ
كَثِيْرًا ۙ وَّيَهْدِىْ بِهٖ كَثِيْرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۙ﴿٢٦﴾ الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ
مِيْثَاقِهٖ ۠ وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٢٧﴾
كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢٨﴾
هُوَ الَّذِىْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۚ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ؕ
وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٢٩﴾

൬൫. ഐ ലോഗോം(1) അപനേ രബ കോ പൂജോ ജിസനേ തുമ്ഹേം ഔര തുമ സേ അഗലോം കോ പൈദാ കിയാ യേ ഉമ്മീദ കരതേ ഹുഏ കി തുമ്ഹേം പരഹേജഗാരീ മിലേ (2)

൬൬. ജിസനേ തുമ്ഹാരേ ലിയേ ജമീന കോ ബിഛൗനാ ഔര ആസമാന കോ ഇമാരത ബനായാ ഔര ആസമാന സേ പാനീ ഉതാരാ (3) തോ ഉസസേ കുഛ ഫല നികാലേ തുമ്ഹാരേ ഖാനേ കോ തോ അല്ലാഹ കേ ലിയേ ജാനബൂഝകര ബരാബര വാലേ ന ൦ഹരാഓ (4)

൬൭. ഔര അഗര തുമ്ഹേം കുഛ ശക ഹോ ഉസമേം ജോ ഹമനേ അപനേ (ഉന ഖാസ) ബന്ദേ(5) പര ഉതാരാ തോ ഉസ ജൈസീ സൂരത തോ ലേ ആഓ (6) ഔര അല്ലാഹ കേ സിവാ അപനേ സബ ഹിമായതിയോം കോ ബുലാ ലോ അഗര തുമ സച്ചേ ഹോ,

൬൮. ഫിര അഗര ന ലാ സകോ ഔര ഹമ ഫരമാഏ ദേതേ ഹൈ കി ഹരഗിജ ന ലാ സകോഗേ തോ ഡരോ ഉസ ആഗ സേ ജിസകാ ഈംധന ആദമീ ഔര പത്ഥര ഹൈം (7) തൈയാര രഖീ ഹൈ കാഫിരോം കേ ലിയേ (8)

൬൯. ഔര ഖുശഖബരീ ദേ ഉന്ഹേം ജോ ഈമാന ലാഏ ഔര അച്ഛേ കാമ കിയേ കി ഉനകേ ലിയേ ബാഗ ഹൈം ജിനകേ നീചേ നഹരേം ബഹേം(9) ജബ ഉന്ഹേം ഉന ബാഗോം സേ കോഈ ഫല ഖാനേ കോ ദിയാ ജാഏഗാ (സൂരത ദേഖകര) കഹേംഗേ യഹ തോ വഹീ രിജ്ക (ജീവികാ) ഹൈ ജോ ഹമേം പഹലേ മിലാ ഥാ (10) ഔര വഹ (സൂരത മേം) മിലതാ ജുലതാ ഉന്ഹേം ദിയാ ഗയാ ഔര ഉനകേ ലിയേ ഉന ബാഗോം മേം സുഥരീ ബീബിയാം ഹൈം (11) ഔര വോ ഉനമേം ഹമേശാ രഹേംഗേ (12)

൭൦. ബേശക അല്ലാഹ ഇസ സേ ഹയാ നഹീം ഫരമാതാ കി മിസാല സമഝാനേ കോ കൈസീ ഹീ ചീജ കാ ജിക്ര യാ വര്ണന ഫരമാഏ മച്ഛര ഹോ യാ ഉസസേ ബഢകര(13) തോ വോ ജോ ഈമാന ലാഏ വോ തോ ജാനതേ ഹൈം കി യഹ ഉനകേ രബ കീ തരഫ സേ ഹക (സത്യ) ഹൈ (14) രഹേ കാഫിര വോ കഹതേ ഹൈം ഏസീ കഹാവത മേം അല്ലാഹ കാ ക്യാ മകസൂദ ഹൈ, അല്ലാഹ ബഹുതേരോം കോ ഇസസേ ഗുമരാഹ കരതാ ഹൈ (15) ഔര ബഹുതേരോം കോ

ഹിദായത ഫരമാതാ ഹൈ ഔര ഉസസേ ഉന്‍ഹേം ഗുമരാഹ കരതാ ഹൈ ജോ ബേഹുക്മ ഹൈം (16)

൨൭. വഹ ജോ അല്ലാഹ കേ അഹദ (ഇകരാര) കോ തോഡ ദേതേ ഹൈം (17) പക്കാ ഹോനേ കേ ബാദ ഔര കാടതേ ഹൈം ഉസ ചീജ കോ ജിസകേ ജോഡനേ കാ ഖുദാ നേ ഹുക്മ ദിയാ ഹൈ ഔര ജമീന മേം ഫസാദ ഫൈലാതേ ഹൈം (18) വഹീ നുകസാന മേം ഹൈം

൨൮. ഭലാ തുമ കൈസേ ഖുദാ കാ ഇന്‍കാര കരോഗേ ഹാലാംകി തുമ മുര്‍ദാ ഥേ ഉസനേ തുമ്‌ഹേം ജിലായാ (ജീവംത കിയാ) ഫിര തുമ്‌ഹേം മാരേഗാ ഫിര തുമ്‌ഹേം ജിന്ദാ കരേഗാ ഫിര ഉസീ കീ തരഫ പലടകര ജാഓഗേ (19)

൨൯. വഹീ ഹൈ ജിസനേ തുമ്‌ഹാരേ ലിയേ ബനായാ ജോ കുഛ ജമീന മേം ഹൈ (20) ഫിര ആസമാന കീ തരഫ ഇസ്തിവാ (കസദ, ഇരാദാ) ഫരമായാ തോ ഠീക സാത ആസമാന ബനാഏ ഔര വഹ സബ കുഛ ജാനതാ ഹൈം (21)

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ തീസരാ രൂകൂ

(1) സൂരത കേ ശുരൂ മേം ബതായാ ഗയാ കി യഹ കിതാബ അല്ലാഹ സേ ഡരനേ വാലോം കീ ഹിദായത കേ ലിയേ ഉതാരീ ഗഈ ഹൈ, ഫിര ഡരനേ വാലോം കീ വിശേഷതാഓ കാ ജിക്ര ഫരമായാ, ഇസകേ ബാദ ഇസസേ മുംഹ ഫേരനേ വാലേ സമുദായോ കാ ഔര ഉനകേ ഹാലാത കാ ജിക്ര ഫരമായാ കി ഫരമാംബരദാര ഔര കിസ്മത വാലേ ഇന്‍സാന ഹിദായത ഔര തകവാ കീ തരഫ രാഗിബ ഹോം ഔര നാഫരമാനീ വ ബഗാവത സേ ബചേം. അബ തകവാ ഹാസില കരനേ കാ തരീകാ ബതായാ ജാ രഹാ ഹൈ. "ഐ ലോഗോ" കാ ഖിതാബ (സമ്‌ബോധന) അകസര മക്കേ വാലോം കോ ഔര "ഐ ഈമാന വാലോം" കാ സമ്‌ബോധന മദീനേ വാലോം കോ ഹോതാ ഹൈ. മഗര യഹാം യഹ സമ്‌ബോധന ഈമാന വാലോം ഔര കാഫിര സബ കോ ആമ ഹൈ, ഇസമേം ഇശാരാ ഹൈ കി ഇന്‍സാനീ ശരാഫത ഇസീ മേം ഹൈ കി ആദമീ അല്ലാഹ സേ ഡരേ യാനീ തകവാ ഹാസില കരേ ഔര ഇബാദത മേം ലഗാ രഹേ. ഇബാദത വഹ സംസ്കാര (ബംദഗീ) ഹൈ ജോ ബന്ദാ അപനീ അബൂദിയത ഔര മാബൂദ കീ ഉലൂഹിയത (ഖുദാ ഹോനാ) കേ ഏതികാദ ഔര ഏതിരാഫ കേ സാഥ പൂരേ കരേ. യഹാം ഇബാദത ആമ ഹൈ അര്‍ഥാത പൂജാ പാഠ കീ സാരീ വിധിയോം, തമാമ ഉസൂല ഔര തരീകോ കോ സമോഏ ഹുഏ ഹൈ. കാഫിര ഇബാദത കേ മാമൂര (ഹുക്മ കിയേ ഗഏ) ഹൈം ജിസ തരഹ ബേവുജൂ നമാജ കേ ഫര്‍ജ ഹോനേ കോ നഹീം രോകതാ ഉസീ തരഹ കാഫിര ഹോനാ ഇബാദത കേ വാജിബ ഹോനേ കോ മനാ നഹീം കരതാ ഔര ജൈസേ ബേവുജൂ വ്യക്തി പര നമാജ കീ അനിവാര്യതാ ബദന കീ പാകീ കോ ജരൂരീ ബനാതീ ഹൈ ഐസേ ഹീ കാഫിര പര ഇബാദത കേ വാജിബ ഹോനേ സേ കുഫ്ര കാ ഛോഡനാ അനിവാര്യ ഠഹരതാ ഹൈ.

(2) ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി ഇബാദത കാ ഫായദാ ഇബാദത കരനേ വാലേ ഹീ കോ മിലതാ ഹൈ, അല്ലാഹ തആലാ ഇസസേ പാക ഹൈ കി ഉസകോ ഇബാദത യാ ഔര കിസീ ചീജ സേ നഫാ ഹാസില ഹോ.

(3) പഹലീ ആയത മേം ബയാന ഫരമായാ കി തുമ്‌ഹേം ഔര തുമ്‌ഹാരേ പൂര്‍വജോം കോ ശൂന്യ സേ അസ്തിത്വ കിയാ ഔര ദൂസരീ ആയത മേം ഗുജര ബസര, ജീനേ കീ സഹൂലതോം, അന്ന ഔര പാനീ കാ ബയാന ഫരമാകര സ്പഷ്ട കര ദിയാ കി അല്ലാഹ ഹീ സാരീ നേഅമതോം കാ മാലിക ഹൈ. ഫിര അല്ലാഹ കോ ഛോഡകര ദൂസരേ കീ പൂജാ സിര്‍ഫ ബാതില ഹൈ.

(4) അല്ലാഹ തആലാ കേ ഏക ഹോനേ കേ ബയാന കേ ബാദ ഹുജൂര സൈയദുല അംബിയാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ നബുവ്വത ഔര കുരആനേ കരീമ കേ ദേവവാണീ ഔര നബീ കാ മോജിജാ ഹോനേ കീ വഹ ജബരദസ്ത ദലീല ബയാന ഫരമാഈ ജാതീ ഹൈ ജോ സച്ചേ ദില വാലേ കോ ഇത്മീനാന ബഖ്ശേ ഔര ഇംകാര കരനേ വാലോം കോ ലാജവാബ കര ദേ.

(5) ഖാസ ബന്ദേ സേ ഹുജൂര പുരനൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ മുരാദ ഹൈം.

(6) യാനീ ഐസീ സൂരത ബനാകര ലാഓ ജോ ഫസാഹത (അച്ഛാ കലാമ) വ ബലാഗത ഔര ശബ്നോം കേ സൗംദര്യ ഔര പ്രബംധ ഔര ഗൈബ കീ ഖബരേം ദേനേ മേം കുരആനേ പാക കീ തരഹ ഹോ.

(7) പത്ഥര സേ വോ ബുത മുരാദ ഹൈം ജിന്‌ഹേ കാഫിര പൂജതേ ഹൈം ഔര ഉനകീ മഹബ്ബത മേം കുരആനേ പാക ഔര രസൂലേ കരീമ കാ ഇന്കാര ദുശ്മനീ കേ തൗര പര കരതേ ഹൈം.

(8) ഇസ സേ മാലൂമ ഹുആ കി ദോജഖ പൈദാ ഹോ ചുകീ ഹൈ. യഹ ഭീ ഇശാരാ ഹൈ കി ഈമാന വാലോം കേ ലിയേ അല്ലാഹ കേ കരമ സേ ഹമേശാ ജഹന്നമ മേം രഹനാ നഹീം.

(9) അല്ലാഹ തആലാ കീ സുന്നത ഹൈ കി കിതാബ മേം തരഹീബ (ഡരാനാ) കേ സാഥ തരഗീബ ജിക്ര ഫരമാതാ ഹൈ. ഇസീലിയേ കാഫിര ഔര ഉനകേ കര്മോം ഔര അജാബ കേ ജിക്ര കേ ബാദ ഈമാന വാലോം കാ ബയാന കിയാ ഔര ഉന്‌ഹേ ജന്നത കീ ബശാരത ദീ. "സാലിഹാതുന" യാനീ നേകിയാം വോ കര്മ ഹൈം ജോ ശരീഅത കീ രൗശനീ മേം അച്ഛേ ഹോം. ഇനമേം ഫര്ജ ഔര നഫ്ല സബ ദാഖില ഹൈം. (ജലാലൈന) നേക അമല കാ ഈമാന പര അത്ഫ ഇസകീ ദലീല ഹൈ കി അമല ഈമാന കാ അംഗ നഹീം. യഹ ബശാരത ഈമാന വാലേ നേക കാമ കരനേ വാലോം കേ ലിയേ ബിനാ കൈദ ഹൈ ഔര ഗുനാഹഗാരോം കോ ജോ ബശാരത ദീ ഗഈ ഹൈ വഹ അല്ലാഹ കീ മര്ജീ കീ ശര്ത കേ സാഥ ഹൈ കി അല്ലാഹ ചാഹേ തോ അപനീ കൃപാ സേ മാഫ ഫരമാഏ, ചാഹേ ഗുനാഹോം കീ സജാ ദേകര ജന്നത പ്രദാന കരേം. (മദാരകി)

(10) ജന്നത കേ ഫല ഏക ദൂസരേ സേ മിലതേ ജുലതേ ഹോംഗേ ഔര ഉനകേ മജേ അലഗ അലഗ. ഇതലിയേ ജന്നത വാലേ കഹേംഗേ കി യഹീ ഫല തോ ഹമേം പഹലേ മില ചുകാ ഹൈ, മഗര ഖാനേ സേ നഈ ലജ്ജത പാഏംഗേ തോ ഉനകാ ലുത്ഫ ബഹുത ജ്യാദാ ഹോ ജാഏഗാ.

(11) ജന്നതീ ബീബിയാം ചാഹേം ഹൂരേം ഹോം യാ ഔര, സ്ത്രിയോം കീ സാരീ ജിസ്മാനീ ഇല്ലതോം (ദോഷോം)ഔര തമാമ നാപാകിയോം ഔര ഗംദഗിയോം സേ പാക ഹോംഗീ, ന ജിസ്മ പര മൈല ഹോഗാ, ന പേശാബ പഖാനാ, ഇസകേ സാഥ ഹീ വോ ബദമിജാജീ ഔര ബദഖല്കീ (ബുരേ മിജാജ) സേ ഭീ പാക ഹോംഗീ.(മദാരിക വ ഖാജിന)

(12) യാനീ ജന്നത മേം രഹനേ വാലേ ന കഭീ ഫനാ ഹോംഗേ, ന ജന്നത സേ നികാലേ ജാഏംഗേ, ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി ജന്നത ഔര ഇസമേം രഹനേ വാലോം കേ ലിയേ ഫനാ നഹീ.

(13) ജബ അല്ലാഹ തആലാ നേ ആയത മസലുഹുമ കമസലില ലജിസ്തൗകദാ നാരാ (ഉനകീ കഹാവത ഉസകീ തരഹ ഹൈ ജിസനേ ആഗ രൗശന കീ) ഔര ആയത "കസൈയ്യിബിമ മിനസ സമാഏ" (ജൈസേ ആസമാന സേ ഉതരതാ പാനീ) മേം മുനാഫികോ കീ ദോ മിസാലേം ബയാന ഫരമാഈ തോ മുനാഫികോ നേ ഏതിരാജ കിയാ കി അല്ലാഹ തആലാ ഇസസേ ബാലാതര ഹൈ കി ഐസീ മിസാലേം ബയാന ഫരമാഏ. ഉസകേ രദ മേം യഹ ആയത ഉതരീ.

(14) ചൂംകി മിസാലോം കാ ബയാന ഹികമത (ജാനകാരീ, ബോധ) ദേനേ ഔര മജ്മൂന കോ ദില മേം ഘര കരനേ വാലാ ബനാനേ കേ ലിയേ ഹോതാ ഹൈ ഔര അരബ കേ അച്ഛീ ജബാന വാലോം കാ തരീകാ ഹൈ, ഇസലിയേ മുനാഫികോ കാ യഹ ഏതിരാജ ഗലത ഔര ബേജാ ഹൈ ഔര മിസാലോം കാ ബയാന സച്ചാഈ സേ ഭരപൂര ഹൈ.

(15) "യുദില്ലൂ ബിഹീ" (ഇസസേ ഗുമരാഹ കരതാ ഹൈ) കാഫിരോം കേ ഉസ കഥന കാ ജവാബ ഹൈ കി അല്ലാഹ കാ ഇസ കഹാവത സേ ക്യാ മതലബ ഹൈ. "അമ്മല ലജീനാ ആമനൂ" (വോ ജോ ഈമാന ലാഏ) ഔര "അമ്മല ലജീനാ കഫരൂ" (വോ ജോ കാഫിര രഹേ), യേ ദോ ജുമ്ലേ ജോ ഊപര ഇരശാദ ഹുഏ, ഉനകീ തഫസീര ഹൈ കി ഇസ കഹാവത യാ മിസാല സേ ബഹുതോ കോ ഗുമരാഹ കരതാ ഹൈ ജിനകീ അക്ലോ പര അജ്ഞാനതാ യാ ജിഹാലത നേ ഗലബാ കിയാ ഹൈ ഔര ജിനകീ ആദത ബഡാഈ ഛാംടനാ ഔര ദുശ്മനീ പാലനാ ഹൈ ഔര ജോ ഹക ബാത ഔര ഖുലീ ഹികമത കേ ഇന്കാര ഔര വിരോധ കേ ആദീ ഹൈം ഔര ഇസകേ ബാവജൂദ കി യഹ മിസാല ബഹുത മുനാസിബ ഹൈ, ഫിര ഭീ ഇന്കാര കരതേ ഹൈം ഔര ഇസസേ അല്ലാഹ തആലാ ബഹുതോം കോ ഹിദായത ഫരമാതാ ഹൈ ജോ ഗൗര ഔര തഫകീക (അനുസംധാന) കേ ആദീ ഹൈം ഔര ഇന്സാഫ കേ ഖിലാഫ ബാത നഹീ കഹതേ കി ഹികമത (ബോധ) യഹീ ഹൈ കി ബഡേ രൂത്ബേ വാലീ ചീജ കീ മിസാല കിസീ കദ്ര വാലീ ചീജ സേ ഔര ഹകീര (തുച്ഛ) ചീജ കീ അദനാ ചീജ സേ ദീ ജാഏ ജൈസാ കി ഊപര കീ ആയത മേം ഹക (സച്ചാഈ) കീ നൂര (പ്രകാശ) സേ ഔര ബാതില (അസത്യ) കീ ജുലമത (അംധേരേ) സേ മിസാല ദീ ഗഈ.

(16) ശരീഅത മേം ഫാസിക ഉസ നാഫരമാന കോ കഹതേ ഹൈം ജോ ബഡേ ഗുനാഹ കരേ. "ഫിസ്ക" കേ തീന ദര്ജേ ഹൈം - ഏക തഗാബീ, വഹ യഹ കി ആദമീ ഇത്തിഫാകിയാ കിസീ ഗുനാഹ കാ മുര്തകിബ (കരനേ വാലാ) ഹുആ ഔര ഉസകോ ബുരാ ഹീ ജാനതാ രഹാ, ദൂസരാ ഇന്ഹിമാക കി ബഡേ ഗുനാഹോം കാ ആദീ ഹോ ഗയാ ഔര ഉനസേ ബചനേ കീ പരവാഹ ന രഹീ, തീസരാ ജുഹൂദ കി ഹരാമ കോ അച്ഛാ ജാന കര ഇര്തികാബ കരേ. ഇസ ദര്ജേ വാലാ ഈമാന സേ മേഹരൂമ ഹോ ജാതാ ഹൈ, പഹലേ ദോ ദര്ജോ മേം ജബ തക ബഡോ മേം ബഡേ ഗുനാഹ (ശിര്ക വ കുഫ്ര) കാ ഇര്തികാബ ന കരേ, ഉസ പര മൂമിന കാ ഇതലാക (ലാഗൂ ഹോനാ) ഹോതാ ഹൈ, യഹാം "ഫാസികീന" (ബേഹുക്മ) സേ വഹീ നാഫരമാന മുരാദ ഹൈം ജോ ഈമാന സേ ബാഹര ഹോ ഗഏ. കുരആനേ കരീമ മേം കാഫിരോം പര ഭീ ഫാസിക കാ ഇത്ലാക ഹുആ ഹൈ: ഇന്നല മുനാഫികീനാ ഹുമുല ഫാസികൂന" (സൂരഏ തൗബഹ, ആയത 67) യാനീ ബേശക മുനാഫിക വഹീ പക്കേ ബേഹുക്മ ഹൈ. കുഛ തഫസീര കരനേ വാലോം നേ യഹാം ഫാസിക സേ കാഫിര മുരാദ ലിയേ കുഛ നേ മുനാഫിക, കുഛ നേ യഹൂദ.

(17) ഇസസേ വഹ ഏഹദ മുരാദ ഹൈ ജോ അല്ലാഹ തആലാ നേ പിഛലീ കിതാബോ മേം ഹൂജുര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ പര ഈമാന ലാനേ കീ നിസ്ബത ഫരമായാ. ഏക കൗല യഹ ഹൈ കി ഏഹദ തീന ഹൈം- പഹലാ ഏഹദ വഹ ജോ അല്ലാഹ തആലാ നേ തമാമ ഔലാദേ ആദമ സേ ലിയാ കി ഉസകേ രബ ഹോനേ കാ ഇക്രാര കരേം. ഇസകാ ബയാന ഇസ ആയത മേം ഹൈ "വ ഇജ അഖജാ രബ്ബുകാ മിമ ബനീ ആദമാ…." (സൂരഏ അഅരാഫ, ആയത 172) യാനീ ഔര ഐ മേഹബൂബ, യാദ കരോ ജബ തുമ്ഹാരേ രബ നേ ഔലാദേ ആദമ കീ പുശ്ത സേ ഉനകീ നസ്ല നികാലീ ഔര ഉന്ഹേ ഖുദ ഉന പര ഗവാഹ കിയാ, ക്യാ മൈം തുമ്ഹാരാ രബ നഹീം, സബ ബോലേ- ക്യോം നഹീം, ഹമ ഗവാഹ ഹുഏ. ദൂസരാ ഏഹദ നബിയോം കേ സാഥ വിശേഷ ഹൈ കി രിസാലത കീ തബലീഗ ഫരമാഏം ഔര ദീന കായമ കരേം. ഇസകാ ബയാന ആയത "വ ഇജ അഖജനാ മിനന നബിയ്യീനാ മീസാകഹുമ" (സൂരഏ അലഅഹജാബ, ആയത സാത) മേം ഹൈ, യാനീ ഔര ഐ മേഹബൂബ യാദ കരോ ജബ ഹമനേ നബിയോ സേ ഏഹദ ലിയാ ഔര തുമ സേ ഔര നൂഹ ഔര ഇബ്രാഹീമ ഔര മൂസാ ഔര ഈസാ മരയമ കേ ബേടേ സേ ഔര ഹമ നേ ഉനസേ ഗാഢാ ഏഹദ ലിയാ. തീസരാ ഏഹദ ഉലമാ കേ സാഥ ഖാസ ഹൈ കി സച്ചാഈ കോ ന ഛുപാഏം. ഇസകാ ബയാന "വഇജ അഖജല്ലാഹോ മീസാകല്ലജീനാ ഉതൂല കിതാബ" മേം ഹൈ, യാനീ ഔര യാദ കരോ ജബ അല്ലാഹ നേ ഏഹദ ലിയാ ഉനസേ ജിന്ഹേ കിതാബ അതാ ഹുഈ കി തുമ ജരൂര ഉസേ ഉന ലോഗോ സേ ബയാന കര ദേനാ ഔര ന ഛുപാനാ. (സൂരഏ ആലേ ഇമരാന, ആയത 187)

(18) രിശ്തേ ഔര കരാബത കേ തഅല്ലുകാത (കരീബീ സംബംധ) മുസലബാനോം കീ ദോസ്തീ ഔര മഹബ്ബത, സാരേ നബിയോം കോ മാനനാ, ആസമാനീ കിതാബോ കീ തസ്ദീക, ഹക പര ജമാ ഹോനാ, യേ വോ ചീജേ ഹൈ ജിനകേ

മിലാനേ കാ ഹുകമ ഫരമായാ ഗയാ. ഉനമേം ഫൂട ഡാലനാ, കുഛ കോ കുഛ സേ നാഹക അലഗ കരനാ, തഫര്കോ (അലഗാവ) കീ ബിനാ ഡാലനാ ഹരാമ കരാര ദിയാ ഗയാ.

(19) തൗഹീദ ഔര നബുവ്വത കീ ദലീലോം ഔര കുഫ്ര ഔര ഈമാന കേ ബദലേ കേ ബാദ അല്ലാഹ തആലാ നേ അപനീ ആമ ഔര ഖാസ നേഅമതോ കാ, ഔര കുദരത കീ നിശാനിയോം, അജീബ ബാതോം ഔര ഹികമതോ കാ ജിക്ര ഫരമായാ ഔര കുഫ്ര കീ ഖരാബീ ദില മേം ബിഠാനേ കേ ലിയേ കാഫിരോം കോ സമ്ബോധിത കിയാ കി തുമ കിസ തരഹ ഖുദാ കാ ഇന്കാര കരതേ ഹോ ജബകി തുമ്ഹാരാ അപനാ ഹാല ഉസ പര ഈമാന ലാനേ കാ തകാജാ കരതാ ഹൈ കി തുമ മുര്ദാ ഥേ. മുര്ദാ സേ ബേജാന ജിസ്മ മുരാദ ഹൈ. ഹമാരേ മുഹാവരേ മേം ഭീ ബോലതേ ഹൈം- ജമീന മുര്ദാ ഹോ ഗഈ. മുഹാവരേ മേം ഭീ മൗത ഇസ അര്ഥ മേം ആഈ. ഖുദ കുരആനേ പാക മേം ഇരശാദ ഹുആ "യുഹയില അരദാ ബഅദാ മൗതിഹാ" (സൂരഹ റൂമ, ആയത 50) യാനീ ഹമനേ ജമീന കോ ജിന്ദാ കിയാ ഉസകേ മരേ പീഛേ. തോ മതലബ യഹ ഹൈ കി തുമ ബേജാന ജിസ്മ ഥേ, അന്സര (തത്വ) കീ സുരത മേം, ഫിര ഗിജാ കീ ശക്ല മേം, ഫിര ഇഖലാത (മില ജാനാ) കീ ശാന മേം, ഫിര നുത്ഫേ (മാദ്ദേ) കീ ഹാലത മേം. ഉസനേ തുമകോ ജാന ദീ, ജിന്ദാ ഫരമായാ. ഫിര ഉമ്ര് കീ മീആദ പൂരീ ഹോനേ പര തുമ്ഹേം മൗത ദേഗാ. ഫിര തുമ്ഹേം ജിന്ദാ കരേഗാ. ഇസസേ യാ കബ്ര കീ ജിന്ദഗീ മുരാദ ഹൈ ജോ സവാല കേ ലിയേ ഹോഗീ യാ ഹശ്ര കീ. ഫിര തുമ ഹിസാബ ഔര ജജാ കേ ലിയേ ഉസകീ തരഫ ലൗടാഏ ജാഓഗേ. അപനേ ഇസ ഹാല കോ ജാനകര തുമ്ഹാരാ കുഫ്ര കരനാ നിഹായത അജീബ ഹൈ. ഏക കൗല മുഫസ്സിരീന കാ യഹ ഭീ ഹൈ കി "കൈഫാ തകഫുരൂനാ" (ഭലാ തുമ കൈസേ അല്ലാഹ കേ ഇന്കാരീ ഹോ ഗഏ) കാ ഖിതാബ മുമിനീന സേ ഹൈ ഔര മതലബ യഹ ഹൈ കി തുമ കിസ തരഹ കാഫിര ഹോ സകതേ ഹോ ഇസ ഹാല മേം കി തുമ ജിഹാലത കീ മൗത സേ മുര്ദാ ഥേ, അല്ലാഹ തആലാ നേ തുമ്ഹേം ഇല്മ ഔര ഈമാന കീ ജിന്ദഗീ അതാ ഫരമാഈ, ഇസകേ ബാദ തുമ്ഹാരേ ലിയേ വഹീ മൗത ഹൈ ജോ ഉമ്ര ഗുജരനേ കേ ബാദ സബകോ ആയാ കരതീ ഹൈ. ഉസകേ ബാദ തുമ്ഹേം വഹ ഹകീകീ ഹമേശഗീ കീ ജിന്ദഗീ അതാ ഫരമാഏഗാ, ഫിര തുമ ഉസകീ തരഫ ലൗടാഏ ജാഓഗേ ഔര വഹ തുമ്ഹേം ഐസാ സവാബ ദേഗാ ജോ ന കിസീ ആംഖ നേ ദേഖാ, ന കിസീ കാന നേ സുനാ, ന കിസീ ദില നേ ഉസേ മേഹസൂസ കിയാ.

(20) യാനീ ഖാനേം, സബ്ജേ, ജാനവര, ദരിയാ, പഹാഡ ജോ കുഛ ജമീന മേം ഹൈ സബ അല്ലാഹ തആലാ നേ തുമ്ഹാരേ ദീനീ ഔര ദുനിയാവീ നഫേ കേ ലിയേ ബനാഏ. ദീനീ നഫാ ഇസ തരഹ കി ജമീന കേ അജായബാത ദേഖകര തുമ്ഹേം അല്ലാഹ തആലാ കീ ഹികമത ഔര കുദരത കീ പഹചാന ഹോ ഔര ദുനിയാവീ മുനാഫാ യഹ കി ഖാഓ പിയോ, ആരാമ കരോ, അപനേ കാമോം മേം ലാഓ തോ ഇന നേഅമതോ കേ ബാവുജൂദ തുമ കിസ തരഹ കുഫ്ര കരോഗേ. കര്ഖീ ഔര അബ്ദുബക്ര രാജീ വഗൈരഹ നേ "ഖലകാ ലകുമ" (തുമ്ഹാരേ ലിയേ ബനായാ) കോ ഫായദാ പഹുംചാനേ വാലീ ചീജോം കീ മൂല വൈഘതാ (മുബാഹുല അസ്ല) കീ ദലീല ഠഹരായാ ഹൈ.

(21) യാനീ യഹ സാരീ ചീജേം പൈദാ കരനാ ഔര ബനാനാ അല്ലാഹ തആലാ കേ ഉസ അസീമ ഇല്മ കീ ദലീല ഹൈ ജോ സാരീ ചീജോം കോ ഘേരേ ഹുഏ ഹൈ, ക്യോംകി ഐസീ സൃഷ്ടി കാ പൈദാ കരനാ, ഉസകീ ഏക-ഏക ചീജ കീ ജാനകാരീ കേ ബിനാ മുമകിന നഹീം. മരനേ കേ ബാദ ജിന്ദാ ഹോനാ കാഫിര ലോഗ അസമ്ഭവ മാനതേ ഥേ. ഇന ആയതോം മേം ഉനകീ ഝൂഠീ മാന്യതാ പര മജബൂത ദലീല കായമ ഫരമാദീ കി ജബ അല്ലാഹ തആലാ കുദരത വാലാ (സക്ഷമ) ഔര ജാനകാര ഹൈ ഔര ശരീര കേ തത്വ ജമാ ഹോനേ ഔര ജീവന കീ യോഗ്യതാ ഭീ രഖതേ ഹൈം തോ മൗത കേ ബാദ ജിന്ദഗീ കൈസേ അസംഭവ ഹോ സകതീ ഹൈ, ആസമാന ഔര ജമീന കീ പൈദാഇശ കേ ബാദ അല്ലാഹ തആലാ നേ ആസമാന മേം ഫരിശ്തോം കോ ഔര ജമീന മേം ജിന്നോം കോ സുകൂനത ദീ. ജിന്നോം നേ ഫസാദ ഫൈലായാ തോ ഫരിശ്തോ കീ ഏക ജമാഅത ഭേജീ ജിസനേ ഉന്ഹേം പഹാഡോം ഔര ജജീരോം മേം നികാല ഭഗായാ.

സൂരഹി ബകരഹ _ ചൗഥാ രൂകൂ

وَ اِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیۡ جَاعِلٌ فِی الۡاَرۡضِ خَلِیۡفَةً ؕ قَالُوۡۤا اَتَجۡعَلُ فِیۡهَا مَنۡ یُّفۡسِدُ فِیۡهَا
وَیَسۡفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَنَحۡنُ نُسَبِّحُ بِحَمۡدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ؕ قَالَ اِنِّیۡۤ اَعۡلَمُ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۳۰﴾ وَعَلَّمَ
اٰدَمَ الۡاَسۡمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمۡ عَلَی الۡمَلٰٓئِكَةِ ۙ فَقَالَ اَنۡۢبِـُٔوۡنِیۡ بِاَسۡمَآءِ هٰۤؤُلَآءِ اِنۡ كُنۡتُمۡ
صٰدِقِیۡنَ ﴿۳۱﴾ قَالُوۡا سُبۡحٰنَكَ لَا عِلۡمَ لَنَاۤ اِلَّا مَا عَلَّمۡتَنَا ؕ اِنَّكَ اَنۡتَ الۡعَلِیۡمُ الۡحَكِیۡمُ ﴿۳۲﴾ قَالَ یٰۤاٰدَمُ
اَنۡۢبِئۡهُمۡ بِاَسۡمَآئِهِمۡ ۚ فَلَمَّاۤ اَنۡۢبَاَهُمۡ بِاَسۡمَآئِهِمۡ ۙ قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ لَّكُمۡ اِنِّیۡۤ اَعۡلَمُ غَیۡبَ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ ۙ وَاَعۡلَمُ مَا تُبۡدُوۡنَ وَمَا كُنۡتُمۡ تَكۡتُمُوۡنَ ﴿۳۳﴾ وَ اِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلٰٓئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ اِبۡلِیۡسَ ؕ اَبٰی وَاسۡتَكۡبَرَ ۫ وَ كَانَ مِنَ الۡكٰفِرِیۡنَ ﴿۳۴﴾ وَقُلۡنَا یٰۤاٰدَمُ اسۡكُنۡ اَنۡتَ
وَزَوۡجُكَ الۡجَنَّةَ وَ كُلَا مِنۡهَا رَغَدًا حَیۡثُ شِئۡتُمَا ۪ وَلَا تَقۡرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوۡنَا مِنَ
الظّٰلِمِیۡنَ ﴿۳۵﴾ فَاَزَلَّهُمَا الشَّیۡطٰنُ عَنۡهَا فَاَخۡرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِیۡهِ ۪ وَقُلۡنَا اهۡبِطُوۡا بَعۡضُكُمۡ
لِبَعۡضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمۡ فِی الۡاَرۡضِ مُسۡتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰی حِیۡنٍ ﴿۳۶﴾ فَتَلَقّٰۤی اٰدَمُ مِنۡ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ
عَلَیۡهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِیۡمُ ﴿۳۷﴾ قُلۡنَا اهۡبِطُوۡا مِنۡهَا جَمِیۡعًا ۚ فَاِمَّا یَاۡتِیَنَّكُمۡ مِّنِّیۡ هُدًی فَمَنۡ
تَبِعَ هُدَایَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَیۡهِمۡ وَلَا هُمۡ یَحۡزَنُوۡنَ ﴿۳۸﴾ وَالَّذِیۡنَ كَفَرُوۡا وَ كَذَّبُوۡا بِاٰیٰتِنَاۤ اُولٰٓئِكَ
اَصۡحٰبُ النَّارِ ۚ هُمۡ فِیۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿۳۹﴾

൩൯. ഔര യാദ കരോ ജബ തുമ്ഹാരേ രബ നേ ഫരിശ്തോം സേ ഫരമായാ മൈം ജമീന മേം അപനാ നായബ ബനാനേ വാലാ ഹൂം(1) ബോലേ ക്യാ ഐസേ കോ (നായബ) കരേഗാ ജോ ഉസമേം ഫസാദ ഫൈലാഏഗാ ഔര ഖൂന ബഹാഏഗാ (2) ഔര തുഝേ സരാഹതേ ഹുഏ തേരീ തസ്ബീഹ (ജാപ) കരതേ ഹൈം ഔര തേരീ പാകീ ബോലതേ ഹൈം ഫരമായാ മുഝേ മാലൂമ ഹൈ ജോ തുമ നഹീം ജാനതേ (3)

൩൰. ഔര അല്ലാഹ തആലാ നേ ആദമ കോ സാരീ (ചീജോം കേ) നാമ സിഖാഏ(4) ഫിര സബ (ചീജോം) കോ ഫരിശ്തോം പര പേശ കരകേ ഫരമായാ സച്ചേ ഹോ തോ ഉനകേ നാമ തോ ബതാഓ (5)

൩൱. ബോലേ പാകീ ഹൈ തുഝേ ഹമേം കുഛ ഇല്മ നഹീം മഗര ജിതനാ തൂനേ ഹമേം സിഖായാ ബേശക തൂ ഹീ ഇല്മ ഔര ഹികമത വാലാ ഹൈ(6)

൩൬. ഫരമായാ ഐ) ആദമ ബതാദേ ഉന്‍ഹേം സബ (ചീജോം) കേ നാമ ജബ ഉസനേ (യാനി ആദമ നേ)ഉന്‍ഹേം സബ കേ നാമ ബതാ ദിയേ(7) ഫരമായാ മൈം ന കഹതാ ഥാ കി മൈം ജാനതാ ഹൂം ജോ കുഛ തുമ ജാഹിര കരതേ ഔര ജോ കുഛ തുമ ഛുപാതേ ഹോ (8)

൩൭. ഔര (യാദ കരോ) ജബ ഹമനേ ഫരിശ്തോം കോ ഹുക്മ ദിയാ കി ആദമ കോ സിജ്ദാ കരോ തോ സബനേ സിജ്ദാ കിയാ സിവാഏ ഇബലീസ (ശൈതാന) കേ കി ഇന്‍കാരീ ഹുആ ഔര ഘമന്‍ഡ കിയാ ഓര കാഫിര ഹോ ഗയാ

൩൮. (9) ഔര ഹമനേ ഫരമായാ ഐ) ആദമ തൂ ഔര തേരീ ബീവീ ഇസ ജന്നത മേം രഹോ ഔര ഖാഓ ഇസമേം സേ ബേ രോക ടോക ജഹാം തുമ്‌ഹാരാ ജീ ചാഹേ മഗര ഉസ പേഡ കേ പാസ ന ജാനാ(10) കി ഹദ സേ ബഢനേ വാലോം മേം ഹോ ജാഓഗേ(11)

൩൯. തോ ശൈതാന നേ ഉസസേ (യാനീ ജന്നത സേ) ഉന്‍ഹേം ലഗജിശ (ഡഗമഗാഹട) ദീ ഔര ജഹാം രഹതേ ഥേ വഹാം സേ ഉന്‍ഹേം അലഗ കര ദിയാ (12) ഔര ഹമനേ ഫരമായാ നീചേ ഉതരോ(13) ആപസ മേം ഏക തുമ്‌ഹാരാ ദൂസരേ കാ ദുശ്മന ഔര തുമ്‌ഹേം ഏക വക്ത തക ജമീന മേം ഠഹരനാ ഔര ബരതനാ ഹൈ(14)

൪൦. ഫിര സീഖ ലിയേ ആദമ നേ അപനേ രബ സേ കുഛ കലിമേ (ശബ്ദ) തോ അല്ലാഹ നേ ഉസകീ തൗബാ കുബൂല കീ(15) ബേശക വഹീ ഹൈ ബഹുത തൗബാ കുബൂല കരനേ വാലാ മേഹരബാന

൪൧. ഹമനേ ഫരമായാ തുമ സബ ജന്നത സേ ഉതര ജാഓ ഫിര അഗര തുമ്‌ഹാരേ പാസ മേരീ തരഫ സേ കോഈ ഹിദായത ആഏ തോ ജോ മേരീ ഹിദായത കാ പാലന കരനേ വാലാ ഹുആ ഉസേ ന കോഈ അന്ദേശാ ന കുഛ ഗമ (16)

൪൨. ഔര വോ ജോ കുഫ്ര കരേം ഔര മേരീ ആയതേം ഝുടലാംഏഗേ വോ ദോജഖ വാലേ ഹൈ ഉനകോ ഹമേശാ ഉസ മേം രഹനാ(39)

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ ചൗഥാ രൂകൂ

(1) ഖലീഫാ നിര്‍ദേശോ ഔര ആദേശോം കേ ജാരീ കരനേ ഔര ദൂസരേ അധികാരോം മേം അസ്ല കാ നായബ ഹോതാ ഹൈ. യഹാം ഖലീഫാ സേ ഹജരത ആദമ (അല്ലാഹ കീ സലാമതീ ഉനപര) മുരാദ ഹൈ. അഗരചേ ഔര സാരേ നബീ ഭീ അല്ലാഹ തആലാ കേ ഖലീഫാ ഹൈം. ഹജരത ദാഉദ അലൈഹിസ്സലാമ കേ ബാരേ മേം ഫരമായാ : ''യാ ദാഉദോ ഇന്നാ ജഅലനാകാ ഖലീഫതന ഫിലഅര്‍ദേ'' (സൂരഏ സൊദ, ആയത 26) യാനീ ഐ ദാഊദ, ബേശക ഹമനേ തുഝേ ജമീന മേം നായബ കിയാ, തോ ലോഗോ മേം സച്ചാ ഹുക്മ കര.ഫരിശ്തോം കോ ഹജരത ആദമ കീ ഖിലാഫത കീ ഖബര ഇസലിയേ ദീ ഗഈ കി വോ ഉനകേ ഖലീഫാ ബനാഏ ജാനേ കീ ഹികമത (രഹസ്യ) പൂഛ കര മാലൂമ കരലേം ഔര ഉനപര ഖലീഫാ കീ ബുജര്‍ഗീ ഔര ശാന ജാഹിര ഹോ കി ഉനകോ പൈദാഇശ സേ പഹലേ ഹീ ഖലീഫാ കാ ലകബ അതാ ഹുആ ഔര ആസമാന വാലോം കോ ഉനകീ പൈദാഇശ കീ ഖുശഖബരീ ദീ ഗഈ. ഇസമേം ബന്ദോം കോ താലീമ ഹൈ കി വോ കാമ സേ പഹലേ മശ്വരാ കിയാ കരേം ഔര അല്ലാഹ തആലാ ഇസസേ പാക ഹൈ കി ഉസകോ മശ്വരേ കീ ജരൂരത ഹോ.

(2) ഫരിശ്തോം കോ മകസദ ഏതിരാജ യാ ഹജരത ആദമ പര ലാംഛന നഹീം, ബല്‍കി ഖിലാഫത കാ രഹസ്യ മാലൂമ കരനാ ഹൈ, ഔര ഇംസാനോം കീ തരഫ ഫസാദ ഫൈലാനേ കീ ബാത ജോഡനാ ഇസകീ ജാനകാരീ യാ തോ ഉന്‍ഹേം അല്ലാഹ തആലാ കീ തരഫ സേ ദീ ഗഈ ഹോ യാ ലൗഹേ മേഹഫൂജ സേ പ്രാപ്ത ഹുഈ ഹോ യാ ഖുദ ഉന്‍ഹോംനേ ജിന്നാത കീ തുലനാ മേം അന്ദാജാ ലഗായാ ഹോ.

(3) യാനീ മേരീ ഹികമതേം (രഹസ്യ) തുമ പര ജാഹിര നഹീം.ബാത യഹ ഹൈ കി ഇന്‍സാനോം മേം നബീ ഭീ ഹോംഗേ, ഔലിയാ ഭീ, ഉലമാ ഭീ, ഔര വോ ഇല്‍മ ഔര അമല ദോനോം ഏതിബാര സേ ഫജീലതോം (മഹാനതാഓ) കേ പൂരക ഹോംഗേ.

(4) അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹജരത ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ പര തമാമ ചീജേം ഔര സാരേ നാമ പേശ ഫരമാകര ഉനകേ നാമ, വിശേഷതാഏം, ഉപയോഗ, ഗുണ ഇത്യാദി സാരീ ബാതോം കീ ജാനകാരീ ഉനകേ ദില മേം ഉതാര ദീ.

(5) യാനീ അഗര തുമ അപനേ ഇസ ഖയാല മേം സച്ചേ ഹോ കി മൈം കോഈ മഖലൂക (പ്രാണീ ജീവ) തുമസേ ജ്യാദാ ജഗത മേം പൈദാ ന കരൂംഗാ ഔര ഖിലാഫത കേ തുമ്ഹീം ഹകദാര ഹോ തോ ഇന ചീജോം കേ നാമ ബതാഓ ക്യോംകി ഖലീഫാ കാ കാമ തസ്വുഫ (ഇഖ്തിയാര) ഔര തദബീര, ഇന്സാഫ ഔര അദല ഹൈ ഔര യഹ ബഗൈര ഇസ്കേ സമ്ഭവ നഹീം കി ഖലീഫാ കോ ഉന തമാമ ചീജോം കീ ജാനകാരീ ഹോ ജിനപര ഉസകോ പൂരാ അധികാര ദിയാ ഗയാ ഔര ജിനകാ ഉസകോ ഫൈസലാ കരനാ ഹൈ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹജരത ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ കേ ഫരിശ്തോം പര അഫജല (ഉച്ചതര) ഹോനേ കാ കാരണ ജാഹിരീ ഇല്മ ഫരമായാ. ഇസസേ സാബിത ഹുആ കി നാമോം കാ ഇല്മ അകേലേപന ഔര തനഹാഇയോം കീ ഇബാദത സേ ബേഹതര ഹൈ. ഇസ ആയത സേ യഹ ഭീ സാബിത ഹുആ കി നബീ ഫരിശ്തോം സേ ഊംചേ ഹൈം.

(6) ഇസമേം ഫരിശ്തോം കീ തരഫ സേ അപനേ ഇജ്ജ (ലാചാരീ) ഔര ഗലതീ കാ ഐതിരാഫ ഔര ഇസ ബാത കാ ഇജഹാര ഹൈ കി ഉനകാ സവാല കേവല ജാനകാരീ ഹാസില കരനേ കേ ലിയേ ഥാ, ന കി ഐതിരാജ കീ നിയത സേ. ഔര അബ ഉന്ഹേം ഇന്സാന കീ ഫജീലത (ബഡാഈ) ഔര ഉസകീ പൈദാഇശ കാ രഹസ്യ മാലൂമ ഹോ ഗയാ ജിസകോ വോ പഹലേ ന ജാനതേ ഥേ.

(7) യാനീ ഹജരത ആദമ അഹൈഹിസ്സലാമ നേ ഹര ചീജ കാ നാമ ഔര ഉസകീ പൈദാഇശ കാ രാജ ബതാ ദിയാ.

(8) ഫരിശ്തോം നേ ജോ ബാത ജാഹിര കീ ഥീ വഹ ഥീ കി ഇന്സാന ഫസാദ ഫൈലാഏഗാ, ഖൂന ഖരാബാ കരേഗാ ഔര ജോ ബാത ഛുപാഈ ഥീ വഹ യഹ ഥീ കി ഖിലാഫത കേ ഹകദാര വോ ഖുദ ഹൈം ഔര അല്ലാഹ തആലാ ഉനസേം ഊംചീ ഔര ജാനകാര കോഈ മഖലൂക പൈദാ ന ഫരമാഏഗാ. ഇസ ആയത സേ ഇന്സാന കീ ശരാഫത ഔര ഇല്മ കീ ബഡാഈ സാബിത ഹോതീ ഹൈ ഔര യഹ ഭീ കി അല്ലാഹ തആലാ കീ തരഫ താലീമ കീ നിസ്ബത കരനാ സഹീ ഹൈ. അഗരചേ ഉസകോ മുഅല്ലിമ (ഉസ്താദ) ന കഹാ ജാഏഗാ, ക്യോംകി ഉസ്താദ പേശാവര താലീമ ദേനേ വാലേ കോ കഹതേ ഹൈം. ഇസസേ യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി സാരേ ശബ്ദകോഷ, സാരീ ജബാനേം അല്ലാഹ തആലാ കീ തരഫ സേ ഹൈം. യഹ ഭീ സാബിത ഹുആ കി ഫരിശ്തോം കേ ഇല്മ ഔര കമാലാത മേം ബഢൗത്രീ ഹോതീ ഹൈ.

(9) അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹജരത ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ കോ സാരീ സൃഷ്ടി കാ നമൂനാ ഔര രൂഹാനീ വ ജിസ്മാനീ ദുനിയാ കാ മജമൂആ ബനായാ ഔര ഫരിശ്തോം കേ ലിയേ കമാല ഹാസില കരനേ കാ സാധന കിയാ തോ ഉന്ഹേം ഹുക്മ ഫരമായാ കി ഹജരത ആദമ കോ സജ്ദാ കരേം ക്യോംകി ഇസമേം ശുക്രഗുജാരീ (കൃതജ്ഞതാ) ഔര ഹജരത ആദമ കേ ബഡപ്പന കേ ഏതിരാഫ ഔര അപനേ കഥന കീ മാഫീ കീ ശാന പാഈ ജാതീ ഹൈ. കുഛ വിദ്വാനോ നേ കഹാ ഹൈ കീ അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹജരത ആദമ കോ പൈദാ കരനേ സേ പഹലേ ഹീ സജ്ദേ കാ ഹുക്മ ദിയാ ഥാ, ഉസകീ സനദ (പ്രമാണ) യഹ ആയത ഹൈ : ''ഫ ഇജാ സവ്വെതുഹൂ വ നഫഖ്തോ ഫീഹേ മിര രൂഹീ ഫകഊ ലഹൂ സാജിദീന'' (സൂരഹ് അല-ഹിജര, ആയത 29) യാനീ ഫിര ജബ മൈം ഉസേ ഠീക ബനാലൂം ഔര ഉസമേം അപനീ തരഫ കീ ഖാസ ഇജ്ജത വാലീ രൂഹ ഫൂംകൂം തോ തുമ ഉസകേ ലിയേ സജ്ദേ മേം ഗിരനാ.(ബൈജാവീ). സജ്ദേ കാ ഹുക്മ സാരേ ഫരിശ്തോം കോ ദിയാ ഗയാ ഥാ, യഹീ സബ സേ ജ്യാദാ സഹീ ഹൈ. (ഖാജിന) സജ്ദാ ദോ തരഹ കാ ഹോതാ ഹൈ ഏക ഇബാദത കാ സജ്ദാ ജോ പൂജാ കേ ഇരാദേ സേ കിയാ ജാതാ ഹൈ, ദൂസരാ ആദര കാ സജ്ദാ ജിസസേ കിസീ കീ താജീമ മംജൂര ഹോതീ ഹൈ ന കി ഇബാദത. ഇബാദത കാ സജ്ദാ അല്ലാഹ തആലാ കേ ലിഏ ഖാസ ഹൈ, കിസീ ഔര കേ ലിയേ നഹീം ഹോ സകതാ ന കിസീ ശരീഅത മേം കഭീ ജായജ് ഹുആ. യഹാം ജോ മുഫസ്സിരീന ഇബാദത കാ സജ്ദാ മുരാദ ലേതേ ഹൈം വോ ഫരമാതേ ഹൈം കി സജ്ദാ ഖാസ അല്ലാഹ തആലാ കേ ലിഏ ഥാ ഔര ഹജരത ആദമ കിബലാ ബനാഏ ഗഏ ഥേ. മഗര യഹ തര്ക കമജോര ഹൈ ക്യോംകി ഇസ സജ്ദേ സേ ഹജരത ആദമ കാ ബഡപ്പന, ഉനകീ ബുജുര്ഗീ ഔര മഹാനതാ ജാഹിര കരനാ മകസൂദ ഥീ. ജിസേ സജ്ദാ കിയാ ജാഏ ഉസ കാ സജ്ദാ കരനേ വാലേ സേ ഉത്തമ ഹോനാ കോഈ ജരൂരീ നഹീം, ജൈസാ കി കാബാ ഹൂജൂര സൈയദുല അംബിയാ കാ കിബലാ ഔര മസ്ജൂദ ഇലൈഹ (അര്ഥാത ജിസകീ തരഫ സജ്ദാ ഹോ) ഹൈ, ജബ കി ഹുജൂര ഉസസേ അഫജല (ഉത്തമ) ഹൈ. ദൂസരാ കഥന യഹ ഹൈ കി യഹാം ഇബാദത കാ സജ്ദാ ന ഥാ ബല്കി ആദര കാ സജ്ദാ ഥാ ഔര ഖാസ ഹജരത ആദമ കേ ലിയേ ഥാ, ജമീന പര പേശാനീ രഖകര ഥാ ന കി സിര്ഫ ഝുകനാ. യഹീ കഥന സഹീ ഹൈ, ഔര ഇസീ പര സരവാനുമതി ഹൈ. (മദാരിക). ആദര കാ സജ്ദാ പഹലീ ശരീഅത മേം ജായജ ഥാ, ഹമാരീ ശരീഅത മേം മനാ കിയാ ഗയാ. അബ കിസീ കേ ലിയേ ജായജ നഹീം ക്യോംകി ജബ ഹജരത സലമാന (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ ഹോ) നേ ഹൂജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കോ സജ്ദാ കരനേ കാ ഇരാദാ കിയാ തോ ഹൂജൂര നേ ഫരമായാ മഖലൂക കോ ന ചാഹിയേ കി അല്ലാഹ കേ സിവാ കിസീ കോ സജ്ദാ കരേം. (മദാരിക). ഫരിശ്തോം മേം സബസേ പഹലേ സജ്ദാ കരനേ വാലേ ഹജരത ജിബ്രീല ഹൈം, ഫിര മീകാഈല, ഫിര ഇസരാഫീല, ഫിര ഇജ്രാഈല, ഫിര ഔര കരീബീ ഫരിശ്തേം. യഹ സജ്ദാ ശുക്രവാര കേ രോജ ജവാല കേ വക്ത സേ അസ്ത്ര തക കിയാ ഗയാ. ഏക കഥന യഹ ഭീ ഹൈ കി കരീബീ ഫരിശ്തേം സൗ ബരസ ഔര ഏക കഥന മേം പാംച സൗ ബരസ സജ്ദേ മേം രഹേ. ശൈതാന നേ സജ്ദാ ന കിയാ ഔര ഘമണ്ഡ കേ തൗര പര യഹ സോചതാ രഹാ കി വഹ ഹജരത ആദമ സേ ഉച്ചതര ഹൈ, ഔര ഉസകേ ലിയേ സജ്ദേ കാ ഹുക്മ (മആജല്ലാഹ) ഹികമത (സമഝദാരീ) കേ ഖിലാഫ ഹൈ. ഇസ ത്രുടേ അകീദേ സേ വഹ കാഫിര ഹോ ഗയാ. ആയത മേം സാബിത ഹൈ കി ഹജരത ആദമ ഫരിശ്തോം സേ ഊപര ഹൈം കി ഉനസേ ഉന്ഹേം സജ്ദാ കരായാ ഗയാ. ഘമണ്ഡ ബഹുത ബുരീ ചീജ ഹൈ. ഇസസേ കഭീ ഘമണ്ഡീ കീ നൗബത കുഫ്ര തക പഹുംചതീ ഹൈ. (ബൈജാവീ ഔര ജുമല)

(10) ഇസസേ ഗേഹൂം യാ അംഗൂര വഗൈരഹ മുരാദ ഹൈം. (ജലാലൈന)

(11) ജുല്മ കേ മാനീ ഹൈം കിസീ ചീജ കോ ബേ-മഹല വജഅ യഹ മനാ ഹൈ. ഔര അംബിയാഏ കിരാമ മാസൂമ ഹൈം, ഉനസേ ഗുനാഹ സരജദ നഹീം ഹോതാ. ഔര അംബിയാഏ കിരാമ കോ ജാലിമ കഹനാ ഉനകീ തൗഹീന ഔര കുഫ്ര ഹൈ, ജോ കഹേ വഹ കാഫിര ഹോ ജാഏഗാ. അല്ലാഹ തആലാ മാലിക വ മൗലാ ഹൈ ജോ ചാഹേ ഫരമാഏ, ഇസമേം ഉനകീ ഇജ്ജത ഹൈ, ദൂസരേ കീ ക്യാ മജാല കി അദബ കേ ഖിലാഫ കോഈ ബാത ജബാന പര

ലാഖ ഔര അല്ലാഹ തആലാ കേ കഹേ കോ അപനേ ലിയേ ഭീ മുനാസിബ ജാനേ. ഹമേം അദബ, ഇജ്ജത, ഫരമാംബരദാരീ കാ ഹുക്മ ഫരമായാ, ഹമ പര യഹീ ലാജിമ ഹൈ.

(12) ശൈതാന നേ കിസീ തരഹ ഹജരത ആദമ ഔര ഹവ്വാ കേ പാസ പഹുംചകര കഹാ, ക്യാ മൈം തുമ്ഹേം ജന്നത കാ ദരഖ്ത ബതാ ദൂം ? ഹജരത ആദമ നേ ഇന്കാര കിയാ. ഉസനേ കസമ ഖാഈ കി മേം തുമ്ഹാരാ ഭലാ ചാഹനേ വാലാ ഹൂം. ഉന്ഹേം ഖയാല ഹുആ കി അല്ലാഹ പാക കീ ഝൂഠീ കസമ കൌന ഖാ സകതാ ഹൈ. ഇസ ഖയാല സേ ഹജരത ഹവ്വാ നേ ഉസമേം സേ കുഛ ഖായാ ഫിര ഹജരത ആദമ കോ ദിയാ, ഉന്ഹോംനേ ഭീ ഖായാ. ഹജരത ആദമ കോ ഖയാല ഹുആ കി ''ലാ തകരബാ'' (ഇസ പേഡ കേ പാസ ന ജാനാ) കീ മനാഹീ തന്ജീഹീ (ഹല്കീ ഗല്തീ) ഹൈ, തഹരീമീ നഹീം ക്യോംകി അഗര വഹ ഹരാമ കേ അര്ഥ മേം സമഝതേ തോ ഹരഗിജ ഐസാ ന കരതേ കി അംബിയാ മാസൂമ ഹോതേ ഹൈം, യഹാം ഹജരത ആദമ സേ ഇജ്തിഹാദ (ഫൈസലാ) മേം ഗലതീ ഹുഈ ഔര ഇജ്തിഹാദ കീ ഗലതീ ഗുനാഹ നഹീം ഹോതീ.

(13) ഹജരത ആദമ ഔര ഹവ്വാ ഔര ഉനകീ ഔലാദ കോ ജോ ഉനകേ സുല്ബ (പുശ്ത) മേം ഥീ ജന്നത സേ ജമീന പര ജാനേ കാ ഹുക്മ ഹുആ. ഹജരത ആദമ ഹിന്ദ കീ ധരതീ പര സരഅന്ദീപ (മൌജൂദാ ശ്രീലംകാ) കേ പഹാഡോം പര ഔര ഹജരത ഹവ്വാ ജിദ്ദാ മേം ഉതാരേ ഗഏ (ഖാജിന). ഹജരത ആദമ കീ ബരകത സേ ജമീന കേ പേഡോം മേം പാകീജാ ഖുശ്ബൂ പൈദാ ഹുഈ. (രൂഹുല ബയാന)

(14) ഇസസേ ഉമ്ര കാ അന്ത യാനീ മൌത മുരാദ ഹൈ. ഔര ഹജരത ആദമ കേ ലിഏ ബശാരത ഹൈ കി വഹ ദുനിയാ മേം സിര്ഫ ഉതനീ മുദ്ദത കേ ലിയേ ഹൈം ഉസകേ ബാദ ഉന്ഹേ ജന്നത കീ തരഫ ലൌടനാ ഹൈ ഔര ആപകീ ഔലാദ കേ ലിയേ മആദ (ആഖിരത) പര ദലാലത ഹൈ കി ദുനിയാ കീ ജിന്ദഗീ നിശ്ചിത സമയ തക ഹൈ. ഉമ്ര പൂരീ ഹോനേ കേ ബാദ ഉന്ഹേം ആഖിരത കീ തരഫ പലടനാ ഹൈ.

(15) ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ജമീന പര ആനേ കേ ബാദ തീന സൌ ബരസ തക ഹയാ (ലജ്ജാ) സേ ആസമാന കീ തരഫ സര ന ഉഠായാ, അഗരചേ ഹജരത ദാഊദ അലൈഹിസ്സലാമ ബഹുത രോനേ വാലേ ഥേ, ആപകേ ആംസൂ തമാമ ജമീന വാലോം കേ ആംസൂഓം സേ ജ്യാദാ ഹൈം, മഗര ഹജരത ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ ഇതനാ രോഏ കി ആപ കേ ആംസൂ ഹജരത ദാഊദ അലൈഹിസ്സലാമ ഔര തമാമ ജമീന വാലോം കേ ആംസുഓം കേ ജോഡ സേ ബഢ ഗഏ (ഖാജിന). തിബ്രാനീ, ഹാകിമ, അബൂനഈമ ഔര ബൈഹകീ നേ ഹജരത അലീ മുര്തജാ (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ രഹേ) സേ മരഫൂഅന രിവായത കീ ഹൈ കി ജബ ഹജരത ആദമ പര ഇതാബ ഹുആ തോ ആപ തൌബഹ കീ ഫിക്ര മേം ഹൈരാന ഥേ. ഇസ പരേശാനീ കേ ആലമ മേം യാദ ആയാ കി പൈദാഇശ കേ വക്ത മൈം നേ സര ഉഠാകര ദേഖാ ഥാ കി അര്ശ പര ലിഖാ ഹൈ ''ലാ ഇലാഹാ ഇല്ലല്ലാഹ മുഹമ്മദുര രസൂലുല്ലാഹ'' മൈം സമഝാ ഥാ കി അല്ലാഹ കീ ബാരഗാഹ മേം വഹ രൂത്ബാ കിസീ കോ ഹാസില നഹീം ജോ ഹജരത മുഹമ്മദ (അല്ലാഹ കേ ദുരൂദ ഹോം ഉന പര ഔര സലാമ) കോ ഹാസില ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉനകാ നാമ അപനേ പാക നാമ കേ സാഥ അര്ശ പര ലിഖവായാ. ഇസലിയേ ആപനേ അപനീ ദുആ മേം ''രബ്ബനാ ജലമനാ അന്ഫുസനാ വ ഇല്ലമ തഗഫിര ലനാ വ തരഹമനാ ലനകൂനന്നാ മിനല ഖാസിരീന.'' യാനീ ഐ രബ ഹമാരേ ഹമനേ അപനാ ആപ ബുരാ കിയാ തോ അഗര തൂ ഹമേം ന ബഖ്ശേ ഔര ഹമ പര രഹമ ന കരേ തോ ഹമ ജരൂര നുകസാന വാലോം മേം ഹുഏ. (സൂരഏ അഅരാഫ, ആയത 23) കേ സാഥ യഹ അര്ജ കിയാ ''അസ അലുകാ ബിഹക്കേ മുഹമ്മദിന അന തഗഫിര ലീ'' യാനീ ഐ അല്ലാഹ മൈം മുഹമ്മദ കേ നാമ പര തുഝസേ മാഫീ ചാഹതാ ഹൂം. ഇബ്നേ മുന്ജര കീ രിവായത മേം യേ കലിമേ ഹൈം ''അല്ലാഹുമ്മാ ഇന്നീ അസഅലുകാ ബിജാഹേ മുഹമ്മദിന അബ്ദുകാ വ കരാമതുഹൂ അലൈകാ വ അന തഗഫിര ലീ ഖതീഅതീ'' യാനീ യാരബ മൈം തുഝ സേ തേരേ ഖാസ ബന്ദേ മുഹമ്മദ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ഇജ്ജത ഔര മര്തബേ കേ തുഫൈല മേം, ഔര ഉസ ബുജുര്ഗീ കേ സദകേ മേം, ജോ ഉന്ഹേം തേരേ ദരബാര മേം ഹാസില ഹൈ, മഗഫിരത ചാഹതാ ഹൂം'' . യഹ ദുആ കരനീ ഥീ കി ഹക തആലാ നേ ഉനകീ മഗഫിരത ഫരമാഈ. ഇസ രിവായത സേ സാബിത ഹൈ കി അല്ലാഹ കേ പ്യാരോം കേ വസീലേ സേ ദുആ ഉനകേ നാമ പര, ഉനകേ വസീലേ സേ കുഹകര മാംഗനാ ജായജ ഹൈ ഔര ഹജരത ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ കീ സുന്നത ഹൈ. അല്ലാഹ തആലാ പര കിസീ കാ ഹക (അധികാര) അനിവാര്യ നഹീം ഹോതാ ലേകിന വഹ അപനേ പ്യാരോം കോ അപനേ ഫള്ല ഔര കരമ സേ ഹക ദേതാ ഹൈ. ഇസീ ഹക കേ വസീലേ സേ ദുആ കീ ജാതീ ഹൈ. സഹീ ഹദീസോം സേ യഹ ഹക സാബിത ഹൈ ജൈസേ ആയാ ''മന ആമനാ ബില്ലാഹേ വ രസൂലിഹീ വ അകാമസ സലാതാ വ സൗമാ രമദാനാ കാനാ ഹക്കന അലല്ലാഹേ അ്യം യദഖുലല ജന്നതാ'' . ഹജരത ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ കീ തൗബഹ ദസവീം മുഹര്രമ കോ കുബൂല ഹുഈ. ജന്നത സേ നികാലേ ജാനേ കേ വക്ത ഔര നേഅമതോം കേ സാഥ അരബീ ജബാന ഭീ ആപ സേ സല്ബ കര ലീ ഗഈ ഥീ ഉസകീ ജഗഹ ജബാനേ മുബാരക പര സുരിയാനീ ജാരീ കര ദീ ഗഈ ഥീ, തൗബഹ കുബൂല ഹോനേ കേ ബാദ ഫിര അരബീ ജബാന അതാ ഹുഈ. (ഫതഹുല അജീജ) തൗബഹ കീ അസ്ല അല്ലാഹ കീ തരഫ പലടനാ ഹൈ. ഇസകേ തീന ഭാഗ ഹൈം- ഏക ഐതിരാഫ യാനീ അപനാ ഗുനാഹ തസ്ലീമ കരനാ, ദൂസരേ നിദാമത യാനീ ഗുനാഹ കീ ശര്മ, തീസരേ കഭീ ഗുനാഹ ന കരനേ കാ ഏഹദ. അഗര ഗുനാഹ തലാഫീ (പ്രായശ്ചിത) കേ കാബില ഹോ തോ ഉസകീ തലാഫീ ഭീ ലാജിമ ഹൈ. ജൈസേ നമാജ ഛോഡനേ വാലേ കീ തൗബഹ കേ ലിയേ പിഛലീ നമാജോം കാ അദാ കരനാ അനിവാര്യ ഹൈ. തൗബഹ കേ ബാദ ഹജരത ജിബ്രീല നേ ജമീന കേ തമാമ ജാനവരോം മേം ഹജരത അലൈഹിസ്സലാമ കീ ഖിലാഫത കാ ഐലാന കിയാ ഔര സബ പര ഉനകീ ഫരമാംബരദാരീ അനിവാര്യ ഹോനേ കാ ഹുക്മ സുനായാ. സബനേ ഹുകമ മാനനേ കാ ഇജഹാര കിയാ. (ഫതഹുല അജീജ)

(16) യഹ ഈമാന വാലേ നേക ആദമിയോം കേ ലിയേ ഖുശഖബരീ ഹൈ കി ന ഉന്ഹേം ബഡേ ഹിസാബ കേ വക്ത ഖൌഫ ഹോ ഔര ന ആഖിരത മേം ഗമ. വോ ബേഗമ ജന്നത മേം ദാഖില ഹോംഗേ.

സൂരഹ് ബകരഹ _ പാംചവാ രൂകൂ

يٰبَنِيۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِىَ الَّتِىۡۤ اَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَاَوۡفُوۡا بِعَهۡدِىۡۤ اُوۡفِ بِعَهۡدِكُمۡ ۚ وَ اِيَّاىَ
فَارۡهَبُوۡنِ ﴿۴۰﴾ وَاٰمِنُوۡا بِمَاۤ اَنۡزَلۡتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمۡ وَلَا تَكُوۡنُوۡۤا اَوَّلَ كَافِرٍۢ بِهٖ ۪ وَلَا تَشۡتَرُوۡا
بِاٰيٰتِىۡ ثَمَنًا قَلِيۡلًا ۖ وَّ اِيَّاىَ فَاتَّقُوۡنِ ﴿۴۱﴾ وَلَا تَلۡبِسُوا الۡحَقَّ بِالۡبَاطِلِ وَتَكۡتُمُوا الۡحَقَّ وَاَنۡتُمۡ
تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۴۲﴾ وَاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَارۡكَعُوۡا مَعَ الرّٰكِعِيۡنَ ﴿۴۳﴾ اَتَاۡمُرُوۡنَ النَّاسَ بِالۡبِرِّ
وَتَنۡسَوۡنَ اَنۡفُسَكُمۡ وَاَنۡتُمۡ تَتۡلُوۡنَ الۡكِتٰبَ ؕ اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿۴۴﴾ وَاسۡتَعِيۡنُوۡا بِالصَّبۡرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ
وَ اِنَّهَا لَكَبِيۡرَةٌ اِلَّا عَلَى الۡخٰشِعِيۡنَ ﴿۴۵﴾ الَّذِيۡنَ يَظُنُّوۡنَ اَنَّهُمۡ مُّلٰقُوۡا رَبِّهِمۡ وَاَنَّهُمۡ اِلَيۡهِ رٰجِعُوۡنَ ﴿۴۶﴾

൧൰. ഐ) യാകൂബ കീ സന്താന (1) യാദ കരോ മേരാ വഹ ഏഹസാന ജോ മൈം നേ തുമ പര കിയാ(2) ഔര മേരാ അഹദ പൂരാ കരോ മൈം തുമ്ഹാരാ അഹദ പൂരാ കരൂംഗാ(3) ഔര ഖാസ മേരാ ഹീ ഡര രഖോ(4)

൧൱. ഔര ഈമാന ലാഓ ഉസ പര ജോ മൈം നേ ഉതാരാ ഉസകീ തസ്ദീക (പുഷ്ടി) കരതാ ഹുആ ജോ തുമ്ഹാരേ സാഥ ഹൈ ഔര സബസേ പഹലേ ഉസകേ മുനകിര യാനീ ഇന്കാര കരനേ വാലേ ന ബനോ(5) ഔര മേരീ ആയതോം കേ ബദലേ ഥോഡേ ദാമ ന ലോ(6) ഔര മുത്ഥീ സേ ഡരോ

൧൲. ഔര ഹക (സത്യ) സേ ബാതില (ത്ഥൂഠ) കോ ന മിലാഓ ഔര ജാന ബൂത്ഥകര ഹക ന ഛുപാഓ

൧൳. ഔര നമാജ കായമ രഖോ ഔര ജകാത ദോ ഔര രൂകൂ കരനേ വാലോം (ത്ഥുകനേ വാലോം) കേ സാഥ രൂകൂ കരോ (7)

൧൴. ക്യാ ലോഗോം കോ ഭലാഈ കാ ഹുക്മ ദേതേ ഹോ ഔര അപനീ ജാനോം കോ ഭൂലതേ ഹോ ഹാലാംകി തുമ കിതാബ പഢതേ ഹോ തോ ക്യാ തുമ്ഹേം അക്ല നഹീം(8)

൧൵. ഔര സബ്ര ഔര നമാജ സേ മദദ ചാഹോ ഔര ബേശക നമാജ ജരൂര ഭാരീ ഹൈ മഗര ഉനപര (നഹീ) ജോ ദില സേ മേരീ തരഫ ത്ഥുകതേ ഹൈം (9)

൧൶. ജിന്ഹേം യകീന ഹൈ കി ഉന്ഹേം അപനേ രബ സേ മിലനാ ഹൈ ഔര ഉസീ കീ തരഫ ഫിരനാ(10)

തഫസീര : സൂരഹ് ബകരഹ – പാംചവാ രൂകൂ

(1) ഇസ്ത്രാഈല യാനീ അബ്ദുല്ലാഹ, യഹ ഇബ്രാനീ ജബാന കാ ശബ്ദ ഹൈ. യഹ ഹജരത യഅകൂബ അലൈഹിസ്സലാമ കാ ലകബ ഹൈ. (മദാരിക). കല്ബീ മുഹസ്സിര നേ കഹാ അല്ലാഹ തആലാ നേ ''യാ അയ്യുഹന്നാസോഅ ബുദൂ'' (ഐ) ലോഗോ ഇബാദത കരോ) ഫരമാകര പഹലേ സാരേ ഇന്സാനോം കോ ആമ ദാവത ദീ, ഫിര ''ഇജകാലാ രബ്ബുകാ'' ഫരമാകര ഉനകേ മുബ്ദഅ കാ ജിക്ര കിയാ. ഇസകേ ബാദ ഖുസൂസിയത കേ സാഥ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കോ ദാവത ദീ. യേ ലോഗ യഹൂദീ ഹൈം ഔര യഹാം സേ ''സയകൂല'' തക ഉനസേ കലാമ ജാരീ ഹൈ. കഭീ ഈമാന കീ യാദ ദിലാകര ദാവത കീ ജാതീ ഹൈ, കഭീ ഡര ദിലായാ ജാതാ ഹൈ, കഭീ ഹുജ്ജത (തര്ക) കായമ കീ ജാതീ ഹൈ, കഭീ ഉനകീ ബദഅമലീ പര ഫടകാരാ ജാതാ ഹൈ. കഭീ പിഛലീ മുസീബതോം കാ ജിക്ര കിയാ ജാതാ ഹൈ.

(2) യഹ ഏഹസാന കി തുമ്ഹാരേ പൂര്വജോം കോ ഫിരഔന സേ ഛുടകാരാ ദിലായാ, ദരിയാ കോ ഫാഡാ, അബ്ര കോ സായബാന കിയാ. ഇനകേ അലാവാ ഔര ഏഹസാനാത, ജോ ആഗേ ആതേ ഹൈം, ഉന സബ കോ യാദ കരോ. ഔര യാദ കരനാ യഹ ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ കീ ബന്ദഗീ ഔര ഫരമാംബരദാരീ കരകേ ശുക്ര ബജാ ലാഓ ക്യോംകി കിസീ നേഅമത കാ ശുക്ര ന കരനാ ഹീ ഉസകാ ഭുലാനാ ഹൈ.

(3) യാനീ തുമ ഈമാന ലാകര ഔര ഫരമാംബരദാരീ കരകേ മേരാ ഏഹദ പൂരാ കരോ, മൈം നേക ബദലാ ഔര സവാബ ദേകര തുമ്ഹാരാ ഏഹദ പൂരാ കരൂംഗാ. ഇസ ഏഹദ കാ ബയാന ആയത : ''വ ലകദ അഖജല്ലാഹോ മീസാകാ ബനീ ഇസ്ത്രാഈലാ'' യാനീ ഔര ബേശക അല്ലാഹ നേ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല സേ ഏഹദ ലിയാ. (സൂരഏ മായദാ, ആയത 12) മേം ഹൈ.

(4) ഇസ ആയത മേം നേഅമത കാ ശുക്ര കരനേ ഔര ഏഹദ പൂരാ കരനേ കേ വാജിബ ഹോനേ കാ ബയാന ഹൈ ഔര യഹ ഭീ കി മുമിന കോ ചാഹിയേ കി അല്ലാഹ കേ സിവാ കിസീ സേ ന ഡരേ.

(5) യാനീ കുരആനേ പാക ഔര തൗരാത ഔര ഇംജീല പര, ജോ തുമ്ഹാരേ സാഥ ഹൈം, ഈമാന ലാഓ ഔര കിതാബ വാലോം മേം പഹലേ കാഫിര ന ബനോ കി ജോ തുമ്ഹാരേ ഇത്തിബാഅ (അനുകരണ) മേം കുഫ്ര കരേ ഉസകാ വബാല ഭീ തുമ പര ഹോ.

(6) ഇന ആയതോം സേ തൗരാത വ ഇംജീല കീ വോ ആയതേം മുരാദ ഹൈ ജിന മേം ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ താരീഫ ഔര ബഡാഈ ഹൈ. മകസദ യഹ ഹൈ കി ഹുജൂര കീ നഅത യാ താരീഫ ദുനിയാ കീ ദൗലത കേ ലിയേ മത ഛുപാഓ കി ദുനിയാ കാ മാല ഛോടീ പൂംജീ ഔര ആഖിരത കീ നേഅമത കേ മുകാബലേ മേം ബേ ഹകീകത ഹൈ.

യഹ ആയത കഅബ ബിന അശരഫ ഔര യഹൂദ കേ ദൂസരേ രഈസോം ഔര ഉലമാ കേ ബാരേ മേം നാജില ഹുഈ ജോ അപനീ കൗമ കേ ജാഹിലോം ഔര കമീനോം സേ ടകേ വുസൂല കര ലേതേ ഔര ഉന പര സാലാനേ മുകര്രര കരതേ ഥേ ഔര ഉന്ഹോനേ ഫലോം ഔര നക്ദ മാല മേം അപനേ ഹക ഠഹരാ ലിയേ ഥേ. ഉന്ഹേം ഡര ഹുആ കി തൗരാത മേം ജോ ഹുജൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ നഅത ഔര സിഫത (പ്രശംസാ) ഹൈ, അഗര ഉസകോ ജാഹിര കരേം തോ കൗമ ഹുജൂര പര ഈമാന ലേ ജാഏഗീ ഔര ഉന്ഹേം കോഈ പൂഛനേ വാലാ ന ഹോഗാ. യേ തമാമ ഫായദേ ഔര മുനാഫേ ജാതേ രഹേംഗേ. ഇസലിയേ ഉന്ഹോംനേ അപനീ കിതാബോം മേം ബദലാവ കിയാ ഔര ഹുജൂര കീ പഹചാന ഔര താരീഫ കോ ബദല ഡാലാ. ജബ ഉനസേ ലോഗ പൂഛതേ കി തൗരാത മേം ഹുജൂര കീ ക്യാ വിശേഷതാഏം ദര്ജ ഹൈം തോ വോ ഛുപാ ലേതേ ഔര ഹരഗിജ ന ബതാതേ. ഇസ പര യഹ ആയത ഉതരീ. (ഖാജിന വഗൈരഹ)

(7) ഇസ ആയത മേം നമാജ ഔര ജകാത കേ ഫര്ജ ഹോനേ കാ ബയാന ഹൈ ഔര ഇസ തരഫ ഭീ ഇശാരാ ഹൈ കി നമാജോം കോ ഉനകേ ഹുകൂക (സംസ്കാരോം) കേ ഹിസാബ സേ അദാ കരോ. ജമാഅത (സാമൂഹിക നമാജ) കീ തര്ഗീബ ഭീ ഹൈ. ഹദീസ ശരീഫ മേം ഹൈ ജമാഅത കേ സാഥ നമാജ പഢനാ അകേലേ പഢനേ സേ സത്താഈസ ദര്ജേ ജ്യാദാ ഫജീലത (പുണ്യ) രഖതാ ഹൈ.

(8) യഹൂദീ ഉലമാ സേ ഉനകേ മുസലമാന രിശ്തേദാരോം നേ ഇസ്ലാമ കേ ബാരേ മേം പൂഛാ തോ ഉന്ഹോംനേ കഹാ തുമ ഇസ ദീന പര കായമ രഹോ. ഹുജൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കാ ദീന ഭീ സച്ചാ ഔര കലാമ ഭീ സച്ചാ. ഇസ പര യഹ ആയത ഉതരീ. ഏക കഥന യഹ ഹൈ കി ആയത ഉന് യഹൂദിയോം കേ ബാരേ മേം ഉതരീ ജിന്ഹോംനേ അരബ മുശ്രികോ കോ ഹുജൂര കേ നബീ ഹോനേ കീ ഖബര ദീ ഥീ ഔര ഹുജൂര കാ ഇത്തിബാ (അനുകരണ) കരനേ കീ ഹിദായത കീ ഥീ. ഫിര ജബ ഹുജൂര കീ നബുവ്വത ജാഹിര ഹോ ഗഈ തോ യേ ഹിദായത കരനേ വാലേ ഹസദ (ഈര്ഷ്യ) സേ ഖുദ കാഫിര ഹോ ഗഏ. ഇസ പര ഉന്ഹേം ഫടകാരാ ഗയാ.(ഖാജിന വ മദാരിക)

(9) യാനീ അപനീ ജരൂരതോം മേം സബ്ര ഔര നമാജ സേ മദദ ചാഹോം. സുബഹാന അല്ലാഹ, ക്യാ പാകീജാ താലീമ ഹൈ. സബ്ര മുസീബതോം കാ അഖലാകീ മുകാബലാ ഹൈ. ഇന്സാന ഇന്സാഫ ഔര സത്യമാര്ഗ കേ സംകല്പ പര ഇസകേ ബിനാ കായമ നഹീം രഹ സകതാ. സബ്ര കീ തീന കിസ്മേം ഹൈം- (1) തകലീഫ ഔര മുസീബത പര നഫ്സ കോ രോകനാ, (2) താഅത (ഫരമാംബരദാരീ) ഔര ഇബാദത കീ മശക്കതോം മേം മുസ്തകില (അഡിഗ) രഹനാ, (3) ഗുനാഹോം കീ തരഫ ഖിംചനേ സേ തബീഅത കോ രോകനാ. കുഛ മുഫസ്സിരോം നേ യഹാം സബ്ര സേ രോജാ മുരാദ ലിയാ ഹൈ. വഹ ഭീ സബ്ര കാ ഏക അന്ദാജ ഹൈ. ഇസ ആയത മേം മുസീബത കേ വക്ത നമാജ കേ സാഥ മദദ കീ താലീമ ഭീ ഫരമാഈ ക്യോംകി വഹ ബദന ഔര നഫ്സ കീ ഇബാദത കാ സംഗമ ഹൈ ഔര ഉസമേം അല്ലാഹ കീ നജ്ദീകി ഹാസില ഹോതീ ഹൈ. ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ അഹമ കാമോം കേ പേശ ആനേ പര നമാജ മേം മശഗൂല ഹോ ജാതേ ഥേ. ഇസ ആയത മേം യഹ ഭീ ബതായാ ഗയാ കി സച്ചേ ഈമാന വാലോം കേ സിവാ ഔരോം പര നമാജ ഭാരീ പഡതീ ഹൈ.

(10) ഇസമേം ഖുശഖബരീ ഹൈ കി ആഖിരത മേം മുമിനോം കോ അല്ലാഹ കേ ദീദാര കീ നേഅമത മിലേഗീ.

സൂരഹ് ബകരഹ _ ചരടാ രൂകൂ

يٰبَنِيۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِىَ الَّتِىۡۤ اَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَاَنِّىۡ فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۴۷﴾ وَاتَّقُوۡا
يَوۡمًا لَّا تَجۡزِىۡ نَفۡسٌ عَنۡ نَّفۡسٍ شَيۡـًٔا وَّلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا يُؤۡخَذُ مِنۡهَا عَدۡلٌ وَّلَا هُمۡ
يُنۡصَرُوۡنَ ﴿۴۸﴾ وَ اِذۡ نَجَّيۡنٰكُمۡ مِّنۡ اٰلِ فِرۡعَوۡنَ يَسُوۡمُوۡنَكُمۡ سُوۡٓءَ الۡعَذَابِ يُذَبِّحُوۡنَ اَبۡنَآءَكُمۡ
وَيَسۡتَحۡيُوۡنَ نِسَآءَكُمۡ ؕ وَ فِىۡ ذٰلِكُمۡ بَلَآءٌ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ عَظِيۡمٌ ﴿۴۹﴾ وَ اِذۡ فَرَقۡنَا بِكُمُ الۡبَحۡرَ
فَاَنۡجَيۡنٰكُمۡ وَاَغۡرَقۡنَاۤ اٰلَ فِرۡعَوۡنَ وَاَنۡتُمۡ تَنۡظُرُوۡنَ ﴿۵۰﴾ وَ اِذۡ وٰعَدۡنَا مُوۡسٰۤى اَرۡبَعِيۡنَ لَيۡلَةً ثُمَّ
اتَّخَذۡتُمُ الۡعِجۡلَ مِنۡۢ بَعۡدِهٖ وَاَنۡتُمۡ ظٰلِمُوۡنَ ﴿۵۱﴾ ثُمَّ عَفَوۡنَا عَنۡكُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمۡ
تَشۡكُرُوۡنَ ﴿۵۲﴾ وَ اِذۡ اٰتَيۡنَا مُوۡسَى الۡكِتٰبَ وَالۡفُرۡقَانَ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُوۡنَ ﴿۵۳﴾ وَ اِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهٖ
يٰقَوۡمِ اِنَّكُمۡ ظَلَمۡتُمۡ اَنۡفُسَكُمۡ بِاتِّخَاذِكُمُ الۡعِجۡلَ فَتُوۡبُوۡۤا اِلٰى بَارِئِكُمۡ فَاقۡتُلُوۡۤا اَنۡفُسَكُمۡ ؕ
ذٰلِكُمۡ خَيۡرٌ لَّكُمۡ عِنۡدَ بَارِئِكُمۡ ؕ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ ؕ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿۵۴﴾ وَ اِذۡ قُلۡتُمۡ
يٰمُوۡسٰى لَنۡ نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهۡرَةً فَاَخَذَتۡكُمُ الصّٰعِقَةُ وَاَنۡتُمۡ تَنۡظُرُوۡنَ ﴿۵۵﴾ ثُمَّ بَعَثۡنٰكُمۡ
مِّنۡۢ بَعۡدِ مَوۡتِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُوۡنَ ﴿۵۶﴾ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ الۡغَمَامَ وَاَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكُمُ الۡمَنَّ
وَالسَّلۡوٰى ؕ كُلُوۡا مِنۡ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقۡنٰكُمۡ ؕ وَمَا ظَلَمُوۡنَا وَلٰكِنۡ كَانُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ يَظۡلِمُوۡنَ ﴿۵۷﴾
وَ اِذۡ قُلۡنَا ادۡخُلُوۡا هٰذِهِ الۡقَرۡيَةَ فَكُلُوۡا مِنۡهَا حَيۡثُ شِئۡتُمۡ رَغَدًا وَّادۡخُلُوا الۡبَابَ سُجَّدًا وَّقُوۡلُوۡا
حِطَّةٌ نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ خَطٰيٰكُمۡ ؕ وَسَنَزِيۡدُ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿۵۸﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا قَوۡلًا غَيۡرَ الَّذِىۡ قِيۡلَ
لَهُمۡ فَاَنۡزَلۡنَا عَلَى الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا رِجۡزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوۡا يَفۡسُقُوۡنَ ﴿۵۹﴾

൹൩. ഐ) യാകൂബ കീ സന്താന, യാദ കരോ മേരാ വഹ അഹസാന ജോ മൈം നേ തുമപര കിയാ ഔര യഹ കി ഇസ സാരേ ജമാനേ പര തുമ്ഹേം ബഡാഈ ദീ (1)

൹൪. ഔര ഡരോ ഉസ ദിന സേ ജിസ ദിന കോഈ ജാന ദൂസരേ കാ ബദലാ ന ഹോ സകേഗീ(2)

ഔര ന കാഫിര കേ ലിയേ കോഈ സിഫാരിശ മാനീ ജാഏ ഔര ന കുഛ ലേകര ഉസകീ ജാന ഛോഡീ ജാഏ ഔര ന ഉനകീ മദദ ഹോ(3)

൪൯. ഔര (യാദ കരോ)ജബ ഹമനേ തുമകോ ഫിരഔന വാലോം സേ നജാത ബഖ്ശീ (ഛുടകാരാ ദിലായാ)(4) കി തുമപര ബുരാ അജാബ കരതേ ഥേ(5) തുമ്ഹാരേ ബേടോം കോ ജിബ്ഹ കരതേ ഔര തുമ്ഹാരീ ബേടിയോം കോ ജിന്ദാ രഖതേ(6) ഔര ഉസമേം തുമ്ഹാരേ രബ കീ തരഫ സേ ബഡീ ബലാ ഥീ യാ ബഡാ ഇനാമ(7)

൪൰. ഔര ജബ ഹമനേ തുമ്ഹാരേ ലിയേ ദരിയാ ഫാഡ ദിയാ തോ തുമ്ഹേം ബചാ ലിയാ. ഔര ഫിരഔന വാലോം കോ തുമ്ഹാരീ ആംഖോം കേ സാമനേ ഡുബോ ദിയാ(8)

൪൱. ഔര ജബ ഹമനേ മൂസാ സേ ചാലീസ രാത കാ വാദാ ഫരമായാ ഫിര ഉസകേ പീഛേ തുമനേ ബഛഡേ കീ പൂജാ ശുരൂ കര ദീ ഔര തുമ ജാലിമ ഥേ (9)

൪൲. ഫിര ഉസകേ ബാദ ഹമനേ തുമ്ഹേം മാഫീ ദീ(10) കി കഹീം തുമ അഹസാന മാനോ (11)

൪൳. ഔര ജബ ഹമനേ മൂസാ കോ കിതാബ ദീ ഔര സത്യ ഔര അസത്യ മേം പഹചാന കര ദേനാ കി കഹീം തുമ രാഹ പര ആഓ

൪൴. ഔര ജബ മൂസാ നേ അപനീ കൗമ സേ കഹാ ഐ മേരീ കൗമ തുമനേ ബഛഡാ ബനാകര അപനീ ജാനോം പര ജുല്മ കിയാ തോ അപനേ പൈദാ കരനേ വാലേ കീ തരഫ ലൗട ആഓ തോ ആപസ മേം ഏക ദൂസരേ കോ കത്ല കരോ(12) യഹ തുമ്ഹാരേ പൈദാ കരനേ വാലേ കേ നജ്ദീക തുമ്ഹാരേ ലിയേ ബേഹതര ഹൈ തോ ഉസനേ തുമ്ഹാരീ തൗബഹ കുബൂല കീ, ബേശക വഹീ ഹൈ ബഹുത തൗബഹ കുബൂല കരനേ വാലാ മേഹരബാന(13)

൪൵. ഔര ജബ തുമനേ കഹാ ഐ മൂസാ ഹമ ഹരഗിജ (കദാചിത) തുമ്ഹാരാ യകീന ന ലാഏംഗേ ജബ തക ഖുലേ ബന്തോം ഖുദാ കോ ന ദേഖ ലേം തോ തുമ്ഹേം കഡക നേ ആ ലിയാ ഔര തുമ ദേഖ രഹേ ഥേ

൪൶. ഫിര മേരേ പീഛേ ഹമനേ തുമ്ഹേം ജിന്ദാ കിയാ കി കഹീം തുമ ഏഹസാന മാനോ

൪൷. ഔര ഹമനേ ബാദല കോ തുമ്ഹാരാ സായബാന കിയാ(14) ഔര തുമപര മന്ന ഔര സലവാ ഉതാരാ, ഖാഓ ഹമാരീ ദീ ഹുഈ സുഥരീ ചീജേം(15)ഓര ഉന്ഹോംനേ കുഛ ഹമാരാ ന ബിഗാഡാ, ഹാം അപനീ ഹീ ജാനോം കാ ബിഗാഡ കരതേ ഥേ

൪൸. ഔര ജബ ഹമനേ ഫരമായാ ഉസ ബസ്തീ മേം ജാഓ (16)

ഫിര ഉസമേം ജഹാം ചാഹോ, ബേ രോക ടോക ഖാഓ ഔര ദരവാജേം മേം സജദാ കരതേ ദാഖില ഹോ(17) ഔര കഹോ ഹമാരേ ഗുനാഹ മാഫ ഹോം ഹമ തുമ്ഹാരീ ഖതാഏം ബഖ്ശ ദേംഗേ ഔര കരീബ ഹൈ കി നേകീ വാലോം കോ ഔര ജ്യാദാ ദേം(18)

ഭൻ. തോ ജാലിമോം നേ ഔര ബാത ബദല ദീ ജോ ഫരമാഈ ഗഈ ഥീ ഉസകേ സിവാ(19) തോ ഹമനേ ആസമാന സേ ഉനപര അജാബ ഉതാരാ(20) ബദലാ ഉനകീ ബേ ഹുകമീ കാ (59)

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ – ഛടാ രൂകൂ

(1) അലആലമീന (സാരേ ജമാനേ പര) ഉസകേ വാസ്തവിക യാ ഹകീകീ മാനീ മേം നഹീം. ഇസസേ മുരാദ യഹ ഹൈ കി ഇമെം നേ തുമ്ഹാരേ പൂര്വജോം കോ ഉനകേ ജമാനേ വാലോം പര ബുജുര്ഗീ ദീ. യഹ ബുജുര്ഗീ കിസീ വിശേഷ ക്ഷേത്ര മേം ഹോ സകതീ ഹൈ, ജോ ഔര കിസീ ഉമ്മത കീ ബുജുര്ഗീ കോ കമ നഹീം കര സകതീ. ഇസലിയേ ഉമ്മതേ മുഹമ്മദിയാ കേ ബാരേ മേം ഇരശാദ ഹുആ ''കുന്തും ഖൈരാ ഉമ്മതിന'' യാനീ തുമ ബേഹതര ഹോ ഉന സബ ഉമ്മതോം മേം ജോ ലോഗോം മേം ജാഹിര ഹുഈ (സൂരഏ ആലേ ഇമരാന, ആയത 110). (രൂഹുല ബയാന, ജുമല വഗൈരഹ)

(2) വഹ കയാമത കാ ദിന ഹൈ. ആയത മേം നഫ്സ ദോ ബാര ആയാ ഹൈ, പഹലേ സേ മൂമിന കാ നഫ്സ, ദൂസരേ സേ കാഫിര മുരാദ ഹൈ. (മദാരിക)

(3) യഹാം സേ രൂകൂ കേ ആഖിര തക ദസ നേഅമതോം കാ ബയാന ഹൈ ജോ ഇന ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കേ ബാപ ദാദാ കോ മിലീം.

(4) കിബ്ത ഔര അമാലീക കീ കൗമ സേ ജോ മിസ്ത്ര കാ ബാദശാഹ ഹുആ. ഉസ കോ ഫിരഔന കഹതേ ഹൈ. ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കേ ജമാനേ കേ ഫിരഔന കാ നാമ വലീദ ബിന മുസഅബ ബിന രൈയാന ഹൈ. യഹാം ഉസീ കാ ജിക്ര ഹൈ. ഉസകീ ഉമ്ര ചാര സൗ ബരസ സേ ജ്യാദാ ഹുഈ. ആലേ ഫിരഔന സേ ഉസകേ മാനനേ വാലേ മുരാദ ഹൈ. (ജുമല വഗൈരഹ)

(5) അജാബ സബ ബുരേ ഹോതേ ഹൈം ''സൂഅല അജാബ'' വഹ കഹലാഏഗാ ജോ ഔര അജാബോം സേ ജ്യാദാ സഖ്ത ഹോ. ഇസലിയേ ആലാ ഹജരത നേ ''ബുരാ അജാബ'' അനുവാദ കിയാ. ഫിരഔന നേ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല പര ബഡീ ബേദര്ദീ സേ മേഹനത വ മശക്കത കേ ദുശ്വാര കാമ ലാജിമ കിയേ ഥേ. പത്ഥരോം കീ ചട്ടാനേം കാടകര ഢോതേ ഢോതേ ഉനകീ കമരേം ഗര്ദനേം ജഖ്മീ ഹോ ഗഈ ഥീം. ഗരീബോം പര ടൈക്സ മുകര്രര കിയേ ഥേ ജോ സൂരജ ഡൂബനേ സേ പഹലേ ജബരദസ്തീ വുസൂല കിയേ ജാതേ ഥേ. ജോ നാദാര കിസീ ദിന ടൈകസ അദാ ന കര സകാ, ഉസകേ ഹാഥ ഗര്ദന കേ സാഥ മിലാകര ബാംധ ദിയേ ജാതേ ഥേ, ഔര മഹീനാ ഭര തക ഇസീ മുസീബത മേം രഖാ ജാതാ ഥാ, ഔര തരഹ തരഹ കീ സഖ്തിയാം നിര്ദയതാ കേ സാഥ കീ ജാതീ ഥീം. (ഖാജിന വഗൈരഹ)

(6) ഫിരഔന നേ ഖാബ ദേഖാ കി ബൈതുല മകദിസ കീ തരഫ സേ ആഗ ആഈ ഉസനേ മിസ്ത്ര കോ ഘേര കര തമാമ കിബ്തിയോം കോ ജലാ ഡാലാ, ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കോ കുഛ ഹാനി ന പഹുംചാഈ. ഇസസേ ഉസകോ ബഹുത ഘബരാഹട ഹുഈ. കാഹിനോം (താംത്രികോം) നേ ഖാബ കീ തഅബീര (വ്യാഖ്യാ) മേം ബതായാ കി ബനീ ഇസ്ത്രാഈല മേം ഏക ലഡകാ പൈദാ ഹോഗാ ജോ തേരീ മൗത ഔര തേരീ സല്തനത കേ പതന കാ കാരണ ഹോഗാ. യഹ സുനകര ഫിരഔന നേ ഹുക്മ ദിയാ കി ബനീ ഇസ്ത്രാഈല മേം ജോ ലഡകാ പൈദാ ഹോ. കത്ല കര ദിയാ ജാഏ. ദാഇയാം ഛാന ബീന കേ ലിയേ മുകര്രര ഹുഈ. ബാരഹ ഹജാര ഔര ദൂസരേ കഥന കേ അനുസാര സത്തര ഹജാര ലഡകേ കത്ല കര ഡാലേ ഗഏ ഔര നവ്വേ ഹജാര ഹമല (ഗര്ഭ) ഗിരാ ദിയേ ഗയേ. അല്ലാഹ കീ മര്ജീ സേ ഇസ കൗമ കേ ബച്ചേ ജല്ദ മരനേ ലഗേ. കിബ്തീ കൗമ കേ സരദാരോം നേ ഘബരാകര ഫിരഔന സേ ശികായത കീ കി ബനീ ഇസ്ത്രാഈല മേം മൗത കീ ഗര്മബാജാരീ ഹൈ ഇസ പര ഉനകേ ബച്ചേ ഭീ കത്ല കിയേ ജാതേ ഹൈം, തോ ഹമേം സേവാ കരനേ വാലേ കഹാം സേ മിലേംഗേ. ഫിരഔന നേ ഹുക്മ ദിയാ കി ഏക സാല ബച്ചേ കത്ല കിയേ ജാഏം ഔര ഏക സാല ഛോഡേ ജാഏം. തോ ജോ സാല ഛോഡനേ കാ ഥാ ഉസമേം ഹജരത ഹാരൂന പൈദാ ഹുഏ, ഔര കത്ല കേ സാല ഹജരത മൂസാ കീ പൈദാഇശാ ഹുഈ.

(7) ബലാ ഇമ്തിഹാന ഔര ആജമാഇശാ കോ കഹതേ ഹൈം. ആജമാഇശ നേഅമത സേ ഭീ ഹോതീ ഹൈ ഔര ശിദ്ദത വ മേഹനത സേ ഭീ. നേഅമത സേ ബന്ദേ കീ ശുക്രഗുജാരീ, ഔര മേഹനത സേ ഉസകേ സബ്ര (സംയമ ഔര ധൈര്യ) കാ ഹാല ജാഹിര ഹോതാ ഹൈ. അഗര ''ജാലികുമ.''(ഔര ഇസമേം) കാ ഇശാരാ ഫിരഔന കേ മജാലിമ (അത്യാചാരോം) കീ തരഫ ഹോ തോ ബലാ സേ മേഹനത ഔര മുസീബത മുരാദ ഹോഗീ, ഔര അഗര ഇന അത്യാചാരോം സേ നജാത ദേനേ കീ തരഫ ഹോ, തോ നേഅമത.

(8) യഹ ദൂസരീ നേഅമത കാ ബയാന ഹൈ ജോ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല പര ഫരമാഈ കി ഉന്‍ഹേം ഫിരഔന വാലോം കേ ജുല്‍മ ഔര സിതമ സേ നജാത ദീ ഔര ഫിരഔന കോ ഉസകീ കൗമ സമേത ഉനകേ സാമനേ ഡുബോ ദിയാ. യഹാം ആലേ ഫിരഔന (ഫിരഔന വാലോം) സേ ഫിരഔന ഔര ഉസകീ കൗമ ദോനോം മുരാദ ഹൈം. ജൈസേ കി "കര്‍മനാ ബനീ ആദമാ" യാനീ ഔര ബേശക ഹമനേ ഔലാദേ ആദമ കോ ഇജ്ജത ദീ (സൂരഹ് ഇസരാ, ആയത 70) മേം ഹജരത ആദമ ഔര ഉനകീ ഔലാദ ദോനോം ശാമില ഹൈം. (ജുമല). സംക്ഷിപ്ത വാകിആ യഹ ഹൈ കി ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ അല്ലാഹ കേ ഹുക്‍മ സേ രാത മേം ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കോ മിസ്ത്ര സേ ലേകര രവാനാ ഹുഏ, സുബ്ഹ കോ ഫിരഔന ഉനകീ ഖോജ മേം ഭാരീ ലശ്കര ലേകര ചലാ ഔര ഉന്‍ഹേം ദരിയാ കേ കിനാരേ ജാ ലിയാ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല നേ ഫിരഔന കാ ലശ്കര ദേഖകര ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ സേ ഫരിയാദ കീ. ആപനേ അല്ലാഹ കേ ഹുക്‍മ സേ ദരിയാ മേം അപനീ ലാഠീ മാരീ, ഉസകീ ബരകത സേ ദരിയാ മേം ബാരഹ ഖുശ്ക രാസ്തേ പൈദാ ഹോ ഗഏ. പാനീ ദീവാരോം കീ തരഹ ഖഡാ ഹോ ഗയാ. ഉന ദീവാരോം മേം ജാലീ കീ തരഹ രൗശനദാന ബന ഗഏ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കീ ഹര ജമാഅത ഇന രാസ്തോം മേം ഏക ദൂസരേ കോ ദേഖതീ ഔര ആപസ മേം ബാത കരതീ ഗുജര ഗഈ. ഫിരഔന ദരിയാഈ രാസ്തേ ദേഖകര ഉനമേം ചല പഡാ. ജബ ഉസകാ സാരാ ലശ്കര ദരിയാ കേ അന്ദര ആ ഗയാ തോ ദരിയാ ജൈസാ ഥാ വൈസാ ഹോ ഗയാ ഔര തമാമ ഫിരഔനീ ഉസമേം ഡൂബ ഗഏ. ദരിയാ കീ ചൗഡാഈ ചാര ഫരസംഗ ഥീ. യേ ഘടനാ ബേഹരേ കുലജ്‍മ കീ ഹൈ ജോ ബേഹരേ ഫാരസ കേ കിനാരേ പര ഹൈ, യാ ബേഹരേ മാ-വരാഏ മിസ്ത്ര കീ, ജിസകോ അസാഫ കഹതേ ഹൈ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല ദരിയാ കേ ഉസ പാര ഫിരഔനീ ലശ്കര കേ ഡൂബനേ കാ ദൃശ്യ ദേഖ രഹേ ഥേ. യഹ വാകിആ ദസവീം മുഹര്‍റമ കോ ഹുആ. ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ഉസ ദിന ശുക്ര കാ രോജാ രഖാ. സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ ജമാനേ തക ഭീ യഹൂദീ ഇസ ദിന കാ രോജാ രഖതേ ഥേ. ഹുജൂര നേ ഭീ ഇസ ദിന കാ രോജാ രഖാ ഔര ഫരമായാ കി ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കീ വിജയ കീ ഖുശീ മനാനേ ഔര ഉസകീ ശുക്ര ഗുജാരീ കരനേ കേ ഹമ യഹൂദിയോം സേ ജ്യാദാ ഹകദാര ഹൈം. ഇസ സേ മാലൂമ ഹുആ കി ദസവീം മുഹര്‍റമ യാനീ ആശൂരാ കാ രോജാ സുന്നത ഹൈ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി നബിയോം പര ജോ ഇനാമ അല്ലാഹ കാ ഹുആ ഉസകീ യാദഗാര കായമ കരനാ ഔര ശുക്ര അദാ കരനാ അച്ഛീ ബാത ഹൈ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി ഐസേ കാമോം മേം ദിന കാ നിശ്ചിത കിയാ ജാനാ രസൂലുല്ലാഹ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ സുന്നത ഹൈ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി നബിയോം കീ യാദഗാര അഗര കാഫിര ലോഗ ഭീ കായമ കരതേ ഹോം ജബ ഭീ ഉസകോ ഛോഡാ ന ജാഏഗാ.

(9) ഫിരഔന ഔര ഉസകീ കൗമ കേ ഹലാക ഹോ ജാനേ കേ ബാദ ജബ ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കോ ലേകര മിസ്ത്ര കീ തരഫ ലൗടേ ഔര ഉനകീ പ്രാര്‍ഥനാ പര അല്ലാഹ തആലാ നേ തൗരാത അതാ കരനേ കാ വാദാ ഫരമായാ ഔര ഇസകേ ലിയേ മീകാത നിശ്ചിത കിയാ ജിസകീ മുദ്ദത ബഢൗതരീ സമേത ഏക മാഹ ദസ ദിന ഥീ യാനീ ഏക മാഹ ജിലകാദ ഔര ദസ ദിന ജിലഹജ കേ. ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കൗമ മേം അപനേ ഭാഈ ഹജരത ഹാരൂന അലൈഹിസ്സലാമ കോ അപനാ ഖലീഫാ വ ജാനശീന (ഉത്തരാധികാരീ) ബനാകര, തൗരാത ഹാസില കരനേ തൂര പഹാഡ പര തശരീഫ ലേ ഗഏ, ചാലീസ രാത വഹാം ഠഹരേ. ഇസ അര്‍സേ മേം കിസീ സേ ബാത ന കീ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ജബരജദ കീ തഖ്തിയോം മേം, ആപ പര തൗരാത ഉതാരീ. യഹാം സാമരീ നേ സോനേ കാ ജവാഹരാത ജഡാ ബഛഡാ ബനാകര കൗമ സേ കഹാ കി യഹ തുമ്‍ഹാരാ മാബൂദ ഹൈ. വോ ലോഗ ഏക മാഹ ഹജരത കാ ഇന്തിജാര കരകേ സാമരീ കേ ബഹകാനേ പര ബഛഡാ പൂജനേ ലഗേ, സിവാഏ ഹജരത ഹാരൂന അലൈഹിസ്സലാമ ഔര ആപകേ ബാരഹ ഹജാര സാഥിയോം കേ തമാമ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല നേ ബഛഡേ കോ പൂജാ. (ഖാജിന)

(10) മാഫീ കീ കൈഫിയത (വിവരണ) യഹ ഹൈ കി ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ഫരമായാ കി തൗബഹ കീ സൂരത യഹ ഹൈ കി ജിന്‍ഹോംനേ ബഛഡേ കീ പൂജാ നഹീം കീ ഹൈ, വോ പൂജാ കരനേ വാലോം കോ കത്ല കരേം ഔര മുജരിമ രാജീ ഖുശീ കത്ല ഹോ ജാഏം. വോ ഇസ പര രാജീ ഹോ ഗഏ. സുബഹ സേ ശാമ തക സത്തര ഹജാര കത്ല ഹോ ഗഏ തബ ഹജരത മൂസാ ഔര ഹജരത ഹാരൂന നേ ഗിഡഗിഡാ കര അല്ലാഹ സേ അര്‍ജ കീ. വഹീ (ദേവവാണീ) ആഈ കി ജോ കത്ല ഹോ ചുകേ വോ ശഹീദ ഹുഏ, ബാകീ മാഫ ഫരമാഏ ഗഏ. ഉനമേം കേ കാതില ഔര കത്ല ഹോനേ വാലേ സബ ജന്നത കേ ഹകദാര ഹൈം. ശിര്‍ക സേ മുസലമാന മുര്‍തദ (അധര്‍മീ) ഹോ ജാതാ ഹൈ, മുര്‍തദ കീ സജാ കത്ല ഹൈ ക്യോംകി അല്ലാഹ തആലാ സേ ബഗാവത കത്ല ഔര രക്തപാത സേ ഭീ സഖ്തതര ജുര്‍മ ഹൈ. ബഛഡാ ബനാകര പൂജനേ മേം ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കേ കഈ ജുര്‍മ ഥേ. ഏക മൂര്‍തി ബനാനാ ജോ ഹരാമ ഹൈ, ദൂസരേ ഹജരത ഹാരൂന യാനീ ഏക നബീ കീ നാഫരമാനീ, തീസരേ ബഛഡാ പൂജകര മുശ്രിക (മൂര്‍തി പൂജക) ഹോ ജാനാ. യഹ ജുല്‍മ ഫിരഔന വാലോം കേ ജുല്‍മോം സേ ഭീ ജ്യാദാ ബുരാ ഹൈ. ക്യോംകി യേ കാമ ഉനസേ ഈമാന കേ ബാദ സരജദ ഹുഏ, ഇസലിയേ ഹകദാര തോ ഇസകേ ഥേ കി അല്ലാഹ കാ അജാബ ഉന്‍ഹേം മുഹലത ന ദേ, ഔര ഫൗരന ഹലാകത സേ കുഫ്ര പര ഉനകാ അന്ത ഹോ ജാഏ ലേകിന ഹജരത മൂസാ ഔര ഹജരത ഹാരൂന കീ ബദൗലത ഉന്‍ഹേം തൗബഹ കാ മൗകാ ദിയാ ഗയാ. യഹ അല്ലാഹ തആലാ കീ ബഡീ കൃപാ ഹൈ.

(11) ഇസമേം ഇശാരാ ഹൈ കി ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കീ സലാഹിയത ഫിരഔന വാലോം കീ തരഹ ബാതില നഹീം ഹുഈ ഥീ ഔര ഉനകീ നസ്ല സേ അച്ഛേ നേക ലോഗ പൈദാ ഹോനേ വാലേ ഥേ. യഹീ ഹുആ ഭീ, ബനീ ഇസ്ത്രാഈല മേം ഹജാരോം നബീ ഔര നേക ഗുണവാന ലോഗ പൈദാ ഹുഏ.

(12) യഹ കത്ല ഉനകേ കഫ്ഫാരേ (പ്രായശ്ചിത) കേ ലിയേ ഥാ.

(13) ജബ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല നേ തൗബഹ കീ ഔര പ്രായശ്ചിത മേം അപനീ ജാനേം ദേ ദീം തോ അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹുക്‍മ ഫരമായാ കി ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ ഉന്‍ഹേം ബഛഡേ കീ പൂജാ കീ മാഫീ മാംഗനേ കേ ലിയേ ഹാജിര ലാഏം. ഹജരത ഉനമേം സേ സത്തര ആദമീ ചുനകര തൂര പഹാഡ പര ലേ ഗഏ. വോ കഹനേ

ലഗേ- ഐ മൂസാ, ഹമ ആപകാ യകീന ന കരേംഗേ ജബ തക ഖുദാ കോ രൂബരൂ ന ദേഖ ലേം. ഇസ പര ആസമാന സേ ഏക ഭയാനക ആവാജ ആഈ ജിസകീ ഹൈബത സേ വോ മര ഗഏ. ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ഗിഡഗിഡാകര അര്ജ കീ കി ഐ മേരേ രബ, മൈ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കോ ക്യാ ജവാബ ദൂംഗാ. ഇസ പര അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉന്‌ഹേം ഏക കേ ബാദ ഏക ജിന്ദാ ഫരമായാ. ഇസസേ നബിയോം കീ ശാന മാലൂമ ഹോതീ ഹൈ കി ഹജരത മൂസാ സേ ''ലന നൂമിനാ ലകാ'' (ഐ മൂസാ ഹമ ഹരഗിജ തുമ്‌ഹാരാ യകീന ന ലാഏംഗേ) കഹനേ കീ സജാ മേം ബനീ ഇസ്ത്രാഈല ഹലാക കിയേ ഗഏ. ഹുജൂര സൈയദേ ആലാമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ ഏഹദ വാലോം കോ ആഗാഹ കിയാ ജാതാ ഹൈ കി നബിയോം കാ നിരാദര കരനാ അല്ലാഹ കേ പ്രകോപ കാ കാരണ ബനതാ ഹൈ, ഇസസേ ഡരതേ രഹേം. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി അല്ലാഹ തആലാ അപനേ പ്യാരോം കീ ദുആ സേ മുര്ദേ ജിന്ദാ ഫരമാ ദേതാ ഹൈ.

(14) ജബ ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ ഫാരിഗ ഹോകര ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കേ ലശ്കര മേം പഹുംചേ ഔര ആപനേ ഉന്‌ഹേം അല്ലാഹ കാ ഹുക്മ സുനായാ കി മുല്കേ ശാമ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ ഔര ഉനകീ ഔലാദ കാ മദഫന (അന്തിമ ആശ്രയ സ്ഥല) ഹൈ, ഉസീ മേം ബൈതുല മകദിസ ഹൈ. ഉസകോ അമാലികാ സേ ആജാദ കരാനേ കേ ലിഏ ജിഹാദ കരോ ഔര മിസ്ത്ര ഛോഡകര വഹീം അപനാ വതന ബനാഓം മിസ്ത്ര കാ ഛോഡനാ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല പര ബഡാ ഭാരീ ഥാ. പഹലേ തോ വോ കാഫീ ആഗേ പീഛേ ഹുഏ ഔര ജബ അപനീ മര്ജീ കേ ഖിലാഫ സിര്ഫ അല്ലാഹ കേ ഹുക്മ സേ മജബൂര ഹോകര ഹജരത ഹാരൂന ഔര ഹജരത മൂസാ കേ സാഥ രവാനാ ഹുഏ തോ രാസ്തേ മേം ജോ കഠിനാഈ പേശ ആതീ, ഹജരത മൂസാ സേ ശികായത കരതേ. ജബ ഉസ സഹരാ (മരൂസ്ഥല) മേം പഹുംചേ ജഹാം ഹരിയാലീ ഥീ ന ഛായാ, ന ഗല്ലാ സാഥ ഥാ. വഹാം ധൂപ കീ തേജീ ഔര ഭൂഖ കീ ശികായത കീ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹജരത മൂസാ കീ ദുആ സേ സഫേദ ബാദല കോ ഉനകേ സരോം പര ഛാ ദിയാ ജോ ദിന ഭര ഉനകേ സാഥ ചലതാ. രാത കോ ഉനകേ ലിഏ പ്രകാശ കാ ഏക സുതൂന (സ്തമ്ഭ) ഉതരതാ ജിസകീ രൗശനീ മേം കാമ കരതേ. ഉനകേ കപഡേ മൈലേ ഔര പുരാനേ ന ഹോതേ, നാഖുന ഔര ബാല ന ബഢതേ, ഉസ സഫര മേം ജോ ബച്ചാ പൈദാ ഹോതാ ഉസകാ ലിബാസ ഉസകേ സാഥ പൈദാ ഹോതാ, ജിതനാ വഹ ബഢതാ, ലിബാസ ഭീ ബഢതാ.

(15) മന്ന, തരംജബീന (ദലിയാ) കീ തരഹ ഏക മീഠീ ചീജ ഥീ, രോജാനാ സുബ്ഹ പൗ ഫടേ സൂരജ നികലനേ തക ഹര ആദമീ കേ ലിയേ ഏക സാഅ കേ ബരാബര ആസമാന സേ ഉതരതീ. ലോഗ ഉസകോ ഛാദരോം മേം ലേകര ദിന ഭര ഖാതേ രഹതേ. സലവാ ഏക ഛോടീ ചിഡിയാ ഹോതീ ഹൈ. ഉസകോ ഹവാ ലാതീ. യേ ശികാര കരകേ ഖാതേ. ദോനോം ചീജേം ശനിവാര കോ ബില്കുല ന ആതീം, ബാകീ ഹര രോജ പഹുംചതീം. ശുക്രവാര കോ ഔര ദിനോം സേ ദുഗുനീ ആതീം. ഹുക്മ യഹ ഥാ കി ശുക്രവാര കോ ശനിവാര കേ ലിയേ ഭീ ജരൂരത കേ അനുസാര ജമാ കര ലോ മഗര ഏക ദിന സേ ജ്യാദാ കാ ന ജമാ കരോ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല നേ ഇന നേഅമതോം കീ നാശുക്രീ കീ. ഭംഡാര ജമാ കിയേ, വോ സഡ ഗഏ ഔര ആസമാന സേ ഉനകാ ഉതരനാ ബംദ ഹോ ഗയാ. യഹ ഉന്‌ഹോംനേ അപനാ ഹീ നുകസാന കിയാ കി ദുനിയാ മേം നേഅമത സേ മേഹരൂമ ഔര ആഖിരത മേം അജാബ കേ ഹകദാര ഹുഏ.

(16) ''ഉസ ബസ്തീ'' സേ ബൈതുല മകദിസ മുരാദ ഹൈ യാ അരീഹാ ജോ ബൈതുല മകദിസ സേ കരീബ ഹൈ, ജിസമേം അമാലികാ ആബാദ ഥേ ഔര ഉസകോ ഖാലീ കര ഗഏ. വഹാം ഗല്ലേ മേവേ കീ ബഹുതാത ഥീ.

(17) യഹ ദരവാജാ ഉനകേ ലിയേ കാബേ കേ ദര്ജേ കാ ഥാ കി ഇസമേം ദാഖില ഹോനാ ഔര ഇസകീ തരഫ സജ്ദാ കരനാ ഗുനാഹോം കേ പ്രായശ്ചിത കാ കാരണ കരാര ദിയാ ഗയാ.

(18) ഇസ ആയത സേ മാലൂമ ഹുആ കി ജബാന സേ മാഫീ മാംഗനാ ഔര ബദന കീ ഇബാദത സജ്ദാ വഗൈരഹ തൗബഹ കാ പൂരക ഹൈ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി മശഹൂര ഗുനാഹ കീ തൗബഹ ഐലാന കേ സാഥ ഹോനീ ചാഹിയേ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി പവിത്ര സ്ഥല ജോ അല്ലാഹ കീ രഹമത വാലേ ഹോം, വഹാം തൗബഹ കരനാ ഔര ഹുക്മ ബജാ ലാനാ നേക ഫലോം ഔര തൗബഹ ജല്ദ കുബൂല ഹോനേ കാ കാരണ ബനതാ ഹൈ. (ഫത്ഹുല അജീജ). ഇസീ ലിയേ ബുജുര്ഗോം കാ തരീകാ രഹാ ഹൈ കി നബിയോം ഔര വലിയോം കീ പൈദാഇശ കീ ജഗഹോം ഔര മജാരാത പര ഹാജിര ഹോകര തൗബഹ ഔര അല്ലാഹ കീ ബാരഗാഹ മേം സര ഝുകാതേ ഹൈം. ഉര്സ ഔര ദര്ഗാഹോം പര ഹാജിരീ മേം ഭീ യഹീ ഫായദാ സമഝാ ജാതാ ഹൈ.

(19) ബുഖാരീ ഔര മുസ്ലിമ കീ ഹദീസ മേം ഹൈ കി ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കോ ഹുക്മ ഹുആ ഥാ കി ദരവാജേ മേം സജ്ദാ കരതേ ഹുഏ ദാഖില ഹോം ഔര ജബാന സേ ''ഹിത്തതുന'' യാനീ തൗബഹ ഔര മാഫീ കാ ശബ്ദ കഹതേ ജാഏം. ഉന്‌ഹോംനേ ഇന ദോനോം ആദേശോം കേ വിരൂദ്ധ കിയാ. ദാഖില തോ ഹുഏ പര ചൂതഡോം കേ ബല ഘിസരതേ ഔര തൗബഹ കേ ശബ്ദ കീ ജഗഹ മജാക കേ അംദാജ മേം ''ഹബ്ബതുന ഫീ ശഅരതിന'' കഹാ ജിസകേ മാനീ ഹൈം ബാല മേം ദാനാ.

(20) യഹ അജാബ താഊന (പ്ലേഗ) ഥാ ജിസസേ ഏക ഘണ്ടേ മേം ചൗബീസ ഹജാര ഹലാക ഹോ ഗഏ. യഹീ ഹദീസ കീ കിതാബോം മേം ഹൈ കി താഊന പിഛലീ ഉമ്മതോം കേ അജാബ കാ ശേഷ ഹിസ്സാ ഹൈം. ജബ തുമ്‌ഹാരേ ശഹര മേം ഫൈലേ, വഹാം സേ ന ഭാഗോ. ദൂസരേ ശഹര മേം ഹോ തോ താഊന വാലേ ശഹര മേം ന ജാഓ. സഹീ ഹദീസ മേം ഹൈ കി ജോ ലോഗ വബാ കേ ഫൈലനേ കേ വക്ത അല്ലാഹ കീ മര്ജീ പര സര ഝുകാഏ സബ്ര കരേം തോ അഗര വോ വബാ (മഹാമാരീ) സേ ബച ജാഏം തോ ഭീ ഉന്‌ഹേം ശഹാദത കാ സവാബ മിലേഗാ.

സൂരഹ് ബകരഹ _ സാതവാം രൂകൂ

وَ اِذِ اسْتَسْقٰى مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ؕ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ
عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ؕ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا مِنْ رِّزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ
مُفْسِدِيْنَ ﴿۶۰﴾ وَ اِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ
الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ قَالَ اَتَسْتَبْدِلُوْنَ الَّذِىْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِىْ
هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوْا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَّا سَاَلْتُمْ ؕ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ ۗ وَبَآءُوْ
بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا
عَصَوْا وَّ كَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿۶۱﴾

൬൦. ഔര ജബ മൂസാ നേ അപനീ കൗമ കേ ലിയേ പാനീ മാംഗാ തോ ഹമനേ ഫരമായാ ഇസ പത്ഥര പര അപനീ ലാഠീ മാരോ ഫൗരന ഉസ മേം സേ ബാരഹ ചശ്മേം ബഹ നികലേ(1) ഹര സമൂഹ നേ അപനാ ഘാട പഹചാന ലിയാ, ഖാഓ ഔര പിയോ ഖുദാ കാ ദിയാ(2) ഔര ജമീന മേം ഫസാദ ഉഠാതേ ന ഫിരോ(3)

൬൧. ഔര ജബ തുമനേ കഹാ ഐ മൂസാ (4) ഹമ സേ തോ ഏക ഖാനേ പര(5) കഭീ സബ്ര ന ഹോഗാ തോ ആപ അപനേ രബ സേ ദുആ കീജിയേ കി ജമീന കീ ഉഗാഈ ഹുഈ ചീജേം ഹമാരേ ലിയേ നികാലേ കുഛ സാഗ ഔര കകഡീ ഔര ഗേംഹൂം ഔര മസൂര ഔര പ്യാജ. ഫരമായാ ക്യാ മാമൂലീ ചീജ കോ ബേഹതര കേ ബദലേ മാംഗതേ ഹോ(6) അച്ഛാ മിസ്ത്ര(7) യാ കിസീ ശഹര മേം ഉതരോ വഹാം തുമ്ഹേം മിലേഗാ ജോ തുമനേ മാംഗാ(8) ഔര ഉനപര മുകര്‍ര കര ദീ ഗഈ ഖ്വാരീ (ജില്ലത) ഔര നാദാരീ (9) (യാ ദരിദ്രതാ) ഔര ഖുദാ കേ ഗജബ മേം ലൗടേ(10) യേ ബദലാ ഥാ ഉസകാ കി വോ അല്ലാഹ കീ ആയതോം കാ ഇന്കാര കരതേ ഔര നബിയോം കോ നാഹക ശഹീദ കരതേ (11) യേ ബദലാ ഉനകീ നാഫരമാനിയോം ഔര ഹദ സേ ബഢനേ കാ

തഫസീര : സൂരഹ് ബകരഹ – സാതവാം രൂകൂ

(1) ജബ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല നേ സഫര മേം പാനീ ന പായാ തോ പ്യാസ കീ തേജീ കീ ശികായത കീ. ഹജരത മൂസാ കോ ഹുക്മ ഹുആ കി അപനീ ലാഠീ പത്ഥര പര മാരേം. ആപകേ പാസ ഏക ചൗകോര പത്ഥര ഥാ. ജബ പാനീ കീ ജരൂരത ഹോതീ, ആപ ഉസ പര അപനീ ലാഠീ മാരതേ, ഉസസേ ബാരഹ ചശ്മേ ജാരീ ഹോ ജാതേ, ഔര സബ

പ്യാസ ബുഝാതേ, യഹ ബഡാ മോജിജാ (ചമത്കാര) ഹൈ. ലേകിന നബിയോം കേ സരദാര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ മുബാരക ഉംഗലിയോം സേ ചശ്മേ ജാരീ ഫരമാകര ഏക ബഡീ ജമാഅത കീ പ്യാസ ഔര ദൂസരീ ജരൂരതോം കോ പൂരാ ഫരമാനാ ഇസസേ ബഹുത ബഡാ ഔര ഉത്തമ ചമത്കാര ഹൈ. ക്യോംകി മനുഷ്യ കേ ശരീര കേ കിസീ അംഗ സേ പാനീ കീ ധാര ഫൂട നികലനാ പത്ഥര കേ മുകാബലേ മേം ജ്യാദാ ആശ്ചര്യ കീ ബാത ഹൈ. (ഖാജിന വ മദാരിക)

(2) യാനീ ആസമാനീ ഖാനാ മന്ന വ സലവാ ഖാഓ ഔര പത്ഥര കേ ചശ്മോം കാ പാനീ പിയോ ജോ തുമ്ഹേം അല്ലാഹ കീ കൃപാ സേ ബിനാ പരിശ്രമ ഉപലബ്ധ ഹൈ.

(3) നേഅമതോം കേ ജിക്ര കേ ബാദ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കീ അയോഗ്യതാ, കമ ഹിമ്മതീ ഔര നാഫരമാനീ കീ കുഛ ഘടനാഏം ബയാന കീ ജാതീ ഹൈം.

(4) ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കീ യഹ അദാ ഭീ ബഹുത ബേഅദബീ കീ ഥീ കി ബഡേ ദര്ജേ വാലേ ഏക നബീ കോ നാമ ലേകര പുകാരാ. യാ നബീ, യാ രസൂലല്ലാഹ യാ ഔര ആദര കാ ശബ്ദ ന കഹാ. (ഫത്ഹുല അജീജ). ജബ നബിയോം കാ ഖാലീ നാമ ലേനാ ബേഅദബീ ഹൈ തോ ഉനകോ മാമൂലീ ആദമീ ഔര ഏലചീ കഹനാ കിസ തരഹ ഗുസ്താഖീ ന ഹോഗാ. നബിയോം കേ ജിക്ര മേം ജരാ സീ ഭീ ബേഅദബീ നാജായജ ഹൈ.

(5) ''ഏക ഖാനേ'' സേ ഏക കിസ്മ കാ ഖാനാ മുരാദ ഹൈ.

(6) ജബ വോ ഇസ പര ഭീ ന മാനേ തോ ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ നേ അല്ലാഹ കീ ബാരഗാഹ മേം ദുആ കീ, ഹുക്മ ഹുആ ''ഇഹബിതൂ'' (ഉതരോ).

(7) മിസ്ത്ര അരബീ മേം ശഹര കോ ഭീ കഹതേ ഹൈം, കോഈ ശഹര ഹോ ഔര ഖാസ ശഹര യാനീ മിസ്ത്ര മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കാ നാമ ഭീ ഹൈ. യഹാം ദോനോം മേം സേ ഏക മുരാദ ഹോ സകതാ ഹൈ. കുഛ കാ ഖയാല ഹൈ കി യഹാം ഖാസ ശഹര മുരാദ നഹീം ഹോ സകതാ. മഗര യഹ ഖയാല സഹീ നഹീ ഹൈ.

(8) യാനീ സാഗ, ലകഡീ വഗൈരഹ, ഹാലാംകി ഇന ചീജോം കീ തലബ ഗുനാഹ ന ഥീ ലേകിന മന്ന വ സലവാ ജൈസീ ബേമേഹനത കീ നേഅമത ഛോഡകര ഉനകീ തരഫ ഖിംചനാ തുച്ഛ വിചാര ഹൈ. ഹമേശാ ഉന ലോഗോം കീ തബീയത തുച്ഛ ചീജോം ഔര ബാതോം കീ തരഫ ഖിംചീ രഹീ ഔര ഹജരത ഹാരൂന ഔര ഹജരത മൂസാ വഗൈരഹ ബുജുര്ഗീ വാലേ ബലന്ദ ഹിമ്മത നബിയോം കേ ബാദ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കീ ബദനസീബീ ഔര കമഹിമ്മതീ പൂരീ തരഹ ജാഹിര ഹുഈ ഔര ജാലൂത കേ തസല്ലുത (അധിപത്യ) ഔര ബഖ്തേ നസ്സര കീ ഘടനാ കേ ബാദ തോ വോ ബഹുത ഹീ ജലീല വ ഖ്വാര ഹോ ഗഏ. ഇസകാ ബയാന ''ദുരേബത അലൈഹിമുജ ജില്ലതു'' (ഔര ഉന പര മുക്ഖര കര ദീ ഗഈ ഖ്വാരീ ഔര നാദാരീ) (സൂരഏ ആലേ ഈമരാന, ആയത : 112) മേം ഹൈ.

(9) യഹൂദ കീ ജില്ലത തോ യഹ കി ദുനിയാ മേം കഹീം നാമ കോ ഉനകീ സല്തനത നഹീം ഔര നാദാരീ യഹ കി മാല മൗജൂദ ഹോതേ ഹുഏ ഭീ ലാലച കീ വജഹ സേ മോഹതാജ ഹീ രഹതേ ഹൈം.

(10) നബിയോം ഔര നേക ലോഗോം കീ ബദൗലത ജോ രൂത്ബേ ഉന്ഹേം ഹാസില ഹുഏ ഥേ ഉനസേ മേഹരൂമ ഹോ ഗഏ. ഇസ പ്രകോപ കാ കാരണ സിര്ഫ യഹീ നഹീം കി ഉന്ഹോംനേ ആസമാനീ ഗിജാഓം കേ ബദലേ ജമീനീ പൈദാവാര കീ ഇച്ഛാ കീ യാ ഉസീ തരഹ ഔര ഖതാഏം ഹോ ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കേ ജമാനേ മേം ഉനസേ ഹുഈ, ബല്കി നബുവ്വത കേ ഏഹദ സേ ദൂര ഹോനേ ഔര ലമ്ബാ സമയ ഗുജരനേ സേ ഉനകീ ക്ഷമതാഏം ബാതില ഹുഈ ഔര നിഹായത ബുരേ കര്മ ഔര ബഡേ പാപ ഉനസേ ഹുഏ. യേ ഉനകീ ജില്ലത ഔര ഖ്വാരീ കേ കാരണ ബനേ.

(11) ജൈസാ കി ഉന്ഹോനേ ഹജരത ജകരിയാ ഔര ഹജരത യഹയാ കോ ശഹീദ കിയാ ഔര യേ കത്ല ഐസേ നാഹക ഥേ ജിനകീ വജഹ ഖുദ യേ കാതില ഭീ നഹീം ബതാ സകതേ.

സൂരഹ് ബകരഹ _ ആ൦വാം രൂകൂ

اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَالَّذِيۡنَ هَادُوۡا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـئِيۡنَ مَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَعَمِلَ
صٰلِحًا فَلَهُمۡ اَجۡرُهُمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ۚ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۶۲﴾ وَ اِذۡ اَخَذۡنَا مِيۡثَاقَكُمۡ
وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ الطُّوۡرَ ؕ خُذُوۡا مَاۤ اٰتَيۡنٰكُمۡ بِقُوَّةٍ وَّاذۡكُرُوۡا مَا فِيۡهِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُوۡنَ ﴿۶۳﴾ ثُمَّ
تَوَلَّيۡتُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوۡلَا فَضۡلُ اللّٰهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهٗ لَكُنۡتُمۡ مِّنَ الۡخٰسِرِيۡنَ ﴿۶۴﴾ وَلَقَدۡ
عَلِمۡتُمُ الَّذِيۡنَ اعۡتَدَوۡا مِنۡكُمۡ فِى السَّبۡتِ فَقُلۡنَا لَهُمۡ كُوۡنُوۡا قِرَدَةً خٰسِـئِيۡنَ ﴿۶۵﴾ فَجَعَلۡنٰهَا نَكَالًا
لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهَا وَمَا خَلۡفَهَا وَمَوۡعِظَةً لِّلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿۶۶﴾ وَ اِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهٖۤ اِنَّ اللّٰهَ يَاۡمُرُكُمۡ اَنۡ
تَذۡبَحُوۡا بَقَرَةً ؕ قَالُوۡۤا اَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ؕ قَالَ اَعُوۡذُ بِاللّٰهِ اَنۡ اَكُوۡنَ مِنَ الۡجٰهِلِيۡنَ ﴿۶۷﴾ قَالُوا ادۡعُ لَنَا
رَبَّكَ يُبَيِّنۡ لَّنَا مَا هِىَ ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوۡلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَّلَا بِكۡرٌ ؕ عَوَانٌۢ بَيۡنَ ذٰلِكَ ؕ فَافۡعَلُوۡا
مَا تُؤۡمَرُوۡنَ ﴿۶۸﴾ قَالُوا ادۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنۡ لَّنَا مَا لَوۡنُهَا ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوۡلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفۡرَآءُ ۙ فَاقِعٌ
لَّوۡنُهَا تَسُرُّ النّٰظِرِيۡنَ ﴿۶۹﴾ قَالُوا ادۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنۡ لَّنَا مَا هِىَ ۙ اِنَّ الۡبَقَرَ تَشٰبَهَ عَلَيۡنَا ؕ وَ اِنَّاۤ اِنۡ
شَآءَ اللّٰهُ لَمُهۡتَدُوۡنَ ﴿۷۰﴾ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوۡلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوۡلٌ تُثِيۡرُ الۡاَرۡضَ وَلَا تَسۡقِى الۡحَرۡثَ ۚ
مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيۡهَا ؕ قَالُوا الۡـٰٔنَ جِئۡتَ بِالۡحَقِّ ؕ فَذَبَحُوۡهَا وَمَا كَادُوۡا يَفۡعَلُوۡنَ ﴿۷۱﴾

൧൨. ബേശക ഈമാന വാലേ ഔര യഹൂദിയോം ഔര ഈസാഇയോം ഔര സിതാരോം കേ പുജാരിയോം മേം സേ വോ കി സച്ചേ ദില സേ അല്ലാഹ ഔര പിഛലേ ദീന പര ഈമാന ലാഏം ഔര നേക കാമ കരേം ഉന കാ സവാബ പുണ്യ ഉനകേ രബ കേ പാസ ഹൈം ഔര ന ഉന്‌ഹേം കുഛ അന്ദേശാ (ആശംകാദ) ഹോ ഔര ന കുഛ ഗമ (1)

൧൩. ഔര ജബ ഹമനേ തുമസേ ഏഹദ ലിയാ (2) ഔര തുമ പര തൂര (പഹാഡ) കോ ഊംചാ കിയാ (3) ഔര ജോ കുഛ ഹമ തുമകോ ദേതേ ഹൈം ജോര സേ(4) ഔര ഉസകേ മജ്മൂന യാദ കരോ ഇസ ഉമ്മീദ പര കി തുമ്‌ഹേം പരഹേജഗാരീ മിലേ

൧൪. ഫിര ഉസകേ ബാദ തുമ ഫിര ഗഏ തോ അഗര അല്ലാഹ കീ കൃപാ ഔര ഉസകീ രഹമത തുമ പര ന ഹോതീ തോ തുമ ടോടേ വാലോം മേം ഹോ ജാതേ (5)

൯൫. ഔര ബേശക ജരൂര തുമ്ഹേം മാലൂമ ഹൈ തുമ മേം കേ വോ ജിന്ഹോംനേ ഹഫ്തേ (ശനിവാര) മേം സരകശീ കീ (6) തോ ഹമനേ ഉനസേ ഫരമായാ കി ഹോ ജാഓ ബന്ദര ധുത്കാരേ ഹുഏ

൯൬. തോ ഹമനേ (ഉസ ബസ്തീ കാ) യേ വാകിയാ (ഘടനാ) ഉസകേ ആഗേ ഔര പീഛേ വാലോം കേ ലിയേ ഇബരത കര ദിയാ ഔര പരഹേജഗാരോം കേ ലിയേ നസീഹത

൯൭. ഔര ജബ മൂസാ നേ അപനീ കൗമ സേ ഫരമായാ ഖുദാ തുമ്ഹേം ഹുക്മ ദേതാ ഹൈ കി ഏക ഗായ ജിബ്ഹ കരോ(7) ബോലേ കീ ആപ ഹമേം മസഖരാ ബനാതേ ഹൈം (8) ഫരമായാ ഖുദാ കീ പനാഹ കി മൈം ജാഹിലോം സേ ഹൂം(9)

൯൮. ബോലേ അപനേ രബ സേ ദുആ കീജിയേ കി വഹ ഹമേം ബതാ ദേ ഗായ കൈസീ? കഹാ, വഹ ഫരമാതാ ഹൈ കി വഹ ഏക ഗായ ഹൈ ന ബൂഢീ ഔര ന ഔസര, ബല്കി ഉന ദോനോം കേ ബീച മേം, തോ കരോ ജിസകാ തുമ്ഹേം ഹുക്മ ഹോതാ ഹൈ

൯൯. ബോലേ അപനേ രബ സേ ദുആ കീജിയേ ഹമേം ബതാ ദേ ഉസകാ രംഗ ക്യാ ഹൈ? കഹാ വഹ ഫരമാതാ ഹൈ വഹ ഏക പീലീ ഗായ ഹൈ ജിസകീ രംഗത ഡഹഡഹാതീ, ദേഖനേ വാലോം കോ ഖുശീ ദേതീ

൧൦൦. ബോലേ അപനേ രബ സേ ദുആ കീജിയേ കി ഹമാരേ ലിയേ സാഫ ബയാന കരദേ വഹ ഗായ കൈസീ ഹൈ? ബേശക ഗായോം മേം ഹമകോ ശുബഹ പഡ ഗയാ ഔര അല്ലാഹ ചാഹേ തോ ഹമ രാഹ പാ ജാഏംഗേ(10)

൧൦൧. കഹാ വഹ ഫരമാതാ ഹൈ കി വഹ ഏക ഗായ ഹൈ ജിസസേ ഖിദമത നഹീം ലീ ജാതീ കി ജമീന ജോതേ ഔര ന ഖേതീ കോ പാനീ ദേ. ബേ ഐബ ഹൈ, ജിസമേം കോഈ ദാഗ നഹീം. ബോലേ അബ ആപ ഠീക ബാത ലാഏ (11) തോ ഉസേ ജിബ്ഹ കിയാ ഔര ജിബ്ഹ കരതേ മാലൂമ ന ഹോതേ ഥേ (12)

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ – ആഠവാം രൂകൂ

(1) ഇബ്നേ ജരീര ഔര ഇബ്നേ അബീ ഹാതിമ നേ സദീ സേ രിവായത കീ കി യഹ ആയത ഹജരത സലമാന ഫാരസീ (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ ഹോ) കേ സാഥിയോം കേ ബാരേ മേം ഉതരീ.

(2) കി തുമ തൗരാത മാനോഗേ ഔര ഉസ പര അമല കരോഗേ. ഫിര തുമനേ ഉസേ നിര്ദേശോം കോ ബോഝ ജാനകര കുബൂല കരനേ സേ ഇന്കാര കര ദിയാ. ജബകി തുമനേ ഖുദ അപനീ തരഫ സേ ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ സേ ഐസീ ആസമാനീ കിതാബ കീ പ്രാര്ഥനാ കീ ഥീ ജിസമേം ശരീഅത കേ കാനൂന ഔര ഇബാദത കേ തരീകേ വിസ്താര സേ ദര്ജ ഹോം. ഔര ഹജരത മൂസാ

അലൈഹിസ്സലാമ നേ തുമസേ ബാര ബാര ഇസകേ കുബൂല കരനേ ഔര ഇസ പര അമല കരനേ കാ ഏഹദ ലിയാ ഥാ. ജബ വഹ കിതാബ ദീ ഗഈ തോ തുമനേ ഉസേ കുബൂല കരനേ സേ ഇന്കാര കര ദിയാ ഔര ഏഹദ പൂരാ ന കിയാ.

(3) ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കേ ഏഹദ തോഡനേ കേ ബാദ ഹജരത ജിബ്രീല നേ അല്ലാഹ കേ ഹുക്മ സേ തൂര പഹാഡ കോ ഉഠാകര ഉനകേ സരോം പര ലടകാ ദിയാ ഔര ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ഫരമായാ തുമ ഏഹദ കുബൂല കരോ വരനാ യേ പഹാഡ തുമപര ഗിരാ ദിയാ ജാഏഗാ, ഔര തുമ കുചല ഡാലേ ജാഒഗേ. വാസ്തവ മേം പഹാഡ കാ സര പര ലടകാ ദിയാ ജാനാ അല്ലാഹ കീ നിശാനീ ഔര ഉസകീ കുദരത കാ ഖുലാ പ്രമാണ ഹൈ. ഇസസേ ദിലോം കോ ഇത്മീനാന ഹാസില ഹോതാ ഹൈ കി ബേശക യഹ രസൂല അല്ലാഹ കീ കുവ്വത ഔര കുദരത കേ ജാഹിര കരനേ വാലേ ഹൈം. യഹ ഇത്മീനാന ഉനകോ മാനനേ ഔര ഏഹദ പൂരാ കരനേ കാ അസ്ല കാരണ ഹൈ.

(4) യാനീ പൂരീ കോശിശ കേ സാഥ.

(5) യഹാം ഫജ്ല വ രഹമത സേ യാ തൗബഹ കീ തൗഫീക മുരാദ ഹൈ യാ അജാബ മേം വിലമ്ബ (ദേരീ.) ഏക കഥന യഹ ഭീ ഹൈ കി അല്ലാഹ കീ കൃപാ ഔര രഹമത സേ ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ പാക ജാത മുരാദ ഹൈം. മാനീ യേ ഹൈ കി അഗര തുമ്ഹേം നബിയോം കേ സരദാര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ വുജൂദ (അസ്തിത്വ) കീ ദൗലത ന മിലതീ ഔര ആപകാ മാര്ഗദര്ശന നസീബ ന ഹോതാ തോ തുമ്ഹാരാ അംജാമ നഷ്ട ഹോനാ ഔര ഘാടാ ഹോതാ.

(6) ഇലാ ശഹര മേം ബനീ ഇസ്ത്രാഈല ആബാദ ഥേ ഉന്ഹേം ഹുക്മ ഥാ കി ശനിവാര കാ ദിന ഇബാദത കേ ലിയേ ഖാസ കര ദേം, ഉസ രോജ ശികാര ന കരേം, ഔര സാംസാരിക കാരോബാര ബന്ദ രഖേം. ഉനകേ ഏക സമൂഹ നേ യഹ ചാല കീ കി ശുക്രവാര കോ ദരിയാ കേ കിനാരേ ബഹുത സേ ഗഡ്ഢേ ഖോദതേ ഔര സനീചര കീ സുബഹ കോ ദരിയാ സേ ഇന ഗഡ്ഢോ തക നാലിയാം ബനാതേ ജിനകേ ജരിയേ പാനീ കേ സാഥ മഛലിയാം ആകര ഗഡ്ഢോം മേം കൈദ ഹോ ജാതീം. ഇതവാര കോ ഉന്ഹേം നികാലതേ ഔര കഹതേ കി ഹമ മഛലീ കോ പാനീ സേ സനീചര കേ ദിന നഹീം നികാലതേം. ചാലീസ യാ സത്തര സാല തക യഹ കരതേ രഹേ. ജബ ഹജരത ദാഊദ അലൈഹിസ്സലാമ കീ നബുവ്വത കാ ഏഹദ ആയാ തോ ആപനേ ഉന്ഹേം മനാ കിയാ ഔര ഫരമായാ കി കൈദ കരനാ ഹീ ശികാര ഹൈ, ജോ സനീചര കോ കരതേ ഹോ, ഇസസേ ഹാഥ രോകോ വരനാ അജാബ മേം ഗിരഫ്താര കിയേ ജാഒഗേ. വഹ ബാജ ന ആഏ. ആപനേ ദുആ ഫരമാഈ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉന്ഹേം ബന്ദരോം കീ ശക്ല മേം കര ദിയാ, ഉനകീ അക്ല ഔര ദൂസരീ ഇന്ദ്രിയാം (ഹവാസ) തോ ബാകീ രഹേ, കേവല ബോലനേ കീ കുവ്വത ഛീന ലീ ഗഈ. ശരീര സേ ബദബൂ നികലനേ ലഗീ. അപനേ ഇസ ഹാല പര രോതേ രോതേ തീന ദിന മേം സബ ഹലാക ഹോ ഗഏ. ഉനകീ നസ്ല ബാകീ ന രഹീ. യേ സത്തര ഹജാര കേ കരീബ ഥേ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കാ ദൂസരാ സമൂഹ ജോ ബാരഹ ഹജാര കേ കരീബ ഥാ, ഉന്ഹേം ഐസാ കരനേ സേ മനാ കരതാ രഹാ. ജബ യേ ന മാനേ തോ ഉന്ഹോംനേ അപനേ ഔര ഉനകേ മുഹല്ലോം കേ ബീച ഏക ദീവാര ബനാകര അലാഹിദഗീ കര ലീ. ഇന സബനേ നിജാത പാഈ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കാ തീസരാ സമൂഹ ഖാമോശ രഹാ, ഉസകേ ബാരേ മേം ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ കേ സാമനേ അകരമഹ നേ കഹാ കി വോ മാഫ കര ദിയേ ഗഏ ക്യോംകി അച്ഛേ കാമ കാ ഹുക്മ ദേനാ ഫര്ജേ കിഫായാ ഹൈ, കുഛ നേ കര ലിയാ തോ ജൈസേ കുല നേ കര ലിയാ. ഉനകീ ഖാമോശീ കീ വജഹ യഹ ഥീ കി യേ ഉനകേ നസീഹത മാനനേ കീ തരഫ സേ നിരാശ ഥേ. അകരമഹ കീ യഹ തകരീര ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ കോ ബഹുത പസന്ദ ആഈ ഔര ആപ ഖുശീ സേ ഉഠകര ഉനസേ ഗലേ മിലേ ഔര ഉനകാ മാഥാ ചൂമാ. (ഫത്ഹുല അജീജ). ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി ഖുശീ മേം ഗലേ മിലനാ രസൂലുല്ലാഹ കേ സാഥിയോം കാ തരീകാ ഹൈ. ഇസകേ ലിയേ സഫര സേ ആനാ ഔര ജുദാഈ കേ ബാദ മിലനാ ശര്ത നഹീം.

(7) ബനീ ഇസ്ത്രാഈല മേം ആമീല നാമ കാ ഏക മാലദാര ഥാ. ഉസകേ ചചാജാദ ഭാഈ നേ വിരാസത കേ ലാലച മേം ഉസകോ കത്ല കരകേ ദൂസരീ ബസ്തീ കേ ദരാജേ പര ഡാല ദിയാ ഔര ഖൂദ സുബഹ കോ ഉസകേ ഖൂന കാ ദാവേദാര ബനാ. വഹാം കേ ലോഗോം നേ ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ സേ വിനതീ കീ കി ആപ ദുആ ഫരമാഏം കി അല്ലാഹ തആലാ സാരീ ഹകീകത ഖോല ദേ. ഇസ പര ഹുക്മ ഹുആ കി ഏക ഗായ ജിബ്ഹ കരകേ ഉസകാ കോഈ ഹിസ്സാ മകതൂല (മൃതക) കോ മാരേം, വഹ ജിന്ദാ ഹോകര കാതില കാ പതാ ദേഗാ.

(8) ക്യോംകി മകതൂല (മൃതക) കാ ഹാല മാലൂമ ഹോനേ ഔര ഗായ കേ ജിബ്ഹ മേം കോഈ മുനാസിബത (തഅല്ലുക) മാലൂമ നഹീം ഹോതീ.

(9) ഐസാ ജവാബ ജോ സവാല സേ സമ്ബന്ധ ന രഖേ ജാഹിലോ കാ കാമ ഹൈ. യാ യേ മാനീ ഹൈം കി മുഹാകിമേ (ന്യായ) കേ മൗകേ പര മജാക ഉഡാനാ യാ ഹംസീ കരനാ ജാഹിലോം കാ കാമ ഹൈ. ഔര നബിയോം കീ ശാന ഉസസേ ഊപര ഹൈ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല നേ സമത്ഥ ലിയാ കി ഗായ കാ

ജിബ്ഹ കരനാ അനിവാര്യ ഹൈ തോ ഉന്‍ഹോംനേ അപനേ നബീ സേ ഉസകീ വിശേഷതാഏം ഔര നിശാനിയാം പൂഛീം. ഹദീസ ശരീഫ മേം ഹൈ കി അഗര ബനീ ഇസ്ത്രാഈല യഹ ബഹസ ന നികാലതേ തോ ജോ ഗായ ജിബ്ഹ കര ദേതേ, കാഫീ ഹോ ജാതീ.

(10) ഹുജൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ നേ ഫരമായാ, അഗര വോ ഇന്‍ശാഅല്ലാഹ ന കഹതേ, ഹരഗിജ വഹ ഗായ ന പാതേ. ഹര നേക കാമ മേം ഇന്‍ശാഅല്ലാഹ കഹനാ ബരകത കാ കാരണ ഹൈ.

(11) യാനീ അബ തസല്ലീ ഹുഈ ഔര പൂരീ ശാന ഔര സിഫത മാലൂമ ഹുഈ. ഫിര ഉന്‍ഹോംനേ ഗായ കീ തലാശ ശുരൂ കീ. ഉസ ഇലാകേ മേം ഐസീ സിര്‍ഫ ഏക ഗായ ഥീ. ഉസകാ ഹാല യഹ ഹൈ കി ബനീ ഇസ്ത്രാഈല മേം ഏക നേക ആദമീ ഥേ ഔര ഉനകാ ഏക ഛോടാ സാ ബച്ചാ ഥാ ഉനകേ പാസ സിവാഏ ഏക ഗായ കേ ബച്ചേ കേ കുഛ ന രഹാ ഥാ. ഉന്‍ഹോം നേ ഉസകീ ഗര്‍ദന പര മുഹര ലഗാകര അല്ലാഹ കേ നാമ പര ഛോഡ ദിയാ ഔര അല്ലാഹ കീ ബാരഗാഹ മേം അര്‍ജ കിയാ – ഐ രബ, മൈം ഇസ ബഛിയാ കോ ഇസ ബേടേ കേ ലിയേ തേരേ പാസ അമാനത രഖതാ ഹൂം. ജബ മേരാ ബേടാ ബഡാ ഹോ, യഹ ഉസകേ കാമ ആഏ. ഉനകാ തോ ഇന്തികാല ഹോ ഗയാ. ബഛിയാ ജംഗല മേം അല്ലാഹ കീ ഹിഫാജത മേം പലതീ രഹീ. യഹ ലഡകാ ബഡാ ഹുആ ഔര അല്ലാഹ കേ ഫജ്ല സേ നേക ഔര അല്ലാഹ സേ ഡരനേ വാലാ, മാം കാ ഫരമാംബരദാര ഥാ. ഏക രോജ ഉസകീ മാം നേ കഹാ ബേടേ തേരേ ബാപ നേ തേരേ ലിയേ അമുക ജംഗല മേം ഖുദാ കേ നാമ പര ഏക ബഛിയാ ഛോഡീ ഹൈ. വഹ അബ ജവാന ഹോ ഗഈ ഹോഗീ. ഉസകോ ജംഗല സേ ലേ ആ ഔര അല്ലാഹ സേ ദുആ കര കി വഹ തുഝേ അതാ ഫരമാഏ. ലഡകേ നേ ഗായ കോ ജംഗല മേം ദേഖാ ഔര മാം കീ ബതാഈ ഹുഈ നിശാനിയാം ഉസമേം പാഈ ഔര ഉസകോ അല്ലാഹ കീ കസമ ദേകര ബുലായാ, വഹ ഹാജിര ഹുഈ. ജവാന ഉസകോ മാം കീ ഖിദമത മേം ലായാ. മാം നേ ബാജാര ലേ ജാകര തീന ദീനാര മേം ബേചനേ കാ ഹുക്മ ദിയാ ഔര യഹ ശര്‍ത കീ കി സൗദാ ഹോനേ പര ഫിര ഉസകീ ഇജാജത ഹാസില കീ ജാഏ. ഉസ ജമാനേ മേം ഗായ കീ കീമത ഉസ ഇലാകേ മേം തീന ദീനാര ഹീ ഥീ. ജവാന ജബ ഉസ ഗായ കോ ബാജാര മേം ലായാ തോ ഏക ഫരിശ്താ ഖരീദാര കീ സൂരത മേം ആയാ ഔര ഉസനേ ഗായ കീ കീമത ഛ: ദീനാര ലഗാ ദീ, മഗര ഇസ ശര്‍ത സേ കി ജവാന മാം കീ ഇജാജത കാ പാബന്ദ ന ഹോ. ജവാന നേ യേ സ്വീകാര ന കിയാ ഔര മാം സേ യഹ തമാമ കിസ്സാ കഹാ. ഉസകീ മാം നേ ഛ: ദീനാര കീമത മംജൂര കരനേ കീ ഇജാജത തോ ദേ ദീ മഗര സൗദേ മേം ഫിര ദോബാരാ അപനീ മര്‍ജീ ദരയാഫ്ത കരനേ കീ ശര്‍ത രഖീ. ജവാന ഫിര ബാജാര മേം ആയാ. ഇസ ബാര ഫരിശ്തേ നേ ബാരഹ ദീനാര കീമത ലഗാഈ ഔര കഹാ കി മാം കീ ഇജാജത പര മൗകൂഫ (ആധാരിത) ന രഖോ. ജവാന ന മാനാ ഔര മാം കോ സൂചനാ ദീ. വഹ സമത്ഥദാര ഥീ, സമത്ഥ ഗഈ കി യഹ ഖരീദാര നഹീം കോഈ ഫരിശ്താ ഹൈ ജോ ആജമായശ കേ ലിയേ ആതാ ഹൈ. ബേടേ സേ കഹാ കി അബ കീ ബാര ഉസ ഖരീദാര സേ യഹ കഹനാ കി ആപ ഹമേം ഇസ ഗായ കീ ഫരോഖ്ത കരനേ കാ ഹുക്മ ദേതേ ഹൈം യാ നഹീം. ലഡകേ നേ യഹീ കഹാ. ഫരിശ്തേ നേ ജവാബ ദിയാ അഭീ ഇസകോ രോകേ രഹോ. ജബ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല ഖരീദനേ ആഏം തോ ഇസകീ കീമത യഹ മുകര്‍രര കരനാ കി ഇസകീ ഖാല മേം സോനാ ഭര ദിയാ ജാഏ. ജവാന ഗായ കോ ഘര ലായാ ഔര ജബ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല ഖോജതേ ഖോജതേ ഉസകേ മകാന പര പഹുംചേ തോ യഹീ കീമത തയ കീ ഔര ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കീ ജമാനത പര വഹ ഗായ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കേ സുപുര്‍ദ കീ. ഇസ കിസ്സേ സേ കഈ ബാതേം മാലൂമ ഹുഈ. (1) ജോ അപനേ ബാല ബച്ചോം കോ അല്ലാഹ കേ സുപുര്‍ദ കരേ, അല്ലാഹ തആലാ ഉസകീ ഐസീ ഹീ ഊമദാ പരവരിശ ഫരമാതാ ഹൈ. (2) ജോ അപനാ മാല അല്ലാഹ കേ ഭരോസേ പര ഉസകീ അമാനത മേം ദേ, അല്ലാഹ ഉസമേം ബരകത ദേതാ ഹൈ. (3) മാം ബാപ കീ ഫരമാംബരദാരീ അല്ലാഹ തആലാ കോ പസന്ദ ഹൈ. (4) അല്ലാഹ കാ ഫൈജ (ഇനാമ) കുര്‍ബാനീ ഔര ഖൈരാത കരനേ സേ ഹാസില ഹോതാ ഹൈ. (5) ഖുദാ കീ രാഹ മേം അച്ഛാ മാല ദേനാ ചാഹിയേ. (6) ഗായ കീ കുരബാനീ ഉച്ച ദര്‍ജാ രഖതീ ഹൈ.

(12) ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കേ ലഗാതാര പ്രശ്നോം ഔര അപനീ രൂസ്വാഈ കേ ഡര ഔര ഗായ കീ മഹംഗീ കീമത സേ യഹ ജാഹിര ഹോതാ ഥാ കി വോ ജിബ്ഹ കാ ഇരാദാ നഹീം രഖതേം, മഗര ജബ ഉനകേ സവാല മുനാസിബ ജവാബോം സേ ഖത്മ കര ദിയേ ഗഏ തോ ഉന്‍ഹേം ജിബ്ഹ കരനാ ഹീ പഡാ.

സൂരഹി ബകരഹ _ നവാം രൂകൂ

وَ اِذۡ قَتَلۡتُمۡ نَفۡسًا فَادّٰرَءۡتُمۡ فِيۡهَا ؕ وَاللّٰهُ مُخۡرِجٌ مَّا كُنۡتُمۡ تَكۡتُمُوۡنَ ۚ﴿۷۲﴾ فَقُلۡنَا اضۡرِبُوۡهُ
بِبَعۡضِهَا ؕ كَذٰلِكَ يُحۡىِ اللّٰهُ الۡمَوۡتٰى ۙ وَيُرِيۡكُمۡ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُوۡنَ ﴿۷۳﴾ ثُمَّ قَسَتۡ قُلُوۡبُكُمۡ مِّنۡۢ
بَعۡدِ ذٰلِكَ فَهِىَ كَالۡحِجَارَةِ اَوۡ اَشَدُّ قَسۡوَةً ؕ وَ اِنَّ مِنَ الۡحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنۡهُ الۡاَنۡهٰرُ ؕ وَ اِنَّ مِنۡهَا
لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخۡرُجُ مِنۡهُ الۡمَآءُ ؕ وَ اِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَهۡبِطُ مِنۡ خَشۡيَةِ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغٰفِلٍ عَمَّا
تَعۡمَلُوۡنَ ﴿۷۴﴾ اَفَتَطۡمَعُوۡنَ اَنۡ يُّؤۡمِنُوۡا لَكُمۡ وَقَدۡ كَانَ فَرِيۡقٌ مِّنۡهُمۡ يَسۡمَعُوۡنَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوۡنَهٗ
مِنۡۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوۡهُ وَهُمۡ يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۷۵﴾ وَ اِذَا لَقُوا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا قَالُوۡۤا اٰمَنَّا ۚ وَ اِذَا خَلَا بَعۡضُهُمۡ اِلٰى
بَعۡضٍ قَالُوۡۤا اَتُحَدِّثُوۡنَهُمۡ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيۡكُمۡ لِيُحَآجُّوۡكُمۡ بِهٖ عِنۡدَ رَبِّكُمۡ ؕ اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿۷۶﴾
اَوَلَا يَعۡلَمُوۡنَ اَنَّ اللّٰهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّوۡنَ وَمَا يُعۡلِنُوۡنَ ﴿۷۷﴾ وَمِنۡهُمۡ اُمِّيُّوۡنَ لَا يَعۡلَمُوۡنَ الۡكِتٰبَ اِلَّاۤ
اَمَانِىَّ وَ اِنۡ هُمۡ اِلَّا يَظُنُّوۡنَ ﴿۷۸﴾ فَوَيۡلٌ لِّلَّذِيۡنَ يَكۡتُبُوۡنَ الۡكِتٰبَ بِاَيۡدِيۡهِمۡ ۗ ثُمَّ يَقُوۡلُوۡنَ هٰذَا مِنۡ
عِنۡدِ اللّٰهِ لِيَشۡتَرُوۡا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيۡلًا ؕ فَوَيۡلٌ لَّهُمۡ مِّمَّا كَتَبَتۡ اَيۡدِيۡهِمۡ وَوَيۡلٌ لَّهُمۡ مِّمَّا يَكۡسِبُوۡنَ ﴿۷۹﴾
وَقَالُوۡا لَنۡ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّاۤ اَيَّامًا مَّعۡدُوۡدَةً ؕ قُلۡ اَتَّخَذۡتُمۡ عِنۡدَ اللّٰهِ عَهۡدًا فَلَنۡ يُّخۡلِفَ اللّٰهُ عَهۡدَهٗۤ اَمۡ
تَقُوۡلُوۡنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۸۰﴾ بَلٰى مَنۡ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتۡ بِهٖ خَطِيۡٓـَٔتُهٗ فَاُولٰٓئِكَ اَصۡحٰبُ
النَّارِ ۚ هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿۸۱﴾ وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ اَصۡحٰبُ الۡجَنَّةِ ۚ هُمۡ فِيۡهَا
خٰلِدُوۡنَ ﴿۸۲﴾

൭൨. ഔര ജബ തുമനേ ഏക ഖൂന കിയാ തോ ഏക ദൂസരേ പര ഉസകീ തോഹമത (ആരോപ) ഡാലനേ ലഗേ ഔര അല്ലാഹ കോ ജാഹിര കരനാ ഥാ ജോ തുമ ഛുപാതേ ഥേ

൭൩. തോ ഹമനേ ഫരമായാ ഉസ മക്തൂല കോ ഉസ ഗായ കാ ഏക ടുകഡാ മാരോ (1) അല്ലാഹ യൂം ഹീ മുര്ദേം ജിന്ദാ കരേഗാ ഔര തുമ്ഹേം അപനീ നിശാനിയാം ദിഖാതാ ഹൈ കി കഹീം തുമ്ഹേം അക്ല ഹോ (2)

൭൪. ഫിര ഉസകേ ബാദ തുമ്ഹാരേ ദില സഖ്ത ഹോ ഗയേ (3) തോ വഹ പത്ഥരോം ജൈസേ ഹൈ ബല്കി ഉനസേ ഭീ ജ്യാദാ കരേം ഔര പത്ഥരോം മേം

തോ കുഛ വോ ഹൈം ജിനസേ നദിയാം ബഹ നികലതീ ഹൈം ഔര കുഛ വോ ഹൈ ജോ ഫട ജാതേ ഹൈം തോ ഉനസേ പാനീ നികലതാ ഹൈം ഔര കുഛ വോ ഹൈം ജോ അല്ലാഹ കേ ഡര സേ ഗിര പഡതേ ഹൈം (4) ഔര അല്ലാഹ തുമ്ഹാരേ കൗതുകോം സേ ബേഖബര നഹീം

൩൫. തോ ഐ മുസലമാനോം, ക്യാ തുമ്ഹേം യഹ ലാലച ഹൈ കി യഹൂദീ തുമ്ഹാരാ യകീന ലാഏംഗേ ഔര ഉനമേം കാ തോ ഏക സമൂഹ വഹ ഥാ കി അല്ലാഹ കാ കലാമ സുനതേ ഫിര സമഝനേ കേ ബാദ ഉസേ ജാന ബൂഝകര ബദല ദേതേ (5)

൩൬. ഔര ജബ മുസലമാനോം സേ മിലേം തോ കഹേം ഹമ ഈമാന ലാഏ (6) ഔര ജബ ആപസ മേം അകേലേ ഹോ തോ കഹേം വഹ ഇല്മ ജോ അല്ലാഹ നേ തുമ പര ഖോലാ മുസലമാനോം സേ ബയാന കിയേ ദേതേ ഹോ കി ഉസസേ തുമ്ഹാരേ രബ കേ യഹാം തുമ്ഹീം പര ഹുജ്ജത (തര്ക) ലാഏം, ക്യാ തുമ്ഹേം അക്ല നഹീം

൩൭. ക്യാ നഹീം ജാനതേ കി അല്ലാഹ ജാനതാ ഹൈ ജോ കുഛ വോ ഛുപാതേ ഹൈം ഔര ജോ കുഛ വോ ജാഹിര കരതേ

൩൮. ഔര ഉനമേം കുഛ അനപഢ ഹൈം കി ജോ കിതാബ (7) കോ നഹീം ജാനതേ മഗര ജബാനീ പഢ ലേനാ(8) യാ കുഛ അപനീ മനഘഡത ഔര വോ നിരേ ഗുമാന (ഭ്രമ) മേം ഹൈ

൩൯. തോ ഖരാബീ ഹൈ ഉനകേ ലിയേ ജോ കിതാബ അപനേ ഹാഥ സേ ലിഖേം ഫിര കഹ ദേം യേ ഖുദാ കേ പാസ സേ ഹൈ കി ഇസകേ ബദലേ ഥോഡേ ദാമ ഹാസില കരേം (9) തോ ഖരാബീ ഹൈ ഉനകേ ലിയേ ഉനകേ ഹാഥോം കേ ലിഖേ സേ ഔര ഖരാബീ ഉനകേ ലിയേ ഉസ കമാഈ സേ

൪൦. ഔര ബോലേ ഹമേം തോ ആഗ ന ഛുഏഗീ മഗര ഗിനതീ കേ ദിന (10) തുമ ഫരമാദോം ക്യാ ഖുദാ സേ തുമനേ കോഈ ഏഹദ (വചന) ലേ രഖാ ഹൈ? ജബ തോ അല്ലാഹ കഭീ അപനാ ഏഹദ ഖിലാഫ ന കരേഗാ (11) യാ ഖുദാ പര വഹ ബാത കഹതേ ഹോ ജിസകാ തുമ്ഹേം ഇല്മ നഹീം

൪൧. ഹാം ക്യോം നഹീം ജോ ഗുനാഹ കമാഏ ഔര ഉസകീ ഖതാ ഉസേ ഘേര ലേ(12) വഹ ദോജഖ വാലോം മേം ഹൈ, ഉന്ഹേം ഹമേശാ ഉസമേം രഹനാ

൪൨. ഔര ജോ ഈമാന ലാഏ ഔര അച്ഛേ കാമ കിയേ വോ ജന്നത വാലേ ഹൈം, ഉന്ഹേം ഹമേശാ ഉസമേം രഹനാ

തഫസീര : സൂരഹ് ബകരഹ – നവാം രൂകൂ

(1) ബനീ ഇസ്ത്രാഈല നേ ഗായ ജിബ്ഹ കരകേ ഉസകേ കിസീ അംഗ സേ മുര്ദേ കോ മാരാ. വഹ അല്ലാഹ കേ ഹുക്മ സേ ജിന്ദാ ഹുആ. ഉസകേ ഹല്ക സേ ഖൂന കേ ഫവ്വാരേ ജാരീ ഥേ. ഉസനേ അപനേ ചചാജാദ ഭാഈ കോ ബതായാ കി ഇസനേ മുഝേ കത്ല കിയാ ഹൈ. അബ ഉസകോ ഭീ കുബൂല കരനാ പഡാ ഔര ഹജരത മൂസാ നേ ഉസ പര കിസാസ കാ ഹുക്മ ഫരമായാ ഔര ഉസകേ ബാദ ശരീഅത കാ ഹുക്മ ഹുആ കി കാതില മൃതക കീ മീരാസ സേ മേഹരൂമ രഹേഗാ. ലേകിന അഗര ഇന്സാഫ വാലേ നേ ബാഗീ കോ കത്ല കിയാ യാ കിസീ ഹമലാ കരനേ വാലേ സേ ജാന ബചാനേ കേ ലിയേ ബചാവ കിയാ, ഉസമേം വഹ കത്ല ഹോ ഗയാ തോ മൃതക കീ മീരാസ സേ മേഹരൂമ ന രഹേഗാ.

(2) ഔര തുമ സമഝോ കി ബേശക അല്ലാഹ തആലാ മുര്ദേ ജിന്ദാ കരനേ കീ താകത രഖതാ ഹൈ ഔര ഇന്സാഫ കേ ദിന മുര്ദോ കോ ജിന്ദാ കരനാ ഔര ഹിസാബ ലേനാ ഹകീകത ഹൈ.

(3) കുദരത കീ ഐസീ ബഡീ നിശാനിയോം സേ തുമനേ ഇബരത ഹാസില ന കീ.

(4) ഇസകേ ബാവുജൂദ തുമ്ഹാരേ ദില അസര കുബൂല നഹീം കരതേ. പത്ഥരോം മേം അല്ലാഹ നേ സമഝ ഔര ശഊര ദിയാ ഹൈ, ഉന്ഹേം അല്ലാഹ കാ ഖൗഫ ഹോതാ ഹൈ, വോ തസ്ബീഹ കരതേ ഹൈം ഇമ മിന ശൈഇന ഇല്ലാ യുസബ്ബിഹോ ബിഹമ്ദിഹീ യാനീ കോഈ ചീജ ഐസീ നഹീം ജോ അല്ലാഹ കീ താരീഫ മേം ഉസകീ പാകീ ന ബോലതീ ഹോ. (സൂരഹ് ബനീ ഇസ്ത്രാഈല, ആയത 44). മുസ്ലിമ ശരീഫ മേം ഹജരത ജാബിര (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ) സേ രിവായത ഹൈ കി സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ നേ ഫരമായാ മൈം ഉസ പത്ഥര കോ പഹചാനതാ ഹൂം ജോ മേരീ നബുവ്വത കേ ഇജ്ഹാര സേ പഹലേ മുഝേ സലാമ കിയാ കരതാ ഥാ, തിരമിജീ മേം ഹജരത അലീ (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ) സേ രിവായത ഹൈ കി മൈം സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ സാഥ മക്കാ കേ ആസ പാസ കേ ഇലാകേ മേം ഗയാ. ജോ പേഡ യാ പഹാഡ സാമനേ ആതാ ഥാ അസ്സലാമോ അലൈകാ യാ രസൂലല്ലാഹ അര്ജ കരതാ ഥാ.

(5) ജൈസേ ഉന്ഹോംനേ തൗരാത മേം കതര ബ്യോംത കീ ഔര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ താരീഫ കേ അല്ഫാജ ബദല ഡാലേ.

(6) യഹ ആയത ഉന യഹൂദിയോം കേ ബാരേ മേം നാജില ഹുഈ ജോ സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ ജമാനേ മേം ഥേ. ഇബ്നേ അബ്ബാസ രദിയല്ലാഹോ അന്ഹുമാ നേ ഫരമായാ, യഹൂദീ മുനാഫിക ജബ സഹാബഏ കിരാമ സേ മിലതേ തോ കഹതേ കി ജിസപര തുമ ഈമാന ലാഏ, ഉസ പര ഹമ ഭീ ഈമാന ലാഏ. തുമ സച്ചാഈ പര ഹോ ഔര തുമ്ഹാരേ സരദാര മുഹമ്മദേ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ സച്ചേ ഹൈം, ഉനകാ കൗല സച്ചാ ഹൈ. ഉനകീ താരീഫ ഔര ഗുണഗാന അപനീ കിതാബ തൗരാത മേം പാതേ ഹൈം. ഇന ലോഗോം പര യഹൂദ കേ സരദാര മലാമത കരതേ ഥേ. “വ ഇജാ ഖലാ ബഅദുഹുമ” (ഔര ജബ ആപസ മേം അകേലേ ഹോം) മേം ഇസകാ ബയാന ഹൈ. (ഖാജിന). ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി സച്ചാഈ ഛുപാനാ ഔര ഉനകേ കമാലാത കാ ഇന്കാര കരനാ യഹൂദിയോം കാ തരീകാ ഹൈ. ആജകല കേ ബഹുത സേ ഗുമരാഹോം കീ യഹീ ആദത ഹൈ.

(7) കിതാബ സേ തൗരാത മുരാദ ഹൈ.

(8) അമാനീ കാ അര്ഥ ഹൈ ജബാനീ പഢ ലേനാ. യഹ ഉമനിയാ കാ ബഹുവചന ഹൈ. ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ സേ രിവായത ഹൈ കി ആയത കേ മാനീ യേ ഹൈം കി കിതാബ കോ നഹീം ജാനതേ മഗര സിര്ഫ ജബാനീ പഢ ലേനാ, ബിനാ സമഝേ (ഖാജിന). കുഛ മുഹസ്സിരോം നേ യേ മാനീ ഭീ ബയാന കിയേ ഹൈം കി “അമാനീ” സേ വോ ഝൂടീ ഗഢീ ഹുഈ ബാതേം മുരാദ ഹൈം ജോ യഹൂദിയോം നേ അപനേ വിദ്വാനോം സേ സുനകര ബിനാ ജാംച പഡതാല കിയേ മാന ലീ ഥീം.

(9) ജബ സൈയദേ അംബിയാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ മദീനഏ തയ്യിബഹ തശരീഫ ലാഏ തോ യഹൂദിയോം കേ വിദ്വാനോം ഔര സരദാരോം കോ യഹ ഡര ഹുആ കി ഉനകീ രോജീ ജാതീ രഹേഗീ

ഔര സരദാരീ മിട ജാഏഗീ ക്യോംകി തൗരാത മേം ഹുജൂര കാ ഹുലിയാ (നഖശിഖ) ഔര വിശേഷതാഏം ലിഖീ ഹൈ. ജബ ലോഗ ഹുജൂര കോ ഇസകേ അനുസാര പാഏംഗേ, ഫൗരന ഈമാന ലേ ആഏംഗേ ഔര അപനേ വിദ്വാനോം ഔര സരദാരോം കോ ഛോഡ ദേംഗേ. ഇസ ഡര സേ ഉന്‌ഹോംനേ തൗരാത കേ ശബ്ദോം കോ ബദല ഡാലാ ഔര ഹുജൂര കാ ഹുലിയാ കുഛ കാ കുഛ കര ദിയാ. മിസാല കേ തൗര പര തൗരാത മേം ആപകീ യേ വിശേഷതാഏം ലിഖീ ഥീം കി ആപ ബഹുത ഖൂബസൂരത ഹൈം, സുംദര ബാല വാലേ, സുംദര ആംഖേ സുര്‌മാ ലഗീ ജൈസീ, കദ ഔസത (മധ്യമ) ദര്‌ജേ കാ ഹൈ. ഇസകോ മിടാകര ഉന്‌ഹോംനേ യഹ ബനായാ കി ഹുജൂര കാ കദ ലമ്‌ബാ, ആംഖേ കംജീ, ബാല ഉലഝേ ഹുഏ ഹൈം. യഹീ ആമ ലോഗോം കോ സുനാതേ, യഹീ അല്ലാഹ കീ കിതാബ കാ ലിഖാ ബതാതേ ഔര സമഝതേ കി ലോഗ ഹുജൂര കോ ഇസ ഹുലിയേ സേ അലഗ പാഏംഗേ തോ ആപ പര ഈമാന ന ലാഏംഗേ, ഹമാരേ ഹീ അസര മേം രഹേംഗേ ഔര ഹമാരീ കമാഈ മേം കോഈ ഫര്‌ക നഹീം ആഏഗാ.

(10) ഹജരത ഇബ്‌നേ അബ്ബാസ സേ രിവായത ഹൈ കി യഹൂദീ കഹതേ കി ദോജഖ മേം വോ ഹരഗിജ ന ദാഖില ഹോംഗേ മഗര സിര്‌ഫ ഉതനീ മുദ്ദത കേ ലിയേ ജിതനേ അര്‌സേ ഉനകേ പൂരവജോം നേ ബഛഡാ പൂജാ ഥാ ഔര വോ ചാലീസ ദിന ഹൈം, ഉസകേ ബാദ വോ അജാബ സേ ഛൂട ജാഏംഗേ, ഇസ പര യഹ ആയത ഉതരീ.

(11) ക്യോംകി ഝൂട ബഡീ ബുരാഈ ഹൈ ഔര ബുരാഈ അല്ലാഹ കീ ജാത സേ അസമ്‌ഭവ. ഇസലിയേ ഉസകാ ഝൂട തോ മുമകിന നഹീം ലേകിന ജബ അല്ലാഹ തആലാ നേ തുമസേ സിര്‌ഫ ചാലീസ രോജ അജാബ കേ ബാദ ഛോഡ ദേനേ കാ വാദാ ഹീ നഹീം ഫരമായാ തോ തുമ്‌ഹാരാ കഹനാ ഝൂട ഹുആ.

(12) ഇസ ആയത മേം ഗുനാഹ സേ ശിര്‌ക ഔര കുഫ്ര മുരാദ ഹൈ. ഔര "ഘേര ലേനേ" സേ യഹ മുരാദ ഹൈ കി നിജാത കേ സാരേ രാസ്‌തേ ബന്ദ ഹോ ജാഏം ഔര കുഫ്ര തഥാ ശിര്‌ക പര ഹീ ഉസകോ മൗത ആഏ ക്യോംകി ഈമാന വാലാ ചാഹേ കൈസാ ഹീ ഗുനാഹഗാര ഹോ, ഗുനാഹോം സേ ഘിരാ നഹീം ഹോതാ, ഇസലിയേ കി ഈമാന ജോ സബസേ ബഡീ ഫരമാംബരദാരീ ഹൈ, വഹ ഉസകേ സാഥ ഹൈ.

സൂരഹ് ബകരഹ _ ദസവാം രൂകൂ

وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ لَا تَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ ؕ وَ بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّ ذِى الْقُرْبٰى وَ الْيَتٰمٰى
وَ الْمَسٰكِيْنِ وَ قُوْلُوْا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَ اٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا
مِّنْكُمْ وَ اَنْتُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۸۳﴾ وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُوْنَ دِمَآءَكُمْ وَ لَا تُخْرِجُوْنَ
اَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَ اَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿۸۴﴾ ثُمَّ اَنْتُمْ هٰۤؤُلَآءِ تَقْتُلُوْنَ اَنْفُسَكُمْ
وَ تُخْرِجُوْنَ فَرِيْقًا مِّنْكُمْ مِّنْ دِيٰرِهِمْ ۫ تَظٰهَرُوْنَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ ؕ وَ اِنْ يَّاْتُوْكُمْ
اُسٰرٰى تُفٰدُوْهُمْ وَ هُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ ؕ اَفَتُؤْمِنُوْنَ بِبَعْضِ الْكِتٰبِ وَ تَكْفُرُوْنَ
بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَنْ يَّفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّوْنَ اِلٰۤى
اَشَدِّ الْعَذَابِ ؕ وَ مَا اللّٰهُ بِغٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۸۵﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ۪
فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَ لَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿۸۶﴾ ع

വ്യ. ഔര ജബ ഹമനേ ബനീ ഇസ്രാഈല സേ ഏഹദ ലിയാ കി അല്ലാഹ കേ സിവാ കിസീ കോ ന പൂജോ ഔര മാം ബാപ കേ സാഥ ഭലാഈ കരോ (1) ഔര രിശ്തേദാരോം ഔര യതീമോം (അനാഥോം) ഔര മിസ്കീനോം (ദരിദ്രോം) സേ ഔര ലോഗോം സേ അച്ഛീ ബാത കഹോ (2) ഔര നമാജ കായമ രഖോം ഔര ജകാത ദോ, ഫിര തുമ ഫിര ഗഫ്ല (3) മഗര തുമ മേം കേ ഥോഡേ (4) ഔര തുമ മുംഹ ഫേരനേ വാലേ ഹോ(5)

വ്ര. ഔര ജബ ഹമനേ തുമസേ ഏഹദ ലിയാ കി അപനോം കാ ഖൂന ന കരനാ ഔര അപനോം കോ അപനീ ബസ്തിയോം സേ ന നികാലനാ ഫിര തുമനേ ഉസകാ ഇകരാര കിയാ ഔര തുമ ഗവാഹ ഹോ

വ്ര. ഫിര യേ ജോ തുമ ഹോ അപനോം കോ കത്ല കരനേ ലഗേ ഔര അപനേ മേ സേ ഏക സമൂഹ കോ ഉനകേ വതന സേ നികാലതേ ഹോ ഉനപര മദദ ദേതേ ഹോ (ഉനകേ ഖിലാഫ യാ ദുശ്മന കോ) ഗുനാഹ ഔര ജ്യാദതീ മേം ഔര അഗര വോ കൈദീ ഹോകര തുമ്ഹാരേ പാസ ആഏം തോ ബദലാ ദേകര ഛുഡാ ലേതേ ഹോ ഔര ഉനകാ നികാലനാ തുമ പര ഹരാമ ഹൈ (6) തോ ക്യാ ഖുദാ കേ കുഛ ഹുക്മോം പര ഈമാന ലാതേ ഹോ ഔര കുഛ സേ ഇന്കാര കരതേ ഹോ? തോ ജോ തുമ ഐസാ കരേ ഉസകാ ബദലാ ക്യാ ഹൈ, മഗര യഹ കി ദുനിയാ മേം രൂസവാ (ജലീല)(7)

ഹോ, ഔര കയാമത മേം സഖ്തതര അജാബ കീ തരഫ ഫേരേ ജാഏംഗേ ഔര അല്ലാഹ തുമ്ഹാരേ കൗതുകോം സേ ബേഖബര നഹീം (8)

വ്ന്ന. യേ ഹൈം വോ ലോഗ ജിന്ഹോംനേ ആഖിരത കേ ബദലേ ദുനിയാ കീ ജിന്ദഗീ മോല ലീ, തോ ന ഉനപര സേ അജാബ ഹല്കാ ഹോ ഔര ഉനകീ മദദ കീ ജാഏ

തഫസീര : സൂരഫ് ബകരഹ – ദസവാം രൂകൂ

(1) അല്ലാഹ തആലാ നേ അപനീ ഇബാദത കാ ഹുക്മ ഫരമാനേ കേ ബാദ മാം ബാപ കേ സാഥ ഭലാഈ കരനേ കാ ആദേശ ദിയാ. ഇസസേ മാലൂമ ഹോതാ ഹൈ കി മാം ബാപ കീ ഖിദമത ബഹുത ജരൂരീ ഹൈ. മാം ബാപ കേ സാഥ ഭലാഈ കേ യേ മാനീ ഹൈം കി ഐസീ കോഈ ബാത ന കഹേ ഔര കോഈ ഐസാ കാമ ന കരേ ജിസസേ ഉന്ഹേം തകലീഫ പഹുംചേ ഔര അപനേ ശരീര ഔര മാല സേ ഉനകീ ഖിദമത മേം കോഈ കസര ന ഉഠാ രഖേ. ജബ ഉന്ഹേം ജരൂരത ഹോ ഉനകേ പാസ ഹാജിര രഹേ. അഗര മാം ബാപ അപനീ ഖിദമത കേ ലിയേ നഫ്ല (അതിരിക്ത) ഇബാദത ഛോഡനേ കാ ഹുക്മ ദേം തോ ഛോഡ ദേ, ഉനകീ ഖിദമത നഫ്ല സേ ബഢകര ഹൈ. ജോ കാമ വാജിബ (അനിവാര്യ) ഹൈ വോ മാം ബാപ കേ ഹുക്മ സേ ഛോഡേ നഹീം ജാ സകതേ. മാം ബാപ കേ സാഥ ഏഹസാന കേ തരീകേ ജോ ഹദീസോം സേ സാബിത ഹൈം യേ ഹൈം കി ദില കീ ഗഹരാഈയോ സേ ഉനസേ മഹബ്ബത

രഖേ, ബോല ചാല, ഉഠനേ ബൈഠനേ മേം അദബ കാ ഖയാല രഖേ, ഉനകീ ശാന മേം ആദര കേ ശബ്ദ കഹേ, ഉനകോ രാജീ കരനേ കീ കോശിശ കരതാ രഹേ, അപനേ അച്ഛേ മാല കോ ഉനസേ ന ബചാഏ. ഉനകേ മരനേ കേ ബാദ ഉനകീ വസീയതോം കോ പൂരാ കരേ, ഉനകീ ആത്മാ കീ ശാംതി കേ ലിയേ ദാനപുന കരേ, കുരആന കാ പാഠ കരേ, അല്ലാഹ തആലാ സേ ഉനകേ ഗുനാഹോം കീ മാഫീ ചാഹേ, ഹഫ്തേ മേം കമ സേ കമ ഏക ദിന ഉനകീ കബ്ര പര ജാഏ. (ഫത്ഹുല അജീജ) മാം ബാപ കേ സാഥ ഭലാഈ കരനേ മേം യഹ ഭീ ദാഖില ഹൈ കി അഗര വോ ഗുനാഹോം കേ ആദീ ഹോം യാ കിസീ ബദമജഹബീ മേം ഗിരഫ്താര ഹോം തോ ഉനകോം നര്മീ കേ സാഥ അച്ഛേ രാസ്തേ പര ലാനേ കീ കോശിശ കരതാ രഹേ. (ഖാജിന)

(2) അച്ഛീ ബാത സേ മുരാദ നേകിയോം കീ രൂചി ദിലാനാ ഔര ബുരാഈയോം സേ രോകനാ ഹൈ. ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ നേ ഫരമായാ കി മാനീ യേ ഹൈ കി സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ശാന മേം സച ബാത കഹോ. അഗര കോഈ പൂഛേ തോ ഹുജൂര കേ കമാലാത ഔര വിശേഷതാഏം സച്ചാഈ കേ സാഥ ബയാന കര ദോ ഔര ആപകേ ഗുണ മത ഛുപാഓ.

(3) ഏഹദ കേ ബാദ

(4) ജോ ഈമാന ലേ ആഏ, ഹജരത അബദുല്ലാഹ ബിന സലാമ ഔര ഉനകേ സാഥിയോം കീ തരഹ, തോ ഉന്ഹോംനേ ഏഹദ പൂരാ കിയാ.

(5) ഔര തുമ്ഹാരീ കൗമ കീ ആദത ഹീ വിരോധ കരനാ ഔര ഏഹദ സേ ഫിര ജാനാ ഹൈ.

(6) തൗരാത മേം ബനീ ഇസ്ത്രാഈല സേ ഏഹദ ലിയാ ഗയാ ഥാ കി വോ ആപസ മേം ഏക ദൂസരേ കോ കത്ല ന കരേം, വതന സേ ന നികാലേം ഔര ജോ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കിസീ കീ കൈദ മേം ഹോ ഉസകോ മാല ദേകര ഛുഡാ ലേം, ഇസ പര ഉന്ഹോംനേ ഇകരാര ഭീ കിയാ, അപനേ നഫ്സ പര ഗവാഹ ഭീ ഹുഏ ലേകിന കായമ ന രഹേ ഔര ഇസസേ ഫിര ഗഏ. മദീനേ കേ ആസപാസ യഹൂദിയോ കേ ദോ സമുദായ ബനീ കുരൈജാ ഔര ബനീ നുജൈര രഹാ കരതേ ഥേ. മദീനേ കേ അന്ദര ദോ സമുദായ ഔസ ഔര ഖജരജ രഹതേ ഥേ. ബനീ കുരൈജാ ഔസ കേ സാഥീ ഥേ ഔര ബനീ നുജൈര ഖജരജ കേ, യാനീ ഹര ഏക കബീലേ നേ അപനേ സഹയോഗീ കേ സാഥ കസമാകസമീ കീ ഥീ കി അഗര ഹമ മേം സേ കിസീ പര കോഈ ഹമലാ കരേ തോ ദൂസരാ ഉസകീ മദദ കരേഗാ. ഔസ ഔര ഖജരജ ആപസ മേം ലഡതേ ഥേ. ബനീ കുരൈജാ ഔസ കീ ഔര ബനീ നുജൈര ഖജരജ കീ മദദ കേ ലിയേ ആതേ ഥേ. ഔര സഹയോഗീ കേ സാഥ ഹോകര ആപസ മേം ഏക ദൂസരേ പര തലവാര ചലാതേ ഥേ. ബനീ കുരൈജാ ബനീ നുജൈര കോ ഔര വോ ബനീ കുരൈജാ കോ കത്ല കരതേ ഥേ ഔര ഉനകേ ഘര വീരാന കര ദേതേ ഥേ, ഉന്ഹേം ഉനകേ രഹനേ കീ ജഗഹോം സേ നികാല ദേതേ ഥേ, ലേകിന ജബ ഉനകീ കൗമ കേ ലോഗേ കോ ഉനകേ സഹയോഗീ കൈദ കരതേ ഥേ തോ വോ ഉനകോ മാല ദേകര ഛുഡാ ലേതേ ഥേ. ജൈസേ അഗര ബനീ നുജൈര കാ കോഈ വ്യക്തി ഔസ കേ ഹാഥോം മേം ഗിരഫ്താര ഹോതാ തോ ബനീ കുരൈജാ ഔസ കോ മാല ദേകര ഉസകോ ഛുഡാ ലേതേ ജബകി അഗര വഹീ വ്യക്തി ലഡാഈ കേ വക്ത ഉനകേ നിശാനേ പര ആ ജാതാ തോ ഉസകേ മാരനേ മേം ഹരഗിജ നഹീം ഝിഝകതേ. ഇസ ബാത പര മലാമത കീ ജാതീ ഹൈ കി ജബ തുമനേ അപനോം കാ ഖൂന ന ബഹാനേ ഔര ഉനകോ ബസ്തിയോം സേ ന നികാലനേ ഔര ഉനകേ കൈദിയോം കോ ഛുഡാനേ കാ ഏഹദ കിയാ ഥാ തോ ഇസകേ ക്യാ മാനീ കി കത്ല ഔര ഖദേഡനേ മേം തോ ഝിഝകോ നഹീം, ഔര ഗിരഫ്താര ഹോ ജാഏം തോ ഛുഡാതേ ഫിരോ. ഏഹദ മേം കുഛ മാനനാ ഔര കുഛ ന മാനനാ ക്യാ മാനീ രഖതാ ഹൈ. ജബ തുമ കത്ല ഔര അത്യാചാര സേ ന രൂക സകേ തോ തുമനേ ഏഹദ തോഡ ദിയാ ഔര ഹരാമ കിയാ ഔര ഉസകോ ഹലാല ജാനകര കാഫിര ഹോ ഗഏ. ഇസ ആയത സേ മാലൂമ ഹുആ കി ജുല്മ ഔര ഹരാമ പര മദദ കരനാ ഭീ ഹരാമ ഹൈ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി യകീനീ ഹരാമ കോ ഹലാല ജാനനാ കുഫ്ര ഹൈ, യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി അല്ലാഹ കീ കിതാബ കേ ഏക ഹുക്മ കാ ന മാനനാ ഭീ സാരീ കിതാബ കാ ഇന്കാര ഔര കുഫ്ര ഹൈ. ഇസ മേം യഹ ചേതാവനീ ഹൈ കി ജബ അല്ലാഹ കേ നിര്ദേശോം മേം സേ കുഛ കാ മാനനാ കുഛ കാ ന മാനനാ കുഫ്ര ഹുആ തോ യഹൂദിയോം കോ ഹജരത സൈയദുല അംബിയാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കാ ഇന്കാര കരനേ കേ സാഥ ഹജരത മൂസാ കീ നബുവ്വത കോ മാനനാ കുഫ്ര സേ നഹീം ബചാ സകതാ.

(7) ദുനിയാ മേം തോ യഹ രൂസ്വാഈ ഹുഈ കി ബനീ കുരൈജാ സന 3 ഹിജ്രീ മേം മാരേ ഗഏ. ഏക ദിന മേം ഉനകേ സാത സൗ ആദമീ കത്ല കിയേ ഗയേ ഥേ. ഔര ബനീ നുജൈര ഇസസേ പഹലേ ഹീ വതന സേ നികാല ദിയേ ഗഏ ഥേ. സഹയോഗിയോം കീ ഖാതിര അല്ലാഹ കേ ഏഹദ കേ വിരോധ കാ യഹ വബാല ഥാ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി കിസീ കീ തരഫദാരീ മേം ദീന കാ വിരോധ കരനാ ആഖിരത കേ അജാബ കേ അലാവാ ദുനിയാ മേം ഭീ ജില്ലത ഔര രൂസവാഈ കാ കാരണ ഹോതാ ഹൈം.

(8) ഇസ മേം ജൈസേ നാഫരമാനോം കേ ലിയേ സഖ്ത ഫടകാര ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ തുമ്ഹാരേ കാമോം സേ ബേഖബര നഹീം ഹൈ, തുമ്ഹാരീ നാഫരമാനിയോം പര ഭാരീ അജാബ ഫരമാഏഗാ, ഐസേ ഹീ ഈമാന വാലോം ഔര നേക ലോഗോം കേ ലിയേ ഖുശഖബരീ ഹൈ കി ഉന്ഹേം അച്ഛേ കാമോം കാ ബേഹതരീന ഇനാമ മിലേഗാ. (തഫസീരേ കബീര)

സൂരഹ് ബകരഹ _ ഗ്യാരഹവാം രൂകൂ

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ ۗ وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ اَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ۚ فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ ۗ وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿۸۷﴾ وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۸﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا بِهٖ ۗ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۸۹﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ ؕ وَ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۹۰﴾ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ بِمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ؕ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُوْنَ اَنْۢبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۹۱﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَ اَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۹۲﴾ وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاسْمَعُوْا ؕ قَالُوْا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا ۗ وَاُشْرِبُوْا فِىْ قُلُوْبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ؕ قُلْ بِئْسَمَا يَاْمُرُكُمْ بِهٖٓ اِيْمٰنُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۹۳﴾ قُلْ اِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِّنْ دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۹۴﴾ وَلَنْ يَّتَمَنَّوْهُ اَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿۹۵﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ ۛ وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۛ يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ ۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهٖ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُّعَمَّرَ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۶﴾

വ്യ൩. ഔര ബേശക ഹമനേ മൂസാ കോ കിതാബ അതാ കീ (1) ഔര ഉസകേ ബാദ ഏക കേ ബാദ രസൂല ഭേജേ (2) ഔര ഹമനേ മരയമ കേ ബേടേ ഈസാ കോ ഖുലീ നിശാനിയാം അതാ ഫരമാഈ (3) ഔര പവിത്ര ആത്മാ (4) സേ ഉസകീ മദദ കീ(5) തോ ക്യാ ജബ തുമ്ഹാരേ പാസ കോഈ രസൂല വഹ ലേകര ആഏ ജോ തുമ്ഹാരേ നഫ്സ (മന) കീ ഇച്ഛാ നഹീം, ഘമണ്ഡ കരതേ ഹോ തോ ഉന (നബിയോം) മേം ഏക ഗിരോഹ (സമൂഹ) കോ തുമ ത്ധുടലാതേ ഹോ ഔര ഏക ഗിരാഹ കോ ശഹീദ കരതേ ഹോ (6)

വ്യവ്യ. ഔര യഹൂദീ ബോലേ ഹമാരേ ദിലോം പര പര്ദേം പഡേ ഹൈം(7) ബല്കി അല്ലാഹ നേ ഉനപര ലാനത കീ ഉനകേ കുഫ്ര കേ കാരണ തോ ഉനമേം ഥോഡേ ഈമാന ലാതേ ഹൈം (8)

വ്യൻ. ഔര ജബ ഉനകേ പാസ അല്ലാഹ കീ കിതാബ (കുരആന) ആഈ ജോ ഉനകേ സാഥ വാലീ കിതാബ (തൗരാത) കീ തസ്ദീക (പുഷ്ടി) ഫരമാതീ ഹൈ (9) ഔര ഇസസേ പഹലേ വോ ഇസീ നബീ കേ വസീലേ (ജരിയേ) സേ കാഫിരോം പര ഫത്ഹ മാംഗതേ ഥേ (10) തോ ജബ തശരീഫ ലായാ ഉനകേ പാസ വഹ ജാനാ പഹചാനാ, ഉസ സേ ഇന്കാര കര ബൈഠേ (11) തോ അല്ലാഹ കീ ലാനത ഇന്കാര കരനേ വാലോം പര

൩൯. കിസ ബുരേ മോലോം ഉന്ഹോംനേ അപനീ ജാനോം കോ ഖരീദാ കി അല്ലാഹ കേ ഉതാരേ സേ ഇന്കാര കരേം (12) ഇസ ജലന സേ കി അല്ലാഹ അപനീ കൃപാ സേ അപനേ ജിസ ബന്ദേ പര ചാഹേ വഹീ (ദേവ വാണീ) ഉതാരേ (13) തോ ഗജബ പര ഗജബ (പ്രകോപ) കേ സജാവാര (അധികാരീ) ഹുഏ (14) ഔര കാഫിരോം കേ ലിയേ ജില്ലത കാ അജാബ ഹൈ (15)

൩൧. ഔര ജബ ഉനസേ കഹാ ജാഏ കി അല്ലാഹ കേ ഉതാരേ പര ഈമാന ലാഓ (16) തോ കഹതേ ഹൈ വഹ ജോ ഹമ പര ഉതരാ ഉസപര ഈമാന ലാതേ ഹൈം (17) ഔര ബാകീ സേ ഇന്കാര കരതേ ഹൈം ഹാലാംകി വഹ സത്യ ഹൈ ഉനകേ പാസ വാലീ കീ തസ്ദീക (പുഷ്ടി) ഫരമാതാ ഹുആ (18) തുമ ഫരമാഓ കി ഫിര

അഗലേ നബിയോം കോ ക്യോം ശഹീദ കിയാ അഗര തുമ്ഹേം അപനീ കിതാബ പര ഈമാന ഥാ (19)

൯൬. ഔര ബേശക തുമ്ഹാരേ പാസ മൂസാ ഖുലീ നിശാനിയാം ലേകര തശരീഫ ലായാ ഫിര തുമനേ ഉസകേ ബാദ (20) ബഛഡേ കോ മാബൂദ (പൂജനീയ) ബനാ ലിയാ ഔര തുമ ജാലിമ ഥേ (21)

൯൭. ഔര യാദ കരോ ജബ ഹമനേ തുമസേ പൈമാന (വാദാ) ലിയാ (22) ഔര തൂര പരവത കോ തുമ്ഹാരേ സരോം പര ബലന്ദ കിയാ, ലോ ജോ ഹമ തുമ്ഹേം ദേതേ ഹൈം ജോര സേ ഔര സുനോ. ബോലേ ഹമ നേ സുനാ ഔര ന മാനാ ഔര ഉനകേ ദിലോം മേം ബഛഡാ രച രഹാ ഥാ ഉനകേ കുഫ്ര കേ കാരണ. തുമ ഫരമാദോ ക്യാ ബുരാ ഹുക്മ ദേതാ ഹൈ തുമകോ തുമ്ഹാരാ ഈമാന അഗര ഈമാന രഖതേ ഹോ(23)

൯൮. തുമ ഫരമാഓ അഗര പിഛലാ ഘര അല്ലാഹ കേ നജദീക ഖാലിസ തുമ്ഹാരേ ലിയേ ഹോ ന ഔരോം കേ ലിയേ തോ ഭലാ മൗത കീ ആരജൂ തോ കരോ അഗര സച്ചേ ഹോ (24)

൯൯. ഔര ഹരഗിജ കഭീ ഉസകീ ആരജൂ ന കരേംഗേ (25) ഉന ബുരേ കര്മോം കേ കാരണ ജോ ആഗേ കര ചുകേ (26) ഔര അല്ലാഹ ഖൂബ ജാനതാ ഹൈ ജാലിമോം കോ

൧൦൦. ഔര ബേശക തുമ ജരൂര ഉന്ഹേം പാഓഗേ കി സബ ലോഗോം സേ ജ്യാദാ ജീനേ കീ ഹവസ രഖതേ ഹൈം ഔര മുശ്രികോ (മൂര്തിപൂജകോ) സേ പ്രത്യേക കോ തമന്നാ ഹൈ കി കഹീം ഹജാര ബരസ ജിയേ (27) ഔര വഹ ഉസേ അജാബ സേ ദൂര ന കരേഗാ ഇതനീ ഉമ്ര കാ ദിയാ ജാനാ ഔര അല്ലാഹ ഉനകേ കൗതുക ദേഖ രഹാ ഹൈ

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ – ഗ്യാരഹവാം രൂകൂ

(1) ഇസ കിതാബ സേ തൗരാത മുരാദ ഹൈ ജിസമേം അല്ലാഹ തആലാ കേ തമാമ ഏഹദ ദര്ജേ ഥേ. സബസേ അഹമ ഏഹദ യേ ഥേ കി ഹര ജമാനേ കേ നബിയോം കീ ഇതാഅത (അനുകരണ) കരനാ, ഉന പര ഈമാന ലാനാ ഔര ഉനകീ താജീമ വ തൗകീര കരനാ.

(2) ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കേ ജമാനേ സേ ഹജരത ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമ തക ഏക കേ ബാദ ഏക നബീ ആതേ രഹേ. ഉനകീ താദാദ ചാര ഹജാര ബയാന കീ ഗഈ ഹൈ. യേ സബ ഹജരത മൂസാ കീ ശരീഅത കേ മുഹാഫിജ ഔര ഉസകേ ആദേശ ജാരീ കരനേ വാലേ ഥേ. ചൂംകി നബിയോം കേ

സരദാര കേ ബാദ കിസീ കോ നബുവ്വത നഹീം മില സകതീ, ഇസലിയേ ഹജരത മുഹമ്മദേ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ശരീഅത കീ ഹിഫാജത ഔര പ്രചാര പ്രസാര കീ ഖിദമത വിദ്വാനോം ഔര ദീന കീ രക്ഷാ കരനേ വാലോം കോ സൗംപീ ഗഈ.

(3) ഇന നിശാനിയോം സേ ഹജരത ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമ കേ മോജിജേ (ചമത്കാര) മുരാദ ഹൈം ജൈസേ മുര്ദേ ജിന്ദാ കര ദേനാ, അംധേ ഔര കോഢീ കോ അച്ഛാ കര ദേനാ, ചിഡിയാ പൈദാ കരനാ, ഗൈബ കീ ഖബര ദേനാ വഗൈരഹ.

(4) രൂഹില കുദുസ സേ ഹജരത ജിബ്രീല മുരാദ ഹൈം കി രൂഹാനീ ഹൈം, വഹീ (ദേവവാണീ) ലാതേ ഹൈം ജിസസേ ദിലോം കീ ജിന്ദഗീ ഹൈ. വഹ ഹജരത ഈസാ കേ സാഥ രഹനേ പര മാമൂര ഥേ. ആപ 33 സാല കീ ഉമ്ര മേം ആസമാന പര ഉഠാഏ ഗഏ, ഉസ വക്ത തക ഹജരത ജിബ്രീല സഫര വ സുകൂനത മേം കഭീ ആപ സേ ജുദാ ന ഹുഏ. രൂഹുല കുദുസ കീ താഈദ (സമര്ഥന) ഹജരത ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമ കീ ബഡീ ഫജീലത ഹൈ. സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ കുഛ മാനനേ വാലോം കോ ഭീ രൂഹുല കുദുസ കീ താഈദ (മദദ) ഹാസില ഹുഈ. സഹീ ബുഖാരീ വഗൈരഹ മേം ഹൈ കി ഹജരത ഹസ്സാന (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ) കേ ലിയേ മിമ്ബര ബിഛായാ ജാതാ. വഹ നാത ശരീഫ പഢതേ, ഹുജൂര ഉനകേ ലിയേ ഫരമാതേ ''അല്ലാഹുമ്മാ അയ്യിദഹു ബിരൂഹില കുദുസ '' (ഐ അല്ലാഹ, രൂഹുല കുദുസ കേ ജരിയേ ഇസകീ മദദ ഫരമാ).

(5) ഫിര ഭീ ഐ യഹൂദിയോ, തുമ്ഹാരീ സരകശീ മേം ഫര്ക നഹീം ആയാ.

(6) യഹൂദീ, പൈഗമ്ബരോം കേ ആദേശ അപനീ ഇച്ഛാഓം കേ ഖിലാഫ പാകര ഉന്ഹേം ഝുടലാതേ ഔര മൗകാ പാതേ തോ കത്ല കര ഡാലതേ ഥേ, ജൈസേ കി ഉന്ഹോംനേ ഹജരത ജകരിയാ ഔര ദൂസരേ ബഹുത സേ അമ്ബിയാ കോ ശഹീദ കിയാ. സൈയദുല അംബിയാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ പീഛേ ഭീ പഡേ രഹേ. കഭീ ആപ പര ജാദൂ കിയാ, കഭീ ജഹര ദിയാ, കത്ല കേ ഇരാദേ സേ തരഹ തരഹ കേ ധോഖേ കിയേ.

(7) യഹൂദിയോം നേ യഹ മജാക ഉഡാനേ കോ കഹാ ഥാ. ഉനകീ മുരാദ യഹ ഥീ കി ഹുജൂര കീ ഹിദായത കോ ഉനകേ ദിലോം തക രാഹ നഹീം ഹൈ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഇസകാ രദ്ദ ഫരമായാ കി അധര്മീ ഝൂടേ ഹൈം. അല്ലാഹ തആലാ നേ ദിലോം കോ പ്രകൃതി പര പൈദാ ഫരമായാ ഹൈ, ഉനമേം സച്ചാഈ കുബൂല കരനേ കീ ക്ഷമതാ രഖീ ഹൈ. ഉനകേ കുഫ്ര കീ ഖരാബീ ഹൈ കി ഉന്ഹോംനേ നബിയോം കേ സരദാര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ നബുവ്വത കാ ഇകരാര കരനേ കേ ബാദ ഇന്കാര കിയാ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉനപര ലഅനത ഫരമാഈ. ഇസകാ അസര ഹൈ കി ഹക (സത്യ) കുബൂല കരനേ കീ നേഅമത സേ മേഹരൂമ ഹോ ഗഏ.

(8) യഹ ബാത ദൂസരീ ജഗഹ ഇരശാദ ഹുഈ : ''ബല തബഅല്ലാഹോ അലൈഹാ ബകികുഫ്രിഹിമ ഫലാ യൂമിനൂനാ ഇല്ലാ കലീലാ'' യാനീ ബല്കി അല്ലാഹ നേ ഉനകേ കുഫ്ര കേ കാരണ ഉനകേ ദിലോം പര മോഹര ലഗാ ദീ ഹൈ തോ ഈമാന നഹീം ലാതേ മഗര ഥോഡേ. (സൂരഏ നിസാ, ആയത 55).

(9) സൈയദേ അമ്ബിയാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ നബുവ്വത ഔര ഹുജൂര കേ ഔസാഫ (ഖൂബിയോം) കേ ബയാന മേം. (ഖാജിന വ തഫസീരേ കബീര)

(10) സൈയദേ അമ്ബിയാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേനബീ ബനാഏ ജാനേ ഔര കുരആന ഉതരനേ സേ പഹലേ യഹൂദീ അപനീ ഹാജതോം കേ ലിയേ ഹുജൂര കേ നാമേ പാക കേ വസീലേ സേ ദുആ കരതേ ഔര കാമയാബ ഹോതേ ഥേ ഔര ഇസ തരഹ ദുആ കിയാ കരതേ ഥേ - ''അല്ലാഹുമ്മഫ്തഹ അലൈനാ വന്സുരനാ ബിന്നബീയില ഉമ്മിയ്യേ'' യാനീ ഐ അല്ലാഹ, ഹമേം നബിയ്യേ

ഉമ്മീ കേ സദകേ മേം ഫത്ഹ ഔര കാമയാബീ അതാ ഫരമാ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി അല്ലാഹ കേ ദരബാര മേം ജോ കരീബ ഔര പ്രിയ ഹോതേ ഹൈം ഉനകേ വസീലേ സേ ദുആ കുബൂല ഹോതീ ഹൈ. യഹ ഭീ മാലൂമ ഹുആ കി ഹുജൂര സേ പഹലേ ജഗത മേം ഹുജൂര കേ തശരീഫ ലാനേ കീ ബാത മശഹൂര ഥീ, ഉസ വക്ത ഭീ ഹുജൂര കേ വസീലേ സേ ലോഗോ കീ ജരൂരത പൂരീ ഹോതീ ഥീ.

(11) യഹ ഇന്കാര ദുശ്മനീ, ഹസദ ഔര ഹുകൂമത കീ മഹബ്ബത കീ വജഹ സേ ഥാ.

(12) യാനീ ആദമീ കോ അപനീ ജാന ബചാനേ കേ ലിഏ വഹീ കരനാ ചാഹിയേ ജിസസേ ഛുടകാരേ കീ ഉമ്മീദ ഹോ. യഹൂദ നേ ബുരാ സൗദാ കിയാ കി അല്ലാഹ കേ നബീ ഔര ഉസകീ കിതാബ കേ ഇന്കാരീ ഹോ ഗഏ.

(13) യഹൂദിയോം കേ ഖാഹിശ ഥീ കി ആഖിരീ നബീ കാ പദ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല മേം സേ കിസീ കോ മിലതാ. ജബ ദേഖാ കി വോ മേഹരൂമ രഹേ ഔര ഇസ്മാഈല കീ ഔലാദ കോ ശ്രേയ മിലാ തോ ഹസദ കേ മാരേ ഇന്കാര കര ബൈഠേ. ഇസ സേ മാലൂമ ഹുആ കി ഹസദ ഹരാമ ഔര മേഹരൂമീ കാ കാരണ ഹൈ.

(14) യാനീ തരഹ തരഹ കേ ഗജബ ഔര യാതനാഓം കേ ഹകദാര ഹുഏ.

(15) ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി ജില്ലത ഔര രൂസ്വാഈ വാലാ അജാബ കാഫിരോ കേ സാഥ ഖാസ ഹൈ. ഈമാന വാലോം കോ ഗുനാഹോം കീ വജഹ സേ അജാബ ഹുആ ഭീ തോ ജില്ലത ഔര രൂസ്വാഈ കേ സാഥ ന ഹോഗാ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഫരമായാ : ''വ ലില്ലാഹില ഇജ്ജതു വ ലിറസൂലിഹീ വ ലിലമൂമിനീനാ'' യാനീ ഔര ഇജ്ജത തോ അല്ലാഹ ഔര ഉസകേ രസൂല ഔര മുസലമാനോം ഹീ കേ ലിയേ ഹൈ മഗര മുനാഫികോം കോ ഖബര നഹീം. (സൂരഹ മുനാഫികോം, ആയത 8)

(16) ഇസസേ കുരആനേ പാക ഔര വോ തമാമ കിതാബേം മുരാദ ഹൈം ജോ അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉതാരീം, യാനീ സബ പര ഈമാന ലാഓ.

(17) ഇസസേ ഉനകീ മുരാദ തൗരാത ഹൈ.

(18) യാനീ തൗരാത പര ഈമാന ലാനേ കാ ദാവാ ഗലത ഹൈ. ചൂംകി കുരആനേ പാക ജോ തൗരാത കീ തസ്ദീക (പുഷ്ടി) കരനേ വാലാ ഹൈ, ഉസകാ ഇന്കാര തൗരാത കാ ഇന്കാര ഹോ ഗയാ.

(19) ഇസമേം ഭീ ഉനകീ തകജീബ ഹൈ കി അഗര തൗരാത പര ഈമാന രഖതേ തോ നബിയോം കോ ഹരഗിജ ശഹീദ ന കരതേ.

(20) യാനീ ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കേ തൂര പര തശരീഫ ലേ ജാനേ കേ ബാദ.

(21) ഇസമേം ഭീ ഉനകീ തകജീബ ഹൈ കി ഹജരത മൂസാ കീ ലാഠീ ഔര രൗശന ഹഥേലീ വഗൈരഹ ഖുലീ നിശാനിയോം കേ ദേഖനേ കേ ബാദ ബഛഡാ ന പൂജതേ.

(22) തൗരാത കേ ആദേശോം പര അമല കരനേ കാ.

(23) ഇസമേം ഭീ ഉനകേ ഈമാന കേ ദാവേ കോ ഝുടലായാ ഗയാ ഹൈ.

(24) യഹൂദിയോം കേ ഝൂടേ ദാവോം മേം ഏക യഹ ദാവാ ഥാ കി ജന്നത ഖാസ ഉന്‌ഹീം കേ ലിയേ ഹൈ. ഇസകാ രദ ഫരമായാ ജാതാ ഹൈ കി അഗര തുമ്‌ഹാരേ സോച കേ മുതാബിക ജന്നത തുമ്‌ഹാരേ ലിയേ ഖാസ ഹൈ, ഔര ആഖിരത കീ തരഫ സേ തുമ്‌ഹേം ഇത്മീനാന ഹൈ, കര്‌മോം കീ ജരൂരത നഹീം, തോ ജന്നത കീ നേഅമതോം കേ മുകാബലേ മേം ദുനിയാ കീ തകലീഫ ക്യോം ബര്‌ദാശ്ത കരതേ ഹോ. മൗത കീ തമന്നാ കരോ കി തുമ്‌ഹാരേ ദാവേ കീ ബുനിയാദ പര തുമ്‌ഹാരേ ലിയേ രാഹത കീ ബാത ഹൈ. അഗര തുമനേ മൗത കീ തമന്നാ ന കീ തോ യഹ തുമ്‌ഹാരേ ഝൂടേ ഹോനേ കീ ദലീല ഹോഗീ. ഹദീശ ശരീഫ മേം ഹൈ കി അഗര വോ മൗത കീ തമന്നാ കരതേ തോ സബ ഹലാക ഹോ ജാതേ ഔര ധരതീ പര കോഈ യഹൂദീ ബാകീ ന രഹതാ.

(25) യഹ ഗൈബ കീ ഖബര ഔര ചമത്കാര ഹൈ കി യഹൂദീ കാഫീ ജിദ ഔര സഖ്ത വിരോധ കേ ബാവുജൂദ മൗത കീ തമന്നാ ജബാന പര ന ലാ സകേ.

(26) ജൈസേ ആഖിരീ നബീ ഔര കുരആന കേ സാഥ കുഫ്ര ഔര തൗരാത മേം കാംട ഛാംട വഗൈരഹ. മൗത കീ മഹബ്ബത ഔര അല്ലാഹ സേ മിലനേ കാ ശൗക, അല്ലാഹ കേ കരീബീ ബന്ദോം കാ തരീകാ ഹൈ. ഹജരത ഉമര (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ) ഹര നമാജ കേ ബാദ ദുആ ഫരമാതേ. '' അല്ലാഹുമ്മര ജുകനീ ശഹാദതന ഫീ സബീലികാ വ വഫാതന ബിബല്‌ദി രസൂലികാ'' (ഐ) അല്ലാഹ, മുഝേ അപനേ രാസ്തേ മേം ശഹാദത അതാ കര ഔര അപനേ പ്യാരേ ഹബീബ കേ ശഹര മേം മൗത ദേ). ആമ തൗര സേ സാരേ ബഡേ സഹാബാ ഔര വിശേഷ കര ബദ്ര ഔര ഉഹദ കേ ശഹീദ ഔര ബൈഅതേ രിജ്വാന കേ ലോഗ അല്ലാഹ കീ രാഹ മേം മൗത കീ മഹബ്ബത രഖതേ ഥേ. ഹജരത സഅദ ബിന അബീ വക്കാസ (അല്ലാഹ ഉനസേ രാജീ) നേ കാഫിര ലശ്കര കേ സരദാര രൂസ്തമ ബിന ഫര്‌രൂഖജാദ കേ പാസ ജോ ഖത ഭേജാ ഉസമേം തഹരീര ഫരമായാ ഥാ. ''ഇന്നാ മഅനാ കൗമന യുഹിബ്ബൂന മൗതാ കമാ യുഹിബ്ബുല അഅ്ജിമുല ഖമ്രാ'' യാനീ മേരേ സാഥ ഐസീ കൗമ ഹൈ ജോ മൗത കോ ഇതനാ മേഹബൂബ രഖതീ ഹൈ ജിതനാ അജമീ ലോഗ ശരാബ കോ. ഇസമേം സുന്ദര ഇശാരാ ഥാ കി ശരാബ കീ ദൂഷിത മസ്തീ കോ ദുനിയാ കീ മഹബ്ബത കേ ദീവാനേ പസന്ദ കരതേ ഹൈം ഔര അല്ലാഹ വാലേ മൗത കോ ഹകീകീ മേഹബൂബ സേ മിലനേ കാ ജരിയാ സമഝകര ചാഹതേ ഹൈം. സാരേ ഈമാന വാലേ ആഖിരത കീ രഗബത രഖതേ ഹൈം ഔര ലമ്‌ബീ ജിന്ദഗീ കീ തമന്നാ ഭീ കരേം തോ വഹ ഇസലിയേ ഹോതീ ഹൈ കി നേകിയാം കരനേ കേ ലിയേ കുഛ ഔര സമയ മില ജാഏ ജിസസേ ആഖിരത കേ ലിയേ അച്ഛാ തോശാ ജ്യാദാ ജമാ കര സകേം. അഗര പിഛലേ ദിനോ മേം ഗുനാഹ ജ്യാദാ ഹുഏ ഹൈം തോ ഉനസേ തൗബഹ ഔര ക്ഷമാ യാചനാ കര ലേം. സഹീ ഹദീസ കീ കിതാബോം മേം ഹൈ കി കോഈ ദുനിയാ കീ മുസീബത സേ പരേശാന ഹോകര മൗത കീ തമന്നാ ന കരേ ഔര വാസ്തവ മേം ദുനിയാ കീ പരേശാനിയോം സേ തംഗ ആകര മൗത കീ ദുആ കരനാ സബ്ര ഔര അല്ലാഹ കീ ജാത പര ഭരോസേ ഔര ഉസകീ ഇച്ഛാ കേ ആഗേ സര ഝുകാ ദേനേ കേ ഖിലാഫ ഔര നാജായജ ഹൈ.

(27) മുശ്രികോം കാ ഏക സമൂഹ മജൂസീ (ആഗ കാ പുജാരീ) ഹൈ. ആപസ മേം മിലതേ വക്ത ഇജ്ജത ഔര സലാമ കേ ലിയേ കഹതേ ഹൈ ''ജിഹ ഹജാര സാല'' യാനീ ഹജാര ബരസ ജിയോ. മതലബ യഹ ഹൈ കി മജൂസീ മുശ്രിക ഹജാര ബരസ ജീനേ കീ തമന്നാ രഖതേ ഹൈം. യഹൂദീ ഉനസേ ഭീ ബഢ ഗഏ കി ഉന്‌ഹേം ജിന്ദഗീ കാ ലാലച സബ സേ ജ്യാദാ ഹൈ.

സൂരഹ് ബകരഹ _ ബാരഹവാം രൂകൂ

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيْلَ فَاِنَّهٗ نَزَّلَهٗ عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ﴿۹۷﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ وَمِيْكٰىلَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ﴿۹۸﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ﴿۹۹﴾ اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ﴿۱۰۰﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۰۱﴾ وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ السِّحْرَ ۗ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هٰرُوْتَ وَمٰرُوْتَ ؕ وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَآ اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ؕ فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ؕ وَمَا هُمْ بِضَآرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ؕ وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ مَا لَهٗ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ؕ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ ؕ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۰۲﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَمَثُوْبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ ؕ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۰۳﴾

൯൭. തും ഫരമാഒ ജോ കോഈ ജിബ്രീല കാ ദുശ്മന ഹോ (1) തോ ഉസ (ജിബ്രീല) നേ തോ തുമ്ഹാരേ ദില പര അല്ലാഹ കേ ഹുക്മ സേ യഹ കുരആന ഉതാരാ അഗലീ കിതാബോം കീ തസ്ദീക ഫരമാതാ ഔര ഹിദായത ഔര ബശാരത (ഖുശഖബരീ) മുസലമാനോം കോ(2)

൯൮. ജോ കോഈ ദുശ്മന ഹോ അല്ലാഹ ഔര ഉസകേ ഫരിശ്തോം ഔര ഉസകേ രസൂലോം ഔര ജിബ്രീല ഔര മീകാഈല കാ തോ അല്ലാഹ ദുശ്മന ഹൈ കാഫിരോം കാ (3)

൯൯. ഔര ബേശക ഹമനേ തുമ്ഹാരീ തരഫ രൗശന ആയതേം ഉതാരീ(4) ഔര ഉനകേ ഇന്കാരീ ന ഹോംഗേ മഗര ഫാസിക (കുകര്മീ) ലോഗ

൧൦൦. ഔര ക്യാ ജബ കഭീ കോഈ ഏഹദ കരതേ ഹൈം ഉനമേം കാ ഏക ഫരീക (പക്ഷ) ഉസേ ഫേംക ദേതാ ഹൈ ബല്കി ഉന മേം ബഹുതേരോം കോ ഈമാന നഹീം (5)

൧൦൧. ഔര ജബ ഉനകേ പാസ തശരീഫ ലായാ അല്ലാഹ കേ യഹാം സേ ഏക രസൂല (6) ഉനകീ കിതാബോം കീ തസ്ദീക ഫരമാതാ (7) തോ കിതാബ വാലോം സേ

ഏക ഗിരോഹ (ദല) നേ അല്ലാഹ കീ കിതാബ അപനേ പീഠ പീഛേ ഫേംക ദീ (8) ജൈസേ കി വോ കുഛ ഇല്മ ഹീ നഹീം രഖതേ (കുഛ ജാനതേ ഹീ നഹീം) (9)

൧൬. ഔര ഉസകേ മാനനേ വാലേ ഹുഏ ജോ ശൈതാന പഢാ കരതേ ഥേ സുലൈമാന കീ സല്തനത കേ ജമാനേ മേം (10) ഔര സുലൈമാന നേ കുഫ്ര ന കിയാ (11) ഹാം ശൈതാന കാഫിര ഹുഏ (12) ലോഗോം കോ ജാദൂ സിഖാതേ ഹൈം ഔര വഹ (ജാദൂ) ജോ ബാബുല മേം ദോ ഫരിശ്തോം ഹാരൂത ഔര മാരൂത പര ഉതരാ ഔര വോ ദോനോം കിസീ കോ കുഛ ന സിഖാതേ ജബ തക യഹ ന കഹ ലേതേ കി ഹമ തോ നിരീ ആജമായശ ഹൈം തൂ അപനാ ഈമാന ന ഖോ (13) തോ ഉനസേ സീഖതേ വഹ ജിസസേ ജുദാഈ ഡാലേം മര്ദ ഔര ഉസകീ ഔരത മേം ഔര ഉസസേ ജരര (ഹാനി) നഹീം പഹുംചാ സകതേ കിസീ കോ മഗര ഖുദാ കേ ഹുക്മ സേ (14) ഔര വോ സീഖതേ ഹൈം ജോ ഉന്ഹേം നുകസാന ദേഗാ നഫാ ന ദേഗാ ഔര ബേശക ജരൂര ഉന്ഹേം മാലൂമ ഹൈ കി ജിസനേ യഹ സൗദാ ലിയാ ആഖിരത മേം ഉസകാ കുഛ ഹിസ്സാ നഹീം ഔര ബേശക ക്യാ ബുരീ ചീജ ഹൈ വഹ ജിസകേ ബദലേ ഉന്ഹോംനേ അപനീ ജാനേം ബേചീം കിസീ തരഹ ഉന്ഹേം ഇല്മ ഹോതാ (15)

൧൭. ഔര അഗര വോ ഈമാന ലാതേ (16) ഔര പരഹേജഗാരീ കരതേ തോ അല്ലാഹ കേ യഹാം കാ സവാബ ബഹുത അച്ഛാ ഹൈ കിസീ തരഹ ഉന്ഹേം ഈല്മ ഹോതാ

തഫസീര : സൂരഫ ബകരഹ – ബാരഹവാം രൂകൂ

(1) യഹൂദിയോം കേ ആലിമ അബ്ദുല്ലാഹ ബിന സൂരിയാ നേ ഹുജൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ സേ കഹാ, ആപകേ പാസ ആസമാന സേ കൌന ഫരിശ്താ ആതാ ഹൈ. ഫരമായാ, ജിബ്രീല. ഇബ്നേ സൂരിയാ നേ കഹാ വഹ ഹമാരാ ദുശ്മന ഹൈ കി ഹമപര കഡാ അജാബ ഉതാരതാ ഹൈ. കഈ ബാര ഹമസേ ദുശ്മനീ കര ചുകാ ഹൈ. അഗര ആപകേ പാസ മീകാഈല ആതേ തോ ഹമ ആപ പര ഈമാന ലേ ആതേ.

(2) തോ യഹൂദിയോം കീ ദുശ്മനീ ജിബ്രീല കേ സാഥ ബേമാനീ യാനീ ബേകാര ഹൈ. ബല്കി അഗര ഉന്ഹേം ഇന്സാഫ ഹോതാ തോ വോ ജിബ്രീലേ അമീന സേ മഹബ്ബത കരതേ ഔര ഉനകേ ശുക്രഗുജാര ഹോതേ കി വോ ഐസീ കിതാബ ലാഏ ജിസസേ ഉനകീ കിതാബോം കീ പുഷ്ടി ഹോതീ ഹൈ. ഔര "ബുശരാ ലില മുമിനീന" (ഔര ഹിദായത വ ബശാരത മുസലമാനോം കോ) ഫരമാനേ മേം യഹൂദിയോം കാ രദ ഹൈ കി അബ തോ ജിബ്രീല ഹിദായത ഔര ഖുശഖബരീ ലാ രഹേ ഹൈം ഫിര ഭീ തുമ ദുശ്മനീ സേ ബാജ നഹീ ആതേ.

(3) ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി നബിയോം ഔര ഫരിശ്തോം കീ ദുശ്മനീ കുഫ്ര ഔര അല്ലാഹ കേ ഗജബ കാ കാരണ ഹൈ. ഔര അല്ലാഹ കേ പ്യാരോം സേ ദുശ്മനീ അല്ലാഹ സേ ദുശ്മനീ കരനാ ഹൈ.

(4) യഹ ആയത ഇബ്നേ സൂരിയാ സഹൂദീ കേ ജവാബ മേം ഉതരീ, ജിസനേ ഹുജൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ സേ കഹാ ഥാ കി ഐ മുഹമ്മദ, ആപ ഹമാരേ പാസ കോഈ ഐസീ ചീജ ന ലാഏ ജിസേ ഹമ പഹചാനതേ ഔര ന ആപ പര കോഈ ഖുലീ (സ്പഷ്ട) ആയത ഉതരീ ജിസകാ ഹമ പാലന കരതേ.

(5) യഹ ആയത മാലിക ബിന സൈഫ യഹൂദീ കേ ജവാബ മേം ഉതരീ ജബ ഹുജൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ നേ യഹൂദിയോം കോ അല്ലാഹ തആലാ കേ വോ ഏഹദ യാദ ദിലാഏ ജോ ഹുജൂര പര ഈമാന ലാനേ കേ ബാരേ മേം കിയേ ഥേ തോ ഇബ്നേ സൈഫ നേ ഏഹദ ഹീ കാ ഇന്കാര കര ദിയാ.

(6) യാനീ സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ.

(7) സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ തൗരാത ഔര ജുബൂര വഗൈരഹ കീ പുഷ്ടി ഫരമാതേ ഥേ ഔര ഖുദ ഇന കിതാബോം മേം ഭീ ഹുജൂര കേ തശരീഫ ലാനേ കീ ഖുശഖബരീ ഔര ആപകേ ഗുണോം കാ ബയാന ഥാ. ഇസലിയേ ഹുജൂര കാ തശരീഫ ലാനാ ഔര ആപകാ മുബാരക അസ്തിത്വ ഹീ ഇന കിതാബോം കീ പുഷ്ടി ഹൈ. തോ ഹോനാ യഹ ചാഹിയേ ഥാ കി ഹുജൂര കേ

ആഗമന പര ഏഹലേ കിതാബ കാ ഈമാന അപനീ കിതാബോം കേ സാഥ ഔര ജ്യാദാ പക്കാ ഹോതാ, മഗര ഇസകേ വിപരീത ഉന്‍ഹോംനേ അപനീ കിതാബോം കേ സാഥ ഭീ കുഫ്ര കീയാ. സദീ കാ കഥന ഹൈ കി ജബ ഹുജൂര തശരീഫ ലാഏ തോ യഹൂദിയോം നേ തൗരാത സേ മുകാബലാ കരകേ തൗരാത ഔര കുരആന കോ ഏകസാ പായാ തോ തൗരാത കോ ഭീ ഛോഡ ദിയാ.

(8) യാനീ ഉസ കിതാബ കീ തരഫ ധ്യാന നഹീം ദിയാ. സുഫിയാന ബിന ഐനിയാ കാ കഹനാ ഹൈ കി യഹൂദിയോം നേ തൗരാത കോ കീമതീ രേശമീ കപഡോം മേം സോനേ ചാംദീ സേ മഢകര രഖ ലിയാ ഔര ഉസകേ ആദേശോം കോ ന മാനാ.

(9) ഇന ആയതോം സേ മാലൂമ ഹോതാ ഹൈ കി യഹൂദിയോം കേ ചാര സമ്പ്രദായ ഥേ. ഏക തൗരാത പര ഈമാന ലായാ ഔര ഉസനേ ഉസകേ അഹകാമ ഭീ അദാ കിയേ. യേ മൂമിനീനേ ഏഹലേ കിതാബ ഹൈം. ഇനകീ താദാദ ഥോഡീ ഹൈ. ഔര ''അക്സരോഹുമ'' (ഉനമേം ബഹുതേരോം കോ) സേ ഉസ ദൂസരേ സമുദായ കാ പതാ ചലതാ ഹൈ ജിസനേ ഖുല്ലമ ഖുല്ലാ തൗരാത കേ ഏഹദ തോഡേ, ഉസകീ സീമാഓം കാ ഉല്ലംഘന കിയാ, സരകശീ കാ രാസ്താ അപനായാ, ''നബജഹൂ ഫരീകുമ മിന്‍ഹുമ'' (ഉനമേം ഏക പക്ഷ ഉസേ ഫേംക ദേതാ ഹൈ) മേം ഉനകാ ജിക്ര ഹൈ. തീസരാ സമ്പ്രദായ വഹ ജിസനേ ഏഹദ തോഡനേ കാ ഏലാന തോ ന കിയാ ലേകിന അപനീ ജിഹാലത സേ ഏഹദ തോഡതേ രഹേ. ഉനകാ ബയാന ''ബല അകസരോഹുമ ലാ യൂമിനൂന'' (ബല്കി ഉനമേം ബഹുതേരോം കോ ഈമാന നഹീം) മേം ഹൈ. ചൗഥേ സമ്പ്രദായ നേ ജാഹിര മേം തോ ഏഹദ മാനേ ഔര ഛുപവാം വിദ്രോഹ ഔര ദുശ്മനീ സേ വിരോധ കരതേ രഹേ. യഹ ബനാവടീ തൗര സേ ജാഹില ബനതേ ഥേ. ''കഅന്നഹുമ ലാ യഅലമൂന'' (മാനോ വോ കുഛ ഇല്മ ഹീ നഹീം രഖതേ) മേം ഉനകാ ചര്ചാ ഹൈ.

(10) ഹജരത സുലൈമാന അലൈഹിസ്സലാമ കേ ജമാനേ മേം ബനീ ഇസ്ത്രാഈല ജാദൂ സീഖനേ മേം മശഗൂല ഹുഏ തോ ആപനേ ഉനകോ ഇസസേ രോകാ ഔര ഉനകീ കിതാബേം ലേകര അപനീ കുര്സീ കേ നീചേ ദഫ്ന കര ദീം. ഹജരത സുലൈമാന അലൈഹിസ്സലാമ കീ വഫാത കേ ബാദ ശൈതാനോം നേ വോ കിതാബേം നികാല കര ലോഗോം സേ കഹാ കി സുലൈമാന ഇസീ കേ ജോര സേ സല്തനത കരതേ ഥേ. ബനീ ഇസ്ത്രാഈല കേ ആലിമോം ഔര നേക ലോഗോം നേ തോ ഇസകാ ഇന്കാര കിയാ മഗര ജാഹില ലോഗ ജാദൂ കോ ഹജരത സുലൈമാന അലൈഹിസ്സലാമ കാ ഇല്മ ബതാകര ഉസകേ സീഖനേ പര ടൂട പഡേ. നബീയോം കീ കിതാബേം ഛോഡ ദീം ഔര ഹജരത സുലൈമാന അലൈഹിസ്സലാമ പര ലാംഛന ശുരൂ കീ. സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ ജമാനേ തക ഇസീ ഹാല പര രഹേ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹജരത സുലൈമാന അലൈഹിസ്സലാമ കീ സഫാഈ കേ ലിയേ ഹുജൂര പര യഹ ആയത ഉതാരീ.

(11) ക്യോംകി വോ നബീ ഹൈം ഔര നബീ കുഫ്ര സേ ബില്കുല മാസൂമ ഹോതേ ഹൈം, ഉനകീ തരഫ ജാദൂ കീ നിസ്ബത കരനാ ബാതില ഔര ഗലത ഹൈ, ക്യോംകി ജാദൂ കാ കുഫ്രിയാത സേ ഖാലീ ഹോനാ ലഗ്ഭഗ അസമ്ഭവ ഹൈ.

(12) ജിന്‍ഹോംനേ ഹജരത സുലൈമാന അലൈഹിസ്സലാമ പര ജാദൂഗരീ കാ ത്ധൂടാ ഇല്ജാമ ലഗായാ.

(13) യാനീ ജാദൂ സീഖ കര ഔര ഉസ പര അമല ഔര വിശ്വാസ കരകേ ഔര ഉസകോ ദൂരൂസ്ത ജാന കര കാഫിര ന ബന. യഹ ജാദൂ ഫരമാംബരദാര ഔര നാഫരമാന കേ ബീച അന്തര ജാനനേ ഔര പരഖനേ കേ ലിയേ ഉതരാ. ജോ ഇസകോ സീഖകര ഇസ പര അമല കരേ, കാഫിര ഹോ ജാഏഗാ. ശര്ത യഹ ഹൈ കി ജാദൂ മേം ഈമാന കേ വിരുദ്ധ ജോ ബാതേം ഔര കാമ ഹോം ഔര ജോ ഉസസേ ബചേ, ന സീഖേ യാ സീഖേ ഔര ഉസപര അമല ന കരേ ഔര ഉസകേ കുഫ്രിയാത പര വിശ്വാസ ന രഖേ വഹ മൂമിന രഹേഗാ, യഹീ ഇമാമ അബൂ മന്സൂര മാതുരീദീ കാ കഹനാ ഹൈ. ജോ ജാദൂ കുഫ്ര ഹൈ ഉസപര അമല കരനേ വാലാ അഗര മര്ദ ഹൈ, കത്ല കര ദിയാ ജാഏഗാ. ജോ ജാദൂ കുഫ്ര നഹീം, മഗര ഉസസേ ജാനേം ഹലാക കീ ജാതീ ഹൈം, ഉസപര അമല കരനേ വാലാ തരീകേ കോ കാടനേ വാലോം കേ ഹുക്മ മേം ഹൈ, മര്ദ ഹോ യാ ഔരത. ജാദൂഗര കീ തൗബഹ കുബൂല ഹൈ.(മദാരിക)

(14) ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി അസലീ അസര രഖനേ വാലാ അല്ലാഹ തആലാ ഹൈ. ചീജോം കീ താസീര ഉസീ കീ മര്ജീ പര ഹൈ.

(15) അപനേ അംജാമേകാര ഔര അജാബ കേ കഡേപന കാ.

(16) ഹജരത സൈയദേ കായനാത സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ ഔര കുരആനേ പാക പര.

സൂരഹ് ബകരഹ - തൈരഹവാം രൂകൂ

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا وَقُوْلُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوْا ؕ وَ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۰۴﴾
مَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَلَا الْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ
وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿۱۰۵﴾ مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ
بِخَيْرٍ مِّنْهَآ اَوْ مِثْلِهَا ؕ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۰۶﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۰۷﴾ اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَسْـَٔلُوْا
رَسُوْلَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ؕ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمٰنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿۱۰۸﴾
وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ
مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ فَاعْفُوْا وَاصْفَحُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿۱۰۹﴾ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۱۱۰﴾ وَقَالُوْا لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ تِلْكَ
اَمَانِيُّهُمْ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۱۱﴾ بَلٰى ۚ مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهٗۤ
اَجْرُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۱۲﴾ ع

൧൰. ഐ ഈമാന വാലോം (1) “രാഇനാ” ന കഹോ ഔര യൂം അര്ജ കരോ കി ഹുജൂര ഹമ പര നജര രഖേം ഔര പഹലേ ഹീ സേ ഗൗര സേ സുനോ (2) ഔര കാഫിരോം കേ ലിയേ ദര്ദനാക അജാബ ഹൈ (3)

൧൰. വോ ജോ കാഫിര ഹൈം കിതാബീ യാ മുശ്രിക (4) വോ നഹീം ചാഹതേ കി തുമ പര കോഈ ഭലാഈ ഉതരേ തുമ്ഹാരേ രബ കേ പാസ സേ(5) ഔര അല്ലാഹ അപനീ രഹമത സേ ഖാസ കരതാ ഹൈ ജിസേ ചാഹേ ഔര അല്ലാഹ ബഡേ ഫജ്ല(അനുകമ്പാ) വാലാ ഹൈ

൧൰. ജബ കോഈ ആയത ഹമ മന്സൂഖ (നിരസ്ത) ഫരമാഏം യാ ഭുലാ ദേം (6) തോ ഉസസേ ബേഹതര യാ ഉസ ജൈസീ ലേ ആഏംഗേ, ക്യാ തുഝേ ഖബര നഹീം കി അല്ലാഹ സബ കുഛ കര സകതാ ഹൈ

൫൯. ക്യാ തുഝേ ഖബര നഹീം കി അല്ലാഹ ഹീ കേ ലിയേ ഹൈ ആസമാനോം ഔര ജമീന കീ ബാദശാഹീ ഔര അല്ലാഹ കേ സിവാ തുമ്ഹാരാ ന കോഈ ഹിമായതീ ന മദദഗാര

൬൦. ക്യാ യഹ ചാഹതേ ഹോ കി അപനേ രസൂല സേ വൈസാ സവാല കരോ ജോ മൂസാ സേ പഹലേ ഹുആ ഥാ (7) ഔര ജോ ഈമാന കേ ബദലേ കുഫ്ര ലേം (8) വഹ ഠീക രാസ്താ ബഹക ഗയാ

൬൧. ബഹുത കിതാബിയോം നേ ചാഹാ (9) കാശ തുമ്ഹേം ഈമാന കേ ബാദ കുഫ്ര കീ തരഫ ഫേര ദേം അപനേ ദിലോം കീ ജലന സേ (10) ബാദ ഇസകേ കി ഹക ഉനപര ഖൂബ ജാഹിര ഹോ ചുകാ ഹൈ, തോ തുമ ഛോഡോ ഔര ദരഗുജര (ക്ഷമാ) കരോ യഹാം തക കി അല്ലാഹ അപനാ ഹുക്മ ലാഏ ബേശക അല്ലാഹ ഹര ചീജ പര കാദിര (ശക്തിമാന) ഹൈ

൬൨. ഔര നമാജ കായമ രഖോ ഔര ജകാത ദോ (11) ഔര അപനീ ജാനോം കേ ലിയേ ജോ ഭലാഈ ആഗേ ഭേജോഗേ ഉസേ അല്ലാഹ കേ യഹാം പാഓഗേ ബേശക അല്ലാഹ തുമ്ഹാരേ കാമ ദേഖ രഹാ ഹൈ

൬൩. ഔര കിതാബ വാലേ ബോലേ ഹരഗിജ ജന്നത മേം ന ജാഏഗാ മഗര വഹ ജോ യഹൂദീ യാ ഈസാഈ ഹോ (12) യേ ഉനകീ ഖ്യാലബംദിയാ ഹൈം, തുമ ഫരമാഓ ലാഓ അപനീ ദലീല (13) അഗര സച്ചേ ഹോ

൬൪. ഹാം ക്യോം നഹീം ജിസനേ അപനാ മുംഹ ഝുകായാ അല്ലാഹ കേ ലിയേ ഔര വഹ നേകീ കരനേ വാലാ ഹൈ(14) തോ ഉസകാ നേഗ ഉസകേ രബ കേ പാസ ഹൈ, ഔര ഉന്ഹേം ന കുഛ അന്ദേശാ ഹോ ഔര ന കുഛ ഗമ (15)

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ – തേരഹവാം രൂകൂ

(1) ജബ ഹുജൂരേ അകദസ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ അപനേ സഹാബാ കോ കുഛ ബതാതേ യാ സിഖാതേ തോ വോ കഭീ കഭീ ബീച മേം അര്ജ കിയാ കരതേ ''രാഇനാ യാ രസൂലല്ലാഹ'' . ഇസകേ മാനീ യേ ഥേ കി യാ രസൂലല്ലാഹ ഹമാരേ ഹാല കീ രിആയത കീജിയേ. യാനീ അപനീ ബാതോം കോ സമഝനേ കാ മൗകാ ദീജിയേ. യഹൂദിയോം കീ ജബാന മേം യഹ കലിമാ തൗഹീന കാ അര്ഥ രഖതാ ഥാ. ഉന്ഹോം നേ ഉസ നിയത സേ കഹനാ ശുരൂ കിയാ. ഹജരത സഅദ ബിന മആജ യഹൂദിയോം കീ ബോലീ കേ ജാനകാര ഥേ. ആപനേ ഏക ദിന ഉനകീ ജബാന സേ യഹ കലിമാ സുനകര ഫരമായാ, ഐ അല്ലാഹ കേ ദുശമനോ, തുമ പര അല്ലാഹ കീ ലഅനത. അഗര മൈം നേ അബ കിസീ കീ ജബാന സേ യഹ കലിമാ സുനാ തോ ഉസകീ ഗര്ദന മാര ദൂംഗാ. യഹൂദിയാം നേ കഹാ, ഹമപര തോ ആപ ഗര്മ ഹോതേ ഹൈം, മുസലമാന ഭീ തോ യഹീ കഹതേ ഹൈം. ഇസപര ആപ രംജീദാ ഹോകര അപനേ ആകാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ഖിദമത മേം ഹാജിര ഹുഏ ഥേ കി യഹ ആയത ഉതരീ,

ജിസമേം ''രാഇനാ'' കഹനേ കോ മനാ കര ദിയാ ഗയാ ഔര ഇസ മതലബ കാ ദൂസരാ ലഫ്ജ ''ഉന്ജുരനാ'' കഹനേ കാ ഹുക്മ ഹുആ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി നബിയോം കാ ആദര സത്കാര ഔര ഉനകേ സമക്ഷ അദബ കീ ബാത ബോലനാ ഫര്ജ ഹൈ, ഔര ജിസ ബാത മേം ജരാ സീ ഭീ ഹതക യാ തൗഹീന കാ സംദേഹ ഹോ ഉസേ ജബാന പര ലാനാ മനാ ഹൈ.

(2) ഔര പൂരീ തരഹ കാന ലഗാകര ധ്യാന സേ സുനോ താകി യഹ അര്ജ കരനേ കീ ജരൂരത ഹീ ന രഹേ കി ഹുജൂര തവജ്ജുഹ ഫരമാഏം, ക്യോംകി നബീ കേ ദരബാര കാ യഹീ അദബ ഹൈ. നബീയോം കേ ദരബാര മേം ആദമീ കോ അദബ കേ ഊംചേ രൂത്ബോം കാ ലിഹാജ അനിവാര്യ ഹൈ.

(3) ''ലില കാഫിരീന'' (ഔര കാഫിരോം കേ ലിയേ) മേം ഇശാരാ ഹൈ കി നബിയോം കീ ശാന മേം ബേഅദബീ കുഫ്ര ഹൈ.

(4) യഹൂദിയോം കീ ഏക ജമാഅത മുസലമാനോം സേ ദോസ്തീ ഔര ശുഭേച്ഛാ ജാഹിര കരതീ ഥീ. ഉസകോ ഝുടലാനേ കേ ലിയേ യഹ ആയത ഉതരീ മുസലമാനോം കോ ബതായാ ഗയാ കി കാഫിര ദോസ്തീ ഔര ശുഭേച്ഛാ കേ ദാവേ മേം ഝൂടേ ഹൈ.(ജുമല)

(5)യാനീ കാഫിര ഏഹലേ കിതാബ ഔര മുശ്രികീന ദോനോം മുസലമാനോം സേ ദുശ്മനീ ഔര കടുതാ രഖതേ ഹൈം ഔര ഇസ ദുഖ മേം ഹൈ കി ഉനകേ നബീ മുഹമ്മദേ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കോ പൈഗമ്ബരീ ഔര വഹീ (ദേവവാണീ) അതാ ഹുഈ ഔര മുസലമാനോം കോ യഹ ബങീ നേഅമത മിലീ.(ഖാജിന)

(6) കുരആനേ കരീമ നേ പിഛലീ ശരീഅതോം ഔര പഹലീ കിതാബോം കോ മന്സൂഖ യാനീ സ്ഥഗിത ഫരമായാ തോ കാഫിരോം കോ ബഡീ ഘബരാഹട ഹുഈ ഔര ഉന്ഹോംനേ ഇസപര താനാ കിയാ. തബ യഹ ആയത ഉതരീ ഔര ബതായാ ഗയാ കി ജോ സ്ഥഗിത ഹുആ വഹ ഭീ അല്ലാഹ കീ തരഫ സേ ഥാ ഔര ജിസനേ സ്ഥഗിത കിയാ (യാനീ കുരആന), വഹ ഭീ അല്ലാഹ കീ തരഫ സേ ഹൈ. ഔര സ്ഥഗിത കരനേ വാലീ ചീജ കഭീ സ്ഥഗിത ഹോനേ വാലീ ചീജ സേ ജ്യാദാ ആസാന ഔര നഫാ ദേനേ വാലീ ഹോതീ ഹൈ. അല്ലാഹ കീ കുദരത പര ഈമാന രഖനേ വാലേ കോ ഇസമേം ശക കരനേ കീ കോഈ ജഗഹ നഹീം ഹൈ. കായനാത (സൃഷ്ടി) മേം ദേഖാ ജാതാ ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ ദിന സേ രാത കോ, ഗര്മീ സേ ഠണ്ഡീ കോ, ജവാനീ കോ ബചപന സേ, ബീമാരീ കോ തംദുരൂസ്തീ സേ, ബഹാര സേ പതഝഡ കോ സ്ഥഗിത ഫരമാതാ ഹൈ. യഹ തമാമ ബദലാവ ഉസകീ കുദരത കേ പ്രമാണ ഹൈം. തോ ഏക ആയത ഔര ഏക ഹുക്മ കേ സ്ഥഗിത ഹോന മേം ക്യാ ആശ്ചര്യ. സ്ഥഗന ആദേശ ദരഅസ്ല പിഛലേ ഹുക്മ കീ മുദ്ദത തക കേ ലിയേ ഥാ, ഔര ഉസ സമയ കേ ലിയേ ബില്കുല മുനാസിബ ഥാ. കാഫിരോം കീ നാസമഝീ കി സ്ഥഗന ആദേശ പര ഐതിരാജ കരതേ ഹൈം ഔര ഏഹലേ കിതാബ കാ ഐതിരാജ ഉനകേ അകീദോം കേ ലിഹാജ സേ ഭീ ഗലത ഹൈ. ഉന്ഹേം ഹജരത ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ കീ ശരീഅത കേ ആദേശ കാ സ്ഥഗന മാനനാ പഡേഗാ. യഹ മാനനാ ഹീ പഡേഗാ കി സനീചര കേ ദിന ദുനിയാ കേ കാമ ഉനസേ പഹലേ ഹരാമ നഹീം ഥേ. യഹ ഭീ ഇകരാര കരനാ ഹോഗാ കി തൗരാത മേം ഹജരതേ നൂഹ കീ ഉമ്മത കേ ലിയേ തമാമ ചൗപാഏ ഹലാല ഹോനാ ബയാന കിയാ ഗയാ ഔര ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ പര ബഹുത സേ ചൗപാഏ ഹരാമ കര ദിയേ ഗഏ. ഇന ബാതോം കേ ഹോതേ ഹുഏ സ്ഥഗന ആദേശ കാ ഇന്കാര കിസ തരഹ സമ്ഭവ ഹൈ.

ജിസ തരഹ ഏക ആയത ദൂസരീ ആയത സേ സ്ഥഗിത ഹോതീ ഹൈ. ഉസീ തരഹ ഹദീസേ മുതവാതിര സേ ഭീ ഹോതീ ഹൈ. സ്ഥഗന ആദേശ കഭീ സിര്ഫ ഹുക്മ കാ, കഭീ തിലാവത ഔര ഹുക്മ ദോനോം കാ. ബേഹകീ നേ അബൂ ഇമാമാ സേ രിവായത കീ കി ഏക അന്സാരീ സഹാബീ രാത കോ തഹജ്ജുദ കേ ലിയേ ഉഠേ ഔര സൂരഏ ഫാതിഹാ കേ ബാദ ജോ സൂരത ഹമേശാ പഢാ കരതേ ഥേ ഉസേ പഢനാ ചാഹാ ലേകിന വഹ ബില്കുല യാദ ന ആഈ ഔര ബീസ്മില്ലാഹ കേ സിവാ കുഛ ന പഢ സകേ. സുബഹ കോ ദൂസരേ സഹാബാ സേ ഇസകാ ജിക്ര കിയാ. ഉന ഹജരാത നേ ഫരമായാ ഹമാരാ ഭീ യഹീ ഹാല ഹൈ. വഹ സൂരത ഹമേം ഭീ യാദ ഥീ ഔര അബ ഹമാരീ യാദദാശ്ത മേം ഭീ ന രഹീ. സബനേ സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ഖിദമത മേം വാകിആ അര്ജ കിയാ. ഹുജൂര നേ ഫരമായാ ആജ രാത വഹ സൂരത ഉഠാ ലീ ഗഈ. ഉസകാ ഹുക്മ ഔര തിലാവത ദോനോം സ്ഥഗിത ഹുഏ. ജിന കാഗജോം പര വഹ ലിഖീ ഹുഈ ഥീ ഉന പര നിശാന തക ബാകീ ന രഹേ.

(7) യഹൂദിയോം നേ കഹാ ഐ മുഹമ്മദ (സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ) ഹമാരേ പാസ ആപ ഐസീ കിതാബ ലാഇയേ ജോ ആസമാന സേ ഏക സാഥ ഉതരേ. ഉനകേ ബാരേ മേം യഹ ആയത നാജില ഹുഈ.

(8) യാനീ ജോ ആയതേം ഉതര ചുകീ ഹൈം ഉനകേ കുബുല കരനേ മേം ബേജാ (വ്യര്ഥ) ബഹസ കരേ ഔര ദൂസരീ ആയതേം തലബ കരേ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി ജിസ സവാല മേം ഖരാബീ ഹോ ഉസേ ബുജുർഗാ കേ സാമനേ പേശ കരനാ ജായജ നഹീം ഔര സബസേ ബഡീ ഖരാബീ യഹ കി ഉസസേ നാഫരമാനീ ജാഹിര ഹോതീ ഹോ.

(9) ഉഹദ കീ ജംഗ കേ ബാദ യഹൂദിയോം കീ ജമാഅത നേ ഹജരതേ ഹുജൈഫാ ബിന യമാന ഔര അമ്മാര ബിന യാസിര രദിയല്ലാഹോ അന്ഹുമാ സേ കഹാ കി അഗര തുമ ഹക പര ഹോതേ തോ തുമ്ഹേം ഹാര ന ഹോതീ. തുമ ഹമാരേ ദീന കീ തരഫ വാപസ ആ ജാഓ. ഹജരത അമ്മാര നേ ഫരമായാ തുമ്ഹാരേ നജദീക ഏഹദ കാ തോഡനാ കൈസാ ഹൈ ? ഉന്ഹോംനേ കഹാ, നിഹായത ബുരാ. ആപനേ ഫരമായാ, മൈം നേ ഏഹദ കിയാ ഹൈ കി ജിന്ദഗീ കേ അന്തിമ ക്ഷണ തക സൈയദേ ആലമ മുഹമ്മദേ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ സേ ന ഫിരൂംഗാ ഔര കുഫ്ര ന അപനാഊംഗാ ഔര ഹജരത ഹുജൈഫാ നേ ഫരമായാ, മൈം രാജീ ഹുആ അല്ലാഹ കേ രബ ഹോനേ, മുഹമ്മദേ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ രസൂല ഹോനേ, ഇസ്ലാമ കേ ദീന ഹോനേ, കുരആന കേ ഈമാന ഹോനേ, കാബേ കേ കിബലാ ഹോനേ ഔര മുമിനീന കേ ഭാഈ ഹോനേ സേ. ഫിര യേ ദോനോം സഹാബീ ഹുജൂര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ഖിദമത മേം ഹാജിര ഹുഏ ഔര ആപകോ വാകഏ കീ ഖബര ദീ. ഹുജൂര നേ ഫരമായാ തുമനേ ബേഹതര കിയാ ഔര ഭലാഈ പാഈ. ഇസപര യഹ ആയത ഉതരീ.

(10) ഇസ്ലാമ കീ സച്ചാഈ ജാനനേ കേ ബാദ യഹൂദിയോം കാ മുസലമാനോം കേ കാഫിര ഔര മുര്തദ ഹോനേ കീ തമന്നാ കരനാ ഔര യഹ ചാഹനാ കി വോ ഈമാന സേ മേഹരൂമ ഹോ ജാഏം, ഹസദ കേ കാരണ ഥാ, ഹസദ ബഡീ ബുരാഈ ഹൈ. ഹദീസ ശരീഫ മേം ഹൈ സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ നേ ഫരമായാ ഹസദ സേ ബചോ വഹ നേകിയോം കോ ഇസ തരഹ ഖാതാ ഹൈ ജൈസേ ആഗ സൂഖീ ലകഡീ കോ. ഹസദ ഹരാമ ഹൈ. അഗര കോഈ ശഖ്സ അപനേ മാല വ ദൗലത യാ അസര ഔര പ്രഭാവ സേ ഗുമരാഹീ ഔര ബേദീനീ ഫൈലാതാ ഹൈ, തോ ഉസകേ ഫിതനേ സേ മേഹഫൂജ രഹനേ കേ ലിയേ ഉസകോ ഹാസില നേഅമതോം കേ ഛിന ജാനേ കീ തമന്നാ ഹസദ മേം ദാഖില നഹീം ഔര ഹരാമ ഭീ നഹീം.

(11) ഈമാന വാലോം കോ യഹൂദിയോം സേ ബചനേ കാ ഹുക്മ ദേനേ കേ ബാദ ഉന്ഹേം അപനേ നഫ്സ കീ ഇസ്ലാഹ കീ തരഫ ധ്യാന ദിലാതാ ഹൈ.

(12) യാനീ യഹൂദീ കഹതേ ഹൈം കി ജന്നത മേം സിര്ഫ വഹീ ദാഖില ഹോംഗേ, ഔര ഈസാഈ കഹതേ ഹൈം കി ഫകത ഈസാഈ ജാഏംഗേ, ഔര യേ മുസലമാനോം കോ ദീന സേ ഹടാനേ കേ ലിയേ കഹതേ ഹൈം. ജൈസേ സ്ഥഗന ആദേശ വഗൈരഹ കേ തുച്ഛ സംദേഹ ഉന്ഹോംനേ ഇസ ഉമ്മീദ പര പേശ കിയേ ഥേ കി മുസലമാനോം കോ അപനേ ദീന മേം കുഛ സംദേഹ ഹോ ജാഏ. ഇസീ തരഹ ഉനകോ ജന്നത സേ മായൂസ കരകേ ഇസ്ലാമ സേ ഫേരനേ കീ കോശിശ കരതേ ഹൈം. ചുനാംചേ പാരാ കേ അന്ത മേം ഉനകാ യഹ കഥന ദിയാ ഹുആ ഹൈ ''വകാലൂ കൂനൂ ഹൂദന ഔ നസാരാ തഹതദൂ'' (യാനീ ഔര കിതാബ വാലേ ബോലേ യഹൂദീ യാ ഈസാഈ ഹോ ജാഓ, രാഹ പാ ജാഓഗേ). അല്ലാഹ തആലാ ഉനകേ ഇസ ബാതില ഖ്യാല കാ രദ ഫരമാതാ ഹൈ.

(13) ഇസ ആയത സേ മാലൂമ ഹുആ കി ഇന്കാര കാ ദാവാ കരനേ വാലേ കോ ഭീ ദലീല യാ പ്രമാണ ലാനാ ജരൂരീ ഹൈ. ഇസകേ ബിനാ ദാവാ ബാതില ഔര ത്ധൂഠാ ഹോഗാ.

(14) ചാഹേ കിസീ ജമാനേ, കിസീ നസ്ല, കിസീ കൗമ കാ ഹോ.

(15) ഇസമേം ഇശാരാ ഹൈ കി യഹൂദീ ഔര ഈസാഈയോം കാ യഹ ദാവാ കി ജന്നത മേം ഫകത നഹീ മാലിക ഹൈം, ബില്കുല ഗലത ഹൈ, ക്യോംകി ജന്നത മേം ദാഖിലാ സഹീ അകീദേ ഔര നേക കര്മോം പര ആധാരിത ഹൈ, ഔര യഹ ഉനകോ ഉപലബ്ധ നഹീം.

സൂരഹ് ബകരഹ _ ചൗദഹവാം രൂകൂ

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَىْءٍ ۖ وَّ قَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ الْيَهُوْدُ عَلٰى شَىْءٍ ۙ وَّهُمْ
يَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى فِىْ
خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَآ اِلَّا خَآئِفِيْنَ ؕ لَهُمْ فِى الدُّنْيَا خِزْىٌ وَّلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ
عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۱۴﴾ وَ لِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ
عَلِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ بَلْ لَّهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿۱۱۶﴾
بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۱۱۷﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ
لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشٰبَهَتْ
قُلُوْبُهُمْ ؕ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْـَٔلُ عَنْ
اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ﴿۱۱۹﴾ وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ؕ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ
الْهُدٰى ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ الَّذِىْ جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِىٍّ وَّلَا
نَصِيْرٍ ﴿۱۲۰﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۲۱﴾

ഫഹ്മ. ഔര യഹൂദീ ബോലേ നസരാനീ (ഈസാഈ) കുഛ നഹീം ഔര നസരാനീ ബോലേ യഹൂദീ കുഛ നഹീം (1) ഹാലാംകി വോ കിതാബ പഢതേ ഹൈം (2) ഇസീ തരഹ ജാഹിലോം നേ ഉനകീ സീ ബാത കഹീ (3) തോ അല്ലാഹ കയാമത കേ ദിന ഉനമേം ഫൈസലാ കര ദേഗാ ജിസ ബാത മേം ഝഗഡ രഹേ ഹൈം

ഫഹർ. ഔര ഉസസേ ബഢകര ജാലിമ കൌന (4) ജോ അല്ലാഹ കീ മസ്ജിദോം കോ രോകേ ഉനമേം ഖുദാ കാ നാമ ലിയേ ജാനേ സേ (5) ഔര ഉനകീ വീരാനീ മേ കോശിശ കരേ (6) ഉനകോ ന പഹുംചതാ ഥാ കി മസ്ജിദോം മേം ജാഏം മഗര ഡരതേ ഹുഏ ഉനകേ ലിയേ ദുനിയാ മേം രൂസ്വാഈ ഹൈ (7) ഔര ഉനകേ ലിയേ ആഖിരത മേം ബഡാ അജാബ (8)

൫൫൪. ഔര പൂരബ പശ്ചിമ സബ അല്ലാഹ ഹീ കാ ഹൈ തോ തുമ ജിധര മുംഹ കരോ ഉധര വജ്ഹുല്ലാഹ (ഖുദാ കീ രഹമത തുമ്ഹാരീ തരഫ മുതവജ്ജേഹ) ഹൈ ബേശക അല്ലാഹ വുസഅത (വിസ്താര) വാലാ ഇല്മ വാലാ ഹൈ

൫൫൫. ഔര ബോലേ ഖുദാ നേ അപനേ ലിയേ ഔലാദ രഖീ, പാകീ ഹൈ ഉസേ (9) ബല്കി ഉസീകീ മില്ക (സംപത്തി) ഹൈ ജോ കുഛ ആസമാനോം ഔര ജമീന മേം ഹൈ (10) സബ ഉസകേ ഹുജൂര (പ്രത്യക്ഷ) ഗര്ദന ഡാലേ ഹൈ

൫൫൬. നയാ പൈദാ കരനേ വാലാ ആസമാനോം ഔര ജമീന കാ (11) ഔര ജബ കിസീ ബാത കാ ഹുക്മ ഫരമാഏ തോ ഉസസേ യഹീ ഫരമാതാ ഹൈ കി ഹോ ജാ ഔര വഹ ഫൗരന ഹോ ജാതീ ഹൈ (12)

൫൫൭. ഔര ജാഹില ബോലേ (13) അല്ലാഹ ഹമ സേ ക്യോം നഹീം കലാമ കരതാ (14) യാ ഹമേം കോഈ നിശാനീ മിലേ (15) ഉനസേ അഗലോം നേ ഭീ ഐസീ ഹീ കഹീ ഉനകീ സീ ബാത. ഉനകേ ദില ഏക സേ ഹൈ (16) ബേശക ഹമനേ നിശാനിയാം ഖോല ദീം യകീന വാലോം കേ ലിയേ (17)

൫൫൮. ബേശക ഹമനേ തുമ്ഹേം ഹക കേ സാഥ ഭേജാ ഖുശഖബരീ ദേതാ ഔര ഡര സുനാതാ ഔര തുമസേ ദോജഖ വാലോം കാ സവാല ന ഹോഗാ (18)

൫൫൯. ഔര ഹരഗിജ തുമസേ യഹൂദ ഔര നസാരാ (ഈസാഈ) രാജീ ന ഹോംഗേ ജബ തക തുമ ഉനകേ ദീന കാ അനുകരണ ന കരോ (19) തുമ ഫരമാഓ അല്ലാഹ ഹീ കീ ഹിദായത ഹിദായത ഹൈ (20) ഔര (ഐ) സുനനേ വാലേ, കോഈ ഭീ ഹോ) അഗര തൂ ഉനകീ ഖാഹിശോം പര ചലനേ വാലാ ഹുആ ബാദ ഇസകേ കി തുഝേ ഇല്മ ആചുകാ തോ അല്ലാഹ സേ തേരാ കോഈ ബചാനേ വാലാ ന ഹോഗാ ഔര ന മദദഗാര (21)

൫൬൦. ജിന്ഹേം ഹമനേ കിതാബ ദീ ഹൈ വോ ജൈസീ ചാഹിയേ ഉസകീ തിലാവത (പാഠ) കരതേ ഹൈ വഹീ ഉസ പര ഈമാന രഖതേ ഹൈ ഔര ജോ ഉസകേ ഇന്കാരീ ഹോം തോ വഹീ ഘാടേ വാലേ ഹൈം

തഫസീര : സൂരഹ ബകരഹ – ചൗദഹവാം രൂകൂ

(1) നജരാത കേ ഈസാഇസോം കാ ഏക ദല സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ഖിദമത മേം ആയാ തോ യഹൂദീ ഉലമാ ഭീ ആഏ ഔര ദോനോം മേം മുനാജിരാ യാനീ വാര്താലാപ ശുരൂ ഹോ ഗയാ. ആവാജേം ബലന്ദ ഹുഈ, ശോര മചാ. യഹൂദിയോം നേ കഹാ കി ഈസാഇയോം കാ ദീന കുഛ നഹീം ഔര ഹജരത ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമ ഔര ഇന്ജീല ശരീഫ കാ ഇന്കാര കിയാ. ഇസീ തരഹ ഈസാഈയോം നേ യഹൂദിയോം സേ കഹാ കി തുമ്ഹാരാ ദീന കുഛ നഹീം ഔര തൗരാത ശരീഫ ഔര ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കാ ഇന്കാര കിയാ. ഇസ ബാബ മേം യഹ ആയത ഉതരീ.

(2) യാനീ ജാനകാരീ കേ ബാവജൂദ ഉന്ഹോംനേ ഐസീ ജിഹാലത കീ ബാത കീ. ഹാലാംകി ഇന്ജീല ശരീഫ ജിസകോ ഈസാഈ മാനതേ ഹൈം, ഉസമേം തൗരാത ശരീഫ ഔര ഹജരത മൂസാ അലൈഹിസ്സലാമ കേ നബീ ഹോനേ കീ പുഷ്ടി ഹൈ. ഇസീ തരഹ തൗരാത ജിസേ യഹൂദീ മാനതേ

ഹൈം, ഉസമേം ഹജരത ഈസാ അലൈഹിസ്സലാമ കേ നബീ ഹോനേ ഔര ഉന സാരേ ആദേശോം കീ പുഷ്ടി ഹൈ ജോ ആപകോ അല്ലാഹ തആലാ കീ തരഫ സേ അതാ ഹുഏ.

(3) കിതാബ വാലോം കേ ഉലമാ കീ തരഹ ഉന ജാഹിലോം നേ ജോ ഇല്മ രഖതേ ഥേ ന കിതാബ, ജൈസേ കി മുര്തിപൂജക, ആഗ കേ പുജാരീ, വഗൈരഹ, ഉന്ഹോംനേ ഹര ഏക ദീന വാലേ കോ ത്ഥുടലാനാ ശുരൂ കിയാ, ഔര കഹാ കി വഹ കുഛ നഹീം. ഇന്ഹീം ജാഹിലോം മേം സേ അരബ കേ മൂര്തിപൂജക മുശ്രികീന ഭീ ഹൈം, ജിന്ഹോംനേ നബീയേ കരീബ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ ഔര ആപകേ ദീന കീ ശാന മേം ഐസീ ഹീ ബാതേം കഹീം.

(4) യഹ ആയത ബൈതുല മകദിസ കീ ബേഹുരമതീ യാ നിരാദര കേ ബാരേ മേം ഉതരീ. ജിസകാ മുഖ്തസര വാകിആ യഹ ഹൈ കി രോമ കേ ഈസാഈയോ നേ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല പര ചഢാഈ കീ. ഉനകേ സൂരമാഓം കോ കത്ല കിയാ, ഔരതോം ബച്ചോം കോ കൈദ കിയാ, തൗരാത ശരീഫ കോ ജലായാ, ബൈതുല മകദിസ കോ വീരാന കിയാ, ഉസമേം ഗന്ദഗീ ഡാലീ, സുവര ജിബഹ കിയേ (മആജല്ലാഹ). ബൈതുല മകദിസ ഹജരത ഉമരേ ഫാരൂക കീ ഖിലാഫത തക ഇസീ വീരാനീ മേം പഡാ രഹാ. ആപകേ ഏഹദേ മുബാരക (സമയകാല) മേം മുസലമാനോം നേ ഇസകോ നഏ സിരേ സേ ബനായാ. ഏക കൗല യഹ ഭീ ഹൈ കി യഹ ആയത മക്കാ കേ മുശ്രികോം കേ ബാരേ മേം ഉതരീ, ജിന്ഹോം നേ ഇസ്ലാമ കീ ശുരൂആത മേം ഹുജൂര സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ ഔര ആപകേ സാഥിയോം കോ കാബേ മേം നമാജ പഢനേ സേ രോകാ ഥാ, ഔര ഹുദൈബിയാ കീ ജംഗ കേ വക്ത ഉസമേം നമാജ ഔര ഹജ സേ മനാ കിയാ ഥാ.

(5) ജിക്ര നമാജ, ഖുത്ബാ, തസ്ബീഹ, വഅജ, നഅത ശരീഫ, സബകോ ശാമില ഹൈ. ഔര അല്ലാഹ കേ ജിക്ര കോ മനാ കരനാ ഹര ജഗഹ ബുരാ ഹൈ, ഖാസകര മസ്ജിദോം മേം, ജോ ഇസീ കാമ കേ ലിയേ ബനാഈ ജാതീ ഹൈം. ജോ ശഖ്സ മസ്ജിദ കോ ജിക്ര ഔര നമാജ സേ മഹരൂമ കരദേ, വഹ മസ്ജിദ കാ വീരാന കരനേ വാലാ ഔര ബഹുത ബഡാ ജാലിമ ഹൈ.

(6) മസ്ജിദ കീ വീരാനീ ജൈസേ ജിക്ര ഔര നമാജ കേ രോകനേ സേ ഹോതീ ഹൈ, ഐസീ ഹീ ഉസകീ ഇമാരത കോ നുകസാന പഹുംചാനേ ഔര നിരാദര കരനേ സേ ഭീ.

(7) ദുനിയാ മേം ഉന്ഹേം യഹ രൂസ്വാഈ പഹുംചീ കി കത്ല കിയേ ഗഏ, ഗിരഫ്താര ഹുഏ, വതന സേ നികാലേ ഗഏ, ഖിലാഫതേ ഫാരൂകീ ഔര ഉസ്മാനീ മേം മുല്കേ ശാമ ഉനകേ കബ്ജേ സേ നികല ഗയാ, ബൈതുല മകദിസ സേ ജില്ലത കേ സാഥ നികാലേ ഗഏ.

(8) സഹാബഏ കിരാമ രസൂലേ കരീമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ സാഥ ഏക അംധേരീ രാത സഫര മേം ഥേ. കിബലേ കീ ദിശാ മാലൂമ ന ഹോ സകീ. ഹര ഏക ശഖ്സ നേ ജിസ തരഫ ഉസ കാ ദില ജമാ, നമാജ പഢീ. സുബഹ കോ സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ ഖിദമത മേം ഹാല അര്ജ കിയാ തോ യഹ ആയത ഉതരീ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി കിബലേ കീ ദിശാ മാലൂമ ന ഹോ സകേ തോ ജിസ തരഫ ദില ജമാ കി യഹ കിബലാ ഹൈ, ഉസീ തരഫ മുംഹ കരകേ നമാജ പഢേ. ഇസ ആയത കേ ഉതരനേ കേ കാരണ കേ ബാരേ മേം ദൂസരാ കൗല യഹ ഹൈ കി യഹ ഉസ മുസാഫിര കേ ഹക മേം ഉതരീ, ജോ സവാരീ പര നഫ്ല അദാ കരേ, ഉസകീ സവാരീ ജിസ തരഫ മുംഹ ഫേര ലേ, ഉസ തരഫ ഉസകീ നമാജ ദുരൂസ്ത ഹൈ. ബുഖാരീ ഔര മുസ്ലിമ കീ ഹദീസോം മേം യഹ സാബിത ഹൈ. ഏക കൗല യഹ ഹൈ കി ജബ കിബലാ ബദലനേ കാ ഹുക്മ ദിയാ ഗയാ തോ യഹൂദിയോം നേ മുസലമാനോം പര താനാ കിയാ. ഉനകേ രദ മേം യഹ ആയത ഉതരീ. ബതായാ ഗയാ കി പൂരബ പശ്ചിമ സബ അല്ലാഹ കാ ഹൈ, ജിസ തരഫ ചാഹേ കിബലാ നിശ്ചിത കരേ. കിസീ കോ ഐതിരാജ കാ ക്യാ ഹക ? (ഖാജിന). ഏക കൗല യഹ ഹൈ കി യഹ ആയത ദുആ കേ ബാരേ മേം ഉതരീ ഹൈ. ഹുജൂര സേ പൂഛാ ഗയാ കി കിസ തരഫ മുംഹ കരകേ ദുആ കീ ജാഏ. ഇസകേ ജവാബ മേം യഹ ആയത ഉതരീ. ഏക കൗല യഹ ഹൈ കി യഹ ആയത ഹക സേ ഗുരേജ വ ഫരാര മേം ഹൈ. ഔര '' ഐനമാ തുവല്ലു'' (തുമ ജിധര മുംഹ കരോ) കാ ഖിതാബ ഉന ലോഗോം കോ ഹൈ ജോ അല്ലാഹ കേ ജിക്ര സേ രോകതേ ഔര മസ്ജിദോം കീ വീരാനീ കീ കോശിശ കരതേ ഹൈം. വോ ദുനിയാ കീ രൂസവാഈ ഔര ആഖിരത കേ അജാബ സേ കഹീം ഭാഗ നഹീം സകതേ, ക്യോംകി പൂരബ പശ്ചിമ സബ അല്ലാഹ കാ ഹൈ, ജഹാം ഭാഗേംഗേ, വഹ ഗിരഫ്താര ഫരമാഏഗാ. ഇസ സംദര്ഭ മേം ''വജ്ഹുല്ലാഹ'' കാ മതലബ ഖുദാ കാ കുര്ബ ഔര ഹുജൂര ഹൈ. (ഫത്ഹ). ഏക കൗല യഹ ഭീ ഹൈ കി മാനീ യഹ ഹൈം കി അഗര കാഫിര ഖാനഏ കാബാ മേം നമാജ സേ മനാ കരേം തോ തുമ്ഹാരേ ലിയേ സാരീ ജമീന മസ്ജിദ ബനാ ദീ ഗഈ ഹൈ, ജഹാം സേ ചാഹേ കിബലേ കീ തരഫ മുംഹ കരകേ നമാജ പഢോ.

(9) യഹൂദിയോം നേ ഹജരത ഉജൈര കോ ഔര ഈസാഈയോം നേ ഹജരത മസീഹ കോ ഖുദാ കാ ബേടാ കഹാ. അരബ കേ മുശ്രികീന നേ ഫരിശ്തോം കോ ഖുദാ കീ ബേടിയാം ബതായാ. ഉനകേ രദ മേം യഹ ആയത ഉതരീ. ഫരമായാ ''സുബ്ഹാനഹൂ'' വഹ പാക ഹൈ ഇസസേ കി ഉസകേ ഔലാദ ഹോ. ഉസകീ തരഫ ഔലാദ കീ നിസ്ബത കരനാ ഉസകോ ഐബ ലഗാനാ ഔര ബേഅദബീ ഹൈ. ഹദീസ മേം ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ ഫരമാതാ ഹൈ ഇബ്നേ ആദമ നേ മുഝേ ഗാലീ ദീ, മേരേ ലിയേ ഔലാദ ബതാഈ. മൈം ഔലാദ ഔര ബീവീ സേ പാക ഹൂം.

(10) ഔര മമലൂക ഹോനാ ഔലാദ ഹോനേ കേ മനാഫീ ഹൈ. ജബ തമാമ ജഗത ഉസകാ മമലൂക ഹൈ, തോ കോഈ ഔലാദ കൈസേ ഹോ സകതാ ഹൈ അഗര കോഈ അപനീ ഔലാദ കാ മാലിക ഹോ ജാഏ, വഹ ഉസീ വക്ത ആജാദ ഹോ ജാഏഗീ.

(11) ജിസനേ ബഗൈര കിസീ പിഛലീ മിസാല കേ ചീജോം കോ ശൂന്യ സേ അസ്തിത്വ പ്രദാന കിയാ.

(12) യാനീ കായനാത യാ സൃഷ്ടി ഉസകേ ഇരാദാ ഫരമാതേ ഹീ അസ്തിത്വ മേം ആ ജാതീ ഹൈ.

(13) യാനീ ഏഹലേ കിതാബ യാ മൂര്തിപൂജക മുശ്രികീന.

(14) യാനീ വാസ്തേ യാ മാധ്യമ കേ ബിനാ ഖുദ ക്യോം നഹീ ഫരമാതാ ജൈസാ കി ഫരിശ്തോം ഔര നബിയോം സേ കലാമ ഫരമാതാ ഹൈ. യഹ ഉനകേ ഘമണ്ഡ കീ സരോച്ച സീമാ ഔര ഭാരീ സരകശീ ഥീ, ഉന്ഹോംനേ അപനേ ആപ കോ ഫരിശ്തോം ഔര നബിയോം കേ ബരാബര സമഝാ. രാഹേഅ ബിന ഖുജൈമാ നേ ഹുജൂരേ അകദസ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ സേ കഹാ, അഗര ആപ അല്ലാഹ കേ രസൂല ഹൈം തോ അല്ലാഹ സേ ഫരമാഇയേ വഹ ഹമസേ കലാമ കരേ, ഹമ ഖുദ സുനേം, ഇസ പര യഹ ആയത ഉതരീ.

(15) യഹ ഉന ആയതോം കാ ദുശ്മനീ സേ ഇന്കാര ഹൈ ജോ അല്ലാഹ തആലാ നേ അതാ ഫരമാഈ.

(16) നാസമഝീ, നാബീനാഈ, കുഫ്ര ഔര ദുശ്മനീ മേം. ഇസമേം നബീയേ കരീബ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കോ തസല്ലീ ദീ ഗഈ ഹൈ കി ആപ ഉനകീ സരകശീ ഔര ജിദ ഔര ഇന്കാര സേ ദുഖീ ന ഹോം. പിഛലേ കാഫിര ഭീ നബിയോം കേ സാഥ ഐസാ ഹീ കരതേ ഥേ.

(17) യാനീ കുരആനീ ആയതേം ഔര ഖുലേ ചമത്കാര ഇന്സാഫ വാലേ കോ സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ നബീ ഹോനേ കാ യകീന ദിലാനേ കേ ലിയേ കാഫീ ഹൈം, മഗര ജോ യകീന കരനേ കാ ഇച്ഛുക ന ഹോ വഹ ദലീലോം യാ പ്രമാണോം സേ ഫായദാ നഹീം ഉഠാ സകതാ.

(18) കി വോ ക്യോം ഈമാന ന ലാഏ, ഇസലിയേ കി ആപനേ അപനാ തബലീഗ കാ ഫര്ജ പൂരേ തൗര പര അദാ ഫരമാ ദിയാ.

(19) ഔര യഹ അസമ്ഭവ ഹൈ, ക്യോംകി വോ ഝൂഠേ ഔര ബാതില ഹൈ.

(20) വഹീ അനുകരണ കേ കാബില ഹൈ ഔര ഉസകേ സിവാ ഹര ഏക രാഹ ഝൂഠീ ഔര ഗുമരാഹീ വാലീ.

(21) യഹ സമ്ബോധന ഉമ്മതേ മുഹമ്മദിയാ യാനീ മുസലമാനോം കേ ലിയേ ഹൈ കി ജബ തുമനേ ജാന ലിയാ കി നബീയോം കേ സരദാര സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ തുമ്ഹാരേ പാസ സത്യ ഔര ഹിദായത ലേകര ആഏ, തോ തുമ ഹരഗിജ കാഫിരോം കീ ഖാഹിശോം കീ പൈരവീ ന കരനാ. അഗര ഐസാ കിയാ തോ തുമ്ഹേം കോഈ അല്ലാഹ കേ അജാബ സേ ബചാനേ വാലാ നഹീം ഹൈ.(ഖാജിന)

(22) ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ രദിയല്ലാഹോ അന്ഹുമാ നേ ഫമായാ യഹ ആയത ഏഹലേ സഫീനാ കേ ബാരേ മേം ഉതരീ ജോ ജഅഫര ബിന അബീ താലിബ കേ സാഥ രസൂലേ പാക കേ ദരബാര മേം ഹാജിര ഹുഏ ഥേ. ഉനകീ താദാദ ചാലീസ ഥീ. ബത്തീസ ഹബശാ വാലേ ഔര ആഠ ശാമ വാലേ പാദരീ. ഉനമേം ബുഹൈപാ രാഹിബ (പാദരീ) ഭീ ഥേ. മതലബ യഹ ഹൈ കി വാസ്തവ മേം തൗരാത ശരീഫ പര ഈമാന ലാനേ വാലേ വഹീ ഹൈം ജോ ഇസകേ പഢനേ കാ ഹക അദാ കരതേ ഹൈം ഔര ഉസകേ മാനീ സമഝതേ ഔര മാനതേ ഹൈം ഔര ഉസമേം ഹുജൂര സൈയദേ കായനാത മുഹമ്മദ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കീ താരീഫ ഔര ഗുണ ദേഖകര ഹുജൂര പര ഈമാന ലാതേ ഹൈം ഔര ജോ ഹുജൂര കേ ഇന്കാരീ ഹോതേ ഹൈം വോ തൗരാത ശരീഫ പര ഈമാന നഹീം രഖതേ.

സൂരഹ് ബകരഹ – പംദ്രഹവാം രൂകൂ

يٰبَنِيۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِىَ الَّتِىۡۤ اَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَاَنِّىۡ فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۱۲۲﴾ وَاتَّقُوۡا
يَوۡمًا لَّا تَجۡزِىۡ نَفۡسٌ عَنۡ نَّفۡسٍ شَيۡـًٔا وَّلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٌ وَّلَا تَنۡفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمۡ
يُنۡصَرُوۡنَ ﴿۱۲۳﴾ وَاِذِ ابۡتَلٰۤى اِبۡرٰهٖمَ رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ‌ؕ قَالَ اِنِّىۡ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا‌ؕ قَالَ وَمِنۡ
ذُرِّيَّتِىۡ‌ؕ قَالَ لَا يَنَالُ عَهۡدِى الظّٰلِمِيۡنَ ﴿۱۲۴﴾ وَاِذۡ جَعَلۡنَا الۡبَيۡتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمۡنًا‌ؕ وَاتَّخِذُوۡا مِنۡ
مَّقَامِ اِبۡرٰهٖمَ مُصَلًّى‌ؕ وَعَهِدۡنَاۤ اِلٰٓى اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ اَنۡ طَهِّرَا بَيۡتِىَ لِلطَّآئِفِيۡنَ وَالۡعٰكِفِيۡنَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُوۡدِ ﴿۱۲۵﴾ وَاِذۡ قَالَ اِبۡرٰهٖمُ رَبِّ اجۡعَلۡ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارۡزُقۡ اَهۡلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنۡ
اٰمَنَ مِنۡهُمۡ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ‌ؕ قَالَ وَمَنۡ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيۡلًا ثُمَّ اَضۡطَرُّهٗۤ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ‌ؕ
وَبِئۡسَ الۡمَصِيۡرُ ﴿۱۲۶﴾ وَاِذۡ يَرۡفَعُ اِبۡرٰهٖمُ الۡقَوَاعِدَ مِنَ الۡبَيۡتِ وَاِسۡمٰعِيۡلُ‌ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلۡ مِنَّا‌ؕ اِنَّكَ
اَنۡتَ السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ﴿۱۲۷﴾ رَبَّنَا وَاجۡعَلۡنَا مُسۡلِمَيۡنِ لَكَ وَمِنۡ ذُرِّيَّتِنَاۤ اُمَّةً مُّسۡلِمَةً لَّكَ‌ۖ وَاَرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَتُبۡ عَلَيۡنَا‌ۚ اِنَّكَ اَنۡتَ التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿۱۲۸﴾ رَبَّنَا وَابۡعَثۡ فِيۡهِمۡ رَسُوۡلًا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُوۡا
عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الۡكِتٰبَ وَالۡحِكۡمَةَ وَيُزَكِّيۡهِمۡ‌ؕ اِنَّكَ اَنۡتَ الۡعَزِيۡزُ الۡحَكِيۡمُ ﴿۱۲۹﴾

ഫറവ. ഐ യഅകൂബ കീ സന്താന, യാദ കരോ മേരാ ഏഹസാന ജോ മൈം നേ തുമപര കിയാ ഔര വഹ ജോ മൈംനേ ഉസ ജമാനേ കേ സബ ലോഗോം പര തുമ്ഹേം ബഡാഈ ദീ

ഫറസ. ഔര ഡരോ ഉസ ദിന സേ കി കോഈ ജാന ദൂസരേ കാ ബദലാ ന ഹോഗീ ഔര ന ഉസകോ കുഛ ലേകര ഛോഡേ ഔര ന കാഫിര കോ കോഈ സിഫാരിശ നഫാ ദേ (1) ഔര ന ഉനകീ മദദ ഹോ

ഫറർ. ഔര ജബ (2) ഇബ്രാഹിമ കോ ഉസകേ രബ നേ കുഛ ബാതോം സേ ആജമായാ (3) തോ ഉസനേ വോ പൂരീ കര ദിഖാഈ (4) ഫരമായാ മൈം തുമ്ഹേം ലോഗോം കാ പേശവാ ബനാനേ വാലാ ഹൂം അര്ജ കീ മേരീ ഔലാദ സേ, ഫരമായാ മേരാ ഏഹദ ജാലിമോം കോ നഹീം പഹുംചതാ (5)

൬൨൫. ഔര യാദ കരോ ജബ ഹമനേ ഉസ ഘര കോ (6) ലോഗോം കേ ലിയേ മരജഅ (ശരണ സ്ഥല) ഔര അമന ബനായാ (7) ഔര ഇബ്രാഹീമ കേ ഖഡേ ഹോനേ കീ ജഗഹ കോ നമാജ കാ മകാമ ബനാഓ (8) ഔര ഹമനേ താകീദ ഫരമാഈ ഇബ്രാഹീമ വ ഇസ്മാഈല കോ കി മേരാ ഘര ഖൂബ സുഥരാ കരോ തവാഫ വാലോ (പരിക്രമാ വാലോം) ഔര ഏതികാഫ വാലോം (മസ്ജിദ മേം ബൈഠനേ വാലോം) ഔര രൂകൂ വ സിജദേ വാലോം കേ ലിയേ

൬൨൬. ഔര ജബ അര്ജ കീ ഇബ്രാഹീമ നേ കി ഐ മേരേ രബ ഇസ ശഹര കോ അമാന വാലാ കര ദേ ഔര ഇസകേ രഹനേ വാലോം കോ തരഹ തരഹ കേ ഫലോ സേ രോജീ ദേ ജോ ഉനമേം സേ അല്ലാഹ ഔര പിഛലേ ദീന പര ഈമാന ലാഏം (9) ഫരമായാ ഔര ജോ കാഫിര ഹുആ ഥോഡാ ബരതനേ കോ ഉസേ ഭീ ദൂംഗാ ഫിര ഉസേ ദോജഖ കേ അജാബ കീ തരഫ മജബൂര കര ദൂംഗാ ഔര വഹ ബഹുത ബുരീ ജഗഹ പലടനേ കീ കീ

൬൨൭. ഔര ജബ ഉഠാതാ ഥാ ഇബ്രാഹീമ ഉസ ഘര കീ നീംവ ഔര ഇസ്മാഈല യഹ കഹതേ ഹുഏ ഐ രബ ഹമാരേ ഹമ സേ കുബൂല ഫരമാ(10) ബേശക തൂ ഹീ ഐ സുനതാ ജാനതാ

൬൨൮. ഐ രബ ഹമാരേ ഔര കര ഹമേം തേരേ ഹുജൂര ഗര്ദന രഖനേ വാലാ (11) ഔര ഹമാരീ ഔലാദ മേം സേ ഏക ഉമ്മത (ജന സമൂഹ) തേരീ ഫരമാംബരദാര (ആജ്ഞാകാരീ) ഔര ഹമേം ഹമാരീ ഇബാദത കേ കായദേ ബതാ ഔര ഹമ പര അപനീ രഹമത കേ സാഥ രൂജൂ (തവജ്ജുഹ) ഫരമാ (12) ബേശക തൂ ഹീ ഐ ബഹുത തൗബഹ കുബൂല കരനേ വാലാ മേഹരബാന

൬൨൯. ഐ രബ ഹമാരേ ഔര ഭേജ ഉനമേം (13) ഏക രസൂല ഉന്ഹീം മേം സേ കി ഉന്ഹേം തേരീ ആയതേം തിലാവത ഫരമാഏ ഔര ഉന്ഹേം തേരീ കിതാബ (14) ഔര പുഖ്താ (പായദാര) ഇല്മ സിഖാഏ (15) ഔര ഉന്ഹേം ഖൂബ സുഥരാ ഫരമാ ദേ (16) ബേശക തൂ ഹീ ഐ ഗാലിബ ഹികമത വാലാ

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ – പംദ്രഹവാം രൂകൂ

(1) ഇസമേം യഹൂദിയോം കാ രദ ഐ ജോ കഹതേ ഥേ ഹമാരേ ബാപ ദാദാ ബുജുര്ഗ ഗുജരേ ഐ, ഹമേം ശഫാഅത (സിഫാരിശ) കരനേ ഛുഡവാ ലേംഗേ. ഉന്ഹേം മായൂസ കിയാ ജാതാ ഐ കി ശഫാഅത കാഫിര കേ ലിയേ നഹീം.

(2) ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ കീ പൈദാഇശ അഹവാജ ക്ഷേത്ര മേം സൂസ രുഥാന പര ഹുഈ ഫിര ആപകേ വാലിദ ആപകോ നമരൂദ കേ മുല്ക ബാബുല മേം ലേ ആഏ.യഹൂദി ഔര

ഈസാഈ ഔര അരബ കേ മുശ്രിക സബ ആപകീ ബുജുര്ഗീ മാനതേ ഔര ആപകീ നസ്ല മേം ഹോനേ പര ഗര്വ കരതേ ഹൈം. അല്ലാഹ തആലാ നേ ആപകേ വോ ഹാലാത ബയാന ഫരമാഏ ജിനസേ സബ പര ഇസ്ലാമ കുബൂല കരനാ ലാജിമ ഹോ ജാതാ ഹൈ, ക്യോംകി ജോ ചീജേം അല്ലാഹ തആലാ നേ ആപ പര വാജിബ കീം വോ ഇസ്ലാമ കീ വിശേഷതാഒം മേം സേ ഹൈം.

(3) ഖുദാഈ ആജമാഇശ യഹ ഹൈ കി ബന്ദേ പര കോഈ പാബന്ദീ ലാജിമ ഫരമാകര ദൂസരോം പര ഉനകേ ഖരേ ഖോടേ ഹോനേ കാ ഇജഹാര കര ദേ.

(4) ജോ ബാതേം അല്ലാഹ തആലാ നേ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ പര ആജമാഇശ കേ ലിയേ വാജിബ കീ ഥീം, ഉനമേം തഫസീര കരനേ വാലോം കേ ചന്ദ കൗല ഹൈ. കതാദാ കാ കഹനാ ഹൈ കി വോ ഹജ കേ മനാസിക ഹൈ. മുജാഹിദ നേ കഹാ ഇസസേ വോ ദസ ചീജേം മുരാദ ഹൈ ജോ അഗലീ ആയതോം മേം ബയാന കീ ഗഈ ഹൈം. ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ കാ ഏക കൗല യഹ ഹൈ കി വേ ദസ ചീജേം യേ ഹൈം, മൂംഛേം കതരവാനാ , കൂല്ലീ കരനാ, നാക മേം സഫാഈ കേ ലിയേ പാനീ ഇരുതേമാല കരനാ, മിരുവാക കരനാ, സര മേം മാംഗ മികാലനാ, നാഖുന തരശവാനാ, ബഗല കേ ബാല ദൂര കരനാ, പേഡൂ കേ നീചേ കീ സഫാഈ, ഖതനാ, പാനീ സേ ഇരുതംജാ കരനാ. യേ സബ ചീജേം ഹജരത ഇബ്രാഹീമ പര വാജിബ ഥീം ഔര ഹമ പര ഉനമേം സേ കുഛ വാജിബ ഹൈം.

(5) യാനീ ആപകീ ഔലാദ മേം ജോ ജാലിമ (കാഫിര) ഹൈം വോ ഇമാരത കീ പദവീ ന പാഏംഗേ. ഇസസേ മാലൂമ ഹുആ കി കാഫിര മുസലമാനോം കാ പേശവാ നഹീം ഹോ സകതാ ഔര മുസലമാനോം കോ ഉസകാ അനുകരണ ജായജ നഹീം.

(6) ബൈത സേ കാബാ ശരീഫ മുരാദ ഹൈ ഔര ഇസമേം തമാമ ഹരമ ശരീഫ ദാഖില ഹൈ.

(7) അമ്ന ബനാനേ സേ യഹ മുരാദ ഹൈ കി ഹരമേ കാബാ മേം കത്ല വ ലൂടമാര ഹരാമ ഹൈ യാ യഹ കി വഹാം ശികാര തക കോ അമ്ന ഹൈ. യഹാം തക കി ഹരമ ശരീഫ മേം ശേര ഭേഡിയേ ഭീ ശികാര കാ പീഛാ നഹീം കരതേ, ഛോഡ കര ലൗട ജാതേ ഹൈം. ഏക കൗല യഹ ഹൈ കി ഈമാന വാലാ ഇസമേം ദാഖില ഹോകര അജാബ സേ സുരക്ഷിത ഹോ ജാതാ ഹൈ. ഹരമ കോ ഹരമ ഇസലിയേ കഹാ ജാതാ ഹൈ കി ഉസമേം കത്ല, ജുല്മ, ശികാര ഹരാമ ഔര മനാ ഹൈ. (അഹമദീ) അഗര കോഈ മുജരിമ ഭീ ദാഖില ഹോ ജാഏ തോ വഹാം ഉസപര ഹാഥ ന ഡാലാ ജാഏഗാ. (മദാരിക)

(8) മകാമേ ഇബ്രാഹീമ വഹ പത്ഥര ഹൈ ജിസപര ഖഡേ ഹോകര ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ നേ കാബഏ മുഅജ്ജമാ കീ ബിനാ ഫരമാഈ ഔര ഇസമേം ആപകേ കദമ മുബാരക കാ നശാന ഥാ. ഉസകോ നമാജ കാ മകാമ ബനാനേ കാ മാമലാ മഹബബത കേ ലിയേ ഹൈ. ഏക കൗല യഹ ഭീ ഹൈ കി ഇസ നമാജ സേ തവാഫ കീ ദോ രകഅതേം മുരാദ ഹൈം. (അഹമദീ വഗൈരഹ)

(9) ചൂംകി ഇമാരത കേ ബാരേ മേം ‘‘ലാ യനാലോ അഹദിജ ജാലിമീന’’ (യാനീ മേരാ ഏഹദ ജാലിമോം കോ നഹീം പഹുംചതാ)ഇരശാദ ഹോ ചുകാ ഥാ, ഇസലിയേ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ഇസ ദുആ മേം ഈമാന വാലോം കോ ഖാസ ഫരമായാ ഔര യഹീ അദബ കീ ശാന ഥീ. അല്ലാഹ നേ കരമ കിയാ. ദുആ കുബൂല ഹുഈ ഔര ഇരശാദ ഫരമായാ കി രിജ്ക സബ കോ ദിയാ ജാഏഗാ, ഈമാന വാലോ കോ ഭീ, കാഫിര കോ ഭീ. ലേകിന കാഫിര കാ രിജ്ക ഥോഡാ ഹൈ, യാനീ സിര്ഫ ദുനിയാവീ ജിനദഗീ മേം വഹ ഫായദാ ഉഠാ സകതാ ഹൈ.

(10) പഹലീ ബാര കാബഏ മുഅജ്ജമാ കീ ബുനിയാദ ആദമ അലൈഹിസ്സലാമ നേ രഖീ ഔര തൂഫാനേ നൂഹ കേ ബാദ ഫിര ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ഉസീ ബുനിയാദ പര താമീര ഫരമാഈ . യഹ താമീര ഖാസ ആപകേ മുബാരക ഹാഥ സേ ഹുഈ. ഇസകേ ലിയേ പത്ഥര ഉഠാകര ലാനേ കീ

ഖിദമത ഔര സആദത ഇരുമാഈല അലൈഹിസ്സലാമ കോ പ്രാപ്ത ഹുഈ. ദോനോം ഹജരാത നേ ഉസ വക്ത യഹ ദുആ കീ കി യാ രബ ഹമാരീ യഹ ഫരമാംബരദാരീ ഔര ഖിദമത കുബൂല ഫരമാ.

(11) വോ ഹജരത അല്ലാഹ തആലാ കേ ആജ്ഞാകാരീ ഔര മുഖലിസ ബന്ദേ ഥേ, ഫിര ഭീ യഹ ദുആ ഇസലിയേ ഹൈ കി താഅത ഔര ഇഖലാസ മേം ഔര ജ്യാദാ കമാല കീ തലബ രഖതേം ഹൈം. താഅത കാ ജൗക സേര നഹീം ഹോതാ, സുബ്ഹാനല്ലാഹ ,ഹര ഏക കീ ഫിക്ര ഉസകീ ഹിമ്മത പര ഹൈ.

(12) ഹജരത ഇബ്രാഹീമ ഔര ഹജരത ഇരുമാഈല അലൈഹിസ്സലാമ മാസൂമ ഹൈം. ആപകീ തരഫ തോ യഹ തവാജോ ഹൈ ഔര അല്ലാഹ വാലോം കേ ലിയേ താലീമ ഹൈ. യഹ മകാമ ദുആ കീ കുബൂലിയത കീ ജഗഹ ഹൈ, ഔര യഹാം ദുആ ഔര തൗബഹ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ കീ സുന്നത ഹൈ.

(13) യാനീ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ ഔര ഹജരത ഇരുമാഈല അലൈഹിസ്സലാമ കീ ജുര്രിയത മേം യഹ ദുആ സൈയദുല അമ്ബിയാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ ലിയേ ഥീ, യാനീ കാബഹ മുഅജ്ജമാ കീ താമീര കീ അജീമ ഖിദമാത ബജാ ലാനേ കേ ലിയേ ഔര തൗബഹ ഔര പ്രായശ്ചിത കരനേ കേ ബാദ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ ഔര ഹജരത ഇരുമാഈല നേ യഹ ദുആ കീ, കി യാ രബ, അപനേ മേഹബൂബ നബീയേ ആഖിരുജ്ജമാം സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കോ ഹമാരീ നരുല മേം പ്രകട ഫരമാ ഔര യഹ ബുജുര്ഗീ ഹമേം ഇനായത കര. യഹ ദുആ കുബൂല ഹുഈ ഔര ഉന ദോനോം സാഹിബോം കീ നരുല മേം ഹുജൂര കേ സിവാ കോഈ നബീ നഹീം ഹുആ, ഔലാദേ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ മേം ബാകീ തമാമ നബീ ഹജരത ഇസഹാക കീ നരുല സേ ഹൈം. സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ നേ അപനാ മീലാദ ശരീഫ ഖുദ ബയാന കിയാ. ഇമാമ ബഗവീ നേ ഏക ഹദീസ രിവായത കീ, കി ഹുജൂര നേ ഫരമായാ മൈം അല്ലാഹ തആലാ കേ നജ്ദീക ഖാതിമുന നബിയ്യീന ലിഖാ ഹുആ ഥാ. ഉസ വക്ത ഭീ ജബ ഹജരത ആദമ കേ പുതലേ കാ ഖമീര ഹോ രഹാ ഥാ. മൈം തുമ്ഹേം അപനീ ശുരൂആത കീ ഖൂര ദൂം. മൈം ഇബ്രാഹീമ കീ ദുആ ഹൂം. ഈസാ കീ ഖുശഖബരീ ഹൂം, അപനീ വാലിദ കേ ഉസ ഖാബ കീ താബീര ഹൂം ജോ ഉന്ഹോംനേ മേരീ പൈദാഇശ കേ വക്ത ദേഖാ ഔര ഉനകേ ലിയേ ഏക ചമകതാ നൂര ജാഹിര ഹുആ ജിസസേ മുല്കേ ശാമ കേ മഹല ഉനകേ ലിയേ രൗശന ഹോ ഗഏ. ഇസ ഹദീസ മേം ഇബ്രാഹീമ കീ ദുആ സേ യഹീ ദുആ മുരാദ ഹൈ ജോ ഇസ ആയത മേം ദീ ഗഈ ഹൈ. അല്ലാഹ തആലാ നേ യഹ ദുആ കുബൂല ഫരമാഈ ഔര ആഖിര ജമാനേ മേം ഹുജൂര സൈയദേ അമ്ബിയാ മുഹമ്മദേ മുരുതഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കോ അപനാ ആഖിരീ രസൂല ബനാകര ഭേജാ. യഹ ഹമ പര അല്ലാഹ കാ ഏഹസാന ഹൈ. (ജുമല വ ഖാജിന)

(14) ഇസ കിതാബ സേ കുരആനേ പാക ഔര ഇസകീ താലീമ സേ ഇസകീ ഹകീകതോം ഔര മാനീ കാ സീഖനാ മുരാദ ഹൈ.

(15) ഹികമത കേ മാനീ മേം ബഹുത സേ അകവാല ഹൈം. കുഛ കേ നജ്ദീക ഹികമത സേ ഫിക്ഹ മുരാദ ഹൈ. കതാദാ കാ കഹനാ ഹൈ കി ഹികമത സുന്നത കാ നാമ ഹൈ. കുഛ കഹതേ ഹൈം കി ഹികമത അഹകാമ കേ ഇല്മ കോ കഹതേ ഹൈം. ഖുലാസാ യഹ കി ഹികമത രഹരുയോം കീ ജാനകാരീ കാ നാമ ഹൈ.

(16) സുഥരാ കരനേ കേ മാനീ യഹ ഹൈം കി നഫ്സ കീ തഖ്തീ ഔര ആത്മാ കോ ബരാഈയോം സേ പാക കരകേ പര്ദേ ഉഠാ ദേം ഔര ക്ഷമതാ കേ ദര്പണ കോ ചമകാ കര ഉന്ഹേം ഇസ കാബില കരദേം കി ഉനമേം ഹകീകതോം കീ ത്വലക നജര ആനേ ലഗേ.

സൂരഹ് ബകരഹ – സോലഹവാം രൂകൂ

وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهٗ ؕ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا ۚ وَ اِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ
لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۳۰﴾ اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗۤ اَسْلِمْ ۙ قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۳۱﴾ وَوَصّٰى بِهَاۤ اِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ
وَيَعْقُوْبُ ؕ يٰبَنِيَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۲﴾ ؕ اَمْ كُنْتُمْ
شُهَدَآءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ الْمَوْتُ ۙ اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْۢ بَعْدِيْ ؕ قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَ اِلٰهَ
اٰبَآئِكَ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۳﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۳۴﴾ وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا اَوْ
نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ؕ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۳۵﴾ قُوْلُوْۤا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَاۤ
اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَاۤ اُنْزِلَ اِلٰۤى اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَاۤ اُوْتِيَ مُوْسٰى
وَعِيْسٰى وَمَاۤ اُوْتِيَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۫ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۶﴾ فَاِنْ اٰمَنُوْا
بِمِثْلِ مَاۤ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَ اِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِيْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ
السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۳۷﴾ ؕ صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۫ وَّنَحْنُ لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿۱۳۸﴾ قُلْ
اَتُحَآجُّوْنَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَاۤ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ﴿۱۳۹﴾
اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ قُلْ
ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۰﴾
تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۱﴾

ഫസ്ഹ്. ഔര ഇബ്രാഹീമ കേ ദീന സേ കൌന മുംഹ ഫേരേ (1)സിവാ ഉസകേ ജോ ദില കാ മൂര്ഖ ഹൈ ഔര ബേശക ജരൂര ഹമ നേ ദുനിയാ മേം ഉസേ ചുന ലിയാ (2) ഔര ബേശക വഹ ആഖിരത മേം ഹമാരേ ഖാസ കുര്ബ (സമീപതാ) കീ യോഗ്യതാ വാലോം മേം ഹൈം (3)

ഫസ്ഫ. ജബകി ഉസസേ ഉസകേ രബ നേ ഫരമായാ ഗര്ദന രഖ, അര്ജ കീ മൈംനേ ഗര്ദന രഖീ ജോ രബ ഹൈ സാരേ ജഹാന കാ

൫൩൬. അര്ജ കീ വസീയത കീ ഇബ്രാഹീമ നേ അപനേ ബേടോം കോ ഔര യഅകൂബ നേ കി മേരേ ബേടോ ബേശക അല്ലാഹ നേ യഹ ദീന തുമ്ഹാരേ ലിയേ ചുന ലിയാ തോ ന മരനാ മഗര മുസലമാന

൫൩൭. ബല്കി തുമ മേം കേ ഖുദ മൗജൂദ ഥേ (4) ജബ യഅകൂബ കോ മൗത ആഈ ജബകി ഉസനേ അപനേ ബേടോം സേ ഫരമായാ മേരേ ബാദ കിസകീ പൂജാ കരോഗേ ബോലേ ഹമ പൂജേംഗേ ഉസേ ജോ ഖുദാ ഹൈ ആപകാ ഔര ആപകേ ആബാ (പൂരവജ) ഇബ്രാഹീമ ഔര ഇസ്മാഈല (5) ഔര ഇസ്ഹാക കാ ഏക ഖുദാ ഔര ഹമ ഉസകേ ഹുജൂര ഗര്ദന രഖേ ഹൈ

൫൩൮. യഹ (6) ഏക ഉമ്മത ഹൈ കി ഗുജര ചുകീ (7) ഉനകേ ലിയേ ജോ ഉന്ഹോംനേ കമായാ ഔര തുമ്ഹാരേ ലിയേ ഹൈ ജോ തുമ കമാഓ ഔര ഉനകേ കാമോം കീ തുമ സേ പൂഛഗഛ ന ഹോഗീ

൫൩൯. ഔര കിതാബീ ബോലേ (8) യഹൂദീ യാ നസരാനീ ഹോ ജാഓ രാഹ പാ ജാഓഗേ, തുമ ഫരമാഓ ബല്കി ഹമ തോ ഇബ്രാഹീമ കാ ദീന ലേതേ ഹൈം ജോ ഹര ബാതില (അസത്യ) സേ അലഗ ഥേ ഔര മുശ്രികോം സേ ന ഥേ (9)

൫൪൦. യൂം കഹോ കി ഹമ ഈമാന ലാഏ അല്ലാഹ പര ഔര ഉസപര ജോ ഹമാരീ തരഫ ഉതരാ ഔര ജോ ഉതാരാ ഗയാ ഇബ്രാഹീമ ഔര ഇസ്മാഈല വ ഇസ്ഹാക വ യഅകൂബ ഔര ഉനകീ ഔലാദ ജോ പ്രദാന കിയേ ഗഏ മൂസാ വ ഈസാ ഔര ജോ അതാ കിയേ ഗഏ ബാകി നബീ അപനേ രബ കേ പാസ സേ ഹമ ഉന മേം കിസീ പര ഈമാന മേം ഫര്ക നഹീം കരതേ ഔര ഹമ അല്ലാഹ കേ ഹുജൂര ഗര്ദന രഖേ ഹൈം

൫൪൧. ഫിര അഗര വോ ഭീ യൂംഹീ ഈമാന ലാഏ ജൈസാ തുമ ലാഏ ജബ തോ വോ ഹിദായത പാ ഗഏ ഔര അഗര മുംഹ ഫേരേം തോ വോ നിരീ ജിദ മേം ഹൈം (10) തോ ഐ മേഹബൂബ ശീഘ്ര ഹീ അല്ലാഹ ഉനകീ തരഫ സേ തുമ്ഹേം കിഫായത കരേഗാ (കാഫീ ഹോഗാ) ഔര വഹീ ഹേ സുനതാ ജാനതാ (11)

൫൪൨. ഹമനേ അല്ലാഹ കീ രൈനീ ലീ (12) ഔര അല്ലാഹ സേ ബേഹതര കിസകീ രൈനീ, ഔര ഹമ ഉസീ കോ പൂജതേ ഹൈം

൫൪൩. തുമ ഫരമാഓ ക്യാ അല്ലാഹ കേ ബാരേ മേം ഝഗഡതേ ഹോ (13) ഹാലാംകി വഹ ഹമാരാ ഭീ മാലിക ഹൈ ഔര തുമ്ഹാരാ ഭീ (14) ഔര ഹമാരീ

കരനീ ഹമാരേ സാഥ ഔര തുമ്ഹാരീ കരനീ തുമ്ഹാരേ സാഥ ഔര നിരേ ഉസീ കേ ഹൈം (15)

ഫർ൯. ബല്കി തുമ യൂം കഹതേ ഹോ കി ഇബ്രാഹീമ വ ഇസ്മാഈല വ ഇസ്ഹാക വ യഅകൂബ ഔര ഉനകേ ബേടേ യഹൂദീ യാ നസരാനീ ഥേ തുമ ഫരമാഓ ക്യാ തുമ്ഹേം ഇല്മ ജ്യാദാ ഹൈ യാ അല്ലാഹ കോ (16) ഔര ഉസസേ ബഢകര ജാലിമ കൌന ജിസകേ പാസ അല്ലാഹ കീ തരഫ കീ ഗവാഹീ ഹോ ഔര വഹ ഉസേ ഛുപാഏ(17) ഔര ഖുദാ തുമ്ഹാരേ കൌതുകോം സേ ബേഖബര നഹീം

ഫർ൧. വഹ ഏക ഗിരാഹ (സമൂഹ) ഹൈ കി ഗുജര ഗയാ ഉനകേ ലിയേ ഉനകീ കമാഈ ഔര തുമ്ഹാരേ ലിയേ തുമ്ഹാരീ കമാഈ ഔര ഉനകേ കാമോം കീ തുമസേ പൂഛഗഛ ന ഹോഗീ

തഫസീര : സൂരഏ ബകരഹ – സോലഹവാം രൂകൂ

(1) യഹൂദീ ആലിമോം മേം സേ ഹജരത അബ്ദുല്ലാഹ ബിന സലാമ നേ ഇസ്ലാമ ലാനേ കേ ബാദ അപനേ ദോ ഭതീജോം മുഹാജിര ഔര സലമഹ കോ ഇസ്ലാമ കീ തരഫ ബുലായാ ഔര ഉനസേ ഫരമായാ കി തുമകോ മാലൂമ ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ നേ തൌരാത മേം ഫരമായാ ഹൈ കി മൈം ഇസ്മാഈല കീ ഔലാദ സേ ഏക നബീ പൈദാ കരൂംഗാ ജിനകാ നാമ അഹമദ ഹോഗാ. ജോ ഉനപര ഈമാന ലാഏഗാ, രാഹ പാഏഗാ ഔര ജോ ഉനപര ഈമാന ന ലാഏഗാ, ഉസപര ലഅനത പഡേഗീ. യഹ സുനകര സലമഹ ഈമാന ലേ ആഏ ഔര മുഹാജിര നേ ഇസ്ലാമ സേ ഇന്കാര കര ദിയാ. ഇസ പര അല്ലാഹ തആലാ നേ യഹ ആയത നാജില ഫരമാകര ജാഹിര കര ദിയാ കി ജബ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ നേ ഖുദ ഇസ രസൂലേ മുഅജ്ജമ കേ ഭേജേ ജാനേ കീ ദുആ ഫരമാഈ, തോ ജോ ഉനകേ ദീന സേ ഫിരേ വഹ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ കേ ദീന സേ ഫിരാ. ഇസമേം യഹൂദിയോം, ഈസാഈയോം ഔര അരബ കേ മൂര്തി പൂജകോം പര ഐതിരാജ ഹൈ, ജോ അപനേ ആപകോ ബഡേ ഗരു സേ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ കേ സാഥ ജോഡതേ ഥേ. ജബ ഉനകേ ദീന സേ ഫിര ഗഏ തോ ശരാഫത കഹാം രഹീ.

(2) രിസാലത ഔര കുര്ബത കേ സാഥ രസൂല ഔര ഖലീല യാനീ കരീബീ ദോസ്ത ബനായാ.

(3) ജിനകേ ലിയേ ബലന്ദ ദര്ജേ ഹൈം. തോ ജബ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ അലൈഹിസ്സലാമ ദീന ദുനിയാ ദോനോം കീ കരാമതോം കേ മാലിക ഹൈം, തോ ഉനകീ തരീകത യാനീ രാസ്തേ സേ ഫിരനേ വാലാ ജരൂര നാദാന ഔര മൂര്ഖ ഹൈ.

(4) യഹ ആയത യഹൂദിയോം കേ ബാരേ മേം നാജില ഹുഈ. ഉന്ഹോംനേ കഹാ ഥാ കി ഹജരത യാകൂബ അലൈഹിസ്സലാമ നേ അപനീ വഫാത കേ രോജ അപനീ ഔലാദ കോ യഹൂദീ രഹനേ കീ വസിയ്യത കീ ഥീ. അല്ലാഹ തആലാ നേ ഉനകേ ഇസ ഝൂഠ കേ രദ മേം യഹ ആയത ഉതാരീ (ഖാജിന). മതലബ യഹ കി ഐ ബനീ ഇസ്ത്രാഈല, തുമ്ഹാരേ ലോഗ ഹജരത യഅകൂബ അലൈഹിസ്സലാമ കേ ആഖിരീ വക്ത ഉനകേ പാസ മൌജൂദ ഥേ, ജിസ വക്ത ഉന്ഹോംനേ അപനേ ബേടോം കോ ബുലാകര ഉനസേ ഇസ്ലാമ ഔര തൌഹീദ യാനീ അല്ലാഹ കേ ഏക ഹോനേ കാ ഇകരാര ലിയാ ഥാ ഔര യഹ ഇകരാര ലിയാ ഥാ ജോ ഇസ ആയത മേം ബതായാ ഗയാ ഹൈ.

(5) ഹജരത ഇസ്മാഈല അലൈഹിസ്സലാമ കോ ഹജരത യഅകൂബ കേ പൂരാജോം മേം ദാഖില കരനാ തോ ഇസലിയേ ഹൈ കി ആപ ഉനകേ ചചാ ഹൈം ഔര ചചാ ബാപ ബരാബര ഹോതാ ഹൈ. ജൈസാ

കി ഹദീസ ശരീഫ മേം ഹൈ. ഔര ആപകാ നാമ ഹജരത ഇസ്ഹാക അലൈഹിസ്സലാമ സേ പഹലേ ജിക്ര ഫരമാനാ ദോ വജഹ സേ ഹൈ, ഏക തോ യഹ കി ആപ ഹജരത ഇസ്ഹാക അലൈഹിസ്സലാമ സേ ചൗദഹ സാല ബഡേ ഹൈം, ദൂസരേ ഇസലിയേ കി ആപ സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കേ പൂരൂജ ഹൈം.

(6) യാനീ ഹജരത ഇബ്രാഹീമ ഔര യഅകൂബ അലൈഹിസ്സലാമ ഔര ഉനകീ മുസലമാന ഔലാദ.

(7) ഐ യഹൂദിയോം, തുമ ഉനപര ലാംഛന മത ലഗാഓ.

(8) ഹജരത ഇബ്നേ അബ്ബാസ രദിയല്ലാഹോ അന്ഹുമാ നേ ഫരമായാ കി യഹ ആയത യഹൂദിയോം കേ രഈസോം ഔര നജരാന കേ ഈസാഇയോ കേ ജവാബ മേം ഉതരീ. യഹൂദിയോം നേ തോ മുസലമാനോം സേ യഹ കഹാ ഥാ കി ഹജരത മൂസാ സാരേ നബിയോം മേം സബസേ അഫജല യാനീ ബുജുര്ഗീ വാലേ ഹൈ. ഔര യഹൂദീ മജഹബ സാരേ മജഹബോം സേ ഊംചാ ഹൈ. ഇസകേ സാഥ ഉന്ഹോംനേ ഹജരത സൈയദേ കായനാത മുഹമ്മദ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ ഔര ഇന്ജീല ശരീഫ ഔര കുരആന ശരീഫ കേ സാഥ കുഫ്ര കരകേ മുസലമാനോം സേ കഹാ ഥാ കി യഹൂദീ ബന ജാഓ. ഇസീ തരഹ ഈസാഇയോം നേ ഭീ അപനേ ഹീ ദീന കോ സച്ചാ ബതാകര മുസലമാനോം സേ ഈസാഈ ഹോനേ കോ കഹാ ഥാ. ഇസ പര യഹ ആയത ഉതരീ.

(9) ഇസമേം യഹൂദിയോം ഔര ഈസാഇയോ വഗൈരഹ പര ഏതിരാജ ഹൈ കി തുമ മുശ്രിക ഹോ, ഇസലിയേ ഇബ്രാഹീമ കീ മില്ലത പര ഹോനേ കാ ദാവാ ജോ തുമ കരതേ ഹോ വഹ ഝൂടാ ഹൈ. ഇസകേ ബാദ മുസലമാനോം കോ ഖിതാബ കിയാ ജാതാ ഹൈ കി വോ ഉന യഹൂദിയോം ഔര ഈസാഇയോം സേ യഹ കഹദേം ‘‘യൂം കഹോ കി ഹമ ഈമാന ലാഏ, അല്ലാഹ പര ഔര ഉസ പര ജോ ഹമാരീ തരഫ ഉതരാ ഔര ജോ ഉതാരാ ഗയാ ഇബ്രാഹീമ വ ഇസ്മാഈല വ ഇസ്ഹാക വ യഅകൂബ ഔര ഉനകീ ഔലാദ പര·····(ആയത കേ അന്ത തക).

(10) ഔര ഉനമേം സച്ചാഈ തലാശ കരനേ കീ ഭാവനാ നഹീം.

(11) യഹ അല്ലാഹ കീ തരഫ സേ ജിമ്മാ ഹൈ കി വഹ അപനേ ഹബീബ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കോ ഗലബാ അതാ ഫരമാഏഗാ, ഔര ഇസ മേം ഗൈബ കീ ഖബര ഹൈ കി ആയന്ദാ ഹാസില ഹോനേ വാലീ വിജയ ഔര കാമയാബീ കോ പഹലേ സേ ജാഹിര കര ദിയാ. ഇസമേംനബീ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ കാ ചമത്കാര ഹൈ കി അല്ലാഹ തആലാ കാ യഹ ജിമ്മാ പൂരാ ഹുആ ഔര യഹ ഗൈബീ ഖബര സച ഹോ കര രഹീ. കാഫിരോം കേ ഹസദ, ദുശ്മനീ ഔര ഉനകീ ശരാരതോം സേ ഹുജൂര കോ നുകസാന ന പഹുംചാ. ഹുജൂര കീ ഫതഹ ഹുഈ. ബനീ കുരൈജാ കത്ല ഹുഏ. ബനീ നുജൈര വതന സേ നികാലേ ഗഏ. യഹൂദിയോം ഔര ഈസാഇയോം പര ജിജിയാ മുകര്രര ഹുആ.

(12) യാനീ ജിസ തരഹ രംഗ കപഡേ കേ ജാഹിര ഔര ബാതിന പര അസര കരതാ ഹൈ, ഉസീ തരഹ അല്ലാഹ കേ ദീന കേ സച്ചേ ഏതികാദ ഹമാരീ രഗ രഗ മേം സമാ ഗഏ. ഹമാരാ ജാഹിര ഔര ബാതിന, തന ഔര മന ഉസകേ രംഗ മേ രംഗ ഗയാ. ഹമാരാ രംഗ ദിഖാവേ കാ നഹീം, ജോ കുഛ ഫായദാ ന ദേ, ബല്കി യഹ ആത്മാ കോ പാക കരതാ ഹൈ. ജാഹിര മേം ഇസകാ അസര കര്മോം സേ പ്രകട ഹോതാ ഹൈ. ഈസാഈ ജബ അപനേ ദീന മേം കിസീ കോ ദാഖില കരതേ യാ ഉനകേ യഹാം കോഈ ബച്ചാ പൈദാ ഹോതാ തോ പാനീ മേം ജര്ദരംഗ ഡാലകര ഉസ വ്യക്തി യാ ബച്ചേ കോ ഗുതാ ദേതേ ഔര കഹതേ കി അബ യഹ സച്ചാ ഹുആ. ഇസ ആയത മേം ഇസകാ രദ ഫരമായാ കി യഹ ജാഹിരീ രംഗ കിസീ കാമ കാ നഹീം.

(13) യഹൂദിയോം നേ മുസലമാനോം സേ കഹാ ഹമ പഹലീ കിതാബ വാലേ ഹൈം, ഹമാരാ കിബലാ പുരാനാ ഹൈ, ഹമാരാ ദീന കദീമ ഔര പ്രാചീന ഹൈ. ഹമ മേം സേ നബീ ഹുഏ ഹൈം. അഗര

സൈയദേ ആലമ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ നബീ ഹോതേ തോ ഹമ മേം സേ ഹീ ഹോതേ. ഇസ പര യഹ മുബാരക ആയത ഉതരീ.

(14) ഉസേ ഇഖ്തിയാര ഹൈ കി അപനേ ബന്ദോം മേം സേ ജിസേ ചാഹേ നബീ ബനാഏ, അരബ മേം സേ ഹോ യാ ദൂസരോം മേം സേ.

(15) കിസീ ദൂസരേ കോ അല്ലാഹ കേ സാഥ ശരീക നഹീം കരതേ ഔര ഇബാദത ഔര ഫരമാംബരദാരീ ഖാലിസ ഉസീ കേ ലിയേ കരതേ ഹൈം. തോ ഹമ മഹരബാനിയോം ഔര ഇജ്ജത കേ മുസ്തഹിക ഹൈം.

(16) ഇസകാ ഭരപൂര ജവാബ യഹ ഹൈ കി അല്ലാഹ ഹീ സബസേ ജ്യാദാ ജാനതാ ഹൈ. തോ ജബ ഉസനേ ഫരമായാ ''മാ കാനാ ഇബ്രാഹീമോ യഹൂദിയ്യന വ ലാ നസരാനിയ്യന'' (ഇബ്രാഹീമ ന യഹൂദീ ഥേ, ന ഈസാഈ) തോ തുമ്ഹാരാ യഹ കഹനാ ഝൂടാ ഹുആ.

(17) യഹ യഹൂദിയോം കാ ഹാല ഹൈ ജിന്ഹോം നേ അല്ലാഹ തആലാ കീ ഗവാഹിയാം ഛുപാഈം ജോ തൗരാത ശരീഫ മേം ദര്ജ ഥീം കി മുഹമ്മദേ മുസ്തഫാ സല്ലല്ലാഹോ അലൈഹേ വസല്ലമ ഉസകേ നബീ ഹൈം ഔര ഉനകീ യഹ താരീഫ ഔര ഗുണ ഹൈം ഔര ഹജരത ഇബ്രാഹീമ മുസലമാന ഹൈം ഔര സച്ചാ ദീന ഇസ്ലാമ ഹൈ, ന യഹൂദിയത ന ഈസാഇയത.